

מצעבד עידילד

להצלחת
עם ישראל
ולזכות
שיטה סעיד
ומשפחתו
הייז

וירחי ביום השלישי בהיות הבקד
ויהי קלות וברקים וענן כבד על ההר
וקל שפר חזק מאד
ויהרד כל העם אשר במחנה
(שמות יט. כד)

זמני הדוג

כניסת החג	יציאת החג	ר"ת	
י-ם	19:24	20:15	21:12
ת"א	19:23	20:14	21:09
חיפה	19:26	20:18	21:13
ב"ש	19:23	20:14	21:09

14 | הלכות שבועות

64 | מגילת רות

72 | דוד המלך

76 | פרקי אבות

כניסת שבט	יציאת שבט	ר"ת	
י-ם	19:23	20:14	21:11
ת"א	19:22	20:13	21:08
חיפה	19:25	20:17	21:12
ב"ש	19:22	20:13	21:08

האנוכי באין מוקדש:

מפיץ יקר, ניתן להקדיש אישית את הגיליון. (ראה הספר בעמוד 2)

במדבר
שבועות

"וַיִּדְבֹּר יי אֶל מֹשֶׁה בַּמִּדְבָּר סִינַי" וגו' (במדבר א, א).

וואף שמעתי בזה מאחד מתלמידי החכמים הגדולים שליט"א
ששמו כי בין 48 הדברים שהתורה נקנית בהם - לא מצינו שבגנה
ה"כישרון" ... מה שמלמד כי ה"כישרון" אינו נתאי לקניין התורה,
וכולל תמיד ואחד, שיש מוכשר הוא ובין לאו - יכול לזכות בתורה
ולזהו תלמוד חכם מופלג!

וכך העיד גם מרן פוסק הדור הגאון רבי שמואל וואזנר זצ"ל בפני נכדו, כאשר ביקש לעוררו להתמדה ולעמל התורה, וכך אמר לו: "דע לך כי אילו היו עורכים לפני שנים רבות, בתקופה שבה למדתי

ב

ופירש רש"י: תורה עומלת לו - שמחזרת עליו, ומבקשת מאת קוֹנֵה למסור לו טעמי תורה וסדריה, וכל כך למה? שאכף - שכפף פיהו על דברי תורה.

מערת יש לשאול: הכיצד יכול בן ישיבה לחשוב על עצמו, שאינו יכול להשיג גדלות בתורה בשל כישורונותיו החלשים? הלא לכל אחד ואחד ישנה האפשרות לזכות יותר מכפי כוחותיו, אם ישתמש בעצה הנפלאה שנתנו לנו חז"ל הקדושים: **"יגעת ומצאת - תצליח!"**

ואכן, ישנם רבים שהיו נחשבים לחלשים בכישורונותיהם, ובכל זאת הפכו ברבות הימים לגדולי ישראל, והדברים ידועים. וכבר היה ה'חזון איש' רגיל לומר כי גם החלש בכישורו יוכל להצליח

(ברכת דוד)

לפני לימודו יאמר:

אחר לימודו יאמר:

מֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ יי
אֶלֶּהֶנּוּ וְאֶלֶּהִי אֲבֹתֵינוּ,
שֶׁשָּׁמַת חֲלָקִי מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית
הַמִּדְרָשׁ. וְלֹא שָׁמַת חֲלָקִי
מִיּוֹשְׁבֵי קִרְנוֹת. שְׁאֲנִי
מְשִׁפִּים וְהֵם מְשִׁפִּימִים. אֲנִי
מְשִׁפִּים לְדַבְּרֵי תוֹרָה וְהֵם
מְשִׁפִּימִים לְדַבְּרֵים בְּטִלִּים.
אֲנִי עֹמֵל וְהֵם עֹמְלִים. אֲנִי
עֹמֵל וּמִקְבֵּל שְׂכָר וְהֵם
עֹמְלִים וְאֵינִם מִקְבָּלִים
שְׂכָר. אֲנִי רֵץ וְהֵם רָצִים.
אֲנִי רֵץ לַחֲיֵי הָעוֹלָם הַבֹּא,
וְהֵם רָצִים לְבֹאֵר שַׁחַת.
שְׁנֹאֲנִי וְאַתָּה אֶלֶּהֶם
תוֹרֵדֵם לְבֹאֵר שַׁחַת. אֲנִשִּׁי
דָּמִים וּמִרְמָה לֹא יִחְצוּ
יְמֵיהֶם, וְאֲנִי אֲבֹטֵחַ בְּךָ.”

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
			א ראש חודש סיון מ"ה לעומר אין אומרים תחנון	ב מ"ו לעומר אין אומרים תחנון	ג מ"ז לעומר אין אומרים תחנון	ד אבות - פרק ו' מ"ח לעומר אין אומרים צדקתך במדבר
ה ערב חג השבועות	ו חג השבועות	ז י"ט שני של גלויות איסרו חג ברכת הלבנה בערב אין אומרים תחנון	ח אין אומרים תחנון	ט אין אומרים תחנון	י אין אומרים תחנון	יא אין אומרים צדקתך נשא
יב מ"ט לעומר אין אומרים תחנון	יג אין אומרים תחנון	יד מ"ז ברכת הלבנה עד 4:36	טו אין אומרים תחנון	טז אין אומרים תחנון	יז אין אומרים תחנון	יח בועלותך שבת מבדקים
יט אין אומרים תחנון	כ	כא	כב	כג	כד	כה שבת מבדקים
כו	כז	כח	כט ערב ראש חודש אין אומרים תחנון במנחה	ל' דראש חודש תמוז אין אומרים תחנון		שלא לך

תפלה לשלום חילי צה"ל

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל חילי צבא ההגנה לישראל, אנשי כחות הפשטוחן וכחות ההצלה, העומדים על משור ארצנו וערי א-לוינו. מגבול הלבנון ועד מדבר סיני, ומן הים הדרול עד לכוא הערבה יקבלו מקום שום בפישה באורי שום. יתן יי את אויביו ויבטלם עלינו נגפם לפגמים. הקדוש שומר היום שמר יוציל את חילינו מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה, וישלח ברכה ותצלה לכל מעשה ידיהם. דבר שואניו תתקיים, ויעטסם בכתר ישועה ובעטסם נצחון. ויקים בהם הכתוב: 'כי יא-ליכם הולך עמכם, ויבטלם לכם עם איביכם להושיע אתכם' (דברים י, ד). אנמן

דברי תורה לסעודות

מתורת ה"אור החיים" הקדוש
רבינו חיים בן עמר דע"א

שירת בהלכה מאת הראשון לציון
מרן הגאון רבינו עובדיה יוסף דע"ל

מתיקות התורה!

כמה מרעישים הדברים! "התורה כוללת כל הטובות שבעולם!" הבה ונתבונן, מי אינו רוצה לקבל את כל הטובות שבעולם ולזכות בהן? מי לא חפץ להגיע אל השלימות? היכן כל זה נמצא? ואיך מגיעים לכך? הכול מצוי בתורה הקדושה, שהרי היא כוללת בתוכה את כל הטובות שבעולם! **"ואם היו בני אדם מרגישים את מתיקות התורה, היו רודפים אחריה בהתלהבות והיו משתגעים אחריה!"** ואם כן, מדוע זה לא קורה? מפני שכפי הנראה עדיין לא זכינו לחוש במתיקות האמיתית של התורה הקדושה. הבה נתפלל לה' בחג השבועות, חג מתן תורה, שנזכה לחוש את מתיקות התורה, ויהיו דברי התורה ערבים ומתוקים בפינו ובפי צאצאינו, ולא תמוש התורה מפינו.

"כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם, תוֹרַתִּי אֶל תַּעֲזוּבוּ" (משלי ד, ב).

ביאר מרן האור החיים הקדוש זיע"א (דברים כו, יא): תורתנו הקדושה מתוארת בתואר "טוב", שנאמר (משלי ד, ב): "כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תוֹרַתִּי אֶל תַּעֲזוּבוּ", וגם אמרו חכמינו ז"ל (ברכות ה) שאין טוב אלא תורה, וגם נאמר (דברים כו, יא): "וְשִׂמְחַת בְּכָל-הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַתְּ לָךְ יְיָ אֱלֹהֶיךָ", ורמזה התורה לנו בזה שהשמחה האמיתית של האדם צריכה להיות בתורה הקדושה. והוסיף הצדיק בלשונו הטהורה וכתב: "שאם היו בני האדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא ייחשב בעיניהם מלוא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם!"

שאלה: אם יש מוהל שהוא מומחה ביותר שקיבל עליו את השבת, והביאו לפניו תינוק שימול אותו, האם הוא רשאי למול בעצמו?
תשובה: אם אותו מוהל הוא מומחה ביותר, אז הוא רשאי למול בעצמו לכתחילה, ואם ירצה יכול לעשות התרת נדרים על שקיבל את השבת.

שירת בהלכה

שאלה: מוהל שקיבל עליו שבת מבעוד יום, מזמן פלג המנחה, והביאו לפניו תינוק שימול אותו, האם רשאי כעת למול?
תשובה: מוהל שקיבל עליו שבת מבעוד יום - אחר פלג המנחה, וביקשו ממנו למול תינוק שזהו היום השמיני ללידתו, אם יש שם מוהלים אחרים שלא קיבלו שבת, עדיף שהם ימולו את התינוק.

מתורת ה"כ"ן איש חי"
רבינו יוסף חיים דע"א

השקעה טובה!

"שִׁשָּׁה פְּעֻמִּים בְּשָׁנָה יֵרָאֶה כָּל יְכוֹנֶדֶף אֶל פְּנֵי הָאֵל" (שמות כג, יז).

אמרו חכמים בגמרא (חגיגה ג) על הנאמר בפסוק (דברים לא, יב) "הִקְהֵל אֶת... הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְהַטָּף" - "אנשים באים ללמוד, נשים באות לשמוע, אבל הטף למה הם באים?" והשיבו חכמים: "הטף באים כדי לתת שכר להוריהם שמביאים אותם!"
והקשה רבינו ה"כ"ן איש חי זצ"ל: אם הילדים (הטף) אכן עדיין אינם מסוגלים ללמוד ולשמוע מחמת גילם הצעיר, מה הטעם להביאם בכל זאת? ויתרה מכך, אם אין שום תועלת בהבאתם, על מה יקבלו הוריהם שכר?
אלא השיב הצדיק: אכן כאשר מביאים את הילדים, כלפי חוץ נראה שאין שום תועלת בהבאתם, אולם אין זה נכון, מפני שהבאתם היא בבחינת "השקעה לטווח רחוק", ומדוע?
מפני שאכן הילדים עדיין אינם מסוגלים להבין את דברי התורה

בלילה), **יספור מבעוד יום את העומר של אמש בלי ברכה**, ולאחר מכן בצאת הכוכבים (של ליל שבת) יספור הספירה של ליל שבת בברכה. ומשם והלאה יכול להמשיך ולמנות בשאר הלילות בברכה.

שירת בהלכה

שאלה: אדם שקיבל עליו שבת מבעוד יום, ונזכר שלא ספר ספירת העומר, האם הוא יכול לספור?
תשובה: בימי ספירת העומר - אם קיבל שבת והתפלל ערבית מבעוד יום, ואחר כך נזכר שלא ספר ספירת העומר בליל אמש (חמישי)

תוכן זמ

26..... יום שבתון	43..... יד יד נפש	23..... ברוך א-ל עליון	29..... אשור שירה	27..... אנדלך א-לחי
17..... יוצר מידו	20..... ידידי השכחת	22..... בתי צאי	18..... אשיר לא-ל	47..... אדון עולם
22..... יחיד א-ל דגול	21..... תהלוכה	28..... נו אל יבוא	35..... אשיר לך ארץ חמדה	24..... אל גליל
30..... יחיד דם	46..... י-ה אכסף	18..... דוד יקרא	32..... אשיר לכבוד חברים	39..... אל-מאד נעלה
39..... יעלה יעלה	19..... י-ה רבון	36..... ואמרתם ה' לך	31..... אשיר שירה חמדה	34..... א-ל עד לי לעד
16..... יפה ותקם	39..... יהי שלום בחילינו	22..... זהו א-ל וגואלי	31..... אשירה נא	13..... אליך אקרא י-ה
40..... ישמח חתני	33..... יודו לך רעיוני	35..... זקן יושב בשיבה	20..... בזכרי ימים ימימה	33..... אללא אימלאלי
28..... ישמח משה	14..... יודוך רעיוני	13..... חביבי	29..... בן אדם	19..... אעופה אשכונה
12..... כי אשמרה שבת	26..... יום זה מכבד	21..... חיש חיש	37..... בר יוחאי	30..... אערך מהלל גבי

דה והלכה ת השבת

מתורת האביר יעקב

רבינו יעקב אביחצירא זצ"ל

לאן אתה הולך?

דברי תורה לסעודות מאת:

הרה"ג שמעון יוחאי יפרח שליט"א

(בראשית לב, כה-כו): "וַיִּנָּתֶר יַעֲקֹב לִבְדּוֹ וַיֵּאָבֶק אִישׁ עִמּוֹ... וַיֵּצֵעַ בְּכַף יָרְכוֹ וַתִּקַּע בְּכַף יָרְךְ יַעֲקֹב בְּהֶאָבֶקוֹ עִמּוֹ", ובעיקר הטומאה מרימה את ראשה בדורנו - דור עקבתא דמשיחא, כי כחה הוא ברגליים ובעקבים. והאמת היא שאנו גם רצים, אלא שאנחנו רצים אל הקדושה, לחיי עולם, לתקן עולם במלכות שדי.

וכתב הצדיק רבי יעקב אביחצירא זצ"ל: אם רוצים אנו להגביר את הקדושה בעולם, אז צריכים אנו לתקן את העקב ואת הרגליים על ידי שנוי בהם לשמוע דברי תורה. בכך נצליח להכניע את צד הטומאה אשר לחו ואחיותו ברגליים.

הבה נצל את רגלינו ונרוץ בהן לדברי תורה, ובזה נכניע את צד הטומאה ונחזק את צד הקדושה.

אנו רצים לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת.

אמרו חכמים שהעולם הזה נקרא "ארץ", מפני שכולם רצים בו, האנשים במקורו תמיד, אלא מה? הם רצים ואף אנו רצים! הם רצים לבאר שחת - ואנו רצים לחיי עולם.

ונסביר: אנשי העולם רצים לדברי הבל, תרבות הכדורגל והכדורסל, ריצות ומרתונים, הכול מתנקז לרגליים, שהרי כך קבע הקב"ה לנחש הקדמוני, הוא הסטרא אחרא (בראשית ג, טו): "וְאֵתָהּ תִּשְׁוֹפְנוּ עֵקֶב", האחיזה של כחות הטומאה היא ברגליים, בפרט אחר ההבל והריק, וכבר אמר החכם מכל אדם (משלי ה, ה): "בְּרַגְלֶיהָ יִרְדּוּת מָוֶת!" ואף במאבק של צד הטומאה ביעקב אבינו לא פגעה בו הטומאה של כח נאמר שם אלא ברגליו, שכך נאמר שם

ע"ת מהלכה

שאלה: אדם שקיבל עליו שבת מבעוד יום, ונזכר שהייתה לו בתפילת המנחה טעות שחוזרים עליה, כגון ששכח יעלה ויבוא, כיצד ינהג?

תשובה: אם טעה בתפילת מנחה של יום שישי טעות המצריכה לחזור על תפילתו, כגון ששכח 'יעלה ויבוא' בראש חודש וכדומה, ונזכר אחר שקיבל שבת ביחיד, חוזר ומתפלל מנחה כדן.

שאלה: אדם שקיבל שבת מבעוד יום, קודם שהציבור קיבלו שבת, ונזכר שלא התפלל מנחה, האם רשאי כעת להתפלל מנחה?

תשובה: יחיד שקיבל שבת קודם שקיבלו הציבור שבת, ואחר כך נזכר שלא התפלל מנחה, רשאי להתפלל מנחה, הואיל וקבלת השבת שלו לא הייתה בציבור.

מתורת החסידות

רבינו ה'בעל שם טוב' ותלמידיו זצ"ל

להדגיש חסד!

לעומתו מי שמרגיש שהוא שלם, הרי שמעתה יפסיק לחתור אל השלימות, ובכך ישוב ויהא נסוג לאחור.

ומצאנו בגמרא (סוכה כח) אודות התנא רבן יוחנן בן זכאי, שאמרו עליו שהיה בקי ויודע בהוויות אביו ורבא ובמעשה מרכבה, ולא הניח מקרא ומשנה, תלמוד והלכות, דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים, קל וחומר וגזירות שוות שבהן נדרשת התורה, ואף ידע להבין שיחת דקלים, שיחת שדים ושיחת מלאכי השרת, וכן היה בקי במשלי כובסים ושוועלים.

ואחר כל זאת צא וחשוב כמה חוכמה ותבונה היו אצורים במוחו של התנא רבן יוחנן בן זכאי, והדבר מעורר פליאה עצומה - איך זכה רבן יוחנן להגיע אל הידע העצום כל כך? ומה היה סוד הצלחתו? רבן יוחנן הרגיש תמיד חסר בתורה, שמצאנו (סופרים טז, ח) שאמר לתלמידיו שהוא מרגיש כזבוב הנוטל טיפת מים מהים הגדול.

תורת אמת נתן לנו.

הקשה הצדיק רבי ישראל בעל שם טוב זצ"ל: מדוע בחר הקב"ה לפתוח את תורתו באות ב' - בראשית, ולא באות א'?

והשיב הצדיק: ללמדנו שהאדם צריך להרגיש תמיד חסר בתורה, ואף מי שלמד את התורה כולה, עדיין חסר הוא, שהרי התחיל ללמוד מהאות ב' ולא מהאות א'!

והלך נפלא ועצום! יסוד ההצלחה בתורה הוא הידיעה שהאדם עדיין חסר ולא הגיע אל השלימות, ודבר זה יגרום לו ללמוד תמיד.

ע"ת מהלכה

שאלה: האם יש דברים האסורים מדרבנן שנאסרו גם בבין השמשות?

תשובה: יש דברים שאיסורם הוא מדרבנן (והם הנקראים איסורי 'שבות'), ואף על פי כן אסרו חכמים לעשותם אפילו בין השמשות - כגון עירובי תחומין, והפרשת תרומות ומעשרות מפירות טבל, וכן להפריש חלה מפת שלא הפרישו ממנה חלה מבעוד יום.

שאלה: מהו זמן 'בין השמשות', ומה דינו בעשיית מלאכה?

תשובה: משעת שקיעת החמה ועד צאת הכוכבים הוא זמן בין השמשות. ושיעורו הוא כדי הילוך שלושת רבעי מיל (שהם כשלוש עשרה דקות ומחצה זמניות). וכל משך זמן בין השמשות הוא ספק יום ספק לילה, ומספק אסור להדליק בו את הנר, וכן אסור לעשות בו כל מלאכה האסורה מן התורה.

זמירות

שירי תימן (דיוואן)

57..... ישיקך
58..... לפלח הרומן
60..... מי נשקני
59..... סעי יונה
61..... ספרי תסה
58..... קריה יפהפיה
60..... ש-די אקר נא די
56..... שמע הא-ל

27..... תשבי צורי לבבי
שירי שמוחה
38-40
שירים לסעודה שלישית
41-47
שירים חסידיים ולפי א-ב:
48-55

12..... נגילה הללויה
15..... עזרני א-ל חי
34..... על אהבתך
40..... עת דודים כלה
27..... צור משלו אכלנו
25..... רפא צירי
21..... שלום לבן דודי
14..... שמש בני
29..... תורת אמת נתן לנו

45..... כל מקדש
35..... לא-ל מרום
24..... לדוד שיר ומזמור
38..... לכבוד חמדת לבבי
24..... לטולדת שובי רני
25..... מה ידירות
15..... מול א-לי וגדלו
17..... מנוחה ושמחה
40..... מקהלות עם

"שאו את ראש כל עדת בני ישראל"
(במדבר א, ב)

מתוך חיבתן לפנינו מונה אותם בכל שעה, כשיצאו ממצרים מנאן וכשנפלו בעגל מנאן לידע מניין הנותרים, וכשבא להשרות שכניתו עליהן מנאם. באחד בניסן הוקם המשכן, באחד באייר מנאם (רש"י).

הגמרא בבבא מציעא (כא:) אומרת: אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ושעה, וכל כך למה? לפי שממונו של אדם יקר וחשוב בעיניו, ולכן כל הזמן מחשבתו על כספו.

אומר רבי משה שניידר, חביבין ישראל לפני המקום, אשר "ממשמש" בהם בכל עת, ושב ומונה אותם עוד ועוד.

(טעם ודעת)

"כאשר צנה יי את משה ויפקדם במדבר סיני"
(במדבר א, יט)

שואל רבי משה פיינשטיין זצ"ל, לשם מה ראתה התורה לציין שמניינם של ישראל היה **"כאשר צנה יי את משה"**, כלום אין אנו יודעים זאת?

ומתכן, במדינה מתוקנת יש תועלת בידעת מניינם המדויק של תושביה, שעל ידי כך ניתן להעריך את מידת הצרכים השונים של התושבים, כמויות המזון הנצרכות להם וכדומה. כאשר היו ישראל במדבר, אכלו ושתו כאוות נפשם, ירד להם המן, שתו מים מהבאר, והיו ענני הכבוד עוטפים אותם ולא נזקקו לא למאכל ולמשתה ולא לביגוד, ולא הוצרכו להגן עליהם מפני אויביהם. נמצא שלא הייתה שום תועלת מעשית בדיעת מניינם המדויק של ישראל במדבר. זהו שאומרת התורה **"כאשר צנה יי את משה ויפקדם במדבר סיני"**, שאלמלא ציווה ה' את משה, לא היו נצרכים לפקד את מניינם של ישראל, אך לאחר שציווה ה', יש לקיים את ציוויו ה' בשלימות ללא ערעור ופקפוק, גם אם לא מוצאים בו טעם וסיבה.

"ונסע אהל מועד מפתח הלזים בתוך המזנה"
(במדבר ב, יז)

כותב ה'חפץ חיים', כיוון שהתורה מונחת בארון שבאוהל מועד, צריך אוהל מועד להיות תמיד **"בתוך המחנות"**, באמצע, לא קרוב ביותר לאחד ולא רחוק ביותר מהשני, כמו שהבימה נמצאת באמצע בית הכנסת, וכמו שעץ החיים היה נטוע **"בתוך הגן"**. גם התורה היא **"עץ חיים"**, וכולם צריכים להתרכז סביבה, והיא תהיה האמצע.

(מדשן ביתך)

סיפור

עובדות והנהגות

"איך אני יכול???" השיב אבא בפשטות אופיינית, **"אני באמצע העבודה... באתי כדי לרשום תלמידים, ומיד אחר כך אני נוסע איתם יחד - לשיבה"...**

(בסערה השמימה)

הרופא לשבורי לב

ככל שאדם מרומם יותר, כך הוא מצליח לשלוט במעשיו ולקחת בחשבון מראש את כל ההשלכות היוצאות מהם, כך שלא תצא חלילה תקלה תחת ידו, ולא ייגרמו לאף יהודי צער או עוגמת נפש.

הרב סילבר שליט"א, ראש ישיבת 'דרך הכמה', סיפר כי בצעירותו למד בחברותא עם הגאון **רבי חיים שמואלביץ זצ"ל**, ראש ישיבת מיר. באחד הימים,

במהלך הלימוד המשותף, נכנס אל רבי חיים אחד האברכים בישיבת מיר, כשהוא שבור ורוצץ, וסיפר כי בתו היחידה של גיסו - שגם הוא אברך בישיבת מיר ותלמידו של רבי חיים - חלתה בחיידק הטורף.

צער גדול מילא את החדר. לא הייתה זו רק בת יחידה. היא נולדה להוריה לאחר שמונה שנות ציפייה, אחרי טיפולים מסובכים, והייתה מחמד עיניהם, ופתאום אסון שכזה! סכנת חיים שתוך יום אפשר למוות ממנה!

רבי חיים אמר מיד: "אנחנו נתחזק בלימוד, והלימוד יהיה לרפואתה".

אך האברך פרץ בבכי: "זה כבר אחרי הכול... לפני זמן קצר היא נפטרה".

התבונן רבי חיים בגיס הממורר בבכי ואמר: לך כעת לגיסך ותגיד לו ששלחתי אותך לומר את הדברים הבאים. כשלאדם יש הרבה כסף, והוא מחפש מה לעשות בו, עומדות לפניו שתי אפשרויות. האפשרות האחת היא להלוות אותו לאדם עני. אפשרות זו תזכה אותו במצנות חסד גדולה ביותר, אך מאידך קיים בה סיכון, שכן ייתכן שכספו לא יחזור אליו. האפשרות השנייה שעומדת לפניו היא להפקיד אותו אצל אדם עשיר שיעשה בו עסקים. כאן מרבית הסיכויים שהכסף יחזור אליו, אך עלולה להיות כאן בעיה של ריבית וגם את מצנת חסד הוא מפסיד. **יש רק אחד שאפשר להשקיע אצלו ולהיות בטוחים מכל הבחינות - גם זוכים במצווה וגם מקבלים את ההשקעה בריבית דריבית: אצל הקדוש ברוך הוא.**

לך אמור לגיסך: הקדוש ברוך הוא נתן לך בת, וכעת הוא לקח אותה בחזרה. ה' נתן וה' לקח. אבל כשמשיקעים אצל הקדוש ברוך הוא, מותר לקבל החזר בריבית דריבית. תקבל

להוציא יקר מזולל

דרכו של רבינו דוד לוי זצ"ל ברישום ילדים לשיבה נמשכה הלאה בבתינו נוספים בגן-יבנה, וגם בהם ניאותו ההורים לשלוח את בניהם ללמוד עם רבינו ביהוד.

גם למקומות נוספים שבארץ ישראל נסע רבינו מדי פעם, במשך השנה השבועית שלו ביהוד. מקומות שכמעט חשכו מאור תורה. הוא הגיע ליישובים ולמושבים שונים, נקודות קטנות שעל מפת ארץ ישראל, כמו גם לערים גדולות, וחיפש אחר נשמות של ילדים והורים שאולי לתורה ולמצוות; חיפש אחר נשמות של ילדים והורים שאולי נמצאות בעיצומו של מסע תעייה במדבר הרוחני הארץ-ישראלי שפשט ברחובות; חיפש אחר נשמות שמבקשות נקודה של צמיחה, וישמחו לטיפה של לחלוחית קודש שתציף אותם באהבת דרך התורה והמצוות.

לפניות יישבו רחוקות, שבהן גרו יהודים כשרים שעלו לארץ הקודש ועמלו קשה לפרנסת יומם, ואולי לא הבחינו כמה חינוך בניהם שונה מהחינוך שעליו גדלו הם, פרץ רבינו בכח שהיה רק לו. ושם, בינות למושבים, בין סמטאות השכונות הפשוטות של מדינת ישראל הישנה, הוא התעקש לרוץ ולפיד אש התורה בידו, ואת כל הנקרה בדרכו היה רבינו אווז באש להבת שלהבת...

לאחר ש"בחן" את התלמידים המועמדים, הוא נסע איתם ליהוד לשם התרשמות, ופעמים רבות החלטתם להישאר בישיבה הייתה מיידית, וכל שאר חפציהם וצורכיהם הובאו מהבית על ידי הישיבה בלא שיעטרכו הם לעזוב את הישיבה ולהגיע הביתה.

כך למדו בישיבת אור יצחק כ-50 תלמידים בחטיבת הביניים, תלמידים שהגיעו ממקומות קרובים ורחוקים ברחבי הארץ, ובשיחת חברים התברר להם כי אל רבים מהם הגיע הר"מ שלהם, הרב דוד לוי, שבחן אותם והביא אותם לשיבה...

סיפר בנו: פנית אל אבא לפני שהחלטתי לכתוב על אודות מלאכת הרישום שאותה התנדב אבא לעשות, ושאלתי: "האם אבא ע"ה עסק גם ברישום נערים לשיבה? ולשם כך היה גם נוסע לכל מיני מקומות?"

"בוודאי!" אמרה לי אבא, וסיפרה על אחד מימי שישו שבו הפתיע אותה אבא בשאלה: "את יודעת איפה הייתי השבוע?" "איפה?" התעניינה אז אבא.

"הייתי כאן - במושב בני ע"ש". נסעתי לשם כדי להביא תלמידים.

"היית בבני ע"ש?" תמחה אבא. **"אז למה לא קפצת הביתה?"** שאלה את בעלה, שאותו לא ראתה במשך שבוע ימים.

סדר

שלום עליכם מלאכי השרת. מלאכי עליון. מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: **בז-זכב** ג'שלום מלאכי השלום. מלאכי עליון. מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: **בר-בני** ג'שלום מלאכי השלום. מלאכי עליון. מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: **בש-בתם** ג'שלום מלאכי השלום. מלאכי עליון. מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: **בצ-צתם** ג'שלום מלאכי השלום. מלאכי עליון. מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: **כי** מלאכי צוה לך. לשמך בכל דרכיך; וישמר צאתך ובואך, מועתה ועד עולם;

מדוע התורה ניתנה לישראל דווקא בז' בסיוון?

1. בברכת "שים שלום" שבתפילת שמונה עשרה, אנו אומרים: "כי באור פניך נתת לנו ה' אלוהינו - תורה".
1. וחיים, 2. אהבה, 3. וחסד, 4. צדקה, 5. ורחמים, 6. ברכה, 7. שלום, ורצה הקב"ה לתת לישראל את התורה ביום השביעי לחודש סיוון שהוא כנגד מידת השלום, כי התורה ולומדיה הם מרבים שלום בעולם (חתם סופר, דרשות ח"א).

2. הקב"ה רצה לתת לישראל את התורה הקדושה רק בשעה שיהיו טהורים לגמרי מכל סרך טומאה, וביום ו' בסיוון מלאו בדיוק 50 יום מיום צאתם ממצרים, שרק אז הושלמה טהרתם של ישראל, ועל כן המתין ה' ליום המחרת שהוא יום ז' בסיוון ובו נתן להם את התורה (על פי מהרש"א עבודה זרה ג.א.).

3. התורה נקראת על שמו של משה רבינו, שנאמר: "זָכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדְי", ומשה רבינו היה צריך להיוולד ביום ז' בסיוון, כי אימו ילדה אותו בז' באדר כשמלאו שישה חודשים להריונה (ראה רש"י שמות ב, ג), ונמצא שהיה צריך להיוולד בז' בסיוון שהוא זמן לידתו האמיתית, וכיון שהתורה נקראת על שמו, ה' המתין ליום ז' סיוון ובו נתן לנו את התורה (דעת א"ש, שבעות).

4. אמרו חז"ל (כתובות נז.) שנותנים לרווקה 12 חודש עד לנישואיה כדי שתוכל להכין נדוניה ותכשיטים, וכך נהג הקב"ה עם ישראל: לראשונה התגלה ה' למשה בסנה, והיה זה ביום ז' בסיוון, ואז ציווה ה' ואמר לו: "בְּהוֹצִיאָךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדֵנִי אֶת הָאֱלֹהִים", ומיום זה ועד למתן תורה שהיה בז' בסיוון מלאו בדיוק 12 חודש. וכך הוא החשבון: בז' בסיוון נגלה ה' למשה בסנה, ונתעכב שם שבעה ימים, וביום השמיני הלך בשליחות ה', וביום התשיעי הגיע למצרים, ואחר כך במשך עשרה חודשים היו עשר המכות, עד ליום ט"ו בניסן, ומשם עד לסוף חודש אייר - הרי יחד 11 חודשים וכ"ד ימים, וכדי שימלאו 12 חודשים מלאים, המתין הקב"ה עד ליום ז' בסיוון, ובו ביום נתן להם את התורה (קובץ גינת ורדים, עמ' קיח).

לפתע נכנס לחדר האב, רבי יעקב. אך הבחין רבי ברוך באביו, ודומה היה כאילו חלפו מכאוביו. שעה ארוכה שהה האב בחדר בנו החולה, וכל אותה העת לא נפלטה מפיו אפילו אנחה קלה. רק לאחר שיצא האב חזר ברוך להיאנח ולדאוב. "כיצד פסקו הייסורים כאשר נכנס אביך אל החדר ושבו מיד כאשר עזב?" התפלא רבי יוסף.

השיב לו רבי ברוך בפשטות:
"דע לך ידידי, כי הייסורים לא חלפו אפילו לרגע אחד. אולם כל עוד אבי היה בחדר לא יכולתי להיאנח, משום שהדבר היה גורם לו עוגמת נפש!"
מפעימות הן תעצומות הנפש של ילד בן תשע המצליח לכלוא את סבלו מתוך רגישות מופלאה לצער שייגרם לאביו הגדול.

(קדוש וברוך)

יש קונה עולם

כאברך בישיבת באר יעקב, לא היה הרב מנחם בצרי זצ"ל, ראש מוסדות סוכת דוד, מנותק מן הסובב אותו. להיפך, בחוש ריח מיוחד הבחין גם בזרמים סמויים המבעבעים מתחת לפני השטח וידע לפרש אותם.

"באתי לומר לך שלום..." פנה ז', בחור בישיבה, אל הרב בצרי, "אני עוזב..."

הרב מנחם נעמד במקומו נרעש, "וראש הישיבה יודע?" ביקש לדעת.

"סיפרתי לו, והוא הסכים שאעזוב..." גמגם הבחור. השניים שוחחו בארבע עיניים, ומבין השיטין הבין כי המפריע העיקרי ללימוד אצל אותו בחור הוא הצורך בכסף. "אמור לי", פנה אליו הרב מנחם בקול נמוך, "לכמה כסף זקוק אתה, כדי שתוכל להמשיך ללמוד בישיבה?"

"50 לירות בחודש!" הצהיר הצעיר בעוז.

"בסדר", לא נרתע הרב, "מדי חודש אשלם לך סכום זה!" ואומנם כך היה. הרב בצרי חש להשיג תמיכה, ובדרכים לא דרכים העניק לבחור את הסכום הגבוה בכל חודש, העיקר שהלה יוסיף ללמוד.

היום נמנה אותו בחור עם מרביצי התורה החשובים בעיר בני ברק, לאחר שהקים משפחה מפוארת והמשיך לעסוק בתורה ובקבלה ובהן מצא את אושרו!

(הרב מנחם בצרי)

את הגרסה באמונה ואל תתלונן על כך, והקדוש ברוך הוא יחזיר לך בריבית דריבית על כן!

האברך יצא לעבר בית גיסו, כדי למלא את השליחות שהוטלה עליו. רק נסגרה הדלת אחרי גבו, ורבי חיים פרץ בבכי נורא על האסון.

שאל הרב סילבר: "מפני מה בוכה הרב רק כעת? מדוע לא בכה קודם לכן?"

אמר לו רבי חיים: "הוא היה מפורק לגמרי מרוב צער. אילו היה רואה אותי בוכה ומצטער, היה הדבר מעצים אצלו את התחושות. הוא היה מרגיש שאם אפילו אני בכיתי ולא ידעתי מה לומר, סימן שהאסון הוא באמת נורא. לא רציתי להוסיף לו צער ברגעים הקשים האלה!"

עמד הרב סילבר והשתומם מן השליטה ברגשות. התפרצות בכי כתוצאה מאסון נורא היא לכאורה בלתי נשלטת. כמה כואב לרב לשמוע על טרגדיה כה קשה שאירעה לאחד מתלמידיו הקרובים! אך רבי חיים לא נתן לצער מקום כשבאופן שכלי היה צריך לעצור אותו!...

בשולי הסיפור הוסיף כי באורח פלא נולדו לאותו אב שכול עשרה ילדים נוספים!

את השליטה הזאת והמחשבה על האחר, שאמורה להקדים כל פעולה, מלמדת אותנו התורה הקדושה בפרשת משפטים, שהיא הראשונה שנבחרה להיאמר לישראל לאחר מתן תורה. הרוממות הגדולה שהגיעו אליה במעמד הנורא של מתן תורה - תכליתה להביא את האדם למחשבה אמונית על הזולת, ולשקילת כל מעשיו באמות המידה שציוונו הקדוש ברוך הוא בתורתו.

(דורש טוב)

מתגבר על מכאוביו שלא לצער את אביו

אין בידינו תיאור מפורט על הליכותיו של רבינו רפאל ברוך טולידאנו זצ"ל בשנות ילדותו, אולם מהסיפורים המעטים שבכל זאת נודעו מצטיירת דמותו של ילד בעל אישיות מיוחדת במינה - בעל רגש עצום, נפש זכה וחמלה עמוקה כלפי כל יהודי הזקוק לעזרה.

דוגמה לכך היא מעשה שסיפר ידידו מנוער, רבי יוסף משאש, לימים רבה של העיר חיפה:

כשהיה בן תשע חלה רבי רפאל ברוך. הוא שכב במיטתו והתפתל בייסורים. רבי יוסף בא לבקרו וניסה להסיח את דעתו בסיפורים שונים - אך ללא הועיל.

השבת

ותשחק ליום אחרון: פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה: צופיה תליכות ביתה ולחם עצלות לא תאכל: קמו בניה ואשרוה בעלה ויהלל: רבות בנות עשו חיל ואת עליה על כלתה: שקר חסן והכל היפי אשה ידאת יי היא תתהלל: תנו מופי ידיה ויהללוה בשערים מעשיה:

ותאמין ורעותיה: טעמה כי טוב סחרה לא יכבה בלילה נרה: ידיה שלחה במישור וכפיה תמכו פלה: כפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביו: לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבש שנים: מרבדים עשתה לה שש וארגמן לבושה: נודע בשערים בעלה בשבתו עם אקני ארץ: סדן עשתה ותמיר ותמיר נתן למעני: עז וחדר לבושה

אשרת חיל מי ימצא ורחק מפנינים מוכרה: בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר: גמלתהו טוב ולא רע כל ימי חייה: דרשה צמר ופשתים ותעש בחפץ כפיה: חיתה קאניוה סוחר ממרחק תביא לחמה: ותקם בעוד לילה ותתן טוה לביתה וחק לערותיה: וממה שדה ותקחהו מופי כפה נטעה פרס: חגרה בעוז מתניה

9

עצות זהדר כותב העמוד

שאלות ותשובות

הראש"ל הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א

הגאון חכם שלום בהן זצ"ל

כל הברכות - בזכות עמל התורה

כאשר תבוא ותאמר לאדם 'אתה משועבד לדברים אחרים', הוא אפילו אינו מבין על מה אתה מדבר איתו, שהרי הוא עובד את הקב"ה ומקיים את כל המצוות. רק כאשר הוא מתחיל להעמיק יותר, הריהו מבין שיש כאן עבודה נוספת, לפני כן לא ידע ששייך דבר נוסף. **פירושו של דבר**, מה שאנו רואים לפנינו תורה עם תרי"ג מצוות, זה כלום לעומת מה שהקב"ה דורש מן האדם, וכמו שאומרים בשם **רבי ישראל סלנטר** שישנם דברים הכתובים בשולחן ערוך החמישי, והחלק הזה הוא הגדול שבכולם... כאשר האדם חושב ומתבונן, הכול נראה אחרת.

ובאמת השתבחו בזה ישראל בשעה שאמרו 'נעשה ונשמע', ואמרו בגמרא (שבת פח.): דרש רבי סימאי בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו שישים ריבוא של מלאכי השרת לכל אחד ואחד מישאל, וקשרו לו שני כתרים, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע.

והקשו בזה, מפני מה קיבלו שני כתרים, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע? הלא לא קיבלו אלא משום שהקדימו נעשה לנשמע, וכדמשמע מלשון הגמרא 'בשעה שהקדימו', ואם כן די שייתנו להם כתר אחד?!

וביאר בזה הכתב סופר שכאשר האדם אומר נשמע ונעשה, הריהו מקבל על עצמו לשמוע מה שהאחר רוצה ולעשות כרצונו, אך כאשר הוא מקדים נעשה לנשמע, הרי שהנעשה כבר כולל בתוכו את הלימוד הראשוני שעליו לידע מה לעשות, וכעת כשאומר נשמע, פירושו נתבונן ונעמיק בתורה לידע ולהבין את שורש הדברים, וממילא מקבל על עצמו לעשות לא רק את שטחיות המצוות כפי ששמע בראשונה, אלא את עומק רצון ה' שבכל מצווה ומצווה. לפי זה מובן היטב שכעת, לאחר שהקדימו, הרי שמגיע להם גם **עבור ה'נעשה' וגם עבור ה'נשמע'**.

(תורת יעקב)

הקב"ה אומר להם לישראל: אני רוצה ליתן לכם את כל הברכות שנצרכות לאדם בעולם הזה, אך יש לזה תנאי, שתלכו בחוקותי, ואומרים רבותינו ז"ל דהיינו שתהיו עמלים בתורה. **אם תהיו עמלים בתורה, לא לימוד סתם, אלא מתוך עמל ויגיעה, מביטיח הקב"ה לישראל, אתן לכם הכול.**

ומאיך, ואם לא תשמעו לי וגו', אומר רש"י [אם לא תשמעו לי] להיות עמלים בתורה, על זה יבואו חלילה כל הקללות. **מבאר רש"י:** היאך האדם הולך ויורד, לא לומד, ולא עושה, מואס באחרים העושים, שונא את החכמים, מונע את האחרים מלעשות, וכופר במצוות, כופר בעיקר, שבע דרגות של ירידה זו אחר זו עד שיורד לגמרי ומגיע לכפירה מוחלטת, והכול מתחיל ממה שאינו עמל בתורה. כלומר שההליכה בחוקות התורה היא כאשר האדם עמל בתורה, ואז הריהו מקבל את כל הברכות. ואם לאו, שאינו עמל עליה, אפילו הוא יושב ועוסק בתורה, הרי שבסופו של דבר יגיע לכפירה בעיקר, וחס וחלילה יבואו עליו הקללות.

ובאמת רואים אנו שאברהם אבינו השיג תורה מעצמו הרבה יותר ממה שאנו יודעים אחרי שניתנה התורה, וכמו שאמרו רבותינו (עבודה זרה יד:) שבמסכת עבודה זרה של אברהם אבינו היו 400 פרקים, לנו יש חמישה פרקים ורובם לא בענייני עבודה זרה עצמה אלא דיני הרהקה מן הגוים, ואם כן מה היה בכל אותם 400 פרקים? **אלא שלפי דרגתו והשגתו של אברהם אבינו כל סטייה הכי קטנה מהקב"ה כבר נחשבת לעבודה זרה. על האדם להיות משועבד לקב"ה בלבד, אם יש לו איזה שעבוד הכי קטן לדבר אחר, הרי זה בחינה של עבודה זרה. וככל שהאדם יותר מתעלה, כך הוא משיג יותר מתי יש כאן איזו סטייה, שכן**

שאלה: האם מותר לבעל להצטרף לנסיעה לבית החולים עם אשתו היולדת בשבת?
תשובה: הנה אם היולדת מבקשת זאת ורומזת לכך, מותר לבעל להצטרף אליה לנסיעה גם אם נמצא אדם זר במכונית שיכול לטפל בה במקרה הצורך, כי חששו חכמים שמה תיטרף דעתה עליה אם בעלה לא יתלווה אליה לבית החולים, אך לעניין זה די במלווה אחד, שגם בזה יש דיון בפוסקים אם להתיר.

בגמרא (שבת קכח) מבואר, שיש לחלל שבת עבור יולדת בשביל "יתובי דעתא" (ישוב הדעת), כל שאמרה צריכה אני. וכתב הגאון החזון איש שמטעם זה מותר לבעל להצטרף בנסיעה לבית החולים, והובא בתשובות וכתבים לחזון איש ובשמירת שבת כהלכתה.

ולכאורה אם היולדת אומרת שאינה צריכה שום ליוי, אין צורך להתעקש ולנסוע עימה, שזה קולא שלא לצורך.

וכן משמע מדברי האגרות משה. שוב ראיתי שכן פסק באור לציון, שאם אינה מבקשת אין צריך לבוא עימה ואין חוששים שמה תפחד, ורק אם מבקשת ייסע עימה. אך לכאורה יש לדון בזה מדברי התוספות בשבת (קכח), שלכאורה משמע שביולדת מותר אפילו כשאומרת איני צריכה.

וראיתי בשו"ת אז נדברו שצידד יותר להקל לנסוע עימה בכל אופן, מחשש שמה בהמשך הדרך תבוא לידי פחד.

וכאשר הבעל נוסע עם היולדת, ויש ילדים קטנים בבית, אין להתיר לקרוב משפחה שייסע בשבת ברכבו הפרטי לביתה של היולדת לטפל בילדים, אלא עליהם לדאוג מערב שבת שיהיו בבית היולדת למקרה שתצטרך ללדת בשבת ואין להתיר חילול שבת עבור זה, כי בוודאי לכל מקרה יש אפשרות על ידי מתנדבים וכיוצא שישמרו על הילדים ולא יאונה להם כל רע, גם אם הם זרים.

סדר הדר

תפלה להצלחה מרבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל, לאומרה במוצאי שבת שלוש פעמים:

א-להי אברהם. א-להי יצחק וא-להי יעקב. שמר והצל את עמך ישראל אחוביך בכל רע. לטען שם תחלתך. הנה נשמת קדש האהובה עוברת, ויהי רצון מלפניך. שיבא עלינו השבוע הבא לאמונה שלמה. לאמונת חכמים. לאהבת תורים. לדבקות חבורא קריון הוא. להאמין בשליטה עשיר עקרים שלח. ובנאולה קרובה במהרה ציטנו, ובנחיתת המיתים. ובנבואות טוהר רבנו עלינו השלום:

רבנו של מלכם. אתה הנותן ליטוי כח. תן נח גם ליצורך ודאוקיך חייוניים. להלל שמך ולעבד אותך לדברך והשבוש הבא. יבוא עלינו בריאות ולטוב. ולהצלחה ולברכה ולחסד. ולבני חיי ומזוני. לנו ולכל ישראל. ואמר אמן.

ראשון לציון הנה הנם ולירושלים מבשר אתן:

אל תשמחי אויבתי לי כי נפלת קמתי. כי אשב בחושך וי אור לי: ליהודים היתה אורה ושמחה. וששן ויקר:

וכתיב: ויהי דוד לכל דרךיו משפיל. וי עמו: כן יהיה עמנו תמיד:

וגם מצא חן בעיני יי: כן נמצא חן ושכל טוב בעיני א-להים ואדם:

קומי אורי כי בא אורך. וכבוד יי עליך זרח: כי הנה החשך יכסה ארץ וערפל לאמים. ועליך זרח יי וכבודו עליך יראה:

תורה מנהיגה

הגאון רבי רפאל אלשווילי זצ"ל

מעלת הלמוד לשמה

התפלאה המטרונותא מאוד, ומדוע לא החזיר כבוד תורתו את דבר האבידה לאלתר?
במליצה נאמר שעדיף שלא היה מחזירנה כלל כדי להינצל מן העונש... ענה לה: עד שהגיעה מצווה לידי אחמיצנה? רציתי לקיים את מצות השבת האבידה לשם מצווה ממש, לשם השבת האבידה, ולא בשביל הפרס שתיתי לי. אם הייתי משיב את האבידה בתוך ל' יום, היו חושבים שהחזרתיה רק משום שאני צריך לקבל ממך מתנה מסויימת, ואני לא חשבת על המתנה כלל אלא על השבת האבידה, וברוך המשיב אבידתו לבעליו, ולשם ה' נתכוונתי. לכן התעכבתי בזאת, כדי לא לקבל את המתנה, ויש חשש אף שאקבל עונש. ענתה לו: אתה חשבת כך לטובה, וויתרת לו על העונש והעניקה לו את המתנה בכל זאת.

זהו כל העוסק בתורה לשמה - היינו לשמו של הקב"ה בכבודו ובעצמו, ולא כדי להתגדל בה, זוכה לדברים הרבה.

(בשם אומרו)

רבי מאיר אומר: כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה, היינו בני חיי ומזוני רוחי, ומפרשים לשמה לשם ה', שעוסק בתורה לשמו ולכבודו של הקב"ה, לשם השכינה, ולא לעצמו בלבד, וכדי להקים את השכינה מעפרא הוא לומד. אזי אדם כזה זוכה לדברים הרבה.

מעשה היה עם מטרונותא (גברת חשובה - גויה) אחת שאבד לה תכשיט יהלום יקר ערך, והיא פרסמה ברבים את החלטתה, כי מי שימצא ויביא לה את התכשיט האבוד בתוך ל' יום, היא תעניק לו מתנה חשובה לאין ערוך. אולם מי שימצא ויביא אותו לאחר ל' יום, יקבל עונש חמור. עמד רבי שמואל, אחד מן הצדיקים, ומצא את האבידה בתוך ל' יום, אולם המתין עם השבת התכשיט, ורק לאחר שעברו ל' יום החזיר למטרונותא את האבידה.

פנתה אליו ושאלתו: ילמדנו רבינו, מתי כבוד תורתו מצא את האבידה?

ענה לה: לפני שבועיים, היה זה בתוך ל' יום להכרזתה.

האדמו"ר רבי מנחם מנרל שניאורסון זצ"ל - הרבי מלובביץ'

מכתבי חיזוק להצלחה בלימוד התורה

שיעורים בתורה מביאים להטבת הפרנסה

לאחר הפסק ארוך שמחתי לקבל את מכתבך... בו הינך כותב אודות השיפור במצב הגשמי, וגם אודות השיעורים שיש לך בתורה, שלצורך הם עדיין לא במלוא המידה לעת עתה כפי שהיו צריכים להיות, אבל תקוותך לשפר זאת.

אולם מבואר באריכות בספרים רבים, שבעניין תלמוד תורה לא שייך להשלים את החסר בעתיד, כי כל יום, כמה שילמדו בו, הרי זה מספיק רק ליום זה עצמו, ממילא אין בזה אף רגע מיותר שעיימו ניתן לפצות על חסרון העבר.

(דרכי החיים)

ענייני האדם תלויים בהנהגה של תורה ומצוות

במענה על מכתבך... בו אתה כותב בקשות שונות. בטח מיותר להדגיש שיהודים בכלל ובני ישיבה בפרט, כל ענייניהם תלויים בהנהגתם בעניינים של תורה ומצוות, וכמו שכתוב "אם תִּשְׁמְרוּ אֶת צִוִּי ה' וְיִשְׁמְרוּ אֶת הַבְּרִית הַזֹּאת" (ויקרא 28:1) - והוא מספקא - "שתהיו עמלים בתורה", "וְאֵת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ" וגו' "וְנָתַתִּי גִשְׁמִיכֶם בְּעֵתָם" וגו', ורבותינו ז"ל מדייקים בלשון - "עמלים בתורה".

פירוש, שעם איזה כישרונות שרק יהיו, ניתן להגיע למילוי הציווי על ידי עמל, וכמאמר רבותינו ז"ל "ליגעת ולא מצאת אל תאמין", וגם מצד שני, גם בעל הכשרונות הטובים ביותר, שלימוד התורה וקיום המצוות בא לו בנקל מצד טבעו הטוב, מוכרח גם הוא להוסיף בהתמדה ושקידה עד שגם אצלו תהיה ההנהגה דעמלים.

ובפרט כאשר ישנה בקשה מיוחדת אודות עצמו ובנוגע לבני בית, הרי ההוספה בכל האמור הכרחית מכל שכן וקל וחומר.

ההבדלה

סְבִירי מְדִינָה (ועושים: לְחַיִּים).

בְּרוּךְ אַתָּה יי, א-לֵהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה יי, א-לֵהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא עֲצֵי (עֲשֵׂי) (מִינֵי) בִּשְׂמִים:

בְּרוּךְ אַתָּה יי, א-לֵהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מֵאוּרֵי הָאֵשׁ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי, א-לֵהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל וּבֵין אֵשׁ לְחֹשֶׁךְ וּבֵין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים וּבֵין יוֹם הַשַּׁבָּת לְיוֹמֵי הַמַּעֲשֶׂה.

בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל:

כּוֹסֵי יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא. וּבִשְׁם יי אֶקְרָא:

אָנָּה יי הוֹשִׁיעָה נָא (פַּעַמִּים).

אָנָּה יי הַצִּלִּיחָה נָא (פַּעַמִּים).

הַצִּלִּיחָנוּ. הַצִּלִּיחַ דְּרַכֵּינוּ. הַצִּלִּיחַ לְמוֹדֵינוּ. וְשַׁלַּח בְּרַכָּה רַחוּם וְהַצִּלִּיחָה בְּכָל מַעֲשֶׂה יְדֵינוּ. כְּדַכְתִּיב: וְשָׂא בְרַכָּה מֵאֵת יי. וְצִדְקָה מֵאֵלֵהֵינוּ יִשְׁעוּ: לְיַהּוּדִים הִיטָה אֹרֶחַ וְשִׁמְחָה. וְשִׁשְׁן וְיִקָּר: וְכַתִּיב: וְיִהְיֶה דוֹד לְכָל דְּרַכֵּיו מִשְׁכִּיל. וְיִי עֲמוֹ: כֵּן יִהְיֶה עֲמוֹנוֹ תָּמִיד:

שאלות ותשובות

הגאון רבי אופיר מלכא שליט"א

שאלה: האם קיימות בעיות הלכתיות בשימוש בדאודורנט ביום טוב?

תשובה: ישנן שתי בעיות בשימוש בדאודורנט ביום טוב: א. איסור 'ממרח'. ב. איסור הולדת ריח.

לגבי איסור 'ממרח', תלוי בסוג הדאודורנט: אם זה דאודורנט ספריי, או דאודורנט גולח מימי (שכששוכרים אותו נשפך כמים) - אין בזה איסור 'ממרח', אבל אם זה דאודורנט ג'ל או דאודורנט סטיק (מוצק) - יש בזה איסור 'ממרח' ואיסור להשתמש בו

(בסטיק יש איסור מהתורה, משום שמוצק כסבון, ובג'ל יש איסור מדרבנן, דאסור למרוח שמן עב מדרבנן, כי יש לו סמיכות מסויימת).

לגבי איסור הולדת ריח: מצד הולדת הריח בבשר הגוף ובשיער - אין חשש, כיוון שהזיעה מעבירה את הריח, אולם כששם את הגופייה והחולצה, ריח הבושם עובר אליהן, ויש כאן בעיה של מוליד, שנחשב "פסיק רישיה דניחא ליה" - כי נוח לו שהגופייה והחולצה יתבשמו בריח הדאודורנט (ומבואר ברמ"א בסימן תקי"א ס"ד ובסימן תרנ"ח ס"ב שיש איסור בהולדת ריח בבגד).

ולכן, אם אין לו צורך כל כך להשתמש בדאודורנט - עדיף להימנע, אבל אם יש לו צורך גדול בהשתמשות בתכשיר (כגון שידוע שאם לא ישם את הדאודורנט הוא יזיע ותיגרם לו אי נעימות גדולה) - יכול להקל ולהשתמש בזה, ולסמוך על הפוסקים שבאיסור 'מוליד' מותר, אפילו ב"פסיק רישיה דניחא ליה" (כמבואר במשנה ברורה בסימן תרנ"ח ובשער הציון, שאיסור 'מוליד' הוא איסור קל, שאין לו שורש בתורה ולכן גם בפסיק רישיה דניחא ליה יש להקל בצורך גדול).

אולם יש לדעת כי יש סוגי דאודורנט (גולה או ספריי) ללא ריח, וכל תכולתם חומר למניעת זיעה בלבד, ובזה מותר להשתמש לכתחילה

שיעור תורה לשבת

הרה"צ דוד צ'מאני שליט"א
מחבר הספר: 'מעין חיים'

לח ההבדלה בין הטוב לרע

במה שונה פסח מחג השבועות

"ממשיבתיכם תביאו לחם תנופה שנים שני עשרונים, סלת תהינה, חמץ תאפינה, בבורים לך" (ויקרא כג).

ידוע שכשכבית המקדש היה קיים, ביום שני של פסח היו מקריבים קורבן עומר משעורים, ובחג השבועות היו מביאים שתי הלחם מחיטים.

קורבן עומר מתיר חדש במדינה (וזאת אומרת שמאז כבר כל אדומי המדינה יכולים לאכול מהתבואה החדשה של השנה, אבל בבית המקדש עדיין היו ממשיכים להשתמש לצורך הקורבנות אך ורק בתבואה הישנה), ושתי הלחם מתירים חדש במקדש (שמאז גם בבית המקדש מותר להם להשתמש בתבואה חדשה לצורך הקורבנות).

נשאלת כאן שאלה, הרי ידוע שהתורה אסרה להקריב חמץ בבית המקדש, שנאמר "פי כל שאר [חמץ] וכל דבש לא תקטירו מן אשה לך" (ויקרא כב), ובטעם הדבר אמרו המפרשים כי דבש מסמל את תענוגי העולם הזה, וחמץ מסמל את הגאווה (והגאווה מסמלת את יצר הרע). לכן הקב"ה הרחיק אותם מביטול. אם כן צריך להבין, מדוע התורה ציוותה לעשות את שתי הלחם שהיו מקריבים בחג השבועות חמץ, כמו שכתוב "חמץ תאפינה"?

כדי להשיב לשאלה יש להקדים מה שמובא במסכת קידושין (ז): תנו רבנן "ושמתם" סם תם, נמשלה תורה כסם חיים, משל לאדם שהיכה את בנו מכה גדולה והניח לו רטייה על מכתו, ואמר לו: בני, כל זמן שהרטייה הזאת על מכתך, אכול מה שהנאתך ושתה מה שהנאתך, ורחוק בין בחמין ובין בצונן ואין אתה מתיירא, ואם אתה מעבירה הרי היא מעלה נומי [מוגלה]. **כך הקב"ה אמר להם לישראל:** בני, בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו וכו', עד כאן. כעת נתבונן בלשון הגמרא "בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין", מה פירוש

שהתורה תבלין של יצר הרע? מה פירוש הלשון הזאת בדיוק?

אלא כמו תבשיל - אם מתבלים אותו יוצא טעים ומשובח, ואם לא - יהיה תפל ובלי טעם, כך יצר הרע של האדם, שהוא כח אדיר שהקב"ה טבע בנו: אם מתבלים אותו, זאת אומרת שמרסנים אותו ומשתמשים בו במקום הנכון ובמינון הנכון, הוא דבר חיובי ביותר ואפשר להפיק ממנו תועלת רבה.

אבל אם לא מתבלים אותו כראוי, אזי הופך הוא להיות דבר שלילי ביותר, הגורם לאדם הרס וחורבן עצום, ומאבד אותו משני העולמות. ומי מלמד לאדם לתבל את יצרו ולהשתמש בו רק במקום הנכון ובמינון הנכון? - תורתנו הקדושה.

מי שעוסק בתורה וחי על פיה, לומד לרסן את יצרו ולהפיק ממנו רק תועלת, ולכן אמרו רבותינו שהתורה היא תבלין של יצר הרע.

סוגי היצר הרע

ולפינו שתי דוגמאות לכך:

יצר הרע של תאוות אכילה הוא יצר חזק מאוד שרבים נופלים ונכשלים בו, אבל מי שבאמת חי על פי התורה, עליו נאמר "צדיק אכל לשבע נפשו", וגם בזה הוא מתכוון לשם שמיים, כדי שיהיה לו כח לעבוד את ה' יתברך (ולא כדי להשביע את בטנו ולענג את עצמו), או משתמש בתאוה זו לצורך מצווה כגון שלוש סעודות שבת, סעודת ברית, סעודת סיום מסכת וכדומה, שבוה עושה נחת רוח לאבינו שבשמיים.

דוגמה נוספת, יצר הרע של סקרנות.

אם אדם לא מתבל אותו בתבלין של תורה, ישתמש בו להבלי העולם וירצה לדעת כל מה שקורה בעולם.

כל שעה שומע חדשות, וכל יום קורא עיתון יומי בלי לפספס אף מילה אחת. על כל דבר מסתכל, ועל כל דבר שואל שאלות, והכול מכח יצר הסקרנות ששולט בו, וממילא על ידי זה מתבטל מלימוד התורה ועבודת ה' יתברך ומפסיד את העולם הבא שלו. אבל מי שחי על פי התורה הקדושה, הוא מתבל גם את יצר הרע

של הסקרנות בתבלין של תורה ומשתמש בו רק לדברים חיוביים. למשל מסתקרן לדעת מה כתוב בנביאים ומה כתוב בכתובים, מה נאמר במסכת שבת ומה נאמר במסכת פסחים, וכך הוא מסיים ספר אחר ספר מלח סקרנותו ומתעלה במעלות התורה ויראת שמיים, וקונה לו בזה חיי העולם הבא.

להשתמש ביצרו הרע לדברים חיוביים

כעת נבין היטב מה שהמשנה דורשת במסכת ברכות (ט, ה) על הפסוק "וְאֶהְיֶה אֵלֶיךָ בְּכָל לֶבְבְּךָ" (דברים י) - בשני יציריך, ביצר הטוב וביצר הרע. וכולם שואלים ומתקשים, איך אפשר לאהוב ולעבוד את ה' ביצר הרע, הרי אדרבה, יצר הרע מרחיק את האדם מעבודת ה' יתברך?

אבל לפי דברינו לעיל מובן היטב כי אם משתמש ביצרו הרע לדברים חיוביים במקום ובמינון הנכון, זה עצמו עבודת ה', ובזה עושה נחת רוח לאבינו שבשמיים.

ריסון היצר

ולאור האמור נבין גם את דברי רבותינו בקהלת רבה (א, ג) על הפסוק "וְיָצָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אִשָּׁר עֲשָׂה וְהָיָה טוֹב מְאֹד" (בראשית א), והנה טוב זה יצר הטוב, מאוד זה יצר הרע.

כל מי שרואה את המדרש הזה עומד ומשתומם, וכי יצר הרע הוא נקרא טוב מאוד? הרי הגמרא אומרת בקידושין (ז): קשה יצר הרע שאפילו יוצרו קראו רע, שנאמר "כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רָע מִנְּעֻרָיו" (בראשית ח)?

אומנם לפי דברינו הכול מובן כחומר ביד היוצר, כי אם אדם מרסן את יצרו ומשתמש בו אך ורק לפי הנחיות של התורה, אז באמת הוא טוב מאוד ויהיה לו לאחיעזר ולאחיסמך בעבודת ה' יתברך. אבל אם חס ושלום להיפך, קשה יצר הרע שאפילו יוצרו קראו רע ובסוף יוציא אותו משני העולמות גם יחד.

כי אשמרה שבת א-ל ושמרני, אולי היא לעולם עדין ביני וביני.

אסור מצא חפץ עשות דברים, גם מלך בן דברי צרכים. דברי סתורה או דברי מלכים, אהנה בתורה א-ל ותחבמני: בו אמצא תמיד נוח לנפשי, הנה לדור ראשון נתן קדושי. מופת בתת לחם משנה בששי, ככה בכל ששי יכפל מזוני: רשם ברת א-ל חק אף סגנוני, בו לעד לחם תמיד לפני. על כן להתענות על פי נבונני, אסור לבד מיום כפור עוני: הוא יום מקבד הוא יום תענוגים, לחם וזין טוב בשר ודגים. השמחים בו הם שמחות משיגים. כי יום שמחות הוא ותשמחני: מחל מלאכה בו סופו להקריח, על כן אכבס בו לבי בבורית. אתפלה לא-ל ערבות ושהרית, מוסף וגם מנחה הוא וענני:

נגילה הללויה נגילה,

כא זמן הנאליה.

א-ל ש-די קבין נדחי וירדי.

וגרש משנאי, נפשי בהם נעלה:

נגילה הללויה וכו'.

שלח לי בן ישי גואלי.

ובנה לי בית היכלי, באויבי עשה קלה:

נגילה הללויה וכו'.

רחמן חוס על עם לא אלקן.

ושלח להם ציר נאמן, ובשר עם סגלה:

נגילה הללויה וכו'.

חוק זכור ורע יצחק, וקבצם מפרחק,

וגסדר שיר ותהלה:

נגילה הללויה וכו'.

משכן עילי

לעילוי נשמת
משה סגב בן מסעודה ז"ל
ניסים בן עליה
מור יוסף ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
רוזה בת סניורה ז"ל
נלב"ע כ"ג שבט ה'תשפ"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
דבורה יתים
בת בתיה ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
ויטורין בן מיסה רבא ז"ל
אינס בת מזל רבא ז"ל
ריימונד אמסלם בת עזיזה ז"ל
תנצב"ה

13

שיעור הלכה

הרה"צ עידן בן-אפרים שליט"א

הג השבועות

ושמחת בחגך

שבת שלום. ביום שני יחול חג השבועות, ולכן נדבר בענייני החג. נאמר בתורה (דברים טז, י): **וְשִׂמַּחְתָּ בְּחַגְךָ, שִׁנְצִיטוּיָנוּ לְשִׁמּוּחַ יְמֵימִים טוֹבִים וּבְחֹל הַמוֹעֵד, וְנוֹהַגְתָּ מִצְוַת עֲשֵׂה זוֹ אֵף בְּזִמְנָה הַזֶּה** (רמב"ם יום טוב ו, יז-ט). ולכן חייב אדם להיות שמח וטוב לב במועד, הוא ואשתו ובניו וכל הנלווים אליו, כל אחד ואחד כראוי לו בדברים המשמחים את ליבם: האנשים בשתיית יין בסעודה, הקטנים במיני מתקה, והנשים קונה להן בגדים ותכשיטים כפי ממונו. וחייב להאכיל לגר, ליתום ולא אלמנה עם שאר עניים (רמב"ם יו"ט ו, יז-ט; שולחן ערוך תקטז, א-ב).

מצווה זו נוהגת גם בחג השבועות אף שאין בו ימי חול המועד (רמב"ם שם: עם שאר ימים טובים; ספר לקח טוב [ענין] כלל ו ד"ה המקום ה'), ואם לא קנה להם דבר לחג, ביטל את המצווה, כי אף שבמשך שבעת הימים שאחר החג יש תשלומין לחיוב הבאת קורבן, לשמחה אין תשלומין, כיון שיום חול גמור הוא ואינו כשאר חגים שיש בהם ימי חול המועד (ספר חושק חמד, שבועות מו: עמ' רמו).

שלושת ימי הגבלה

משה רבינו זי"ר את בני ישראל לקדשם ולטהרם שלושה ימים קודם מתן תורה (שמות יט, טו), ולכן ימים אלה מסוגלים כפי שהיה בימים ראשונים במעמד הר סיני, ויתעורר האדם להיטהר מטומאה, וכן לענווה ולאחדות, ולהבין ולהשכיל בתורה לפי מדרגתו, יותר משאר ימים, וכפי דביקותו והתעוררותו, כן יזכה ויוסיפו לו (החיד"א בספר לב דוד פל"א).

שטיחת עשבים

נוהגים לשטוח עשבים בבית הכנסת ובבתים, וזכר לשמחת מתן תורה (רמ"א תצד, ג), שהיו עשבים סביב הר סיני, ומכיון שהוא זכר למתן תורה, יוצאים ידי חובה גם בעלים מפלסטיק.

יזהרו שלא לקטוף ממקומות פרטיים וכן לא לשבור ולהשחית את העץ. ואם התייבשו וגשרו עלים בודדים שאין בהם ריח, הרי הם מוקצים ואסור לטלטלם ביד אלא רק במטאטא.

שמחת התורה / דין על התורה

חייב אדם לשמוח ביותר בחג שבועות הקדוש, ויתעורר על אשר בחסדיו הגדולים נתן לנו כתר תורה, את תורתו הקדושה (של"ה מסכת שבועות פרק נר מצוה אות יח; מורה באצבע אות רכד), וקדושתו גדולה מקדושת שאר ימים טובים (סדר היום, סדר חג השבועות).

הגאון החסיד המקובל רבי מאיר בן גבאי זצ"ל בספר תולעת יעקב כתב שחג זה הוא יום דין, שנידונים בו על התורה, מלבד מה שאמרו חז"ל (ראש השנה טז). שנידונים בו על פירות האילן (הובא בשל"ה, מס' שבועות, נר מצוה אות ט), דנים כמה דפי גמרא ילמד, כמה סימנים בשולחן ערוך, כמה חידושים יזכה לחדש...

אכילת בשר

מצווה לאכול בשר בהמה (משנה ברורה יא), ומי שמטעמי בריאות או כשרות אינו יכול לאכול בשר בהמה, יאכל בשר עוף (חזון עובדיה י"ט, טי). ואם אכילת בשרי גורמת לו עייפות בלימוד התיקון, יכול להקל בזה (אגרא דחדויות חמ"א, קצא). ונהגו להרבות במיני מאכלים יותר מבשבת (מגן אברהם ז).

אבל לא יימשך יותר מדי אחר הבשר והיין, וכן יינענע משחוק וקלות ראש, לפי שהן הוללות, ולא נצטוונו אלא על שמחה שיש בה עבודת היוצר יתברך שמו (רמב"ם יו"ט ו, כ; שו"ע תקטז, ג), וכן לא ירבה באכילה, כי היא מביאה לשינה (יומא ז).

מאכלי חלב

ראוי להכין מאכלים מתוקים וטעמים לחיוב ביום זה (סדר היום). ונוהגים לאכול מאכלי חלב (רמ"א תצד, ג), אך אין זה תחליף לסעודה בשרית שהיא חלק מהשמחה בכל חג (כנ"ל בסעיף הקודם; דרכי תשובה פט, ט). ונהוג לאכול מאכלי חלב בבוקר לאחר הקידוש, ולאחר זמן אוכלים סעודה בשרית.

יש נוהגים שאחר קינוח הפה במאכל והדחתו במשקה ושטיפת ידיים (שו"ע י"ד פט, ב), אוכלים מיד מאכלי בשר (חזו"ע שיח). ויש שנהגו לאכול סעודה חלבית בלילה, וביום לעשות סעודה בשרית (עין: ארחות רבינו ב, צח; פסקי תשובות תצד, יא; נטעי גבריאל ג, ה; יומא דעצרתא, קצט). אך יש להיזהר שלא יבוא לידי איסור (מג"א תצד, ו).

סדר הלימוד וחשיבותו

פשט המנהג בכל תפוצות ישראל להיות ערים בליל החג ולעסוק בתורה עד עלות השחר. סדר הלימוד הוא 'תיקון ליל שבועות' הנדפס בספר 'קריאי מועד', שנתקן ונסדר על פי הזורו והמקובלים (בן איש חי ש"א במדבר, ד; חזו"ע שי).

לימוד זה מפורסם בכל

תפוצות ישראל מכמה מאות שנים,

כי כן יסד המלך רבינו האר"י ז"ל, ולא טוב עשו קצת לומדים לשנות מנהג כל ישראל, ורבי שמעון בר יוחאי וחבריו ורבינו האר"י שאמרו להיות ערים בלילה הזה, הן הם אמרו ללמוד תנ"ך (החיד"א בספר לב דוד פל"א). מובן שדבר זה דורש הכנה מערב החג - לישון כראוי, וכן במהלך הלימוד ישתה קפה וכו' שמעורר.

בזוהר הקדוש כתוב: "כל אלו שמתקנים התיקון בלילה הזה ושמחים בו, כולם יהיו רשומים וכתובים בספר הזיכרונות, והקב"ה מברך אותם בשבעים ברכות וכתרים של עולם העליון" (בראשית ח: ויקרא צז:). אם בבא סאלי זצ"ל היה קם לתחייה, כולם היו רצים לקבל ממנו ברכות, כאן הקב"ה בכבודו ובעצמו מברך את הלומד ב-70 ברכות, ומי לא יחפוץ בהן...

וכתב רבינו יוסף חיים זצ"ל שהלימוד המתוקן עושה פרי גדול למעלה, וממשיך לנפש האדם קדושה וטהרה. ויזהר שלא לדבר שיחת חולין כל הלילה, וצריך לכך שמירה גדולה בלילה זה שיש התאספות של אנשים רבים, כל שכן שלא ידבר דיבורים אסורים (בא"ח שם, ג), והעושים כן, השינה נאָה להם והנָהָה לעולם (מועד לכל חי ח, כ), והיושב בטל, הרי הוא כישן (מג"א תקפג, ו).

עיקר התיקון הוא בקריאת סדר התנ"ך וקטע זוהר, ולכן במקום צורך יקרא לכל הפחות כנ"ל (עין שער הכוונות פט. שו"ת אור לציון ח"ג יח, יא ושו"ת יושב הים ב, יב), ומכל מקום מי שחשקה נפשו לעסוק בש"ס ובפוסקים, אין למחות בידו, כי יש לו על מה שיסמוך (שו"ת יחזקאל דעת ג, לב).

שינה בלילה

יתגבר כארי שלא יתנמנם כלל, כי רבינו האר"י ז"ל החמיר מאוד בעניין השינה בלילה הזה יותר מליל הושענא רבה (בא"ח שם), ושעת לימוד בלילה זה שקולה כיום שלם בשאר ימים (חמדת ימים עמ' תקעז אות ק).

צער

אם מחמת שמנדד שינה מעיניו בלימוד הוא מצטער בחג, אין לו לאנוס עצמו, ומוטב שיישן מעט, וכן אם מצטער בתפילה, כל שכן אם יירדם במהלכה (ראה: חמ"ק עמ' תקעז אות ק; מועד לכל חי ח, כא).

זמירות לשבת

שִׁמְחָה בְּנֵי בְּחֶלְקָךָ לֹא תִקַּח גַּם אֶת שְׂלֶךְךָ, הַשְׂמִיחָה תַּחֲתִיד, הַעֲלִים לִפְנֵיךָ:
הוֹלֵךְ בְּרֶגְלֶיךָ, מְנַעֵנֵנֵךְ יָרִיד, עֵינַיִם צוֹפִים לָךְ, הֶלֶב פּוֹעֵם בָּךְ:
הַשְׂמִיחָה תַּחֲתִיד, הַעֲלִים לִפְנֵיךָ:
מִי עֲשִׂיר וּמִי שְ�מַח, בְּעוֹלָם הַזֶּה אֹרֶת. לֹא כַחַל וְלֹא כַחַת, הַמָּמוֹן יִתְּנֶה לָךְ:
הַשְׂמִיחָה תַּחֲתִיד, הַעֲלִים לִפְנֵיךָ:
הַבֶּט וְשֵׂא עֵינֶיךָ, מִי נָתַן לָךְ - אֵלֶּה לָךְ, גַּם בְּנִים לְשִׁלְחָנְךָ.
אִם תוֹדֶה רַק לְכוֹרְאָךָ, בֶּן תַּמִּיר יִתְּנֶה לָךְ:
הַשְׂמִיחָה תַּחֲתִיד, הַעֲלִים לִפְנֵיךָ:

יודוך רעיוני ון רועי, חי ביום שבת קדש יום השביעי:
יוֹם אֲשֶׁר בִּלְיָת בּוֹ גַּל מֵאַבְרָהָם, אֹמֵר מִי שְׂרִית עַל כָּל זֶלְזָלְתְּךָ.
וּמַעֲשִׂים עֲשִׂיתָ, אֵין לְבִלְזָלְתְּךָ, לִי בֶן אֶמְתָּךְ חֵיש לְהַרְגִיעִי:
חֵי בְיוֹם וְכו':
שְׂבִיעִי כְחֶרֶת רֹאשׁ לְכָל הַמַּנְיָנִים, וְאוֹתוֹ קִדְשָׁת בְּשִׁבְעוֹת וּשְׁנִים.
חֵיש אֲשֶׁר נִשְׁאָת לְגֹעַ אֲמוֹנִים, וּפְדֵם מֵאַסּוֹנִים אֶרֶץ וְרַבְעִי:
חֵי בְיוֹם וְכו':
רַצָּה בְּמִנְחָתִי יוֹם זֶה יוֹם מִנְחָתָה, וּבְיוֹם עֲבוּדָתִי, הַמָּצָא לִי הַרְחַת.
וְהִכֵּן לְשִׁבְתִּי, מִשְׁאֵת וְאֶרְחָת, וְשִׁשּׁוֹן וְשִׁמְחָה יִתְּנֶה שְׁעִשְׁוֹעִי:
חֵי בְיוֹם וְכו':
אֶל-עוֹלָם שְׂבִלְךָ, שְׂבֵת תִּכְנֶנִּי, וְנֶרְךָ בְּחַלּוֹ, שִׁים אוֹר בְּעֶרְנִי.
וְאֵל מִשְׁכַּן שִׁלְיָה, תִּשּׁוּב תַּעֲלֶנִּי, מִתְּרַח עֲנֵנִי, אוֹרִי וְיִשְׁעִי:
חֵי בְיוֹם וְכו':

משכן שילח

<p>לעילוי נשמת ד"ר רות סייטלס בת ב' תמוז י"ז נלב"ע כ"ז טבת ה'תשפ"א תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת אסתי בן עמי ז"ל בת רינת ה"ו נלב"ע י"א כסלו ה'תשפ"ה תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת ג'ולי חסן ז"ל בת ליזה ה"ו נלב"ע י"א כסלו ה'תשפ"ה תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת ליאם תקווה ז"ל בת לינדה ה"ו נלב"ע י"א כסלו ה'תשפ"ה תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת ליון פנחס ז"ל בן מול הי"ו נלב"ע י"ד כסלו ה'תשפ"ב תנצב"ה</p>
---	--	--	--	---

לשבת למעשה

טבילה

רבים נוהגים לטבול במקווה טהרה, אף במים חמים שהוחמו מערב יום טוב (קיצור שולחן ערוך חו"ע טו, יט), מעט קודם עלות השחר, כיוון שעל פי **הזוהר וכתבי האר"י ז"ל יש צורך והכרח בטבילה זו** שהיא חלק בלתי נפרד מכללות התיקון (שעה"כ פט: הגר"ח קנייבסקי כמובא בספר מנחת תורה, שלב: שו"ת וישב הים ב, קפה וס' שפת הים, שבועות, עמ' עג).

ויעשה כן בזריזות שלא לבטל זמן יקר, ויחזור ללימוד עד התפילה. וצריך זהירות במקווה שלא להסתכל באנשים שאינם לבושים, שאם לא כן **מוטב שלא יטבול** (ילק"י סי' נג, כט בהערה עמ' קעט וימים נוראים, תרלו ועוד).

עלות השחר

אסור לישון בתוך חצי שעה לפני עמוד השחר והלאה (בערך בשעה 4:00) (חו"ע שיג), אלא אם כן ימנה שומר להעירו (שו"ת שבט הלוי י, מט).

יזהר בעלות השחר, שהוא זמן חיבור הלילה והיום, שיהיה עוסק בברכות או בשירות ותשבחות ולא יהיה יושב ושותק, ומשום כך גם יהא זריז להתפנות קודם עלות השחר (בא"ח ש"א וישלח, ג).

ברכות השחר

משהגיע זמן עלות השחר, מפסיקים את הלימוד (הליכות עולם א, מה), נוטלים ידיים שלוש פעמים לסירוגין בלא ברכה (שו"ע ורמ"א ד, ג), ומברכים כל ברכות השחר עם ברכות התורה (הליכות עולם). וברכת "אשר יצר" יברך רק אם הוצרך להתפנות.

התעוררות בתפילה

תפילת שחרית יתפלל בהתלהבות וזריזות, כדי שלא תחספסו שינה באמצע ויבוא לידי טעות (כף אחת כב, ה; מ"ח ח, כא; בא"ח, ה), **שהרי אם יישן בשעת קריאת שמע ותפילה ובקריאת התורה, יצא שכרו בהפסדו**

עמידה בעשרת הדיברות

כתוב במדרש (פסיקתא בילקוט שמעוני שמות, רעא): אמר

שו"ת חו"ע, קנה ושבת ב, ריו: ספר הליכות האיש עמ' קמד), **בפרט אם הוא אדם חלוש או זקן** (עיין ליקוט יוסף סי' תצד, לד).

ידועה המציאות שרוב האנשים, אין תפילתם תפילה כלל, כי השינה מתגברת עליהם לדלג ושלל לכוון, וגם חוטפים ורודפים, ומבטלים הפיוטים (שו"ת שבט הלוי י, מט), אנשים נרדמים עד כדי שהמחזורים נשמטים מידיהם... ולא למציאות כזו התכוונו מייסדי התיקון, וכל אדם צריך להכיר את עצמו ולנהוג בהתאם.

עיקר עבודת ה'

היא לשמור את העיקר ולהוסיף, לא לזלזל בעיקר ולקיים התוספת (מורה באצבע אות רמו: קמח סולת עמ' שפח אות יד; מ"ח יא, כג ג, ג). וכך היה מנהג מרן הראש"ל רבינו עובדיה יוסף זצ"ל, לקרוא תנ"ך ומדרש, וממשיך ללמוד בביתו, ואחר כך נח מעט (השיעור השבועי, גיליון 447 אות ח). והגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל לא נהג להיות ער בליל שבועות, כיוון שחש שזה מפריע לו בהתעלות בתורה, שבליילה עייפים וביום לא לומדים טוב (ספר הנהגות רבינו ח"א עמ' רנא), וכן נהג הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל (ארחות הרב וראש הישיבה עמ' נא; וכן בבית בריסק לא היו מקפידים על מנהג זה. ועבודת הנהגות לבית בריסק ב, עט).

נשים

נשים אינן שייכות בסדר הלימוד הנ"ל (שו"ת רב פעלים ח"א סוד ישרים, ט; בא"ח ש"א וישלח, ו; כף החיים א, טו; חו"ע שי), וטיפולן בילדים וצורכי הבית עולה על הכול, ובמידת האפשר טוב שתשתתפה בשיעורי תורה, או שתקראנה תהילים או מגילת רות ותנצלה את הזמן לדברים שבקדושה (וכך כתב בספר תורה בציון עמ' תנד).

הקב"ה לישראל: "בני! היו קוראים פרשת עשרת הדיברות בכל שנה ושנה (בחג השבועות), ואני מעלה עליכם כאילו אתם עומדים לפני הר סיני ומקבלים את התורה". לפי שבאותו יום מתעוררת הארת קדושה של המעמד הנשגב והנורא של אבותינו במעמד הר סיני (חו"ע שיג).

יש הנוהגים לעמוד בשעת קריאת עשרת הדיברות, ואין זה מנהג נכון, כי יש לחוש פן יאמרו שדווקא תורה זו מן השמיים ולא השאר. ומכל מקום, ספרדי המתפלל במניין של אשכנזים, אין לו לשנות ממנהג המקום ויעמוד עימם (ויקדים לעמוד מתחילת העלייה) (כה"ח קמו, כג; שו"ת יח"ד א, כט ו, ח חו"ע שיד ושבת ב, רס), וכן אשכנזי המתפלל עם ספרדים, עליו לשבת כמנהגם (שו"ת משנת יוסף ח"י לב, ה).

לימוד ביום

יוסיף אומץ לתת חלק ללימוד תורה כיד ה' הטובה עליו, ויום קדוש כזה לא ישלחנו ריקם מלימוד התורה, והמדקדק מוצא מקום לנוח מעט ולשמח בשמחת יום טוב בסעודה, וללמוד תורה ביום שקיבלנוה (החיד"א בספר לב דוד פלא), ולא יהפוך את הלילה ליום ואת היום ללילה. אם בגלל היותו ער כל הלילה הוא יישן רוב היום, לא יפה הוא עושה, כי על ידי זה אינו מקיים "חציו לה", ומוטב שישן בלילה (מסורת משה פיינשטיין ג, קמד). וישתדל לחדש איזה חידוש, ואם אינו מסוגל לכך, ישתדל ללמוד או לשמוע חידוש שלא ידע קודם (עיין כף אחת כב, ח-ז).

תהילים

קריאת התהילים ביום זה שנפטר בו דוד המלך ע"ה (ירושלמי חגיגה ב, ג), **יש בה צורך גדול ותועלת לרצון יותר**, ולכן כל אחד ילמד התהילים כולו (מורה באצבע ח, רכו; מ"ח ח, לא; בא"ח שם, ו; חו"ע שכ), ותלמיד חכם רשאי להמשיך בלימודו כדרכו בקודש (עיין יח"ד ע, עמ' ק).

מנהג שפיכת מים

ישנם מקומות שנהגו שהילדים שופכים מעט מים על העוברים ושבים, לרמוז שהתורה נמשלה למים (תענית ז: ראה אודות המנהג בספר מנהגי ישראל ח"ח פ"ז). אך לצערנו, בימינו הפך מנהג זה למלחמה מים, שמשליכים שקיות מים זה על זה, ופוגעים בעוברים ושבים ומלבושיהם, ולכן יש לבטלו, וזאת מלבד בזבוז המים (עיין ילקוט סי' תצד, צט ובספר הליכות בין אדם לחבירו עמ' כ).

יהי רצון שנוכח לקבל את התורה מתוך שמחה ולהגות בה תמיד, אמן.

רבי
עובדיה הראיה
הרב משה יוסף שנייד

רבי
משה תורנין
הרב משה יוסף שנייד

רבי
מרדכי איתור
הראשון לציון

רבי
צבי יצחק חורוביץ
האדמו"ר מסבסטיאן

רבי
ישיהו אשרי מנהיג
מנהלי המוסדות

רבי
יוסף צבי דושינסקי
האב"ד וזמרת התורה

רבי
אברהם אהרונביץ
מחבר ספרים

זמירות לשבת

עזרי א-י חי להכניע, את יצר המפתה המריע.
מבליחך אין מושיע להושיעני:
ולתי תשובה חי פתח לי, כי שבתי מחטאי ומעלי.
אנא צורי, שמע קולי,
מהר ענני אודה עלי פשעי, אתה תשא עוני:
סוד ומינה הפשוטה, לקבל את נפש המתחרטה.
ולא תוסיף, תחטא, אליך קוני.
הרחק נא מעליה, חברת בת הצפוני:

מוז א-י וגדלו, תרעד גופי בלוי.
בצר לי אקרא לו, ו-ה עוזר לקהלו, ובטוב לב אשר לו.
ו-ה צור עוזר לקהלו:
יצר לו עולם ובצלמו אדם, עושים רצונו באימה בלם.
בחר בנזע עבדו אברהם, לקדשו לעד לעולם.
עליהם פורש צלוי, והוא עוזר לקהלו.
שבחיו מנה ומי ידמה לו.
ו-ה א-י עוזר לקהלו: מוז א-י וגדלו וכו'.
צרי השמר ואוכי בלה, ועם ידיר עלה ועלה.
א-י נערץ שוערנו ענה, ובבית מעונו לשמך יודה.
פרה ורומם נא, קריה נאמנה. ו-ה עוזר לקהלו,
ובטוב לב אשר לו,
ו-ה א-י עוזר לקהלו: מוז א-י וגדלו וכו'.

לעילוי נשמת
אלברט חניאל סמסון
בן יוכבד ז"ל
נלב"ע ג' תמוז ה'תשפ"ד
תנצב"ה

לעילוי נשמת
מורן אסתר סמסון ז"ל
בת סופיה הי"ו
נלב"ע ד' סיון ה'תשפ"ב
תנצב"ה

לעילוי נשמת
שלמה עוגן
בן יוסף וסעידה ז"ל
נלב"ע י"ב תשרי ה'תש"פ
תנצב"ה

לעילוי נשמת
משה (מואזי) ז"ל
בן מוזל קרצ'י ז"ל
נלב"ע כ"ג תמוז ה'תש"פ
תנצב"ה

לעילוי נשמת
משה סולימן
בן מוזל פורטנה ז"ל
נלב"ע ו' בשבט ה'תשפ"ד
תנצב"ה

שמירת הלשון

שמירת הלשון כהלכה דרכי הפיץ בהיים

הגאון רבי אליהו מווילנא זצ"ל - הגר"א

המפתח לשמירת הלשון

אם לאדם 'בוער' לומר משהו... עומד לו כבר על קצה הלשון... והוא חוסם את פיו - הוא זוכה לאור הגנוז, לאור כזה שאפילו המלאכים לא זוכים לו! הוא זוכה לכפרת עוונות ומציל עצמו משאול".

"אחר כך", המשיך רבי נתן, "הוספתם להביא קטע נוסף מדברי הגר"א: אבל העיקר לזכות לעולם הבא - בשמירת פיו, וזה יותר מכל התורה."

תשמעו דיבורים: וזה יותר מכל התורה!

מסיים הגר"א את האגרת: כי הפה קודש קודשים!

אי! אי! כי הפה קודש קודשים!

אלא ששאלת השאלה: איך אומר הגר"א על רסן הפה 'זו היא התשובה', והלוא יש לנו את כל הלכות תשובה של הרמב"ם, יש לנו את כל השערי תשובה של רבינו יונה, וכדי לכפר על מעשה עבירה צריכים לקיים את כל חלקי התשובה: חרטה, וידוי וקבלה לעתיד?

התשובה לכך היא שבדואי יש צורך בכל התהליכים האלה שכתבו הרמב"ם ורבינו יונה, אולם כדי לזכות לכך שהתשובה תתקבל - זה על ידי ריסון הפה והתאונות!"

(יחי ראובן)

הרה"ג נתן צבי ירום שליט"א

השו"ת המקוצר

ג. שאלה: המספר לשון הרע על אלמנה ויתום, באיזה אופן עובר על הלאו "כְּלֹא־אֱלֻמָּנָה וְיָתוֹם לֹא תַעֲנֹן"?

תשובה: עובר רק אם מספר בפניהם, אבל אם מספר שלא בפניהם אינו עובר על זה (ח"ח בפתחה לאוין סעיף טו).

ד. שאלה: דוד סיפר לשון הרע באוזני ידידיה, ולאחר מכן בא גם ישי וסיפר את אותו הסיפור בדיוק שוב באוזני ידידיה. האם עבר ישי על איסור לשון הרע?

תשובה: כן, דאף שנתבזה כבר על ידי הראשון, מכל מקום האיסור הוא מצד עצמו, שהתורה הזהירה שישראל לא יספרו האחד בגנות חברו, ובזה לבד יש עוון (ח"ח לשון הרע כלל ה' בבאר מים חיים ס"ט יט).

(שר"ת ביד הלשון)

כי הפה קודש קודשים!

סיפר הרה"ג ראובן קרלנשטיין זצ"ל: פעם אחת הגיע לארץ ישראל המשגיח של ישיבת לייקווד, רבי נתן ונטפויגל זצ"ל, והוא רצה להיכנס לרבי שלום שבדרון זצ"ל. התלוויתי אליו, וכשהגענו, רבי שלום היה חלש מאוד והיה לו קשה לקבל אנשים, אבל הידידות שהייתה לו עם רבי נתן זצ"ל הייתה מדהימה!

כשראה רבי שלום את רבי נתן, אזר כח לקבל את פניו, אך כיוון שהדיבור היה קשה עליו, אמר לו רבי נתן: "אני אזכיר לכם את השיחה שאמרתם כשהייתם בלייקווד, עם הניגון שלכם". ופתח ואמר כך:

"הגר"א כותב באגרת: ועד יום מותו צריך האדם להתיישר, ולא בתעניות וסיגופים, אלא ברסן פיו וברסן תאוותיו, וזהו שווה יותר מכל התעניות והסיגופים שבעולם!"

וזו היא התשובה! אם אתה רוצה לדעת מה זה 'תשובה' - תשובה היא רסן פיו ורסן תאוותיו. ודבר זה 'שווה יותר מכל התעניות והסיגופים שבעולם'. שווה אף יותר מאלף גלגולי שלג...

הגר"א ממשיך: וכל רגע ורגע שהאדם חוסם פיו - זוכה בשבילו לאור הגנוז, שאין כל מלאך וברייה יכולים לשער, ובזה יכופר לו כל עוון, וניצול משאול תחתיות.

א. שאלה: האם מותר לאדם

לשבח את חברו ברבים על מעשה חסד שגמל לו, כגון שאירח אותו בביתו ברוחב לב, או שנתן לו הלוואה וכדומה?

תשובה: יש בכך אבק לשון הרע, משום שבסיפורו יכול לגרום נזק לחבירו, שיתקבצו אליו אנשים ריקים לבקש שייתן גם להם, ולבסוף יכלו את ממונו (ח"ח לשון הרע כלל ט סעיף ג).

ב. שאלה: אדם שסיפר לשון הרע על חברו, אך השומעים לא האמינו לדבריו כלל. האם צריך לבקש מחילה מחבירו על שדיבר עליו לשון הרע?

תשובה: באופן שלא האמינו השומעים לדבריו כלל, איננו צריך לבקש על כך מחילה מחבירו, ועליו לעשות תשובה בינו לבין קונו בלבד (ח"ח לשון הרע כלל ד סעיף יב).

"מי האיש

החפץ חיים

אהב ימים

לראות טוב"

זמירות לשבח

הַרְךָ קָמִי חַי אֵל קָנָא,
בְּמוֹצַיִת לֵבב וּבְמִנְהוּת.
וְנִרְחֵב פֶּה מְלָאנָה,
לְשׁוֹנִי דֹךְ רִנָּה:
דְּעָה חֲכָמָה לְגַפְשָׁךְ,
וְהִיא כְּתֹר לְרֵאשֶׁךְ.
נִצֵּר מִצּוֹת אֵל-לְהִירָה,
שְׁמֵר שְׁכֵת קִישָׁךְ:

דֶּרֶךְ פִּזְרָה בְּתוֹךְ בְּצִרָה,
וְגַם בְּכָל אֲשֶׁר נִבְרָה.
נִתֵּן צָרִי בְּאֶף עֲבָרָה,
שְׁמַע קוֹלִי בְּיוֹם אֶקְרָא:
אֵל-לְהִים תֵּן בְּמִדְבַּר הַר,
הָרִים שְׁמָה בְּרֹאשׁ תִּתְהַר.
וְלִמְזִיחַי וְלִנְהִירָה,
שְׁלֹמִים תֵּן כְּמִי נִהַר:

דְּרוֹר וְקָרָא לָבֵן עִם בֵּת,
וְיִנְצְרָם כְּמוֹ בֵּת.
נָעִים שְׂמֵקִים וְלֹא יִשְׁבֵּת,
שָׁבוּ נִחוּ בְּיוֹם שְׁבֵת:
דְּרוֹשׁ נְיוֹ וְאוֹלָמִי,
וְאוֹת יִשְׁעַ עֲשֵׂה עָמִי.
נִסְעַ שׁוֹרֵק בְּתוֹךְ בְּרָמִי,
שְׁעָה שְׁוֹעֵת בְּנִי עָמִי:

אֲשִׁיר לֹא-לִי אֲשֶׁר שְׁבֵת, מִמְּלֹאכְתּוֹ בְּיוֹם שְׁבֵת.
נִתְּנָה לָעָם כְּבִבְתָּ, עֵין תִּמְרִי וְנִצְרָנָהוּ.
שְׁמָרוּ יִשְׂרָאֵל שְׁבֵת כִּי, אוֹת בִּינִי וּבִינֵיכֶם הוּא:
מִקְבָּר הוּא מִכָּל יָמִים, כִּי בּו שְׁבֵת צוֹר עוֹלָמִים.
יִגוֹחַ בּו לֵב עֲנוּמִים, שְׁמַח וְשִׂמְחָנָהוּ:
שְׁבֵת קִדְשׁ יוֹם מְנוּחָה, בּו נָסוּ יָגוֹן וְאַנְחָה.
עִם אֵל-לִי בְּחֻשְׁקִי וּבְכֻשְׁתִּי, שְׁבֵת עֲנֵג וְקִרְאָהוּ:
הָאֵל-לִי אֲשֶׁר בָּחַר בְּנִי, שְׁבֵת קִדְשׁוֹ הִנְחִילָנוּ.
מִן הַעַמִּים הַקְדִּילָנוּ, לְהוֹיֹת לָנוּ לֹא-לְהִים הוּא:
הַלְלוּם רַחֵם וְנִפְחָחוּ, לְקַבֵּל שְׁבֵת כִּי בּו נָחוּ.
כִּל יִשְׂרָאֵל בּו יִשְׁמָחוּ, שְׁמַחַת עוֹלָם עַל רֹאשָׁם הוּא:
חֲזֹק וְשִׁלַּח מִשִּׁיתָנוּ, וְיָשִׁיב אֶת שְׁבִיתָנוּ.
וְאֵן נִשְׁבֹּת שְׁבִיתָנוּ, עוֹלָם שְׁכָלוֹ שְׁבֵת הוּא:

לעילוי נשמת
שלמה (חיים) סבא
בן **מזל ז"ל**
נלב"ע י"ד סיון ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
ניב בן קורגי ובמוני
נלב"ע י"ב אדר א' ה'תשפ"ד
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
בן מורי דוד ושדרה ז"ל
אסתר לוי
בת **רחמים וחביבה ז"ל**
תנצב"ה

לשון הרע בצניעה

א. הבוס בעבודה - אל תשאל איזה טריקים ושטיקים הוא עושה!

שאלה: ראובן פוגש את חבריו שמעון בערב לאחר התפילה, או לאחר השיעור בדף היומי, או באירוע משפחתי, ושואל אותו: מה נשמע? מה שלומך? איך בעבודה? ושמעון עונה לו: שלומי ברוך ה', אבל בעבודה קצת קשה - הבוס עומד עלינו מערב ועד בוקר, נוקשה מאוד, קשוח וערמומי, ואל תשאל איזה טריקים ושטיקים הוא עושה. ולא עוד אלא לעצמו הוא גורף את כל הקופה, ואנחנו מקבלים רק פירוים - אך את שמו של הבוס לא אומר שמעון. אבל ראובן מבין מתוך העניין במי מדובר. האם שמעון עבר על איסור לשון הרע?

תשובה: שמעון עבר על איסור לשון הרע - וזה נקרא לשון הרע בצניעה (כלל ג' מקור החיים - ס"ד).

ב. אדם שהחליק על השלג בצורה מצחיקה ביותר!

שאלה: ראובן מספר לחבריו שמעון איך שראה בשכונה ביום שלג, כשהגיע השלג ליותר מחצי מטר גובה, אדם שלא שם לב ומעד והחליק על השלג בצורה מצחיקה ביותר, וכל האנשים אשר סביבו צחקו למראה משעשע זה - אך את שמו של אותו אדם לא סיפר. אבל מתוך עניין הסיפור, מבין שמעון במי מדובר. האם ראובן עבר על איסור לשון הרע?

תשובה: ראובן עבר על איסור לשון הרע - וזה נקרא לשון הרע בצניעה (כלל ג' מקור החיים - ס"ד).

ג. אמר האבא: מי שהרביץ לך הוא ילד רע! האם יש כאן לשון הרע?

שאלה: ראובן, הילד המתוק והחביב, חוזר מהחידוד בוכה, ואביו מיד ניגש אליו ושואלו: מה שלומך, מה קרה לך? ענה הילד: מישהו הרביץ לי. ענה אביו: דע לך בני, מי שהרביץ לך הוא ילד רע! ויש לדעת שהאבא לא חקר ודרש אם אכן הילד המכה הוא ילד רע, ואולי בנו אשם במריבה. האם האבא עבר על איסור לשון הרע או לא, כיון שלא יודע במי מדובר? (שים לב: נכון שמצד הילד אין כאן לשון הרע, אבל מצד האבא - בזה שהוסיף עוד דברי ביקורת, וביחס לילד ששומע אותו עכשיו יש כאן גנות מושלמת - וגורם בזה נזק וצער לחבירו).

תשובה: האבא עבר על איסור לשון הרע בזה שהוסיף עוד דברי ביקורת וגנאי למספר, ואף שלא יודע במי מדובר (קובץ מרפא לשון, ח"ה - הגר"י רוס. הערות רגשי חיים - אות ט"ו. ספר לרעך כמון, ח"ז עמ' 91, ובהערה צ"ה).

וביחס לילד - צריך עיון אם יש כאן אבק לשון הרע, או "לפני עיני לא תתן מקל".

הנהגות ועובדות מגדולי ישראל

הגאון רבי אייזיק שר זצ"ל

אם תאהב אותו - לא תרצה לדבר עליו!

אחד התלמידים בשיבת סלבודקה ניגש לראש הישיבה, הגאון רבי אייזיק שר, ושאל אותו: "יש לי בעיה גדולה! יש לי תאוה בלתי נשלטת לספר לשון הרע! בפרט סיפורים כאלו שאף אחד לא יודע! הרי זה כל כך מתוק, ממש כמו סוכר, והתאוה הזאת בוערת בי כמו אש. האם הרב'ה יכול לתת לי עצה איך להתגבר על זה, ולא להיכשל?"

נענה ראש הישיבה ואמר לו: "אביך היה אצלי לפני שבועיים והתעניין עליך. הוא עשה עליי רושם נהדר. רציתי לשאול אותך, האם גם עליו, על אבא שלך, יש לך תאוה לדבר לשון הרע?"

- "לא", השיב התלמיד. "על אבא שלי אין לי תאוה לדבר לשון הרע".

- "והאם אתה מרגיש שאתה עומד בפני 'ניסיון' כשאתה לא מדבר עליו? האם אתה מרגיש שאתה מתגבר על תאוה כשאתה נוצר את פיך ביחס אליו?"

"לא! ביחס לאבא שלי אין לי כל תאוה לדבר. זה אפילו לא 'ניסיון' בעבורי".

"מדוע? האם לאבא שלך אין חסרונות?"

"אין אדם ללא חסרונות. גם לאבא שלי יש חסרונות, ובכל זאת אין לי כל תאוה לדבר עליו. ולא זו בלבד אלא אם אשמע מישהו שידבר עליו לשון הרע - לא ייתן לי הדבר מנוחה, ולא אוכל לישון כל הלילה".

"תנסה להסביר לי, מדוע? במה שונה הוא מכל אדם אחר?"

"על אבא שלי אני לא רוצה לדבר! אני אוהב אותו! וכשלא רוצים לדבר - לא מדברים".

"אם כך אתה בעצמך נתת עצה נפלאה איך להתגבר על התאוה ולא לדבר לשון הרע על הזולת: תאהב אותו! אם תאהב אותו - לא תרצה לדבר עליו! וכשלא רוצים לדבר - לא מדברים".

(יחי ראובן)

רבי אברהם גינזברג

רבי אריה פינקל

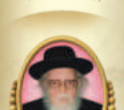
רבי דוד שמידה

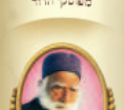
רבי דוד צורף

רבי יחזקאל שמידה

רבי יחזקאל שמידה

רבי יחזקאל שמידה

רבי יחזקאל שמידה

י-ה רבון עולם ועלמא. אתה הוא מלכא מלך מלכא.
עובר גבורתך ותמתיא. שפר קרמך להחיותא:
שבתין אסדר צפרא ורמשא. לך א-להא קרישא.
די ברא כל נפשא. עירין קרישין ובני אנשא.
חיות ברא ועופי שמיא:
י-ה רבון וכו'.

רב רבין עובדך ותקריפין. מכיך רמא ונקיף כפיפין.
לא יחיה גבר שניין אלפין. לא יעלי גבורתך בחושקניא:
י-ה רבון וכו'.

א-להא די יחיה יקר ורבותא. פרוק ית ענד מפום אריותא.
ואפיק ית עמך מגו גלותא. עמך די בחרת מכל אמיא:
י-ה רבון וכו'.

למקדשך תוב ולקדש קדשין. אתה די ביה יחדון רוחין ונפשין.
ויזמרון לך שירין ורחשין. בירושלם קרתא דשופרא:
י-ה רבון וכו'.

חשף זרועך, לקבין פזורים,
גלה קין ישעך, ודגלך תרם:
קומי ויחדתי, ושוכי בתשובה,
אחותי רעיתי, הנה גואלך בא:
תמורה וקרה, רבת המעלות,
גם מפני נבחרתך, צאי נא במחולות:
זכרתי לך חסד, געורך געורים,
היכלך איסר, באבני ספירים:
קול דודי הנה בא מדגל על התהרים,
קומי לך אחותי, כי בא קין דרורים:

אעופה אשמונה, וארחיקה נדר,
במרבץ אלינה, ואולי אמצא דוד:
נשק אהבתו, בלבי בוערה,
מיום פדתו, נפשי עלי מרה:
ידיד מני כרת, הלך עובני,
איוו דרך ארח, ואלכה גם אני:
יצאתי לבקש, דודי בין תהרים,
נלכתי במקוש, חבוני השומרים:
צפיתי לדודי, מתי ובוא אלי,
לביישי עדי, וירחם עלי:

זמירות לשבת

מעבד שיעור

לעילוי נשמת
דוד בן מרדכי ז"ל
נלב"ע ד' שבט ה'תשפ"ד
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
מרים חורדה בת אסתר ז"ל
ריטה רבקה בת שרה ז"ל
תנצב"ה

דרכי חינוך

הרה"ג משה פנוידי שליט"א

חנוך לנוער

הרב אברהם חיים דאסה ראש ישיבת חסידי אומות העולם

הרב אפרים ואדיע מחבבי חסיד

הרב חיים חזקיהו מדני בעל השו"ת חסיד

הרב ישיאל חנניה חסין מחבבי חסיד

הרב מנחם אברהם אביד מראשי - מחבבי חסיד

הרב משה בן טוב ראש מוסדות דוד ודוד

הרב שמואל (דוד) חבשוש מחבבי חסיד

פרקי חינוך ומוסר מתובלים בסיפורי צדיקים, פנינים ואמרות קודש

גם אני רוצה לעזוק רק מילה אחת: "ה-צ-י-ל-ו". שמעתי פעם מאחד הדרשנים שכשהילד הוא קטן, כולם אומרים "אה, איזה מלאך". והקשה, היכן כל המלאכים נמצאים כשהם גדלים? לאן הם נעלמו? אני רואה את התלמידים הצעירים, בכיתות א', ב' ולמעלה בקודש, איך הם לומדים מתוך אהבה לתורה ומתוך שמחה וחדווה, ממש נפלא! ואני רואה הרבה בחורי ישיבות גדולות בישיבת בין הזמנים, בחורים מכל הישיבות, איך שהם לומדים "כשור לעול וכחמור למשא". לומדים! אך היכן המתקנות? היכן השמחה? האהבה הפכה לעול. השמחה הפכה למשא. זה כמו לראות אחד אוכל גלידה בכפייה...

לימוד תחת לחץ!

ואני זועק - איך הצלחנו להשניא את הלימוד על התלמידים??? ממש איום ונורא!!! אנחנו משתדלים להוסיף עליהם כל הזמן בכמות ובאיכות. "חיידר" טוב זה חיידר שבערב פסח מושך את הלימודים עוד יום. שמסיים שעה אחת מאוחר יותר, שנותן הרבה שיעורי בית שלא יישאר בבית זמן לשחק, שעושה מבחן חובה גם על מה שנלמד בשנה שעברה. ולכאורה זה "מצליח" - הילדים יודעים במבחן, אך הלחץ המיותר הרס את כל הדברים היפים בתוך הלב. הרסנו את האהבה, הרסנו את חדות הנועורים, הרסנו את הנעימות, הרסנו את הרגיעות. היכן כתוב בתורה שחייבים לעשות מבחנים כל שבוע? יש הרבה רבנים שהעיקר אצלם הוא המשמעת והמבחן, חוק ולא יעבור. המבחן חייב להיות קשה, לעולם הוא לא יותר עליו. על חיוך - הוא יכול לוותר, על מילתא דבדיחותא - הוא יכול לוותר, על התלהבות ושמחה באמצע הלימוד - לשיר מתוך שמחה על שהבנו את הפשט - הוא יכול לוותר. אולם על העול, המשמעת הקפדנית והמבחן הקשה - הוא לא יכול לוותר. האם זה "נטורי קרתא"? הרי זה "חרובי קרתא"!

(אדני הבית)

בתואר המפוקפק "רשע", וגם אם אָקוּי ואחיותיו הם שנוהגים כן, הרי שעל ההורים למחות בידם לחדול מכך ולחייבם להתנצל בפניו. והוסיף וכתב שם לגבי גערות המופנות לעבר הילדים בזמן סעודות שבת, כי שולחן שבת אינו בית משפט... אפרסם כאן את מכתבו של אחד מהמנהלים החינוכיים במוסד תורני, שבו הוא מתריע על המציאות הכואבת שבה אנו "מצליחים" להשניא את הלימוד על התלמידים בכל דרך אפשרית, וכך הוא כותב: אני לא ראוי להיות מוכיח בשער, אולם אי אפשר להתעלם מההרס שנעשה מול העיניים. אני רק רוצה לומר מילה אחת. שודדים תפסו יהודי אחד, קשרו אותו לעץ, סתמו את פיו ורצו להורגו. הוא סימן להם שהוא רוצה לומר משהו, לומר רק מילה אחת. נתנו לו רשות, ואז הוא צעק בקול גדול "ה-צ-י-ל-ו", מיד נזעקו כולם להצילו, והשודדים ברחו.

זמירות לשבת

דחונה אֵלֵי שְׁעֵי הַדּוּפָה, עֲדֵי קָדֶר.
בְּחֹנֶה בְּבוֹר יוֹן, מַעֲנֶה בְּעַל מָדִי:
וְיִדְדֵי הַשִּׁכְחָה:
הַיֵּשׁ בְּלִתֵּךְ גּוֹאֵל וּבִלְתִּי, אֲסִיר תַּקְוָה? תַּנְה עֶקֶד
לֵי כִי, לֵךְ אֶתְנֶה דּוֹדִי! וְיִדְדֵי הַשִּׁכְחָה:
וְיִדְדֵי הַשִּׁכְחָה: וְכוּ:

וְיִדְדֵי הַשִּׁכְחָה, חֲנוּךְ בֵּין שְׂדֵי.
וְלִמָּה מִכְרַתְנִי, צִמְיֹתוֹת לְמַעֲבָדִי:
וְיִדְדֵי הַשִּׁכְחָה:
הֲלֹא אֲנִי בְּאֶרֶץ לֹא יְרוּשָׁה, וְרַבְמִתִּךְ,
וְשְׁעֵיר וְהָר פֶּאֶרֶן. וְסִינִי וְסִין עֲדִי:
וְיִדְדֵי הַשִּׁכְחָה:
וְהָיוּ לִךְ דּוֹדֵי וְהָיוּ, רִצּוֹנֶךָ בִּי,
וְאִיךְ תִּהְלֵךְ עִתָּה. כְּבוֹדִי לְבִלְעָדִי:
וְיִדְדֵי הַשִּׁכְחָה:

בְּזִכְרֵי יָמִים יְמִימָה,
לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁכַּח.
בְּהִיּוֹת תּוֹךְ עִיר-מִגְדָּל חוֹמָה.
לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁכַּח.
מִקְדָּשׁ עוֹמֵד עַל תֵּלָו,
וְעַם יִשְׂרָאֵל וְחֵילָו.
וְעַכְשָׁיו מִקוֹם מִקְדָּשׁ הָלַל טָמְאוּ.
לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁכַּח.
מִשָּׁךְ אֶרְבַּע מֵאוֹת שָׁנִים,
וְשָׁבוּ יִשְׂרָאֵל שְׁאֲנָנִים.
חֲפָשִׁים תַּתִּית יָד מַעֲנִים וְשׁוֹנָאִים,
לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁכַּח.

לעילוי נשמת
מישל דוד בן אנדרי
מלכה ז"ל
נלב"ע ד' סיון ה'תשע"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יוסף חרילק
בן אשר וחיים ז"ל
נלב"ע א' חשוון ה'תשפ"א
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יעקב שיטריט
בן זוהרה ז"ל
נלב"ע כ"ד שבט ה'תש"פ
תנצב"ה

משכן עירלה

ההודים בראש

הילדים המארגנים לא מבינים רמזים, הם מבינים פשט של נוער: אם ההורים עצובים, זה בגללם. אם ההורים כועסים, זה בגללם. אם ההורים סובלים, זה בגללם. רגשות האשמה של הילדים, ייקחו אותם הכי רחוק מההורים. התכסיס העתיק הזה של ההורים להתמסכן לא עובד איתם, והאמת היא שהוא כמעט ולא עובד גם בעולם המבוגרים.

אז מה כן?

ההורים רק בני אדם, והלב שלהם שבור לחתיכות. הדאגה מכרסמת כל פינה שפווה, שלא לדבר על כל הקונפליקטים שההורים צריכים לנהל, על המתחים שההורים נמצאים בהם, ועל החיים שממשיכים עם כל הדרישות הקבועות: קניות, עבודה, רופאים, מחויבויות משפחתיות, והרשימה לא נגמרת.

לכן דבר ראשון **חשוב לקחת עזרה**. אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים. עוזרים לו. חשוב שיהיה להורים מקום לפרוק את הרגשות הקשים, לעשות סדר בחדרי הלב ולקבל כחות חדשים לתפקיד שלהם.

זו לא בוש, זו **אחריות**.

דבר שני, ההורים צריכים לפנות זמן להיפגש עם חברים, לצחוק, ליהנות, לצאת ליציאה זוגית, להקדיש זמן ליתר הילדים. ההורים צריכים לנשום אוויר נקי, לאכול בריא, לתמוך בגוף עד כמה שאפשר, כי גם ההורים עוברים טראומה. הם צריכים לדאוג לשינה איכותית עד כמה שניתן, ובעיקר **לשים את עצמם בראש הרשימה**.

אם ההורים כאן, הכול כאן. ואת ההורים צריך יותר מהכול, ויום אחד, כשהילדים המתמודדים שלהם ירצו ויוכלו לחזור, יהיה להם לאן, ויהיה להם בשביל מי, ויהיה לילדים מודל של השראה, של התמסרות, בגרות ואחריות.

הם לומדים מההורים איך לנהל משברים ואיך להיות חזקים.

אבל כדי להיות חזק באמת, צריך ללמוד להיות גם חלש לעיתים ולאפשר לעצמך לקבל עזרה וגם להרפות לפעמים.

ונחתום בסיפור: באחת הקהילות היהודיות היה הרב ממש כחזן בתפילת 'כל נדרי'. הגיע יום הכיפורים, המתפללים ניצבו מוכנים ליום הגדול והקדוש. הרב ניגש להתפלל אך לא התחיל את התפילה. כך חלפו דקות ארוכות. לתמיחה הקהל הסתובב הרב פתאום וניגש אל יוס'ה הקצב. יוס'ה היה אדם מאוד גבוה, יותר משני מטר גובה. "יוס'ה", פנה אליו הרב, "איך אתה מדבר אל אשתך?" יוס'ה לא הבין. "כבוד הרב, רוב הזמן אנחנו משתדלים לדבר יפה בינינו. נכון, לפעמים יש אי הבנות, אבל בסך הכול אנחנו שומרים האחד על כבוד האחר". "לא", אמר הרב, "אני יודע שהזוגיות שלכם יפה. אבל אתה אדם כזה גבוה, ואשתך נמוכה. איך אתם מצליחים לדבר ביניכם? איך אתם שומעים זה את זה?" יוס'ה השיב: "נכון, לפעמים אשתי צריכה לדבר בקול חזק כדי שאשמע אותה". "וזהו?" שאל הרב. ויוס'ה ענה: "לפעמים היא גם נעמדת על קצות האצבעות כדי שאשמע אותה". "הו?" שאל שוב הרב. הקהל הביט בתמיחה, לא מבין. יוס'ה חשב לרגע והשיב: "לפעמים אני מתכווץ אליה, וככה אני מצליח לשמוע אותה". פני הרב אורו: "תודה רבה, יוס'ה", אמר, והתחיל מיד את התפילה. בסיום התפילה פנה הרב למתפללים: "אסביר מה היה. לפני שהתחלתי להתפלל שאלתי את עצמי: איך הקב"ה ישמע את התפילות שלנו? הרי אנחנו חומריים וגשמיים השקועים בעולם הזה. איך התפילות יעלו ויגיעו אליו? כשראיתי את יוס'ה, הבנתי שהוא יוכל לעזור לי. כשיוס'ה אמר לי שאשתו מגביהה את הקול או נעמדת על קצות האצבעות, זה לא סיפק אותי, שהרי כל מה שנעשה מבחינה גשמית לא יסיפק כדי להגיע לרמה הרוחנית הגבוהה של הקב"ה. אבל אז, כשאמר שהוא מתכווץ כדי לשמוע, הבנתי שהקב"ה מתכווץ כביכול ויורד אלינו, וככה אנחנו מצליחים להתחבר אליו עם התפילות שלנו".

אנו עומדים לפני חג השבועות. במעמד הר סיני כתוב: "וַיֵּרָד יְיָ עַל הָרַר סִינַי". הקב"ה אומר לנו: אתם, עם המעשים החומריים שלכם, תוכלו להתחבר אליי! לדוגמה: האוכל גשמי? אם תאכלו כשר, תברכו, תאכלו בשבת וחג - העליתם את האוכל לקדושה, וכן על זה הדרך

אוצרות של חינוך

האדמו"ר רבי אברהם וינברג זצ"ל בעל ה'ברכת אברהם' מסלונים

הילד אינו טיפשי!

בפיו של האדמו"ר ה'ברכת אברהם' מסלונים זי"ע, שגור היה המעשה הבא אשר אירע בעיר הקודש טבריה ת"ו.

מעשה בשני אבות לשני ילדים. הורה אחד איש מעלה היה ומורם מעם, והיה מתפלל כדת וכהלכה, ואילו בנו השווה היה מטריד את כל באי בית הכנסת, ועם כל זה לא כפה עליו אביו הלכות והליכות בית הכנסת. ההורה השני יהודי מן השורה היה, העמל לפרנסתו, ולמרבית הצער היה נוהג לשוחח במשך זמן התפילה, ואילו את בנו היה מצווה ומחנך לשבת ולהתפלל, ואף היה מתרה בו שאסור לדבר בשעת התפילה.

והנה ראה זה פלא. משגדלו הנוער, התהפכו היוצרות. הבן לאב המתפלל חדל מלהטריד והחל קובע מקום לתפילתו. לעומתו רעהו, הבן לאב הדבור, פסק ממנהגו הטוב להתפלל והחל לשוחח בשעת התפילה... והיו כל העם תמהים ושואלים: מה אירע כאן?

והסביר הרבי ה'ברכת אברהם' זי"ע:

הילדים אינם טיפשים. בחושיהם המיוחדים קולטים המה את רצון האב וכוונתו האמיתית. הבן לאב המתפלל, שהיה מטריד את באי בית הכנסת ולא זכה לשבת ביקורת מאביו, היה מהרהר בלבו: הרי אבא עומד ומתפלל, ואף על פי כן לא מעיר לי מאומה על שאיני מתפלל. גמר אפוא בלבו כי ככל הנראה ילדים אינם צריכים להתפלל, אבל כשמתבגרים מוטל עליהם להתפלל כראוי, וצריכים להיראות כמו האבא.

לעומתו חשב הילד השני: הרי אבי מדבר בעצמו בזמן התפילה, מדוע הוא גוער בי כל הזמן? אין זאת אלא משום שככל הנראה לילד אסור לדבר בשעת התפילה ולמבוגר מותר הדבר, לפיכך כיוון שהתבגר בעצמו, החל נוהג במנהגי ה"היתר" של המבוגרים...

(אדני הבית)

רבי אברהם יצחק הכהן קאהן

רבי חיים יצחק הכהן קאהן

רבי משה יצחק הכהן קאהן

רבי ראובן טייטלבוים

רבי שלמה טייטלבוים

רבי שלמה נחמיה

רבי שמואל בן דוד

חיש חיש אלופי, ישעך א-י-ה, דר מרום והפלא, חסדך א-י-ה. א-י-ה, חסדך א-י-ה, א-י-ה, חסדך א-י-ה.

הרם לעד נסי, מלא רחמים, מלא רחמים. כך שמי מחסי, שוכן מרומים, שוכן מרומים. הפלא שוכן מעלה, חסדך א-י-ה, חיש לעם סגולה, ישעך א-י-ה: א-י-ה א-י-ה א-י-ה וכו'. שוכן שמי שחק, נורא עליונות, נורא עליונות. ממני אל תרחק, עושה גדולות, עושה גדולות. קרב לעם נבדל, חסדך א-י-ה, ולעם לא יתדל, ישעך א-י-ה: א-י-ה א-י-ה א-י-ה וכו'. מלך על כל עולין, צור עושה אורה, צור עושה אורה. עמוד לעם אביון, אריך אקרא, אריך אקרא. עניו כר שואל, חסדך א-י-ה, מקנה יום וליל, ישעך א-י-ה: א-י-ה א-י-ה א-י-ה וכו'.

יהלומה יהלומה, יהלומה יהלומה. ארצנו תהיה מרת, ארצנו תהיה מרת: יהלומה וכו'.

א-י-ה דר מרומים, בנה ביתך פרמים. מתי בו לך אקריב, קרבן ראשית תרוקח: יהלומה וכו'.

יחיד ואין לך שני, דלני ושמרני. בך שא תרביצני, יודע תעלומה: יהלומה וכו'.

י-ה רצה לתפילתי, בשבת מנוחתי. והקשב לשועתי, בזכות תורת תמימה: יהלומה וכו'.

זמירות לשבת

שיום לבן דודי, הצה והארמון. שיום לבן מואת, רקח כמו רמון: לקראת אחותך רויין, צא נא להושיעה. וצלה לבן ישי, רבת בני עמון: מה לך ופחפיה, ותעוררי אהבה. ותצלצלי קולך, במעיל בקול פעמון: העת אשר תחפזי, אהבה אחישנה. עתה ועלך, ארד כסף תרמון:

מעבד שיעור

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לעילוי נשמת שולמית סלאמה בת אברהם ז"ל יפת חסן בן יהודה ז"ל תנצב"ה

לעילוי נשמת דבורה בת אסתר ז"ל בן ציון בן דבורה ז"ל תנצב"ה

לעילוי נשמת יצחק בן רבקה ז"ל נלב"ע ד' תשרי ה'תשפ"ד תנצב"ה

אברהם יעקב קליין
בית החרוץ איש

22

דיני השבת אבידה

שאלה: מה דין המוצא אבידה שאין בה סימנים?

וייתכן שהמוצא מצא את החפץ לפני שנודע לבעליו שהחפץ אבד מהם, ועדיין לא התייאשו ממנו. באופן כזה אין המוצא זוכה בכלי, אלא צריך להניחו ולשומרו, עד שיבוא אליהו הנביא וישיב את האבידה לבעליה.

המוצא אבידה במקום שרוב האנשים הם יהודים, חייב להכריז עליה ולהשיבה לבעליה, ומקיים בזה מצווה מהתורה. ואם התעלם מהאבידה ולא השיבה, עובר על איסור תורה, וביטל מצות עשה.

תשובה: המוצא אבידה שאין בה סימנים, תולים אנו לומר שמן הסתם התייאשו הבעלים ממנה, מכיוון שאין להם אפשרות לזהותה, ולכן האבידה נעשית הפקר, והמוצא רשאי לזכות בה לעצמו (כדאיתא בגמרא בבא מציעא דף כז).

יש מקרים שבהם לא זוכה המוצא באבידה, אף על פי שאין לה סימנים, כגון שמצא חפץ שאין דרך הבעלים להרגיש מיד בחסרונו,

וצדקה תציל ממוות

הקב"ה אומר על נתינת צדקה (מעשרות ובהיקף) "וְהִרְקַתִּי לְכֶם בְּרָכָה עַד בְּלִי דָי". הכח הגדול של הצדקה מהפך עולמו לברכה רבה, ואף בסייעתא דשמיא גורם לזכות של תציל ממוות, והיא שומרת על האדם מכל פגע.

סיפור לי יהודי שהיה רגיל לתת כל חודש צדקה לאברכים ומשפחות נזקקות במשך שנים רבות, אך בתקופה מסויימת התחיל להפחית ולהוריד מהצדקות שנתן. לצערנו אותו אדם סיפר לי שהוא חלה מאוד לאחר התקף לב נורא שמחזיקה אותו...

וכנס לסוג של תרדמת, וכל משפחתו לידו בוכה ומתפללת למענו.

לפתע קם ברוך ה' לתחייה בריא ושלם, וכך הוא מספר בסעודת ההודיה לקב"ה: חלמתי שמלאכים מדברים מה עושים איתי בדין של מעלה, עד שבא סגור ואמר לי: אם תקום, תמשיך לעשות צדקות כמו שעשית פעם, בשפע וברחבות? אמרתי לו: בוודאי, ואז קמתי. וברוך ה' מאז ועד היום בכל חודש שולח צדקות ומצמיח ישועות, והבין את המסר משמיים - שהצדקה היא שמחזיקה אותו...

הכבוד נשים ביהודה

הרבנית מרת עליזה שושנה זילברשטיין ע"ה אשת חבר להרה"ג יצחק זילברשטיין שליט"א

"זכי הדירה הזאת שלי היא?"

כדי להבין את עוצמת חשיבותה של מידת החסד בכל בית יהודי, נספר כאן מעשה מופלא על הרבנית עליזה שושנה זילברשטיין ע"ה. מי שהכיר וידע את הליכות ביתה, יוכל לספר שמעולם לא סגרה הרבנית את הדלת בפני אנשים אומללים וקשי יום. מעולם. מפליא היה להתבונן באיזו גבורה נפשית הקריבה את עצמה ואת ביתה על מנת להכניס את האנשים הללו אל תוך הבית פנימה.

תמונה זו חזרה על עצמה גם בימים האחרונים שלפני חג הפסח, כאשר בכל בית משתדלים להוציא כבר את שאריות החמץ. והנה מגיעים לביתה טיפוסים מטיפוסים שונים, ועל בגדיהם פיזורי חמץ, ולאחר שהבית עבר את כל שלבי הניקוי היסודיים, נאלצו לנקותו שוב ושוב. בני הבית עצמם התבוננו בהנהגתה המופלאה של הרבנית, שקיבלה את כולם בסבר פנים יפות, אף שידעה שכניסתם הביתה בעת שכזו תאלץ אותה לעמוד מחדש על ניקיון הבית.

פעם, והיה זה כבר ממש בערב בדיקת חמץ, כאשר הבית היה נקי ומצוחצח, מתדפק על הדלת עני לבוש סחבות, ומבין החבילות שעל גביו אפשר היה להבחין בופלים ובביסקוויטים שאסף בזה היום.

"מה ברצונך?" שאלה הרבנית בסבר פנים יפות. "אני מחפש מקום לנוח", השיב העני. "בבקשה, הינך יכול להיכנס. כל הבית לפניך", השיבה הרבנית זילברשטיין.

הילדים, שעמדו מן הצד, היו המומים. "אמא, הרי ניקית כבר את הבית בצורה יסודית כל כך! איך אפשר להכניס עני עם חמץ בשעה כזו?"

ומה השיבה להם האמא הגדולה? "ילדיי החביבים, האם הינכם חושבים שהבית הזה הוא שלי? אנחנו מתגוררים בדירה של הקב"ה, שהשאל לנו אותה לפרק זמן קצוב. ואם הקב"ה דורש ממני עכשיו לקבל את העני הזה בסבר פנים יפות ולהכניסו לביתי, מותר לי לערב שיקולים עצמיים כמו זה שאצטרך שוב לעבוד?"

(שמחה בבית)

רבי ישראל פנחס

רבי ישראל ברוך מליצקי

רבי משה משה שניאורסון

רבי מאיר צבידרי

רבי מאיר אבוחצירא

רבי ישראל מאיר הכהן

רבי יהודה צדקה

כל שומר שבת פרת מחוללו, הן הכשר חבת קדש גורלו. ואם יצא חובת היום אשר לו, אל א-ל ארון מחוללו, מנחה היא שלו: חתה: השומר וכו'. חמדת תומים קראו א-ל צור, ואשרי לתומים אם יתה נצור. כתר תלומים על ראשם יצור, צור תעלמים, רוחו גם נחה: השומר וכו'. זכור את יום השבת לקדשו, קרנו כי נקחה נזר על ראשו. על בן יתן האדם לנפשו, ענג וגם שמחה בהם למשחה: השומר וכו'. קדש היא לכם שבת המלכה, אל תוך בתיכם להניח ברכה. בכל מושבותיכם לא תעשו מלאכה, בניכם ובנותיכם עבד וגם שפחה: השומר וכו'.

ברוך א-ל עזרנו, אשר נתן מנוחה, לנפשנו פדיון משאת ואנחה. והוא ידרש לציון, עיר הנדחה, עד אנה תוגיון נפש נאנחה: השומר שבת חבן עם הבת, לא-ל ירצו מנחה על מחבת: רוכב בערבות מלך עולמים, את עמו לשבת, און בנעמים. במאכלי ערבות במיני מטעמים, במלבושי כבוד ובה מושפחה: השומר וכו'. ואשרי כל חוכה לתשלומי כפל, מאת כל סוכה שוכן בערפל. נחלה לו יוקה בחר ובשפף, נחלה ומנוחה, בשמש לו ירה: השומר וכו'.

Five boxes with contact information for various services, including phone numbers and addresses.

עלום בית

פרקי הדרכה בשלום בית

דרכי שלום

הרה"ג אבנר קוזאס שליט"א

הוא נכנס לחנות ושאל: כמה זה עולה?
כשהוא שמע את המחיר, השתנו פניו.
ואז היא שאלה אותו: נו? מה אתה אומר?
והוא ענה: נחשוב על זה...

גברת, לפניך כלל: כשבעלך אומר לך 'נחשוב על זה', המשמעות היא - תשכחי מזה, ותהיי בטוחה שהוא שכן מזה באותו רגע.

היא שמחה ומאושרת ואומרת לעצמה: הוא חושב על זה...
למחרת היא שאלה אותו: חשבת על זה???
והוא ענה לה: על מה? על מה הייתי צריך לחשוב?...

תפקיד הבעל

הקב"ה אמר לאישה: "הרבה ארבה עֲצֻבוֹנָה וְהִרְגֵּן בְּעֶצֶב תִּלְדִּי בָּנִים וְאֶל אִישׁ תִּשְׁוֹקְתֶּךָ וְהוּא יִמְשָׁל בָּךְ".
נתמקד במילים: "וְאֶל אִישׁ תִּשְׁוֹקְתֶּךָ וְהוּא יִמְשָׁל בָּךְ".

לכאורה יש כאן תופעה לא ברורה, מדוע האישה משתוקקת למי שמשול בה? אם היה כתוב: הוא ימשול בך ואת תימלטי מפניו... היינו מבינים. אבל להשתוקק למי שנותן פקודות, זה לא מובן. הרי טבע האדם להיות חופשי ובן חורין ולא להיות עֶבֶד?!

לכן צריך לומר שההבנה של הפסוק היא אחרת לגמרי - "וְאֶל אִישׁ תִּשְׁוֹקְתֶּךָ" כלומר, לְמָה אישה משתוקקת? ל-"וְהוּא יִמְשָׁל בָּךְ" שבעלה ימשול, שיוביל וינהיג את הבית.

כל אישה רוצה לראות בבעלה קפטן, אישיות שאפשר לסמוך עליו בהכרעות הקשות בחיים, שהוא יתפוס את הגה הפיקוד וידע לתת את העצה המתאימה בזמן המתאים.

כאן המקום לפנות אל הגברים ולומר להם - תנהיגו, תובילו, תכוונו את הספינה (הבית) שלכם לחוף מבטחים. למעשה, כל אישה רוצה שבעלה "ילבש את המכנסיים" בבית ולא היא. לצערי ישנם הרבה בעלים שלא יודעים להנהיג, או חוששים לעשות זאת.

(כתבי יד)

האיש מעצם בריאתו קר יותר מהאישה, פחות רגשן ומנחת דברים בצורה יותר שכלית. לעומתו האישה זקוקה מאוד לגבר שיעמוד לצידה, שלא יתרגש מכל דבר ושישקול דברים בשכלו.

אני נוהג לומר שהאישה היא ה'מונע' והאיש הוא ה'רדיאטור'. אישה זקוקה לאיש שירגיע אותה ויקרר אותה מגלי הרגשות הפוקדים אותה. כשהיא בוכה, היא רוצה שבעלה יאמר לה: נכון שקצת קשה, אבל לא נורא, נעבור את זה. כדאי שתירגעי ותנגבי את הדמעות, לא שמעת שנגמרו המים בכינרת?...

אישה זקוקה לבעל רגיש שיעצור לה את הדמעות כשהיא בוכה, יעודד אותה וישפר את מצב רוחה כשהיא עצובה. אוי ואבוי אם האיש היה רגשן כמו האישה.

לפני כמה שנים התקשרה אליי גברת אחת שהייתה נשואה כחמש שנים. היא התלוננה על בעיה קשה בזוגיות שגורמת לה לחשוב על פירוק הנישואין, וכך היא אמרה: אני אישה ואישה לפעמים בוכה... וכשאני בוכה ובאה לפני בעלי שירגיע אותי ויעודד אותי, הוא שואל: מה קרה, על מה את בוכה? וכשאני מספרת לו גם הוא פורץ בבכי... ואז אני בוכה, והוא בוכה, אני נרגעת והוא ממשיך... עד שאני אומרת לו: זה לא נורא, זה יעבור, תפסיק לבכות...

ואני שואל, איזו אישה רוצה בעל כזה שבוכה יחד איתה על כל דבר, ולבסוף היא זו שצריכה לעודד ולהרגיע אותו?...

אם כן לא טוב שהאיש יהיה רגשן כמו האישה.

קוראים יקרים, הקרירות של הבעל לא נובעת מרוע לב או מחוסר רגישות, אלא מעצם תפקידו להיות 'המרגיע הלאומי'. לכן אין זה חיסרון אלא יתרון.

פרקי הדרכה, עצות והתענות, לבניית חי נישואין מאושרים

שכל משלים רגש!

קניית

בני זוג הלכו יחד ברחוב, ועברו ליד חלון ראוהו של חנות. היא נתקעה מול החלון, והוא... המשיך לצעוד לבד עוד 100 מטר. לפתע הוא הבחין שהיא לא לידו. הוא הסתובב וראה שהיא עושה לו מרחוק תנועות שִׁיחָזוּר.

הוא חזר, והיא שאלה אותו: נכון שיש לי מחר יום הולדת? נכון, הוא ענה.

אז תקנה לי את זה... והצביעה על חפץ שמונה בחלון הראווה.

הוא, כמו גבר, מיד אמר לה: אין בעיה!

זמירות לשבת

הָרָשׁוּ לֹא-לִי קוֹל, כִּי בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלּוֹ, הִתְפַּלְּלוּ שְׁאֵל, שְׁלֹם יְרוּשָׁלָּיִם: אֶל תִּתְּרֶשׁ א-ל אֵל הַיָּם, לְעוֹם שְׂרָפָה הָדָם, גַּם תִּזְכֹּר לִבְנֵי אָדָם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלָּיִם: נִין לְיִשִּׁי בֵּית הַלְחָמִי, בִּשְׂרֵי צִיּוֹן עִירִי, יֹאמֶר לָהּ הַתְּעַרְרִי, שְׁבִי יְרוּשָׁלָּיִם:

לְדוֹד שִׁיר וּמְזֻמּוֹר, בַּחֹף וּבְמַצְלֵתִים. יִסּוּדָתוֹ עַל הַר מוֹר, צְבִי יְרוּשָׁלָּיִם: דִּירַת קֹדֶשׁ נִבְחַרְתָּ, מִמְּנָה תֵצֵא אוֹרְךָ. זוֹ תוֹרָה מִפְאֲרֶה, הַבַּת יְרוּשָׁלָּיִם: וְכֵן יִתֵּן נִמְצְאוֹת, כֹּל מִדּוֹת טוֹבוֹת נְאוֹת. כִּי א-לֵהֶם צֶבֶד, אוֹת, בַּחֹף בִּירוּשָׁלָּיִם:

לְמוֹלֶדֶת שׁוֹכֵי רֶגֶן, צִהְלִי בַת יַחֲפִיחַ. בַּתְּכֹךְ אֲתָן מִשְׁכָּנִי, כִּנּוּי עַל הַר הַמּוֹרֶה: אוֹרֵי נְאוֹת כִּי כֹא אוֹרְךָ, וְשִׁכְחִי יָמֵי שְׁפֹלְתֶךָ. עוֹרֵי וְפֶה שִׁירֵי שִׁירְךָ, כִּי תִמְנִי יָמִי גִלּוֹתֶךָ. וּבְנֵה אֶלְמֶךָ וְדִבְרֶךָ, שִׁמְחֵ עַל אֶרֶץ צְבִיחַתֶּךָ וְשִׁלְחֵתֶךָ: שׁוֹכֵי אֵל מִשְׁכְּנֹתֶיךָ, שׁוֹכֵי אֶת וְאֵנִי אֲשׁוּבָה. וְאֶנְאֵל אֶת שְׁבִיּוֹתֶיךָ, וְיִהְיוּ לְאֶלְפֵי רִבְכָּה. אֲרֵתֶם עַל אֶרְמוֹתֶיךָ, וְתִהְיֶה לְנֶפֶשׁ פְּרִיָּה: לְמוֹלֶדֶת וְכִי: רַעֲיָה חִבִּיקָה עֲדִינָה, גִּלְיָ שְׁמוּחֵ שִׁיר דְּבָרֵי. פְּרָחִי כִצִּיץ כְּשׁוֹשָׁנָה, וְדִגִּי וְרִבֵּי עֲשֵׂי פְרִי. כִּי תִהְיֶה נִבְחָת, וְאֶשְׁלַח יָנוֹן וְאֶלְחֵה: לְמוֹלֶדֶת וְכִי:

אֵל גִּלְיָ אֵל גִּלְיָ אֵל גִּלְיָ, אֲשֶׁרֶךְ אֶרֶץ הַגִּלְיָ, כְּמִתָּה נִפְשִׁי לֵךְ הַגִּלְיָ. אֵל גִּלְיָדֶךָ צְדִיקִים, אֵל קְרוֹשֶׁךָ תְּמִימִים, מִנֵּן צִנָּה חֵם עַל אֲחִים. תִּיָּם חֵם בַּתְּכֹנֶנּוּ, מְרוֹים אֵת צִמְאוֹנֶנּוּ: עֶרֶךְ שְׁלֹחַן לְעַמִּי, יוֹסֵף הוּא נֶזֶר תְּפֹאֲרֹתֶי, חֶדֶשׁ תְּכִין הַצִּפְתִּי. בְּזִכְרוֹת עֶמֶד עוֹלָם, מְרוֹמִם הוּא מִכְלֶם. נִסִּים עֲשֵׂה לִי בְּזִכְרוֹת אֲהוֹב: אֵל גִּלְיָ וְכִי: שִׁמְחֵ לְעַם בְּשִׁירֶיךָ, לִבֵּה דוֹדֵי לִירְאִיו, תִּקֵּן שְׁלֹמֶה בְּעִמּוֹ: בְּזִכְרוֹת וְכִי: אֵל גִּלְיָ וְכִי: עֲלֵה אֲרֵי וְגִרְיוֹ, מוֹשֶׁה הָרֶשֶׁן וְעִנְיֹ, אֲשֶׁרִי הַדּוֹר תִּתֵּן פְּנִי: בְּזִכְרוֹת וְכִי: אֵל גִּלְיָ וְכִי:

לעילוי נשמת
הכוהן יששכר אהרוני
בן זיוה זולניכה ז"ל
נלב"ע י"ג ניסן ה'תשפ"ה
תנצב"ה

לעילוי נשמת
החייל אליהו מזרחי ז"ל
בן יצחק וג'ני הי"ו
נלב"ע א' סיון ה'תשפ"ד
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
מזל אלימלך
בת עישה ז"ל
נלב"ע ט"ו אלול ה'תשע"ו
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

רבי
שמעון מונקין

רבי
שמעון מונקין

רבי
שמעון מונקין

רבי
שמעון מונקין

רבי
שמעון מונקין

רבי
שמעון מונקין

רבי
שמעון מונקין

רבי
שמעון מונקין

רבי
שמעון מונקין

רבי
שמעון מונקין

הרה"ג יוסף שלמה כהנמן זצ"ל (הרב מפוניבז')

הגרי"ש כהנמן הורה לאישה לא להמרות את פי בעלה!

המעשה התרחש בתקופת הפילוג בפולניה בין 'הרשימה הרבנית' שמועמדיה התמודדו ל'סיים' (הפרלמנט) הפולני, ובין מפלגת ה'בונד' שניצגיה לא היו שומרי תורה ומצוות.

לאורך עשרות שנים התאחדו כל המפלגות היהודיות בפולין, ובסיכומים שנערכו לפני הבחירות נקבע מראש מי יהיו הנציגים של כל המפלגות. אירע פעם ובקדנציה אחת לא הגיעו לסיכומים, ושתי הרשימות הנ"ל התמודדו בנפרד.

בכינוס שנערך מטעם ה'בונד' הכריזו ראשי המפלגה ההיא בריש גלי: "תקולל ה'יד שתצביע לרשימה הרבנית... הרבנים, בשומעם כך, הכריזו על אסיפה דחופה, וביקשו גם הם לפרסם כרוז דומה על הבונד."

היה זה הרב מפוניבז', שהיה הרב הצעיר ביותר באסיפה, שעוד לא הגיע לשנת ה'25 שלו, הכריז מעל בימת הכינוס המכובד: "תנו להם לקלל. אנחנו נברך." וכך פורסמה לאחר הכינוס קריאת ברכה לכל מי שיצביע בעד הרשימה הרבנית.

ויהי בצאתו מן האסיפה, ניגשת אישה אל הרב ושוטחת בפניו את מר ליבה: "לאחר ששמעתי את הקריאה שלכם, החלטתי להצביע בעד הרבנים, אך מה אנשה ובעלי מצווה עליו שאתן את קולי לבונד?" לפליאת כל הנוכחים השיב לה הרב: "כיוון שחז"ל לימדו אותנו שאישה כשרה עושה רצון בעלה, לךי והצביעי כפי שאמר לך..."

בבואה הביתה סיפרה האישה לבעלה שהתייעצה עם הרב כיצד להצביע. "ומה השיב לך הרב?" שאל אותה הבעל. "הוא אמר לי לא להמרות את פיך ולהצביע לבונד", ענתה האישה. "נו, אם כך הוא השיב לך, אני מצביע... בעד הרבנים", סיים הבעל.

ללמדך פרק בחוכמתו פורצת כל הגבולות של הגאון ד'דפוניבז', ולמדנו שהמבנים הגדולים ביותר בענייני שלום בית הם רק גדולי התורה. ולמדנו גם כיצד פותרים בעיות בבית היהודי...

(שמחה בבית)

הכול בכול מכול כול נמצא בתורה הקדושה!

ישנו מושג החוזר ונשמע כאשר עוסקים בנושא של שלום בית, ושמו: אהבה. ואכן, אהבה היא הבסיס והתנאי לשלום בית. אולם כיהודים שומרי תורה ומצוות האמונים על דרכי התורה, מוטל עלינו לברר את פשרו של המושג הזה על פי השקפת התורה.

המשנה באבות אומרת: "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים, ונביאים מסרו לאנשי כנסת הגדולה".

שואלים המפרשים: מדוע דבר בסיסי כל כך נכתב רק כאן - בפרקי אבות? והרי לכאורה היה מתאים יותר לפתוח בזה את הש"ס - במסכת ברכות שהיא המסכת הראשונה?

עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

המסכת הראשונה! עונה על כך רבי עובדיה מברטנורא תשובה נפלאה: פרקי אבות היא

כבוד האישה - חיבור אדם וחבירו

חז"ל קובעים בבירור כי זהירותו של הבעל בכבוד אשתו היא גורם עיקרי בהצלחתו הכלכלית ובברכה השורה בה. וזהו שאמר רבי חלבו: "לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר 'וְלֹאֲבָקֶם הִטִּיב בְּעֵבְרָהּ'." והיינו דאמר להו רבא לבני מחוזא: אוקירו לנשיכו כי היכי דתתעתרו! (תרגום: וזה שאמר רבא לאנשי מחוזא, כבודו אדם נשותיכם כדי שתתעשרו).

וכתב בזוהר הקדוש על הפסוק "לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל־בֵּיתָךְ" - "כשיש זכר ונקבה בבית, עיקר הבית זה האישה, והשכינה חז"ל קובעים בבירור כי זהירותו של הבעל בכבוד אשתו היא גורם עיקרי בהצלחתו הכלכלית ובברכה השורה בה. וזהו שאמר רבי חלבו: "לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר 'וְלֹאֲבָקֶם הִטִּיב בְּעֵבְרָהּ'." והיינו דאמר להו רבא לבני מחוזא: אוקירו לנשיכו כי היכי דתתעתרו! (תרגום: וזה שאמר רבא לאנשי מחוזא, כבודו אדם נשותיכם כדי שתתעשרו).

וכתב בזוהר הקדוש על הפסוק "לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל־בֵּיתָךְ" - "כשיש זכר ונקבה בבית, עיקר הבית זה האישה, והשכינה חז"ל קובעים בבירור כי זהירותו של הבעל בכבוד אשתו היא גורם עיקרי בהצלחתו הכלכלית ובברכה השורה בה. וזהו שאמר רבי חלבו: "לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר 'וְלֹאֲבָקֶם הִטִּיב בְּעֵבְרָהּ'." והיינו דאמר להו רבא לבני מחוזא: אוקירו לנשיכו כי היכי דתתעתרו! (תרגום: וזה שאמר רבא לאנשי מחוזא, כבודו אדם נשותיכם כדי שתתעשרו).

הפציר אסורים, וגם לחשב חשבונות. תרחורים מתרים, ולשך חכמות. ותנוק ללמוד ספר, למנצח כננינות. ולתנוק באמרי ספר, ככל פנות ומחנות: לתתענג וכו'.

הלוקך תחא כנחת, עונג קרא ל'שבת. ותשנה משכחת, קרת נפש משיבת. ככן נפשי לך ערנה, ולתנוק בחבת. כשולשנים סוגה, בו ינחו כן וכת: לתתענג וכו'.

מעין עולם הקא, יום שבת מנוחה. כל המתענגים בת, וכו' לרוב שמחת. מחבלי משיח, יצלו לרונות. פדותנו תצמיח, וגם יגן ואנחה: לתתענג וכו'.

מה ידירות מנוחתך, את שבת המלכה. ככן גרין לקראתך, בואי כלך נסוכה. לבוש בגדי חמדות, להדליק נר בברכה. ותכל כל העבודות, לא תעשו מלאכה: לתתענג כהעונגים ברבדים ושליו ודנים:

מערב מומנים, כל מיני מטעמים. מבעוד יום מוכנים תרנגולים מפטמים. ולערוך כמה מינים, שתות יונת ממשמים. ותפנקי מעדנים, ככל שלש פעמים: לתתענג וכו'.

נחלת יעקב וירש, בלי מצרים נחלה. ויכבדוהו עשר ורש, ותוכו לנאלה. יום שבת אם תשמרו, ותיתם ל'סגלה. ששית ימים תעבדו, ובשבעי נגילה: לתתענג וכו'.

רפא צירי א-ל נאמן, כי אתה רופא אמן. את ראשי, שור תלשי, ותן בת לנפשי:

פתח שער תרחמים, רם שוכן במרומים. על עבדך, שים חסדך, אין מרחם בלעדי:

א-ל חי רצה לתפלתך, וחושך לערתי. במתרת, דרור קרא, לעם כן תגבירתי:

משכן שילה

לעילוי נשמת
אבישלום ישראל
רוזיליו ז"ל
בן יצחק ורחל הי"ו
נלב"ע כ"ו אייר ה'תש"פ
תנצב"ה

להקדשות

ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת

גלית תהילה דנין ז"ל
בת יונה הי"ו
נלב"ע כ"ב חשוון ה'תשפ"ה
תנצב"ה

להקדשות

ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת

ליליאן סיבני
בת רבקה ז"ל
נלב"ע י' תשרי ה'תשפ"ה
תנצב"ה

תשפ"ד

מי לא תשכח מפי זרעו

ובד בבד הקשר עם נטלי נשמר והתהדק. כעבור שנה נולד לנטלי בנה השני, מלאכי, ואני עדיין רווקה. דרך החיים שלי כל כך שונה. בגיל 26 נישאתי לאדם מדהים. הקמנו משפחה למופת והמשכתי את דרך החינוך של הוריי על אהבת המולדת עם טעימות ממסורת ישראל. חשבתי שכך צריך וראוי לנהוג. מנגד, חברתי נטלי חינכה את ילדיה על אדני התורה והמצוות. כעבור שנה מיום נישואי נולד בני נתן, ובאותו זמן לנטלי נולד בנה השלישי אורי. הם נולדו בהפרש של כמה שעות. אני ילדתי בעיר מגוריי, ונטלי ילדה את אורי ב'מעייני הישועה' בבני ברק. אין מתנה גדולה יותר בעולם הזה מאשר ילד קטן! נשמה גדולה בגוף זעיר! לא היה גבול לאושר של בעלי ושלי. כשמלאו לנתן ארבעה חודשים, רכשנו דירה בשכונה החדשה, דירת מגורים בבניין הסמוך לבניין שבו גרה נטלי חברתי.

הקשר העמוק בינינו התחזק עוד יותר, וגידלנו את בנינו יחד. כמעט ולא נפרדנו - כמו בימי ילדותנו. שכנה של נטלי, שגם לה תינוק קטן, הצטרפה אלינו מדי יום לטיול בגן המשחקים המטופח והגדול. כשהבנים גדלו מעט, הגיע הזמן לרשום אותם לגני הילדים. נטלי רשמה את אורי לגן בחינוך החרדי, ואני רשמתי את נתן לגן בחינוך הממלכתי.

בשעות אחר הצהריים היינו נפגשות בגן הציבורי, משוחחות וחולקות חוויות בעוד הילדים משחקים. בעלי ובעלה של נטלי התחברו אף הם, והפכו לחברים טובים. השנים חולפות כצל עובר. נולדו לנו עוד שתי בנות. לנתן מלאו שש שנים, וניגשנו לרשום אותו לבית ספר ממלכתי. ניגשתי למזכירות על מנת להירשם וחשתי צמרמורת בגופי: האלימות המילולית בין הילדים העביה אותי על דעתי. שאלתי את המזכירה למה מדברים בצורה שכזו, והיא משכה בכתפיה והמשיכה ללעוס מסטיק בהפגניות. שבתי לביתי בוכייה. היה לי קשה להפנים שנתן שלי יצטרך לבלות שעות רבות במוסד "חינוכי" שכזה. בעלי ניסה לנחם ואמר שככה גדלים ילדים וגם אנחנו היינו שובבים.

צעירה שבחנה מספר מוצרים וכשיימה היא ניגשה לשלם, הביטה בי ושאלה בהתרגשות: "רינת, מה שלומך?" הבטתי לאחור. חשבתי שאולי נמצאת רינת אחרת מאחוריי. כשהבנתי שהיא מתכוונת אליי, הנהנתי בראשי, אבל עדיין לא הכרתי את הבחורה שעומדת מולי... היא הייתה לבושה בלבוש צנוע, מעוטרת בכיסוי ראש... ואני איני מכירה נשים חרדיות... הצעירה אמרה בקול ברור: "רינת! זאת אני, נטלי חברתך מהילדות. כבר הספקת לשכוח אותי?"

הבטתי בה נדהמת. מלמלתי בלחש כלא מאמינה: "נטלי, זאת את? היום פורים ולא אמרו לי?"

נטלי צחקת וסיפרה שהיא נשואה ליהודי צדיק שלומד תורה, ויש לה גם תינוק... התיישבתי על הכיסא שלצידו, מתקשה להכיל את דבריה. רק כעבור דקה או שתיים של הלם ובלייל מחשבות הצלחתי לקום ולשוחח עימה. שוחחנו דקות ארוכות. השלמנו חוויות מחמש השנים האחרונות. חשתי תחושה נפלאה. התגעגעתי אליה מאוד! היא הזמינה אותי לביתה, ואני שמחתי מאוד על ההזמנה. קבענו להיפגש לאחר שעות העבודה.

בערב הגעתי לביתה החדש בשכונה החדשה בעיר. נטלי, בחורה כל כך צעירה, נשואה כבר, יש לה בית, ותינוק... ואני כל כך רחוקה ממציאות החיים שלה... היא סיפרה לי על ההתחזקות שלה באמונה, על השידוך, על קניית הדירה ועל יוסף הקטן שנולד לפני שמונה חודשים... בסיום הביקור נטלי הזמינה אותי לסעודת ליל שבת. הבטחתי שאגיע בשמחה.

מה שאני יודעת מבית הוריי הוא שבביל שבת עורכים סעודה דשנה ובסיומה כל אחד פונה לדרך. בבית של נטלי נתקלתי בפעם הראשונה בשולחן שבת יהודי. קצת התביישתי שאיני מבינה דבר; בכל זאת אני יהודייה! כמעט לא פציתי פה במשך כל הערב, הקשבתי בתשומת לב לדברים והרהרתי בליבי שהעיקר שנטלי מאושרת עם בעלה והילד.

השנים חלפו. קודמתי להיות מנהלת החנות,

מי רינת, ואני מתגוררת בעיר גדולה בצפון הארץ. גדלתי והתחנכתי בבית ישראלי טיפוסי, והאווירה בבית הייתה ספוגה באהבת המולדת. על מסורת ישראל הוריי הרבה פחות הקפידו... בילדותי, שבתות וחגים היו מעין יום חופש מיוחד, והדברים היחידים שידעתי מכל המסורת המפוארת של עמנו הם בערך כך: בראש השנה אוכלים תפוח בדבש, ביום כיפור הכבישים פנויים ואפשר לטייל בכיף, בסוכות בונים סוכה יפה בחדר הכביסה, בחנוכה אוכלים סופגניות, בפורים כולם אוהבים את הממתקים ואת התחפושות, בפסח אוכלים מצות עם שוקולד, ובשבועות עושים מלחמות מים. מעבר לכך לא ידעתי דבר.

בדירה מולנו התגוררה נטלי, ילדה בת גילי. גדלנו יחד, והקשר בינינו היה חזק ואמין. היינו עוזרות זו לזו, ומשמחות זו את זו אין ספור פעמים. לרוב לא היינו נפרדות גם לאחר שעות הלימודים. באחד הימים נטלי נכנסה לחדרי בוכייה ואמרה שהוריה החליטו לעבור דירה. הדבר התרחש ממש לקראת סוף שנת הלימודים. הפרידה הייתה קשה לנו, אבל בחיים בסוף מתרגלים לכל דבר, ורוכשים חברים חדשים. נטלי נשארה חקוקה עמוק בליבי, אף שעם השנים הקשר בינינו התרופף עד שניתק לגמרי. נטלי נשארה חברת ילדות עם זיכרונות נעימים.

כעבור חמש שנים, בהיותי בת 22, עבדתי בחנות למוצרי כתיבה. אל החנות נכנסה בחורה

- דודי צבידון
דורות אהבה
- רבי משה זידין
אביר מראשי - סדרה
- רבי יעקב קמינצקי
אביר מראשי - סדרה
- רבי יעקב עדס
אביר מראשי - סדרה
- חיים צדוק
מסביר חסיד
- חיים כסאד
מסביר חסיד
- אחיון וסרמן
אביר מראשי - סדרה
- אברהם מנחם פרידמן
אביר מראשי - סדרה

זמירות לשבת

לא תחסר כל בו ואכלית ושבעת, וברכת את יי א-להיך. אשר אהבת, כי ברכתך מכל העמים: יום זה וכו'.

השמים מספרים כבודו, וגם הארץ מלאה תסדו. ראו כי כל אלה עשתה ידו, כי הוא הבור פֶּעֶלָו תמים: יום זה וכו'.

יום זה קבדך מכל ימים, כי בו שבת צור עולמים:

ששת ימים תעשה מלאכתך, ויום השביעי לא-לֹהֶיךָ. שבת לא תעשה בו מלאכה, כי כל עשה ששת ימים: יום זה וכו'.

ראשון הוא למקראי קדש, יום שבתון יום שבת קדש. על כן כל איש ביינו קדש, על שתי יָהֵם ובעצו תמימים: יום זה וכו'.

אכל משמנים ששה ממתקים, כי א-ל יתן לָכֵל בו דבקים. כְּגֵד לָבִש לָהֶם חֲסִים, בָּשֵׁר וְדָגִים וְכָל מַטְעָמִים: יום זה וכו'.

יום שבתון אין לשכח, וזרו בריית הניחת. יונה מצאה בו מנוח, וְשֵׁם נִיחָו וְנִיחָי כֹּחַ:

היום נכבד לבני אמונים, וזוהרים לשמרו אבות וּבָנִים. חֲקֹק בְּשֵׁנִי לָחוֹת אֲבָנִים, מִרְב אֲוִנִים וְאֲמִיץ כֹּחַ: יונה וכו'.

ובאו בָּלֶם בְּבִרִית יחד, נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע אִמְרו כְּאֶחָד. וּפְתָחוּ וְעָנוּ יי אֶחָד, בְּרוּךְ הַנּוֹתֵן לְעַקֵּב כֹּחַ: יונה וכו'.

דבר בקדשו א-ל בְּחַר הַמֶּר, יום השביעי זכור וְשִׁמּוֹר. וְכָל פְּקֻדָּיו יחד לְגִמְרָה, חֹק מִתְנַחֵם וְאֲמִין כֹּחַ: יונה וכו'.

הַעֵם אֲשֶׁר נַע כְּצֵאן תַּעֲה, וְזָכַר לְפָקְרוּ בְּבִרִית וּשְׁבוּעָה. לָכֵל יַעֲבֹר כֶּם מִקְרָה רַעָה, כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע עַל מִן נָח: יונה וכו'.

לעילוי נשמת
שירה רינה
בת מִסֵּה ז"ל
נלב"ע ל' חשוון ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
אסתר דרמי
בת שלום ז"ל
נלב"ע כ"ב אב ה'תשע"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
סעדיה גריידי
בן שלום ז"ל
נלב"ע א' ניסן ה'תשפ"ג
תנצב"ה

לשוב

כפי שצפיתי - השנה הראשונה הייתה נוראה. נתן סבל. הוא ילד עדין, והילדים החזקים בכיתה ניצלו את העובדה והתעללו בו נפשית ופיזית. העברנו אותו לבית ספר ממלכתי אחר בשכונה רחוקה, אך לצערנו, שם המצב היה יותר נורא; אלימות פיזית ומילולית ללא הפסקה. ההורים לא עשו דבר, היה חשוב להם רק שיחיה להם שקט מהילד וזמן לעצמם.

היא הייתה לבושה בלבוש צנוע, מעוטרת בכיסוי ראש... ואני איני מכירה נשים חרדיות... הצעירה אמרה בקול ברור: "רינת! זאת אני, נטלי חברתך מהילדות. כבר הספקת לשכוח אותי?!"

לקראת סיום שנת הלימודים, בבוקר שלפני חג השבועות, בעלה של נטלי אמר לבעלי שבליה יש לימוד שמעלתו גדולה במיוחד. הוא הסביר לו את דברי רבינו הא"י. אני לא הבנתי כלום, אבל לתדהמתי בעלי הבין את כל הסבריו של בעלה של נטלי, ונדהמתי עוד יותר מכך שהוא הסכים להצטרף אליו ללימוד הלילי. צחקתי ואמרתי בקול שלהערכתי, אחרי רבע שעה, אולי 20 דקות, בעלי יתייחס וישוב לביתנו. אבל התבדיתי. לא ציפיתי לכך, אבל בעלי שב הביתה רק בשעה שבע בבוקר אחרי לימוד תורה לילי!

חשבתי לתומי שזאת הייתה חוויה חד-פעמית, אך בעלי החל להישאב לעולם שלא הכרתי. הוא החל להתמיד והלך לשיעורי תורה עם בעלה של נטלי. בתחילה לא ייחסתי לכך חשיבות, אבל כשהוא החל לשמור על מצוות כמו

תפילין וציצית, נחרדתי ושאלתי אותו אם הוא מתכוון לשנות אורח חיים.

הוא חיך ואמר כי זאת אפשרות סבירה בהחלט. לא ידעתי למה הוא מתכוון, אבל בעלי שיהיה בריא, כמה שהיה אדם שמח - הפך לשמח יותר. הוא נצמד לרב הקהילה והחל ללמוד ממש כמו ילד קטן את כל ההלכות מתחילה. למען האמת, פחדתי. לאורך חיי הבוגרים ניזונתי מהרבה סטיגמות והמצאות על יהודים מאמינים. עם הזמן הבנתי שהכול בדיה והמצאות של אנשים חשוכים שמכנים את עצמם "נאורים", אך עדיין שמרתי מרחק.

אט אט נפלו החומות, והסכמתי להציץ. ואז - באחד הבקרים, כשבעלי שב מבית הכנסת לאחר התפילה, אמרתי לו שלא הוגן שלא נותנים לנו בתור ילדים את זכות הבחירה. העולם המופלא של היהדות היה נסתר מאיתנו, למרות העובדה שהכול מונח מעבר לפינה! זהו, עשינו את השינוי בפנים, והגיע הזמן לפרוץ.

רשמנו את נתן לתלמוד תורה. היו קשיים. אחת האימהות בגן המשחקים התלוננה למנהל תלמוד התורה כי היא שמעה את נתן מדבר בשפה לא נקייה, והיא חוששת שהוא ילמד עם ילדיה בתלמוד תורה. בהתחלה נפגעתי מאותה גברת, אבל הבנתי אותה. המציאות העגומה של ילדים חצופים ולא מחונכים נמצאת בכל מקום.

מנהל תלמוד התורה קרא לנו לשיחה, ואמר שלמרות הדברים הקשים ששמע מאותה גברת על בננו נתן, הוא יקבל אותו לתלמוד התורה, והוא סומך עליו שנדאג שבננו יתנהג כבן תורה.

הערכנו מאוד את דברי הרב המנהל. השבתי לו כי אני מצטערת שחינכתי את נתן במערכת חינוך כושלת, כזו שלא מחנכת את הילדים להתנהג כיהודים. אבל לדעתי, כשהורים מודים שטעו ורוצים להעביר את בנם לתלמוד

תורה - צריך לקיים מסיבה ולא להערים קשיים...

הרב המנהל הסכים, הבין את דבריי והודיע כי ביחד נעשה את הכול כדי שנתן יצליח ויהיה לבן תורה!

השנים שלאחר מכן לא היו פשוטות. לנתן היו עליות וירידות רבות. הרב המנהל תמך בו ועזר לו רבות, ועל העזרה הענקית שלו ושל צוות תלמוד התורה אני רוצה להודות.

כשהגיעה התקופה של ישיבה קטנה, נתן היה מבין התלמידים החלשים בשיעור. לזכותו ייאמר שהוא נלחם ועשה הכול כדי להצליח, וללא העזרה של המלאך שנשלח משמיים - ראש הישיבה בכבודו ובעצמו - נתן לא היה מצליח! ושוב אנו רוצים להודות לצוות הנהדר של הישיבה הקטנה, שהוביל את צאן מרעיתו, הבחורים הנפלאים, לישיבות הגדולות.

וכעת, בעת כתיבת שורות אלו, נתבשרנו בבשורה טובה ועצומה: נתן הקטן שלנו התקבל לאחת מבין חמש הישיבות הנחשקות בירושלים! נתן שלי הולך ללמוד תורה ולהיות תלמיד חכם! לאושרנו אין גבול.

תודה רבה לך, ה', על המתנה הנפלאה.

בעלי ואני מפילים תחינה לפניך שלא תישכח התורה מפי זרענו לעולם ועד.

(סיפור של רינת ג')

רבי
שלום דובבר
הסניף הירושלמי

רבי
שלום דובבר
הסניף הירושלמי

רבי
שלום דובבר
הסניף הירושלמי

רבי
שלום דובבר
הסניף הירושלמי

רבי
שלום דובבר
הסניף הירושלמי

רבי
שלום דובבר
הסניף הירושלמי

רבי
שלום דובבר
הסניף הירושלמי

זמירות לשבת

אגדלך א-ל-הי כל נשמה,
ואדריך כרב פחד ואימה:
בעמדי תוך קהלך צור לרומם,
לך אכרע ואכופ ראש וקומה:
רקיעי רום הלא נטה במבטא,
והארץ יסדה על בלימה:
היבול איש חקור את סוד יוצרו,
ומי הוא זה בכל קדמה וקמה:
מרום הוא עלי כל פה ולשון,
אשר הפליא ועשה כל בחכמה:
ויתגדל בגי קדוש ועליון,
ויתקדש שמה רבא בעלמא:

צור משלו אכלנו, כרכו אמוני, שבענו והותרנו כדבר יי:
הן את עולמו, רוענו אבינו, אכלנו מלחמו, ומינו שתינו.
על כן נודה לשמו, ונהללו בפניו, אמרנו וענינו,
אין קדוש כיו: צור משלו וכו':
בשיר וקול תודה, נברך לא-להינו, על ארץ הקדש טובה
שהנחיל לאבותינו. מוזן וצידה השביע לנפשנו, חסדו נבר
עלינו, ואמת יי: צור משלו וכו':
רחם בחסדך על עמך צורנו, על ציון משכן כבודך,
זבול בית תפארתנו. וכן דוד עבדך יבא ויגאלנו,
רוח אפינו משיח יי: צור משלו וכו':
יבנה המקדש, עיר ציון תמלא, ושם נשיר שיר חדש,
וכרננה נעלה, תרחמן הנקדש ותתקדש, ויתעלה,
על כוס יין מלא, כבדת יי: צור משלו וכו':

תשבי צורי לרבי זכרו בצוק וכן,
צורי סלח לחובי אל יאריך זמן:
ליר אשר בתוך ים גלות והודך,
הוציא שטר מקים חתום בידך,
שריר מאד וקם לפדות וחיידך,
יאמר ראה כתבי חוק ונאמן: צורי סלח וכו':
ערים מאד כשרים חגי וירמיה,
תתמו בתוך ספרים יואל וישעיה,
קומה רפא שבירים הנקראים בן-ה,
תלים רפא כנביא רפא לנעמן: צורי סלח וכו':
הכן אשר מגרש מחסא והודך,
שוכה לאב כי בא משיחך,
עיר תיקר ומגרש ותיירש בתי מנוחך,
וליושבים בשבי אתה רחמן: צורי סלח וכו':

משכן שילה

לעילוי נשמת
אופיר יאנאצ'ק ז"ל
בן שרה תחי
נלב"ע ה'שנת ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
שושנה בן-סימון
בת רחל ז"ל
נלב"ע כ"ט חשוון ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
ישראל גיבלי
בן יצחק ז"ל
שאול ירון בן פסח ז"ל
תנצב"ה

אוצר סיפורים ומאמרים מג

והשבוע: הגאון הרב דוד שמעיה

למשפחותם לבית אבותם

רבינו נולד בסוף שנת תרס"א, בעיר ראצקי, פלך סובאלק שבגבולות פולין וליטא. מצד אימו, מוצאו מגזע קדושי רוזינוי ומאחיו של הגר"א מווילנה. אימו הייתה מספרת שבלילה לפני לידתו נגלה אליה בחלום דודו רבי דוד שמעיה, אשר הושיט לה ספר תורה ואמר לה: "אסתר חנה, זאת הבאתי לך", ולמחרת נולד ונקרא שמו בישראל כשמו.

אביו הרב דוב היה תלמיד חכם מובהק ושקדן עצום. כל זמנו הקדיש להרכבת תורה לצעירים ולמבוגרים.

הנהגות קודש

באמתחת כתביו נמצא פתק מרופט משנת תרפ"ה, בזמן שלמד בשיבת ראדין, שעליו רשומות אותיות ומילים ללא כל קשר. לאחר פענוח, נתגלה שבמקום האותיות שצריך לכתוב, השתמש ככתב סתרים באותיות הסמוכות להן באל"ף-ב"ת... כגון ב' במקום א', ג' במקום ב' (לפי רמזים אלה רשום על גבי המזוזות "כחו במוכס כחו" במקום ה' אלוקינו ה'). לפי זה ניתן לקרוא בפתק כדלהלן:

להאיר פניו,

למען זה עלי להמציא תחבולות תחבולות לכל יום, ולהחזיק בהם שבוע שלם, ולחדש כל שבוע תקנות מחדש.

ללמוד שמונה וחצי שעות בכל יום. ללמוד שעה שלמה בבוקר קודם התפילה גמרא.

לישון מתוך עיון בהלכה,

ללמוד מוסר שעה בכל יום,

לדבר בכל יום שני פעמים בלימוד,

לדבר שני פעמים בכל שבוע עם גדול בלימוד,

לרשום סדר שמירת התקנות,

החוב מתחיל מי"ג סיון.

כפי הנראה מפתח זה, היה נוהג בשיטה של קבלות, כדרך אנשי המוסר, אלא שהשתמש בתכסיסים שונים כדי להסתיר מעשיו, ורק פתק זה נשמר משום שבעברו השני רשם הערות בדברי תורה...

פטירתו

כשעתיים לפני פטירתו, ביום שישי כ"ג אייר, התווכח בדברי תורה עם אחד ממבקרי. באותה שעה ביקר אותו תושב חולון, וכשנודע לו שהוא מתרים להכנסת כלה, ציווה לאשתו לתת לו 50 לירות, לאחר מכן נרדם, ותוך שנתו יצאה נשמתו בטהרה ולא הקיץ.

ביום השלושים לפטירתו נשאו עליו מספד תמרורים בבית הכנסת המרכזי בחולון וב'היכל התלמוד' בתל אביב. ויפה קרא עליו אחד הרבנים המספידים, מה שאמרו על שמואל הקטן: "נטל כל החמודות שבעולם והלך לו, ותלו מפתחו ופנקסו בארזו", מפני שלא הניח יורשים אחריו. ברם נתקיים בו הכתוב "ונתתי להם בתי ובחולתי יד ושם טוב מנגינת ומנגינת".

ועל כמותו נאמר "אשרי מי שגדול בתורה ועמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו", וגדל בשם טוב ונפטר בשם טוב מן העולם.

אנשי חולון ייסדו כולל אברכים לזכרו בשם 'בית דוד', ורבים מביאים בשמחה תרומותיהם למטרה זו, בראותם זכות בזה, שיהיה להם חלק במוסד שנקרא על שמו

מעשה רב

תענית דיבור

מפי אשתו הרבנית נודע לאחר פטירתו על כמה עניינים שהיה נוהג בהם בסתר. היא גילתה שבכל יום ישישי בתקופת הפרשיות שובבי"ם ת"ת, היה נוהג בתענית דיבור. הוא בחר ביום ישישי משום שביום זה לא בא למשרד הרבנות וישב בביתו. כשנודמן מי שהוא לפניו, היה משתמש מלהשיב לו באמתלות שונות, כגון שאסור לו לדבר מטעמי בריאות וכדומה. את העניינים ההכרחיים היה רושם בכתב, ואופייני שפחד עם ענוותנותו, היה יציב ואיתן בדעתו, ולא יכלו להזיזו מעקרונותיו שהיו שקולים במאזני ההלכה, כמלוא נימה.

כיבוד אם

רבינו היה נוסע כמעט כל יום מחולון לתל אביב, כדי לבקר את אימו, והיה משתדל לשמח את ליבה. ומה נפלא היה לראות איך שהיה רץ לקראתה.

כשנפגש איתה, היה תומך בה ומקל מעליה משאה. ויש שבשעה שהיה עומד בין חבורת רבנים או נכבדים ועוסק בשיחה עמוקה, ופתאום עוזב את הכול ונחפז לקבל פני אימו שהזדמנה לפניו.

כמו כן היה מדרר בקיום כל המצוות, מדקדק בהפרשת תרומות ומעשרות ובדיני שביעית, ונוהג בכל החומרות ולכל הדעות.

דודו רבי דוד שמעיה

רבי שלום מנחם ש"ס מווקן וירושלים

רבי ציון צוברי רבה של נירח

רבי גבי פסח פראנק רבה של ירושלים

רבי נאמ"ל צדוק נאמ"ל יאביר אלמלך - ירושלים

רבי יוסף אהרין רבה של חיות - מווקן

רבי יהושע בירדמו רבה של מווקן

רבי רפאל בנימין ציון דוד מרבי ירושלים

רבי רפאל בנימין ציון דוד מרבי ירושלים

רבי רפאל בנימין ציון דוד מרבי ירושלים

רבי רפאל בנימין ציון דוד מרבי ירושלים

רבי רפאל בנימין ציון דוד מרבי ירושלים

רבי רפאל בנימין ציון דוד מרבי ירושלים

רבי רפאל בנימין ציון דוד מרבי ירושלים

רבי רפאל בנימין ציון דוד מרבי ירושלים

רבי רפאל בנימין ציון דוד מרבי ירושלים

זמירות לשבת

ישמח משה, במתנת חלקו.
ומה קראת לו, עבר נאמן קראת לו:
ישמח משה, במתנת חלקו,
ומה נתת לו, תפארת בראשו נתת לו:
ישמח משה, במתנת חלקו.
ומה הוריד בידו, שני לוחות אבנים הוריד בידו:

עיני צופיה לך חונן, בקול נעים שיר ארנן.
עיר קדשך בחר בונן, י-ה צורי שוכן עליה.
לעושה שמם - עיני צופיה, לרוקע הארץ - עיני צופיה:
עיני צופיה לך אהוב, הבטחתני כי שוב תשוב.
על יד נביאך בן כתוב, קים נבואות וישעיה:
לעושה שמם וכו':
עיני צופיה לך אבי, אורך צורי בכל ימי.
ש-די אתה צור משגבי, בנה קריה ופהפיה:
לעושה שמם וכו':

גואל יבוא רב עליה, גואל יבוא עם אליה,
יבוא גואל יבוא:
דמעה בשמחה היום נוזלת, ונפשי לך מיתלת.
בראות הגלי טרים, לכן ותבלת.
יבוא יגון עם הגואל:
גואל יבוא וכו':
י-ה א-ל רם שלח גואלנו, כימי קדם בניסן נגאלו.
כי שערי דמעה לא ננעלו, במהרה שלח גואל יבוא:
גואל יבוא וכו':
והשב לנו עיר תפארתך, תנחם ותאיר עלינו שמשך.
ואז נגיד ונשיר, בבית קדשך. יבוא יגון עם הגואל:
גואל יבוא וכו':

להצלחה, לפרנסה טובה ולרפואות משפחת יוסף הי"ו ומשפחת שושן הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לרפואות שושנה בת יוסף, ויחיאל בן יוסף הי"ו וליוזמו הגון ולהצלחת מיכל בת יחיאל הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לרפואות ולהצלחת שגית בת אלגרה הי"ו בתוך שאר חולי ישראל

משכן עיניך

איש על העדה

שכיהן בשיבה זו בשנת תר"פ כמשפיע רוחני הרה"צ רבי ירוחם ליבוביץ', נטה אחרי השפעתו.

בתחילת תרפ"א, כששבה ישיבת 'כנסת ישראל' מקרמנצוג לסלבודקה, על ראשיה ומנהליה הגרמ"מ אפשטיין והסבא הגרנ"צ פינקל, השתלב באווירה החדשה ושתה בצמא כל דבר טוב ומועיל. בייחוד התקרב למשפיע הרוחני של הישיבה הרה"ק אברהם גרודזינסקי הי"ד, וספג ממנו מלוא חופניים מחשבת מוסר ויראה.

משנת תרפ"ד ועד שנת תרפ"ז למד בישיבת ראדין, שם במחיצתו של רבי ישראל מאיר הכהן, בעל ה'חפץ חיים', מצא מהלכים חדשים לרוחו, חיזק את תמימות אמונתו, הגביר את דקדוקיו וזהירותו במצוות המעשיות והתחיל לנהוג באורח חיים של צדקות, ברוח ספריו של בעל החפץ חיים, ששימש רקע להליכותיו במשך כל ימיו.

אולם עם עבודתו התמימה, לא עזב גם את דרך הדעת ביראת אלוקים, שחונך בה בסלבודקה, והוא מיזג בקרבו את שתי התכונות האלה גם יחד, אף שהן נראות לכאורה מנוגדות.

בראדין התקרב גם לראש הישיבה הגר"ר נפתלי טרופ, ולמד בצוותא עם בנו הרה"ג רבי ראובן, והודות לכך נשארו ידידים נאמנים במשך כל שנות חייהם.

בשנת תרפ"ז עלה לארץ וחזר לישיבת סלבודקה אשר בחברון, במחיצתם של הסבא הגרנ"צ פינקל ויתר ראשיה ורבניה. במקום הזה, שהיה מבודד ורחוק משאון החיים, ניתנה לו ההזדמנות להמשיך בדרכו, ומאז פרש לפינתו ושם לילות

בעיר ראצקי שימש אז ברבנות אבי אימו של רבינו - הרה"ג מרדכי רמברג, שנמנה בשעתו עם גדולי האברכים בכולל 'קובנה' של רבי יצחק אלחנן והתפרסם עוד בצעירותו כבקי בש"ס. הילד רבי דוד שמעיה דבק בסבו, ועוד בנערותו היה מטייל איתו ביערות הסמוכים לעיירה, ומתבודד איתו לעסוק בדברי תורה ויראת שמיים ובלימוד ספרי המוסר. מה נהדר היה אותו מחזה, איך הנער התוסס מלא כחות עלומים לזהוטים, מוצא שפה משותפת עם סבו הזקן המתון והמיושב, הגדול ממנו ביוכל שנים, והם מתהלכים ביניהם כרעים וכחברים לדעה ולמעשה. התרועעות זו הטביעה רשמים עמוקים בנפשו של הצעיר, והשפעתם הייתה ניכרת במשך כל ימי חייו.

עם התבגרותו נשלח ללמוד בעיר סובאלק בישיבה שעמדה תחת המופלא מגדולי ישיבת סלבודקה, הרב דוד ליב קפלן. בהגיע רבי דוד שמעיה לישיבת סלבודקה בשנת תרע"ט (או בתחילת תר"פ), למרות גילו הצעיר כבר היה עצמאי בשיטת לימודו ובדרכי יראתו, ניכרה בו דעת זקנים, והיה נוהג בכובד ראש ושוקל כל דיבור וכל מעשה.

ישיבה זו עמדה אז תחת הנהלתם של הרבנים הגאונים הרב ברוך הורביץ והרב ניסן יבלונסקי, ששיקמו אותה עם סיום המלחמה, לאחר ישיבת 'כנסת ישראל' גלתה בימי המלחמה לרוסיה. בזמן

כימים בשקידה בתורה ובמחשבת היראה.

בתחילת שנת תרפ"ט נשא לאישה את בתו של הרה"צ ראובן מילצקי, מראשוני גדולי ישיבת סלבודקה, בתנאי שניתנו לו האפשרות לעשות תורתו אומנות, ומאז התיישב בירושלים. עם ייסוד כולל האברכים 'היכל התלמוד' בתל אביב בריש שנת תרצ"א, הראשון מסוג זה בארץ ישראל, נמנה עם עשרת הראשונים ומראשי החבורה.

בהתגוררו בתל אביב, הרגיש בנפשו צורך לעשות לטובת הציבור, כינס עשרות צעירים והתחיל להגיד לפניהם שיעור בתלמוד. שיעור זה היה אחד היסודות הראשונים ל'ארגון צעירים ללימוד היהדות', שפעל בשעתו רבות במשך שנים בהפצת תורה בקרב בני הנוער בעיר העברית הראשונה.

בשנת תרצ"ה עבר לשמש כרב ביישוב חדש שהוקם בדרומה של תל אביב, בשם 'שכונת אגרו-בנק'. במשך השנים הוקמו בסביבה זו עוד שיכונים שהתאחדו לאחר זמן לעיר אחת שנקראה חולון, והוא כיהן כרב המקום עד יום פטירתו.

רבינו קידש עצמו במותר לו. מעודו לא טעם בשום מקום מחוץ לביתו! אף כשלא היה שום חשש.

בשנים האחרונות תכנן לעזוב את הרבנות ולהתיישב בירושלים על התורה ועל העבודה ולא אסתייעא מילתא.

(מהקדמה ל'משועות דוד')

רבי
שלום טייב
סוכני תלמן

רבי
חיים שאול דוויק
מחילי הקופליים

רבי
יצחק אביחצירא
דסן חוזה

רבי
יונקב אלטשטיין
דבש של חסידות חסידין

רבי
יונקב אביחצירא
בסל האביר יונקב

רבי
יהיא אביץ
דבש של תלמן

רבי
אברהם יחזקאל קהן
דבש הראשון ליהודה

זמירות לשבת

אשורר שירה לכבוד התורה, מפז וקרה זכה וקרה:
נתנה לנו על יד רוענו, משה רבנו,
בחר כל נבא: אשורר שירה וכו';
נאמן שמו כתר בעמו, להיות לו לשמו,
אמה נבחרה: אשורר שירה וכו';
אשרי הנבחר על יצרו גובר, מירשים דובר,
עוסק בתורה: אשורר שירה וכו';
רבה נעימה תורה תמימה,
פתי מחביאת עין מאירה: אשורר שירה וכו';

כן אדם למה תדאג על הדמים,
ולא תדאג על התימים.
כי הדמים אינם עוזרים,
ותימים אינם חוזרים.
דרך אחר התורה ותמצות,
אשר הם לער קימים:
כן אדם אל תדאג לשעבר כי הוא
אין, ולעתיד כי הוא עדין.
קוה אל ה', כי הוא הממציא לך
יש מאין, ותשועת יי כתרף עין:

תורת אמת נתן לנו, ברוך אשר בחר בנו;
וקרה היא מפנינים, נטעיה נעמנים.
יךדה משמי מעונים, היא זאת מצאנו ורשנו.
ומה נעמו אפרים, סודותיה סתריה.
אין מבין תעלומיה, לבר אשר יצרנו.
סודות היא אוהביה, גם עוודת נביאיה.
אשר רודף אחריה, גם סב וגם רשע בנו.
פנים שבעים לתורה א-ל, למבחר רועים נתנה אל.
סגלת י-ה עם ישראל, אבותינו גם אנחנו.
בקולות וגם בקרם, יךדה משמי שחקים.
ספת דוד הא-ל יקים, מתרה ואנחנו קמנו.
חזקי אמצו אמתנו, שישו עלצו קהלתנו,
קרבה שנת נאלתנו, כי מוצרים נאלנו: תורת אמת וכו'

מזמור נ

סיפור השנה פטירת מנחם

לקנות בית רק הולך ומתרחק.
במקום לחסוך כסף אנחנו מגדילים את הגירעון החודשי וההלוואות, ואיתן גם תקופות קשות ללא עבודה.
תודה לה' זכינו במהלך השנים להתחזק, ולאט לאט חזרנו **בתשובה גילית את מעלת התפילה.**
התפללתי על זה יחד עם כל הישועות שייחלתי להן, ואט אט התפילה הפכה להיות הכלי הכי שימושי שלי בחיים להשגת מטרות וישועות.
אך הדבר הגדול יותר שגיליתי קניתי היה - **מידת הביטחון** שהחלה לגדול ולהתעצם בתוכי, בד בבד עם תחושת הקסם - קרבת ה'.

הייתי ב"אורות" של חזרה בתשובה (כמו שהגדירו סביבי) והרגשתי שאני בוטחת בה' שמסוגל להביא לי הכול!!! בכלל לא התעסקתי במציאות, ובטבע, אשר לפיהם אין לנו שקל אלא רק חובות!!! הרגשתי בת מזל והודיתי לה' שאני **הבת של "מי שהעולם כולו שלו"**... ואין לי מה לדאוג! הוא יכול ורוצה לתת לי, וזה בכלל לא משנה אם יש לנו כסף או אין. שיננתי לעצמי שביט הוא לא תוצאה של כסף; בית הוא תוצאה של אמונה ביכולות של הקב"ה.

וה' יתברך, שרוצה רק לתת ולהשפיע עלינו, מחכה שנבקש ונאמין בו!!! ומי שבאמת מאמין - ה' לא יאכזב אותנו. הרי ככל שהאמונה והביטחון בה' גדלים, כך קטנה ההשתדלות. עם האמונה הזאת צעדתי קדימה בכל הכח!!! ההשתדלות הקטנה שלי הייתה לחפש בית, כמובן לא להפסיק להתפלל לסייעתא דשמיא, ולחזק את האמירה שלבורא עולם יש!!!! והוא ייתן לי!

לאחר לא מעט בתים שראינו, מצאנו "את שאהבה נפשנו": בית פרטי, חצי דונם, גינה ענקית והכול חדש מקבל עם מפרט עשיר של תוספות! ממש חלום! בעלי ידע שזה רחוק מאוד מהתקציב שלנו, ואילו אני בכח האמונה שאלתי: "לבורא עולם יש תקציב"??? החלטתי לחתום על חוזה קנייה.

בעלי התנגד לגמרי, כי משמעות הדבר להתחייב להעביר לקבל תוך חצי שנה סכום של חצי מיליון שקל! ועוד בקוורנט, כשאין עבודה!

אך לבסוף בעלי הסכים. חתמנו! לא היססתי לרגע! קניתי את בית חלומותי! בלי פשרות! אם ה' נותן מתנת חיים, אני מבקשת את 'הכי טוב'. לא פשרות. אני מכוונת גבוהה. ביקשתי מבעלי שיבטח כמוני בה' שישלח לנו חצי מיליון שקל.

עם ישראל יקר... הקב"ה לא אכזב אותנו! תוך פחות מחצי שנה דרנו אליו חצי מיליון שקלים מכל מיני גורמים, והייתי אומרת, אפילו מפתיעים במיוחד...

טסט כמעט מודיין

במהלך לימודי הנחיגה שלי, נחשפתי כאן במדור **מזמור לתודה** ושמועתי מאנשים רבים על כך שעשו את הסגולה של **רבי מתיא בן חרש** ונושעו. אמרתי לעצמי, ברגע שאקבל תאריך לטסט (מבחן לרישוי נהיגה) אעשה את הסגולה הזאת ואבקש לעבור טסט ראשון.

קיבלתי מועד לטסט שבועיים וחצי מראש, וכל יום אמרתי לעצמי כי היום אני אעשה את הסגולה ודחיתי את זה... יומיים לפני הטסט החלטתי שאני חייבת לעשות את הסגולה, שמה אני לא אספיק. למעשה עשיתי את הסגולה, אך לא כל כך במדוייק - והרגשתי שלא באמת הצלחתי לכוון בתפילה שלי.

הגיע הטסט, נסעתי ברוך ה' באופן מעולה כמו שצריך, עד שהגעתי לכיכר. מהלחץ ומחוסר תשומת לב שמועתי את הבוחן אומר לי להמשיך ישר, למרות שבפועל הוא אמר ימינה. תוך כדי צעקות של "ימינה! ימינה!" רכב התפרץ לכיכר, לא הענקתי לו זכות קדימה ונכשלתי בטסט.

זו הייתה תחושת אכזבה נוראה ואמרתי לעצמי - האם התפילות שלי לא התקבלו? כל כך הרבה התפללתי ולא נועשתי? למה לא פנית ימינה? עשיתי חשבון נפש עם עצמי, ושיעורתי שאולי כמו שלא עשיתי את הסגולה ממש במדוייק, ככה הטסט היה לי כמעט במדוייק... הבנתי שעלי להתחזק יותר, ולהתפלל יותר בכוונה. קבעתי טסט נוסף, וכל יום עד הטסט אמרתי לעצמי **שכל מה שהקדוש ברוך הוא עושה - הוא עושה לטובה!** עשיתי שוב את הסגולה של רבי מתיא בן חרש, הפעם במדוייק וברוגע, וברוך ה', ישתבח שמו, עברתי טסט! תודה לה', אין עוד מלבדו!

אני מספרת את הסיפור הזה גם כדי לפרסם את הנס והסגולה של הצדיק, אך גם כדי לחזק אנשים נוספים, שאולי הם לא מבינים למה התפילות שלהם חס ושלום לא מתקבלות או שהם מרגישים שדברים מתעכבים להם... אז תדעו, **שהכול לטובה וכל עכבה לטובה!!!** אף תפילה לא "נעלמת"!

הקדוש ברוך יודע יותר טוב מאיתנו מה טוב בעבורנו... כנראה עלינו עוד טיפה להתחזק, עוד טיפה להתפלל, ובזמן הנכון הישועה תגיע בעזרת ה'.

רק להאמין!

חצי מיליון בלי עבודה

שלום וברכה!
ברצוני לשתף בישועה הגדולה מאוד שזכינו לה. בעלי ואני נשואים זה כ-10 שנים, בחסדי ה', וגרים בשכירות, והמחירים רק הולכים ועולים. ברוך ה' גם המשפחה גדלה במשך השנים... וככל שהזמן עובר אנחנו מגלים שהחלום

זכוכת סיפור הטיפוס

ראשית, תודה לאיל ולכם על העשייה המבורכת! הגיליון מושפע עונג וקדושה על השבת שלנו.
לפני יותר משנה, בנונו בן השש, החמישי והקטן, החל להתלונן על כאבים בירך ימין, מעל הברך, כאב שבא והולך אך מפריע לתפקוד הפעיל והקופצני שלו.
האורתופד קבע שהכאבים הם כאבי גדילה, ונפרדנו בחיור. לאחר כחמישה חודשים, לאחר שהמשיך להתלונן, ביקשנו מרופא הילדים לבצע צילום. הצילום היה תקין.
לאחר ארבעה חודשים נוספים, סביב חגי תשרי השנה, ראינו שהחלה נפחית באזור המדובר. הפעם האורתופד שלח לבדיקת אולטרסאונד.
כאשר הגיעו התוצאות נראה גידול בגודל 5 ס"מ! הוא הפנה אותנו לבדיקת MRI והמליץ לקבוע תור אצל מומחה **לאורתופדיה אונקולוגית** בבית רפואה מסויים.
הניסוח הזה הבהיר לנו שה' יתברך קורא לנו. לפני כעשר שנים בנונו השני, שהיה בן שנה, חלה במחלה הקשה, והכינו מהקרב במשך שנה את ההתמודדות במחלקה האונקולוגית. כיום הוא בן 13 שנים, בריא, שמח וטוב לב, תודה לה'!

אך הבשורה הזאת הייתה קשה מאוד, והבנו שעלינו להתחזק בעבודת ה', בביטחון ובאמונה.
לקראת בדיקת ה-MRI ערכנו פדיון נפש וקראנו את התיקון הכללי, לקחנו על עצמנו עם הילד להשתדל ולהתחזק באמירת ברכות, מלשון "ברך" שהכאב ממוקד בה.

בשבת לפני הבדיקה קראנו בגיליון 'משכן שילה' של פרשת ויחי את הסיפור על הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זצ"ל, שבו הורה ליהודי מסויים למחוק את הממצאים שיש בצילום הרנטגן בטיפוס והוא יבריא, וכך היה. אזי באותה שבת החלטנו להרבות בקריאת תהילים, ובמוצאי שבת הדלקנו נר לצדיק, וביקשנו שכשם שגור על היהודי ההוא שיתרפא, כך תימחק "אגרת האונקולוגיה" מעלינו... לקחנו טיפוס ומחמק את המילה "אונקולוגית" במסמך הרפואי. בנוסף, כמובן, ערב לפני ה-MRI ערכנו את הסגולה של **הנא רבי מתיא בן חרש**.

באופן מפתיע, ה' נתן לנו עוד זמן לעבוד ולהתחזק באמונה ובביטחון, כי החום של הילד עלה בערב ה-MRI, ונאלצנו לדחות את הבדיקה בשבוע וחצי נוספים! והמתנה כשמה - ה' מתנה, הודו לה' כי טוב!!! בבדיקה נמצא **גידול שפיר** של כלי הדם המצריך הליך רפואי פשוט יחסית! בעזרת ה' יעבור אותו בעתיד הקרוב, ויפסיק לכאוב לו.

תודה לה' יתברך על הניסים, ולא פחות מכך, תודה על הזכות לחוות כל ניסיון שהוא כרצון של הקב"ה לקרב אותנו אליו ואל דרך האמונה.

רבי יחזקאל שולמן

רבי יוסף חיים ב"ר אברהם

רבי אהרן דנין

רבי אהרן דנין

רבי יוסף חיים ב"ר אברהם

רבי יחזקאל שולמן

רבי יחזקאל שולמן

רבי יחזקאל שולמן

רבי יחזקאל שולמן

זמירות לשבת

יחיד רם יערות חושף, לבש עו תר, בקרש נאדר, שכי ישראל יאסף, לעיר התדר: מרומם שכן שחקים, שכינתא מעפרא יקים, מצריז נקם ינקם, אדום נקדר, מהם טוב נעדר, יהיה פורר לחלקים, ויתחון יכדר: יחיד וכו'

א- ג- גידול מושיע חוסים, קין וצבא לחשך תשים, עד אנה גנים לחוצים, בקשרם נקדר, ומאורם קדר, מלך עלינו שום תשים, מלכא קין שדר: יחיד וכו'

יסר ארין על בלימה, גרש-נא את בן האמה, דגל ישראל הרימה, דן איהו תדר, ופה מהרה יתגדל שמך בעלמא, ותעלה ויתתדר: יחיד וכו'

רעה ישראל הביטה, בעני בן דרו מטה, ואף על פי אשר חשא, ובקרבנו חור דר, כל קין ודדרה, כמה גרולה תרשה, תור בו תדר: יחיד וכו'

רחום מוחל וסולח, לצרת הבת משנית, שרשיה ציין תפירת, נפן סבורה, באיטו דר, מתרה יתן תרית, כפרי עין תדר: יחיד וכו'

חי יך קים בחמלתו, יוכר לעולם כריתו, ויתיר את שבועתו, ואשר נדר, ובכרך תדר, בבית בהבנותו, סתדר ודר: יחיד וכו'

אשר מלך גיב, לא-ג- גידול נורא, לכבוד הקדוש רבי, יעקב אביהוציא: נקי טהור פנים, כבעל נפנים, קדשוהו שמים, רבנן בכל אתרא: ישר הלך בתמו, במעשי במקומו, קנח בן יופו, זו היא דרך ישרה: יעקב תם אהלים, יושב וכל פה בולם, מים עמקים ידלים, כי אם ליבנה תקרא: בתכמת תקבלה, גבר לשם ותהלה, הרהיב העמים שאלה, אביר יעקב נורא: נפת ודמש כפיה, זה א-לי ואננה, איש א-לתיים קדוש הוא, וננה לו קאורה: ענתו ותמרו, קדשתו וראתו, אף כי אהרי מותו, תודיע עו ונבורה:

לעילוי נשמת
יהודה לאון קקון בן מרים ז"ל
מרסל קקון בת אסתר ז"ל
תנצב"ה
הקדוש עלי משל חביב ודוד ז"ל

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
מאיר דדון
בן מסעודה ומכלוף ז"ל
נלב"ע י' שבט ה'תשפ"ה
תנצב"ה

לעילוי נשמת
דליה בת דוד ותמרה ז"ל
רבקה (חיות) בת שבתא ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
שבתאי בן ראובן ובת ציון ז"ל
נלב"ע י"ב תמוז
ה'תשפ"ב
תנצב"ה

את המפתח לבית.

בעלי ואני חשבנו יחד והחלטנו שבעלי יתקשר אלי, אבל אחרי שאני עושה את הסגולה של רבי

מתא בן חרש.

ובאמת, הוא דיבר עם עורך הדין של האיש שקנינו ממנו את הדירה, וראו זה פלא - הוא ניא את לתת לנו את המפתחות.

יש לציין כי גם עורך הדין שלנו היה מאוד מאוד מופתע. לטובה.

לב מלכים ושרים, וכמובן עורכי דין - ביד ה' בלבד!

(מ"ד)

השגחה הפרטית

קבעתי תור לקופת חולים בשעה אחת בצהריים, במקום קצת מרוחק, ולאחר מכן תור נוסף בשכונת גאולה בשעה חמש אחר הצהריים... וחשבת - מה אעשה בינתיים? רציתי ללכת לקברו של שמואל הנביא למרות היותו רחוק מקופת החולים... לא ממש ידעתי מה לעשות.

בהגיע היום נסעתי לקופת החולים, וכשהתקרבת פתאום חשבת - וואו!

קבר רחל אימנו ממש קרוב לקופת החולים! אחרי הבדיקה - אסע למאמץ רוחל! וכך היה.

הגעתי לקבר רחל, המוני נשים היו שם. זה היה ראש חודש תמוז. עמדתי והתפללתי ליד הצינן ממש, ואחר כך עברתי אחורה וגם שם עמדתי כי לא היו מקומות ישיבה. באיזשהו שלב התעייפתי והחלטתי לשבת. הסתכלתי ימין ושמאל, וראיתי מקום ישיבה יחיד ליד אישה אחת. בדקתי שאין אחרת שרוצה לשבת שם, והלכתי למקום הישיבה היחיד.

שאלתי אותה אם אפשר לשבת, והיא ענתה בחיוב. התיישבתי והתחלתי להתפלל, ואז בתי רבקה (שם בדוי) מתקשרת ומספרת שהאורז שהכינו (אחרי הסבר ארוך

שלי, איך להכין... לאוני המתפללות) נשרף לה, ושואלת אם כדאי לסגור להגיש לצלחות את השכבה שמעל האורז השרוף, ואז גם השתעלתי כהרגלי לאחרונה... בקושי עניתי לבתי, ולפתע אני שומעת ממשמעת את אותה אישה שישבתי לידה, קוראת לי בשמי -

הסתובבתי מיד והסתכלתי עליה והיא עליי. חשבת לעצמי שהיא קראה אולי לעבר ידידה שלה או אחותה, ועוד שנייה היא תאמר לי: 'אה! גם לך קוראים ככה? פשוט קראתי לאחותי'... אבל לא!

לדוגמה מס הכנסה... ביטוח לאומי... מענקי קורונה...

וגם אנשים קרובים שפתחו את כיסים במתנות נדיבות מבלי שנובקש.

רק שיחה עם ה' הייתה מנת חלקי, והאמנתי בכל ליבי שהוא ידאג לי. הרי הוכחתי לך, אבא, במעשה... וחתמתי... בטחתי...

זכינו לקנות את הבית שחלמנו עליו בלי ללוות שום סכום מעבר למשכנתא!

ה' הרחיב לנו בבת אחת! ובדיעבד מוטב שהייתי מבקשת מוה' את כל הסכום. הייפלא מוה' דבר?

לסיכום אני רוצה לומר שכלל שנכון יותר גבוה, כך נזכה לישועה גדולה יותר.

הביטחון הגמור בה' והאמונה בעיניים עצומות באבא שלי קנו לי בית!!!

בשורות טובות וישועות לכל עם ישראל, אמן.

(ב"א)

[הערת המערכת: יש להוזהר בהזדויות בנושא של קניית נכסים ללא בסיס כספי במציאות, כמובן. רבים עשו כך, ונפלו והפילו אחרים לא עלינו, כידוע. כאן הסיפור הוא סיפור שהיה, יש ללמוד ממנו על מרות הביטחון וכוח, אך אין ללמוד ממנו בשום אופן לעשות כך ללא הוראת מגבוי!]

מפתח לא צפוי

ממש בניסי ניסים אני ובעלי קנינו בית, והיינו צריכים להיכנס אליו בתחילת חודש תמוז.

מצאנו דיירים שייכנסו במקומנו לדירה ששכרנו, הכול היה ברור ה' לפי הספר.

ואז, שבוע לפני המעבר, אנחנו מגלים שאין אפשרות להעביר את הכסף למי שקנינו ממנו את הדירה, מפני שהוא גר בחו"ל ואין לו חשבון פה בארץ... זה ייקח עוד שבועיים לפחות עד שיפתחו פה בארץ חשבון בנק. בקיצור, מה נעשה?

אנחנו חייבים לפנות את הדירה שלנו, כי באים דיירים חדשים, אבל מצד שני עורך הדין של בעל הבית לא רוצה לתת לנו את המפתחות לדירה, כל עוד הכסף לא נכנס לחשבון.

התקשרנו לעורך הדין שלנו, הוא אמר לנו שאין מה לעשות. הוא דיבר איתו והוא ממש לא מוכן לתת לנו

ואז היא שואלת אותי במין מבט לא ברור - "אז זו את?" ואני עוד חושבת לעצמי שהיא עושה זאת לשם הנימוס, כמו: "אה, גם לאחותי קוראים באותו שם, נחמד..." ואני עונה לה "כן", ואז היא אומרת לי "אני ס'".

וואו, ואני חושבת 'מעניין, אני ע"ד ואת ס', נחמד, יפה מצידה שהיא מציגה את עצמה ולא חוזרת מיד לתפילה שלה' וכו'... אני מביטה בה בחושבי כך, וזהו! (אני מהרהרת,

מי זאת ס'? אני לא מכירה כזאת...)

ואז היא אומרת לי, אני ס' מהחברותא! וגם אז נדרשות לי כמה שניות לקלוט את ההשגחה הפרטית המדהימה!

ס', האישה שאני מכירה כבר שנתיים ויותר משיחות ה'חברותא' שלי מ'אילת השחר' - שאני לא יודעת איך היא נראית, רק איך היא נשמעת - וגם זה לא במדויק כי אנחנו מדברות בטלפון. ואז אנחנו נדהמות, קמות

ומחבקות זו את זו, ומודות לה' יתברך.

ואז אנו חוזרות להתפלל ולבקש זו על זו בהודיה עצומה על המפגש!

מכל הנשים בקבר רחל הגענו ביחד, באותה השעה, בלי תכנון, והתיישבתי בדיוק לידה, וכן בתי התקשרה, היא כבר מכירה את השם 'רבקה', ורבקה - בתי - צריכה אותי בזמן שאנו לומדות יחד... נכון, יש הרבה רבקה בעולם, אז למה דווקא אני, ה'חברותא'? כן, כי ה' שלח לי את השיעול התכוף, שגם אותו היא מכירה מהטלפון, וההרגשה התחזקה אצלה שזו אני, וה' הכניס לה בראש

לשאל אותי לשמי!

מזהים איך בדיוק קרו כל הדברים האלה באותו הזמן! כדי שנוכל להכיר זו את זו! והרי כל כך קיווינו ורצינו להיפגש! ומי יודע מתי היינו נפגשות,

אם בכלל... לכל אחת חיים משלה בעיר אחרת... וה' הפגיש בינינו.

איזו השגחה מתוקה!

(ע"ד)

מעוניינים לפרסם סיפור השגחה פרטית מיוחד שחזק אתכם? ניתן לשלוח למערכת ונפרסם בל"ג ליוכי הרבים.

אין המערכת מתחייבת לפרסם כל סיפור שישלח לכן עדיף לא להבטיח לפרסם במשכן שילה.

רבי שלמה חפץ

אב"ד ישיבת נתיבות חכמים

רבי משה לאו

מ"ד ישיבת נתיבות חכמים

רבי משה שרגא שרגא

מקובל מחכמי תש"ס

רבי משה שרגא שרגא

מקובל מחכמי תש"ס

רבי יחזקאל שרגא שרגא

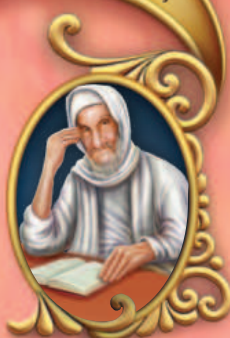
מקובל מחכמי תש"ס

רבי יחזקאל שרגא שרגא

מקובל מחכמי תש"ס

זמירות לשבת

אשר שירת וזמרה. לְכָבוֹד רֹאשׁ וְעֹשֶׁתָּהּ. רַבִּי יוֹד אֲבִיחֶצִירָא:

נָתַתְּ לִי לְשִׁבְחָהּ. בְּשִׁיר וְלִמְנוּחָהּ. אִשֶּׁת רִיחַ נִירוֹת:

וְרַד לְעוֹמֵק רִחָא. הוּא וְאֶחָיו בְּתַלְתָּא. גִּלְיוֹ בִלְ מִסְתַּרְתָּא:

וְרַשׁ בִּלְ מִסְתַּרְתָּא. רַאשׁוֹנוֹת אַחֲרוֹנוֹת. נִחֲלָה לִי מֵאֲבוֹת:

וְהוֹצִיאָה אֶת מַפְעָלָם. לְיִשְׂרָאֵל הַנִּזְלָלִים. יִשְׁמְחוּ בְּגוֹרָלָם:

וְדָרְכוּ וְהִנְעִימוּם. מוֹהָב וּמוֹפְנִינִים. גַּם הָפֹל לֹא יִעָרְכֵם:

חַי עוֹלָם נִטְע בּוֹ. חֲמִקְחוּ בְּתוֹךְ קָרְבוֹ. אֲשֶׁרִי מִי שְׁאֵהָבוֹ:

זְכוּתוֹ תִּגְן עָלֵינוּ. בְּבִיאַת מִשְׁיָחוֹ. קָרֵב קִיץ פְּדוּתֵנוּ:

קִבֵּץ יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. וְיֵאָכְלוּ בְּלֶחֶמֹ. בִּלְ בְּנֵי רְחוּמֶיךָ:

אֲשֶׁרִי נָא, לְכָבוֹד מְרָנָא, הוּא הַתְנָא, רַבִּי יַעֲקֹב:

נִפְשׁוֹ בְּצִדְקָה, דְּבִקְה וְחֶשֶׁק, רַבִּי יַעֲקֹב:

שֵׁם לֹא לְחֶשֶׁק, רַבִּי יַעֲקֹב: אֲשֶׁרִי נָא...

אֲבִי יְתוּמִים, וְגַם אֲבִיוֹנִים, רַבִּי יַעֲקֹב:

חֻזֵּן עֲנִיִּים, רַבִּי יַעֲקֹב:

חֶסֶם וּמִצִּין, הוּא רַב וְדוֹן, רַבִּי יַעֲקֹב:

בְּקִיָּא בְּכָל עֵצֶן, רַבִּי יַעֲקֹב: אֲשֶׁרִי נָא...

צִדִּיק וְעָנִי, בִּלְ יוֹם שְׁנִי, רַבִּי יַעֲקֹב:

שְׂכִינָה לְפָנָיו, רַבִּי יַעֲקֹב:

יוֹסֵם וְלִיָּלָה, עוֹשֶׂה נִעְלָה, רַבִּי יַעֲקֹב:

בְּסוֹד הַתְּפִלָּה, רַבִּי יַעֲקֹב: אֲשֶׁרִי נָא...

נִקְרָא שְׁמוֹ תָם, תַּפְאֶרֶת לֹא חוֹסֵם, וּבְאֵמֶת נִתְחַם, רַבִּי יַעֲקֹב:

יִשְׂרָאֵל נָא, נִטְע נִעְמָן, צִנְצְנָת הָמָן, רַבִּי יַעֲקֹב: אֲשֶׁרִי נָא...

אֲוֶרֶת זוֹ תוֹרָה, אֲוֶר הַמְנוּרָה, זֶכֶה וְכָרָה, רַבִּי יַעֲקֹב:

הוּא רֹאשׁ הַגּוֹלָה, לְשֵׁם וְלִתְהַלָּה, מֵאֵד נִעְלָה, רַבִּי יַעֲקֹב:

רַבִּי יַעֲקֹב: אֲשֶׁרִי נָא...

רַשׁוּם בְּנִסְיָם, בְּעֵל מַעֲשִׂים, וְכֵן קְדוֹשִׁים, רַבִּי יַעֲקֹב:

וְכֵן קְדוֹשִׁים, רַבִּי יַעֲקֹב:

רַבִּי יוֹד אֲבִיחֶצִירָא, לְשֵׁם וְלִתְהַלָּה, מֵאֵד נִעְלָה, רַבִּי יַעֲקֹב:

אֲלִיּוֹ רַב מוֹרָה, הָרִיב הָאֵרִי, תִּנְא וְקָרִי, רַבִּי יַעֲקֹב:

אֲשֶׁרִי נָא...

חֲבוּרִים הוֹצִיא, עַל תּוֹרַת מֹשֶׁה, שֵׁם לֹא לְמִחְשָׁה, רַבִּי יַעֲקֹב:

זְכוּת תּוֹרָתוֹ, צִוָּה לְעִדְתּוֹ, וְלִכְנֵי בֵיתוֹ, רַבִּי יַעֲקֹב:

קְדוֹשׁ בְּקִדְשָׁהּ, אֲבֵן הָרָאשָׁה, וְכֵל טוֹב עֲשָׂה, רַבִּי יַעֲקֹב:

אֲשֶׁרִי נָא...

לְעִילֵי נִשְׁמַת רַאשׁוֹן חֲגִ'ל בֵּן מַחֲבֹבָה ע"ה נִלְכַּע י"א נִסְחָן ה'תש"פ תנצב"ה

לְעִילֵי נִשְׁמַת רַאשׁוֹן חֲגִ'ל בֵּן מַחֲבֹבָה ע"ה נִלְכַּע י"א נִסְחָן ה'תש"פ תנצב"ה

לְעִילֵי נִשְׁמַת רַאשׁוֹן חֲגִ'ל בֵּן מַחֲבֹבָה ע"ה נִלְכַּע י"א נִסְחָן ה'תש"פ תנצב"ה

לְעִילֵי נִשְׁמַת רַאשׁוֹן חֲגִ'ל בֵּן מַחֲבֹבָה ע"ה נִלְכַּע י"א נִסְחָן ה'תש"פ תנצב"ה

לְעִילֵי נִשְׁמַת רַאשׁוֹן חֲגִ'ל בֵּן מַחֲבֹבָה ע"ה נִלְכַּע י"א נִסְחָן ה'תש"פ תנצב"ה

לְעִילֵי נִשְׁמַת רַאשׁוֹן חֲגִ'ל בֵּן מַחֲבֹבָה ע"ה נִלְכַּע י"א נִסְחָן ה'תש"פ תנצב"ה

לְעִילֵי נִשְׁמַת רַאשׁוֹן חֲגִ'ל בֵּן מַחֲבֹבָה ע"ה נִלְכַּע י"א נִסְחָן ה'תש"פ תנצב"ה

לְעִילֵי נִשְׁמַת רַאשׁוֹן חֲגִ'ל בֵּן מַחֲבֹבָה ע"ה נִלְכַּע י"א נִסְחָן ה'תש"פ תנצב"ה

לְעִילֵי נִשְׁמַת רַאשׁוֹן חֲגִ'ל בֵּן מַחֲבֹבָה ע"ה נִלְכַּע י"א נִסְחָן ה'תש"פ תנצב"ה

לְעִילֵי נִשְׁמַת רַאשׁוֹן חֲגִ'ל בֵּן מַחֲבֹבָה ע"ה נִלְכַּע י"א נִסְחָן ה'תש"פ תנצב"ה

לְעִילֵי נִשְׁמַת רַאשׁוֹן חֲגִ'ל בֵּן מַחֲבֹבָה ע"ה נִלְכַּע י"א נִסְחָן ה'תש"פ תנצב"ה

לְעִילֵי נִשְׁמַת רַאשׁוֹן חֲגִ'ל בֵּן מַחֲבֹבָה ע"ה נִלְכַּע י"א נִסְחָן ה'תש"פ תנצב"ה

לְעִילֵי נִשְׁמַת רַאשׁוֹן חֲגִ'ל בֵּן מַחֲבֹבָה ע"ה נִלְכַּע י"א נִסְחָן ה'תש"פ תנצב"ה

לְעִילֵי נִשְׁמַת רַאשׁוֹן חֲגִ'ל בֵּן מַחֲבֹבָה ע"ה נִלְכַּע י"א נִסְחָן ה'תש"פ תנצב"ה

לְעִילֵי נִשְׁמַת רַאשׁוֹן חֲגִ'ל בֵּן מַחֲבֹבָה ע"ה נִלְכַּע י"א נִסְחָן ה'תש"פ תנצב"ה

לְעִילֵי נִשְׁמַת רַאשׁוֹן חֲגִ'ל בֵּן מַחֲבֹבָה ע"ה נִלְכַּע י"א נִסְחָן ה'תש"פ תנצב"ה

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לעילוי נשמת יעקב לוי (טיק) בן חזנה ז"ל נלב"ע י"ד בשבט ה'תשע"ד תנצב"ה

לעילוי נשמת יעקב לוי (טיק) בן חזנה ז"ל נלב"ע י"ד בשבט ה'תשע"ד תנצב"ה

לעילוי נשמת יעקב לוי (טיק) בן חזנה ז"ל נלב"ע י"ד בשבט ה'תשע"ד תנצב"ה

לעילוי נשמת יעקב לוי (טיק) בן חזנה ז"ל נלב"ע י"ד בשבט ה'תשע"ד תנצב"ה

לעילוי נשמת יעקב לוי (טיק) בן חזנה ז"ל נלב"ע י"ד בשבט ה'תשע"ד תנצב"ה

לעילוי נשמת יעקב לוי (טיק) בן חזנה ז"ל נלב"ע י"ד בשבט ה'תשע"ד תנצב"ה

לעילוי נשמת יעקב לוי (טיק) בן חזנה ז"ל נלב"ע י"ד בשבט ה'תשע"ד תנצב"ה

לעילוי נשמת יעקב לוי (טיק) בן חזנה ז"ל נלב"ע י"ד בשבט ה'תשע"ד תנצב"ה

לעילוי נשמת יעקב לוי (טיק) בן חזנה ז"ל נלב"ע י"ד בשבט ה'תשע"ד תנצב"ה

לעילוי נשמת דן נוי בן פרידה ז"ל נלב"ע ל' תשרי ה'תשפ"ה תנצב"ה

לעילוי נשמת דן נוי בן פרידה ז"ל נלב"ע ל' תשרי ה'תשפ"ה תנצב"ה

לעילוי נשמת דן נוי בן פרידה ז"ל נלב"ע ל' תשרי ה'תשפ"ה תנצב"ה

לעילוי נשמת דן נוי בן פרידה ז"ל נלב"ע ל' תשרי ה'תשפ"ה תנצב"ה

לעילוי נשמת דן נוי בן פרידה ז"ל נלב"ע ל' תשרי ה'תשפ"ה תנצב"ה

לעילוי נשמת דן נוי בן פרידה ז"ל נלב"ע ל' תשרי ה'תשפ"ה תנצב"ה

לעילוי נשמת דן נוי בן פרידה ז"ל נלב"ע ל' תשרי ה'תשפ"ה תנצב"ה

לעילוי נשמת דן נוי בן פרידה ז"ל נלב"ע ל' תשרי ה'תשפ"ה תנצב"ה

לעילוי נשמת דן נוי בן פרידה ז"ל נלב"ע ל' תשרי ה'תשפ"ה תנצב"ה

לעילוי נשמת אריה צדוק בן שרה ויעיש

קבעתו

ראש השנה פרק א' | משנה א'

מסכת ראש השנה

שפתותיהם דובבות

הגאון רבי מנצור מרזוק זצ"ל

"נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" (בראשית א, כו) - אמרו חז"ל שכתוב 'נעשה' במקום אעשה, ללמד את האדם ענווה.

ולכאורה לא היה צריך לזה, שהלא ענווה כבר נלמד ממה שברא הקדוש ברוך הוא את האדם - אחרון לבריאה...

ומורנו הרב הגאון יוסף משראני זצ"ל ביאר בכוונת דברי חז"ל: 'זכה' - אומרים לו קדמות למעשה בראשית, לא זכה - אומרים לו יתוש קדמך'. שקשה, הייתכן שני הפכים, להיות ראשון וגם אחרון?

וביאר שהאדם בגופו - נתחזק אחר כל מעשה בראשית, אבל נשמטו - נבראת קודם כל מעשה בראשית. וכשזכה ונמשך אחר הנפש - נחשב שקדם למעשה בראשית, ואם לא זכה ונמשך אחר הגוף - אומרים לו: יתוש קדמך...

וזוהו 'נעשה אדם', שאף שגדול כבוד ה' מכל מקום נמלך בתחתונים, ללמד הגדולים דרכי הענווה ולהרחיקם מהגאווה.

(בן פדהצור)

הלכה יומית

מאת הר"ג אברהם כהן שליט"א

שאלה: האם רשאי להפסיק בין תפילין של יד לשל ראש?

תשובה: לכתחילה אסור להפסיק בין של יד לשל ראש אפילו בשתיקה, וכל שכן במעשה, כגון להוריד השרוול על זרועו.

שאלה: האם בזמן זה עונה דברים שבקדושה?

תשובה: לאחר שבירך על של יד לא יפסיק בדיבור, ואפילו לעניית קדיש וקדושה, אלא ישתוק ויכוון ליבו לשמוע, שהשומע כעונה (היינו שהשומע ומכוון לצאת נחשב לו כאילו ענה, אבל לא נחשב לו שהפסיק בדיבור) (שו"ע כה, י).

מסכת ראש השנה היא המסכת השמינית בסדר מועד.

במסכת זו ארבעה פרקים: שני הפרקים הראשונים דנים בעניין קידוש החודש, ושני הפרקים האחרונים עוסקים בהלכות ראש השנה - תקיעת שופר ודיני תפילת ראש השנה

חשיבות גדולה יש במסכת לעניין "עדות החודש", שהיו מגיעים עדים ומעידים על שעת מולד הלבנה. לאחר שבית דין קידשו את החודש, היו יוצאים שליחים למקומות הרחוקים בארץ ובחוץ לארץ, להודיע באיזה יום נתקדש, שכן על פי זה היו קובעים את המועדים

פרק ראשון

פרק זה מפרט ארבעה זמנים הנחשבים ראשי שנה, כל אחד לעניין אחר, מזכיר גם ארבעה זמנים שבהם העולם נידון, ומתחיל לבאר ענייני קידוש החודש.

משניות א-ב הן פתיחה למסכת כולה.

פרק א' משנה א'

ארבעה זמנים נחשבים ראשי שנה, כל אחד לעניין אחר.

א. ארבעה תאריכים בשנה ראשי שנים הם - כל אחד מהם ראש השנה לעניינים המפורטים להלן.

(1) **באחד בנסיך ראש השנה למלכים -** למניין שנות המלוכה של מלך ישראל, שאם מלך באחד מחודשי השנה, משהגיע אחד בניסן מתחילים

השכינה שורה תמיד על ישראל וזרה עימהם

עימהם. גלו לבבל שכינה עימהם, שנאמר: 'למענכם שלחתי בבלה' (ישעיה מג, יד), גלו לעולם שכינה עימהם, שנאמר: 'ושמתי כסא' בעולם' (ירמיה מט, לח), גלו לאדום שכינה עימהם, שנאמר: 'מי זה בא מאדום' (ישעיה סג, א), וכשהן פוזרות שכינה עימהם, שנאמר (דברים ל, ג): 'ושב יי אלתיך את שבותך'.

הרעיון שבמילה שכינה נגזר מהמילה "ושכנתי", מלשון שוכן, דה, 'ונתתי משכני בתוככם' (ויקרא כו, יא). ה' שוכן איתנו בכל המצבים, ולעולם השכינה אינה עוזבת אותנו בשום צד שבעולם.

רבי יוסף גיטליץ זצ"ל, מחבר

ספר 'שערי אורה' (מקדמוני המקובלים

בספר), מסביר לנו מה פירוש המילה "שכינה":

כתוב במדרש: (במדבר רבה פרשה ז' ד"ה י') "תני רבי

נתן אומר: חביבין ישראל שכל מקום שגלו שכינה

אשר לכבוד חברים. ובראשם מלכם ארים. בר יוחאי עוקר תרים. ודורש טוב לעמו: נחתם בכתר תורה. כלולים בו עשרה. ראוי נא בעשרה. שעשרה לו אמו: כביר בנו אחריו. רבי אלעזר אשכנזי. נקנס בא בתריו. של המלך שלמה: יקיר עם זכות אבות. השיג מעלות רבות. נגלו לו כ"ב נתיבות. בהם רבים יחבמו: יריד בעו התאור. רב רבי אבא תור. הוא ורבי אלעזר. אחוזים בי"ה שמו: עלה לעיר גבורים. בה חמשים שערים. משם יוצאים נהרים. ונתחלכו למו:

קו חסד קנה. רבי יהודה קנה. והעולם בו קנה. עושה שלום במרומו: כזה הוא ראש קרשה. רק לא בא אל שלשה. אך נקבד מן הששה. היתה משרה על שקמו: איש גבור בסוד תורה. רבי יצחק האריה. מדרתו היא גבורה. צפיתיה ברבש טעמו: כפיהו אמת נקתם. רבי יוסי בר יעקב תם. עין התיים בו נחתם. היא תפארת עזמו: ישר רבי חזקיה. כנצה נפשו תת. גם חוד בו כלול נהיה. המשל ופחד עמו: חברו רבי יוסא. חוד וחדר בו נמצא. מרה טובה בה ישא. לראש סבת שלומו:

צבאות בה נצמרים. שניהם יחד דורים. הם ווי העמודים. ישר יתנו פנימו: יסוד קרבי תיא. כאן נמצא וקאן תיה. משם יוצאה תושנה. אמרוהו כי נעמו: רבי יוסי לו זכות. הוא זכה אל המלכות. כל-תשע הם מלכות. שם כבוד ממקומו: אשריהו לבר יוחאי. שהוא עד עת בוא משיח. קים הוא נפש כל-חי. המת יאכלו בלחמו: חזקו עדה כלולה. הרבו שמחה וגילה. ביום זה יום הלולא. דורים לכו לחמו:

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

הרה"ק רבי יצחק יצחק זצ"ל

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
חנה גוזי בת ניסים ז"ל
נלב"ע ט"ו אדר ה'תשע"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
שושנה בת מורי יחיא
ורנה גוזמ"ל
נלב"ע ה' אלול ה'תשפ"ד
תנצב"ה

משכן עילוי

קביעות

פרק א' משנה ב'

בארבעה פרקים - זמנים בשנה העולם נדון על ידי בורא עולם.

בפסח נידון העולם על פירות התבואה אם תהיה מבורכת.

בעצרת - חג השבועות נידון העולם על פירות האילן.

בראש השנה כל באי העולם - בני האדם עוברים לפניו כבני מרון - ככבשים אלו שמונים אותם כדי לעשרם ועוברים במעבר צר, שנאמר (תהילים לג, טו): "היוצא יחד לבם, המביא אל כל מעשהם".

ובחג - חג הסוכות נידון על המים - על גשמי אותה שנה.

במשנה ג' ועד למשנה א' בפרק ג' מתבארים דיני קידוש החודש.

ראש השנה פרק א' | משנה ב'-ג'

פרק א' משנה ג'

במשנתנו מדובר על ששת החודשים שבהם שרואי בית הדין יצאו לגולה יהודיע שהחודש שעבר היה מלא או חסר.

על ששה ראשי חדשים היו השרואיין של בית דין יוצאין לאחר שקידשו את החודש, כדי להודיע בכל מקום באיזה יום נתקדש החודש.

(1) **על ראש חודש ניסן מפני חג הפסח - שכאשר יקדשו מתי ראש חודש ניסן, ממילא יודעים מתי יחול חג הפסח.**

(2) **על ראש חודש אב מפני התענית - תשעה באב.**

(3) **על ראש חודש אלול מפני ראש השנה.**

(4) **על ראש חודש תשרי מפני תקנת המועדות - יום כיפור, סוכות ושמיני עצרת.**

(5) **על ראש חודש כסלו מפני הנקה החל בכ"ה לחודש.**

(6) **ועל ראש חודש אדר מפני הפורים החל ב"ד לחודש, וששון פורים ב"ו לחודש.**

ובשריה בית המקדש קים, היו יוצאין השלוחין אף על ראש חודש אדר מפני פסח קסן החל ב"ד לחודש.

כבוד שמים

במלכות שאול אביך היו עוזבים כבוד שמיים והיו עוסקים בכבוד עצמם, ואני עזבתי כבודי ועסקתי בכבוד שמיים.

בתוך מעשה זה טמונה מהות חייו של דוד המלך: הוא הניח כבוד עצמו וכל חייו היו לכבוד שמיים. אלו היו חייו של דוד המלך, לא אכפת לו מה יאמרו עליו ואין יחשבו עליו. את דוד המלך עניין דבר אחד: כבוד שמיים.

איזה מלך עושה דברים כאלו? אף מלך רק דוד המלך אשר אין לו כבוד עצמו, רק כבוד שמיים. לכן זכה דוד המלך שמלכותו תיכון לנצח ודוד מלך ישראל חי וקים.

זהו יסוד גדול לעשות דברים נצחיים. כאשר הדברים הם לשם שמיים בלי מחשבות פרטיות, אלא רק כבוד שמיים מול עיני האדם, והאדם מתעלה על כל הרצונות והעניינים הקטנים והפרטיים שלו - אלו דברים נצחיים אמיתיים.

הנביא מספר שהפלישתים שבו את ארון ברית ה', והיה צער גדול שבית ה' נמצא ללא ארון הברית. לאחר מכן, כשהחזירו את הארון והארון היה בדרך לירושלים, הייתה שמחה גדולה מאוד, ודוד המלך היה שר ורוקד ומפזז בכל עוז לפני ה', עד שמיכל אשתו, בתו הבכורה של שאול המלך, בָּהַ לו בליבה על כל צורת הריקוד שלו. היא אמרה לבעלה, לדוד המלך שבמלכות בית אביה, מלכות שאול, נהגו בכבוד גדול יותר, מעולם לא נגלתה רגלו של שאול אביה לפני העם, ותמיד היה מכוסה בצניעות גדולה מאוד. כששמע זאת דוד המלך ענה לה בצורה קשה ביותר:

שפתותיהם רובבות

הנאון רבי מארי שלמה אלחראזי זצ"ל

מעלת הצדקה

"שים שלום טובה וברכה... צדקה ורחמים" - מפני מה נסמכו זה לזה? כל מי שעושה צדקה מן השמיים מרחמים עליו, וכל העושה צדקה עושה שלום בפמליה של מעלה ובפמליה של מטה, שנאמר: "או יחזק במעוזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי" - נמצא שמשכין שלום בין העני ובין הקדוש ברוך הוא, שלא יהא העני מתרעם על בוראו, והוא השלום האמור כאן.

ועל דרך הקבלה: הנותן צדקה, גורם שיורד שפע רב לעולם, לפי שבעליונים משפיעים אלו לאלו, עד שמגיעים לתחתונים. והתחתונים משפיעים אלו לאלו, ואם לא השפיעו, גורמים שלא ירד שפע לעולם. ולכן כשם שהרב משפיע, כך ישפיע התלמיד, ודיו לעבד להיות כרבו.

(בית תפילה)

הלכה יומית

מאת הרב"ג אברהם כהן שליט"א

שאלה: האם קודם שמברך על תפילין של יד, יוציא את של ראש מנרתיקו, וכך לא יתעכב בין הברכה להנחתו?

תשובה: כל שעדיין לא הניח תפילין של יד, אין להקדים ולהוציא את התפילין של ראש, שאם יוציאן בלא להניחן מיד, הוא "מעביר על המצווה" (היינו שמצווה הבאה לידי תחילה, יש לו להקדים ולקיימה) כלפי התפילין של ראש.

שאלה: האם יקדים להדק את הרצועה של תפילין על ידו, לפני הברכה?

תשובה: כל המצוות "מברך עליהן ועובר לעשייתן" (היינו תחילה מברך על המצווה ומיד עובר לעשיית המצווה), ולכן אחר שהתפילין מונחות במקומן על זרועו יברך, ומיד ידקק עם הרצועה את התפילין על זרועו (שולחן ערוך כה, ח).

רבי יוסף חיים
בית יוסף אש חיה

רבי יחזקאל פרידמאן
מחבר ספרות חסידים

רבי עמרם קוק
רבה של תל אביב

רבי נסים כהן
מחבר ספרות חסידים

רבי ישראל מיר
מחבר ספרות חסידים

רבי יחזקאל פרידמאן
מחבר ספרות חסידים

רבי יהודה כ"מרי
רבה של תל אביב

זמירות לשבת

אללא אימלא, אערך מחללי, צדיק בבא סאלי תראה נפלאותיו, בגליו, ומופתיו, תן תן ובורותיו, אצל עליו א-לי: אללא אימלא... צוף רבש בפיהו, זה א-לי ואנחה, וחקכם, קרוש הוא, צדיק בבא סאלי: אללא אימלא... צדיק הוא בדינו, א-לי שדי, לימינו, לפרות יום יום צאנו, מרעות צור גואלי: אללא אימלא... בח"ן ובגללה, זרועו לו מושלה, ליטע סגולה, קנה חלק, חבלי: אללא אימלא... בגם של קרושים, אראים תרשישים, הם, קרש קרשים, עד ובהו: אללא אימלא... כל יומי וילי, אערך מחללי, לנשים, עשה לי, צדיק בבא סאלי: אללא אימלא...

ידודי דך רעיוני א-לי מבטן יוצרי, על קרבך בסיני, להאיר את צרי, על כן בתחנוני, אפאר בשירי, בכל יומי ושני, עד לעד לעולם: אשמך בך, אשמך בך, א-לי עולם. אשמך בך גואל נפש, את נאלי עולם: ששון לבי תהא, בקרי חסדיו, כי בחר מכל אמה, ישראל עבדיו, נצר נסיעה תהא, האבות ודידיו, אכן צדק שלמות, משרש גרלם: אשמך בך וכו'.

רצונך אשאלה, חי בעל תרצון, כאשר בתחלה, נהגת את הצאן, במרעה טוב וגפלא, ותרך כל עלצון, רועה ישראל סלה, האן את קולם: אשמך בך וכו'.

אתה הוא הא-להים, חשך ותדרן, קום נא לקראת גבהים, צאי נא מן, לנצח נקמתך מהם, להשלים כל ענין, שמך וקסאך שהם, מעין כל חי נעלם: אשמך בך וכו'.

לעשה נפלאות לבדו, את יריבי יריב, אקנה תמיד חסדו, השכם והעבר, ולא יסך בעדו, את מירתו יתירב, ואז נשיר לך בבורו, השירים במשלים: אשמך בך וכו'.

חזה ציון מועדנו, אשר מבונת, מול זבול מקדשנו, שהיא הנוהגת, בת עליון לנו, ערן המבונת, אשר גם כל חפצנו, הם מקדש ואולם: אשמך בך וכו'.

זאת היתה לי כעני, גדולה הבטחה, לאב המון נסי, בין בתיים ורחת, לאמר מתי ואיה, ומצאנה מנוחה, כך כל מאווי א-לי תאות עולם: אשמך בך וכו'.

קין ימים גלה לעם אלה עמוסי תלאות, גרר צערי ועמלי, בפלאי-פלאות, מצפים אבות ועולי, עשה לטובה אות, כלילי גרלי, בנך על תלם: אשמך בך וכו'.

משכן שילה

לעילוי נשמת
אבלין בן-שמחון
בת פורטונה ז"ל
יחזקאל חנה
בן שמחון ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
שמעון וזדוקר
בן אליזבט ז"ל
משה יוחנן וקולקר
בת מזל טוב ז"ל
תנצב"ה

קביעות

פרק א' משנה ד'

משניות ד' - ו'
מבארות אימתי
היו העדים מחללים שבת
כדי להעיד לפני בית דין על
ראיית הלבנה המתחדשת

החודשים שבהם מותר
לעדים לחלל את השבת כדי לבוא
להעיד על קידושם.

על שני חדשים - בשביל שני חודשים בשנה,
העדים שראו את מולד הלבנה מחללין את השבת
כדי לבוא להעיד על כך בפני בית דין, ואלו הם: על
ניסן ועל תשרי, שבהן בלבד השולחין וצאין
מטעם בית הדין לסורא ולשאר הגולה לאחר
קידוש החודש, להודיע באיזה יום נקבע ראש

שלום וברכה, מורי ורבותי!
אחת מהתכונות הנדרשות לקבלת
התורה היא "לדעת לקבל דעת תורה".

וכלפי מה הדברים אומרים?
הרמב"ם, בספרו הגדול 'היד החזקה' (הלכות
תלמוד תורה פ"ג ה"ט) אומר שדברי תורה מוקיימים
אך ורק באדם עניו, דכא ושפל רוח.
וממשיך הרמב"ם בלשונו ואומר: "שמתאבק
בעפר החכמים".

כלומר, הרמב"ם לא מסתפק באדם שהוא
מתעני כלפי התורה הקדושה, אלא הוא מבקש
גם הכנעה כלפי חכמי התורה, חכמי ישראל.
ומדוע? משום שהתורה נמצאת בפנינו כספר
חתום, שלאף אחד מאיתנו אין הזכות והכבוד
והיקר להבין מה כתוב בו, אלמלא חכמי התורה
שמסבירים לנו.

ראשי השנה פרק א' | משנה ד'-ה'

חודש, ובהן מתקנין את המועדות - כלומר
שתיקון כל המועדות תלוי בחודשים אלו.

וכשהיה בית המקדש קיים, היו מחללין
עדי החודש את השבת אף על בלן - על כל
החודשים, מפני תקנת הקרבן - כדי להקריב
את קורבן המוסף של ראש חודש בזמנו.

פרק א' משנה ה'

דין חילול שבת של העדים במקרה שהלבנה
החדשה נראית בבירור ובגלוי.

בין שנראה מולד הירח בעליל - גלוי לעין
כול, בבירור, בין שלא נראה בעליל, בכל
מקרה מחללין עליו העדים את השבת.

רבי יוסי אומר: אם נראה בעליל - אין
מחללין עליו את השבת כי בוודאי ראוהו בית
דין והאנשים הקרובים אליו, ואין צורך בעדים אלו.

הכניעה לחכמי התורה, וקבלת דעתם - דעת תורה

באותה מידה, כאשר מתעוררות שאלות קשות
וחדשות, אין לך זכות לקבל החלטה נכונה, כי
אתה באמת קטן.

לכן תיכנע לדעת חכמי התורה! וגם במה שלא
כתוב במפורש בתורה, תוכל לסמוך עליהם
שהם יודעים מה שהם אומרים. וכאשר תשמע
להם, תוכל להבין את דברי התורה ולקיים
אותה בשלימות.

וכאשר תשמע להם, תהיה לך זכות לבוא
ולקבל את התורה.

ביום הזה, בערב קבלת התורה, כל אחד
מאיתנו מקבל על עצמו לשמוע לחכמי
ישראל, שהם אלו שיוור את דרכנו, שהם
אלו שיאמרו לנו אפילו "על שמאל שהוא
ימין ועל ימין שהוא שמאל" (ספרי דברים פ"טקא
קנ"ד א' י"א), ונשמע להם, ויחד נזכה לקבלת
התורה באהבה.

ברכת חג שבועות שמח, וקבלת התורה מלאה
באהבה, ושנזכה כולנו להיות כלי קיבוץ לקבלת
התורה.
וברוכים תהיו!

שפתותיהם רובבות

הגאון רבי מרדכי נמוס אמיים
הכתן וצ"ל

הנותן צדקה לעני מתברך בשש ברכות,
והמפייסו מתברך באחת עשרה ברכות

"יהי ביתך פתוח לרווחה ויהיו עניים בני ביתך"
- מזהיר התנא לאדם שידבר עם העניים דברים
שמרחיבים את הדעת ומשמחים את הלב להפיג
לו מצער. וכעניין שאמרו רבותינו ז"ל להפג
לברכה על שלמה המלך עליו השלום, שנגזר
עליו להיות גולה ונידח שלוש שנים. ופעם
אחת הזמינו איש אחד לסעוד אצלו, ובזמן
אכילה היה מזכיר לפניו איך היה מלך, ואיך
היה חי בגרם המעלות. והיה שלמה המלך עליו
השלום בוכה מרוב צער וכל אכל כלום. ופעם
אחרת הזמינו אדם אחר והיה מדבר על ליבו דברי
תנחומים, ואכל מכל מה שהביאו לפניו בתיאבון.
ועל זה אמר: "טוב פת חרבה ושלום־בה מבית
מלא זבחי־ריב". וזהו שאמר התנא: "יהי ביתך
פתוח לרווחה ויהיו עניים בני ביתך".

(גדולת מרדכי)

הלכה יומית

מאת הר"ג אברהם כהן שליט"א

שאלה: האם מותר לחלוץ תפילין כנגד ספר תורה?
תשובה: אסור לחלוץ תפילין כנגד ספר תורה,
מכיוון שמגלה את ראשו בפני הספר בזמן
ההנחה, ואם אינו מגלה את ראשו מותר.
ועיקר הלכה זו הוא כשהספר פתוח. ואומנם
אם ספר התורה סגור אין לחוש לזה כלל
(הלכה ברורה ב, ע"א).

שאלה: היכן הוא מקום הנחת תפילין של ראש?
תשובה: מקום הנחת תפילין של ראש
הוא במקום שערות הראש דווקא, ואסור שיהיה
אפילו חלק קטן מאוד מהתפילין על המצח.
ויניחן כשהן מקוננות בין העיניים.

זמירות לשבת

אשמע מבשר טוב, מיום חמישי,
כי תחירת ויהיה, נפש צנפשי,
בקר לעבודתי, ערב לחפשי,
קרוא אלי שילחן, מלבי ורועי: על אהבתך וכו'
אמצא ביום ששי, נפשי שמחה,
כי קרבה אלי, עת המנוחה,
אם נע ונד, אלך למצא חן, וכו'
ערב ואשכח, כל גודי וגועי: על אהבתך וכו'
מה נעמה לי, עת בין השמשות,
לראות פני שבת, פנים חדשות,
באו בתפוחים, תרבו אשישות,
זה יום מנוחה, זה דודי ורעי: על אהבתך וכו'

על אהבתך, אשתה גביעי,
שלום לך, שלום, יום השביעי.
ששת ימי מעשה, לך בעבדים,
אם אעבר בהם, אשבע נדודים,
כלם בעניי הם, ימים אחרים,
מאהבתי כך, יום שעשועי: על אהבתך וכו'
אמצא ביום ראשון, לעשות מלאכה,
לערוך ליום שבת, המערכה,
כי הא-להים שם, שם הברכה,
אתה לך ה' קדוש, מלך וגועי: על אהבתך וכו'
מאור ליום קדוש, מאור קדושי,
שמש ומוכבים, קנאו בשמשי,
מה לי ליום שני, או לשלישי,
יקטיר מאורותיו, יום הרביעי: על אהבתך וכו'

א-ל ער לי לעד אתה א-ל, שמך ותרומם תוך קהלי.
א-ל ער לי לעד (2)
א-ל ער לי לעד ו-ה א-ל אתה א-ל,
א-ל ער לי לעד ו-ה צורי אתה א-ל,
א-ל ער לי לעד אתה א-ל.
נא כך אב אבסח אמצא, אעבודך א-ל מותוך רנה (2)
בית קדשי הקם ותרצני, ורעה נא צאן מרעיתי (3)
א-ל ער לי לעד (5) אתה א-ל: א-ל ער לי וכו'
שארית העלה נא א-ל נאדר, ובעותי שעה נשגב ונד (2)
אתה עורי האר לי מהודך, ושיחי לפניך ותרבונ (2)
א-ל ער לי לעד (3) אתה א-ל: א-ל ער לי וכו'
אנא ונד א-ל ער לי, וסובך אה אתה אה וסובכני (2)
ו-ה עני אתה, ו-ה צורי אתה, ו-ה רודי אתה, אבי אתה... וסובכני,
היש אבי דגול המכותני, לך נודה על המושב שגמלתיני (6):
א-ל ער לי לעד (5) אתה א-ל: א-ל ער לי וכו'

משכן עילי

לרפואת והצלחת
הלנה (י"י) ראובן הי"ו בת
אסתר ז"ל ומשפחתה הי"ו
ולע"נ איש חביב בת חת ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לרפואת והצלחת
יעקב רבי בן פלורה הי"ו
עמנואל רחל
בת דונה הי"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לרפואת
מזל ועודד ניסים
ומשפחתם הי"ו
ולהצלחת משפחת
הלל הי"ו

קבעתו

פרק א' משנה ו'

כיצד לנהוג כאשר באו יותר מזוג עדים אחד.

מ ע ש ה ש ה ה
בשבת שעברו יותר מארבעים זוג של עדים להודיע שראו את המולד, ועבדן רבי עקיבא בלוד, שאמר להם שאין צורך בהם, ואסור להם לחלל שבת.

שלח לו רבן גמליאל לרבי עקיבא: אם מעבב אתה את הרבים ללכת להעיד בפעם הזאת, נמצאת מכשילן לעתיד לבא שלהבא יימנעו מלבוא, בחושבם שמן הסתם העידו כבר אחרים.

משניות ז'-ח' מבארות על פי אילו עדים מקדשים את החודש ועל פי אילו עדים לא מקדשים אותו.

ראש השנה פרק א' | משנה ו'-ז'

פרק א' משנה ו'

דין קרובי משפחה לעניין עדות החודש.
אב ובנו שראו את החדש - את הלבנה בחידושה, בכל זאת ילכו שניהם להעיד. לא מפני שמצטרפין זה עם זה להיות יחד עדים, שהרי יחד הם פסולים להעיד מפני קורבתם, אלא ילכו שניהם כדי שאם יפסל אחד מהן, יצטרף השני עם עד אחר ויוכלו להעיד על החודש.
רבי שמעון אומר: אב ובנו וכל הקרובין, כשרין לעדות החדש, אף על פי שלשאר עדויות אינם ראויים להצטרף יחד.

אמר רבי יוסי: מעשה בטוביה הרופא, שראה את החדש בירושלים, הוא ובנו ועבדו משחרר שדינו עתה כגז, ובאו שלושתם להעיד, וקבלו הכהנים - בית דין של הכהנים אותו ואת בנו, ופסלו את עבדו המשחרר, מפני שהקפידו לקבל עדות רק מישראלים מיוחסים. וכשבאו לפני בית דין, קבלו אותו ואת עבדו שלעדות אין צריכים מיוחסים, ופסלו את בנו משום קרבה משפחתית.

תפילה בהתלהבות

מעשה באדם אחד שלא קרא ולא שנה, ופעם אחד הייתי עומד אני והוא בבית הכנסת, וכאשר הגיע שליח ציבור לקדושת ה', הגביה אותו בן אדם את קולו וצעק: "קדוש! קדוש! קדוש!" אמרתי לו: "בני, מה ראית להגביה כל כך את הקול באמירת קדושה?" ענה האיש ואמר: "לא די שלא קרית ולא שנית, אלא עכשיו שניתנה לי רשות לשבח את ה', אגביה את קולי ותנוח עליי נפשי!"

אמר אליהו הנביא, לא יצאה אותה שנה, ואותו האיש עלה מבבל לארץ ישראל, ושם מינו אותו מטעם הקיסר למושל על כל ארמונות ומצודות שבארץ ישראל, ונתנו לו מקום נאה לבנות את ביתו וישב בו כל ימי חייו, וזכה לעושר רב לבניו ולבני בניו בהרחבה עד סוף כל הדורות!

תראה מהי המעלה של אדם "פשוט", לא למדן, לא יודע לתרץ קושיות בגמרא ובתוספות, לא יודע ללמוד קבלה ולכוון כוונות וייחודים, אבל הוא עונה בקול רם! וברגע! הוא מתלהב מהתפילה ומהקדישים. איזו נחת רוח הוא עושה לה' יתברך!!

אמרו רבותינו (שבת קט). והזהר הקדוש

שכל העונה "אמן יהא שמיה רבא מברך" בכל כחו, קורעין לו גזר דין של שבעים שנה.

מה זה גזר דין של 70 שנה? אלא אדם דיבר לשון הרע, הייתה בו שנאת חנם לאנשים, עין רעה וכעס. ה' יתברך צריך לתת לו 7,000 שנה של גהנום על כל מה שעשה, וכל "אמן יהא שמיה רבא" שאדם עונה הוא מוריד לעצמו 70 שנה מהעונש שלו. אם עשר פעמים צעק "יהא שמיה רבא" זה מוריד לו 700 שנה של גהנום שנגזרו עליו.

אבל זה נאמר על אדם שעונה בהתלהבות, בכוונה, בקול רם ובהתרגשות.

זוהי מה שכותב אליהו הנביא וזכור לטוב בספרו תנא דבי אליהו (רבה פרק יא):

שפתותיהם רובבות

הרה"ג ראובן בן דוד זצ"ל

מצווה לפרנס את הוריו ולעזור להם
"על כן יעזב איש את אביו ואת אמו וידבק באשתו והיו לבשר אחד" (בראשית ב, כד) - מוכח שחייב אדם לזון אביו ואמו, בין שיש לו ובין שאין לו, וידוע שלשון 'עזוב' נאמר על הפרנסה, כמו 'פי לא אעזבך' וכו'. זהו ביאור הכתוב 'על כן יעזב' - דהיינו: יפרנס איש אביו ואימו, אפילו בזמן שדבק באשתו. דהיינו: שיש לו אישה, אפילו כך - חייב לפרנסם. ואם אין לו - חייב לחזר על הפתחים, ולזון אותם.

ועוד 'עזוב' - לשון עזרה על דרך 'עזב תעזב עמו' (שמות כג, ה) - רצה לומר: שצריך שיעזור לאביו ולאימו בכל מה שצריכים - בין בפרנסה בין בכל הצריך להם.

(עוז והדר)

הלכה יומית

מאת הרה"ג אברהם כהן שליט"א

שאלה: מהו המקום הנכון להנחת תפילין של יד?
תשובה: מקום הנחת תפילין של יד צריך להיות על הזרוע (היינו עצם שבמפרק העליון שביד, ועצם זו היא המחברת בין המרפק לכתף).

ודווקא במקום הנקרא 'קיבורת', שהוא החלק בזרוע שבו הבשר 'תפוח' (והיינו השריר העבה שבזרוע).

וצריך שיהיו התפילין כולן עם התיטורה שלהן (היינו המשטח התחתון של הבתים, שהוא סוגר את פתחי הבתים, ועשוי מהעור של הבית, שאחת מדופנות הבית היא ארוכה ומתקפלת בתור משטח סגירה מתחת לשאר הדפנות) בצד החצי התחתון של הבשר התפוח (היינו שנייה בשריר העבה בחצי התחתון - שסמוך אל המרפק, ולא ניח בחצי השריר העליון - הקרוב אל הכתף).

וצריך להניחן כשהן נוטות לצד הלב.

זמן יושב בישיבה לא שר צבא, ועם שולפי תרבות זכרו לא בא, אך לחקילי קהלות נפשו האבה, וללמדם את לקחו מדי עברו:
מוכב צדק לדורות זרח אורו, אחד היה אברהם בכני דורו, אשר באבים שנותיו הכיר יוצרו, וירא שם במאורותיו את משטרו:
והנה הוא בארץ מתוך יער, ועם קומין אנשים מעט מזער, מול ארבעה מלכים קפץ נסער, ואת תרכם שם לא-ל כעפרו:
וביום כן כוש השליכו אל כבשנו, ויר מלאך אל תוכו וצענו, כי שם שם לא-ל ש-די בכחוננו, אחד היה אברהם בכני דורו:

אשר לך ארץ חמדה בלב חשוק, את, ארץ נבחרת, את, משוש כל תכל, כי בורא דוק, את לנו תפארת:
תמיד עיני צופיה, עפרה, אני שוקק, בתוכך, שוכן ו-ה, שופט בצדק.
למה רועה נאמן, כך חשק, ולראותה, לא נתן, רק מפרחק, ובתוכך, לא נטמן, כך א-ל חקק:
אשר לך ארץ חמדה... תמיד עיני צופיה...
דורך כך, ארבע אמות, ארץ צבי, סולת לה אשמות, צורי משנבי, ותמו המלחמות, מסכיבי, יוצר כל הנשמות, גואל תביא:
אשר לך ארץ חמדה... תמיד עיני צופיה...

זמירות לשבת

לא-ל מרום, בותן חוקר, שומר לא ינום, הוא, לנו יבשר:
יחנני, וגאלי, ומבור גלות, הוא יעלני, בתוך קרבי, תורתך נשקרת, שחרי, ערבי, יום יום נזכרת, וגל לבי, בתורת אמת, צור משנבי, השב העשרת, כנה משכני ודוכני, אם אשכח, אז תשכח ימיני: לא-ל מרום, בותן חוקר...
אנא צורי, שמע תפילתי, האר גרי, קרב גאליתי, אשר שירי, בנעם זמירתי, עורי, עורי מחר שכינתי, שמחני, השמיעני, שופר משיית, ובו יפגני: לא-ל מרום, בותן חוקר...
לנו תפתח, שער תרחמים, עמך רשמת, ישר בקול נעים, שלח משיח, לתהות המרתים, עולות נקח, ונקריב זבחים, וזכר קרבני, לארוננו, אהלל שמו תמיד בלשוננו: לא-ל מרום, בותן חוקר...

<p>משכן שילה</p> <p>להצלחת נהוראי וליאור בני שולה הי"ו שולה בת גולייט הי"ו משה בן חוה הי"ו</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת</p> <p>073-222-4-999</p>	<p>לרפואת והצלחת אבישי בן מרגלית הי"ו</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת</p> <p>073-222-4-999</p>	<p>לרפואת והצלחת שמעון ודינה אלגרבלי ומשפחתם הי"ו</p>
---	--	--	--	--

קביעות

ראש השנה פרק א' | משנה ח'ט'

פרק א' משנה ט'

המשנה מרחיבה את היתר חילול השבת לצורך עדות החודש גם למלווי העדים, ומתירה להצטייד בנשק ובמזון לדרך.

מִי שָׂרָאָה אֶת הַחֹדֶשׁ - את הלבנה בחידושה ואינו יכול להלך ברגליו עד בית הדין כדי להעיד, כגון שהוא זקן או חולה - **מוֹלִיכִין אוֹתוֹ עַל הַחֲמוֹר** אפילו בשבת, ומותר להביאו **אֶפְלוֹ בַּמָּטָה**. ואם צוּרָה לָהֶם - שמתיראים שמוא יש שוודים בדרך - **לוֹקְחִין בְּרֶגְלָם מַקְלוֹת** כדי להדוף את השוודים. ואם הִיָּתָה רֶגֶךְ רְחוּקָה מִמָּקוֹמָם עַד לִמְקוֹם בֵּית דִּין - **לוֹקְחִין בְּרֶגְלָם מוֹנֵטוֹת** ואין חוששים לאיסור הוצאה בשבת, **שֶׁעַל מַחֲלָף לֵילָה יוֹם** - אם העדים רחוקים ממוקם בית הדין כדי מהלך לילה יום, שיוכלו להגיע לבית הדין בשבת בעוד יום ויוכלו לקדש על פיהם את יום השלושים, **מַחֲלָטִין הַעֲדִים אֶת הַשֶּׁבֶת וְיוֹצְאִין לְעֵדוֹת הַחֹדֶשׁ, שְׁנָאֲמַר** (ויקרא כג, ד): **"אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְיָ... אֲשֶׁר תִּקְרָאוּ אוֹתָם בַּמּוֹעֲדִים"** ומכאן שמצות קידוש החודש בזמנו דוחה את השבת.

פרק א' משנה ח'

אלו הן הפסולין להעיד בעדות החודש.

הַמִּשְׁחָק בַּקֶּבֶא - משחקי מזל,

וּמַלְוֵי בְּרֵכִית - שבזה נוטל ממון שלא כדין, והרי הוא גזלן מדרבנן,

וּמַפְרִיחֵי יוֹנִים - המפריחים יונים לשם תחרות, שמי שתקדם יונתו ליונת חבריו יזכה בכסף שהתערבו עליו, והרי זה כמשחק בקוביא,

וְסוֹחְרֵי פִירוֹת שְׂבִיעִית, ויש בכך איסור, שנאמר (ויקרא כה, ו): **"וְהָיְתָה שְׁבִת הָאָרֶץ לָכֶם לְאָכְלָה"** - לאוכלה ולא לסחורה,

וְעֹבְדִים כְּנַעֲנִים. זה הפסול בדין האנשים הנ"ל: כל עדות שאין האשה קשרה להעיד לה - אף הן - אנשים אלו אינן כשרים לה.

צריך לשמור על מה שקיבלנו

ומסופר שפעם אחת שאל האדמו"ר ה'צמח צדק' מלובביץ' את סבו האדמו"ר הזקן: מפני מה אנו חוגגין את חג השבועות ז' ימים, עד י"ב בסיוון (שאין אומרים תחנון וכו')?

והאדמו"ר הזקן השיב לו: זהו כמו הסוחרים שנוסעים ליריד הגדול, הנערך כמה ימים, וקונים שם הרבה סחורה, ולאחר כמה ימים בסיום היריד, כשהם צריכים לנסוע חזרה לביתם, הם נשארים כמה ימים כדי שיוכלו לארוז היטב את הסחורה שלא תיגנב או תאבד, וכן שתהא שמורה ומוגנת מכל פגיעה ונזק **וכמו כן הוא בזמן מתן תורתנו, אשר בוודאי כל אחד מאיתנו קנה לעצמו איזה קניין, רכוש ועושר ורוחני משפע אוצרות גילויי החג הזה, ואף אנו לוקח לנו זמן עד שנארוז וניקח את כל המטען הרוחני איתנו!** וזהו העניין שאנו שוהים בשמחת החג כמה ימים אחר החג, לכרוך ולעטוף אותם היטב, שלא יאבדו בטרדת הזמן, וישיארו עימנו לקניין לאורך ימים.

כידוע, בזמן שבית המקדש היה קיים היו ישראל מקריבים בכל אחד משלושת הרגלים (סוכות, פסח ושבועות) מספר סוגי קורבנות: עולת ראייה, קורבן חגיגה ושלמי שמחה. ומכיוון שחג השבועות היה רק יום אחד, היו לו תשלומין (למי שלא הספיק להקריב) עוד שישה ימים נוספים, עד י"ב בסיוון, ובהם היה אפשר להביא ולהקריב את קורבן החג. וגם כיום, אף שאין לנו לא בית המקדש ולא קורבן, הימים הללו הם ימי שמחה, ואנו לא אומרים בהם תחנון, מפני שהם ימים שראויים לתשלומין לקורבנות החג.

זמירות לשבת

אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
רָאָה פְּנֵי מַאֲרִיכִים, בִּשְׁבָּתוֹ
עִם חֲבֵרִים, עַת גִּלָּה סוֹד:
נִסְתָּרִים, אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
שְׁלֹם רֵב עַל מִשְׁכְּבִי, מִה
טוֹב חֲלִיקוֹ וְטוֹבוֹ, דּוֹכֵר אֶמֶת
בְּלִבִּי, אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
תּוֹרָתוֹ מִן לֵוִי, הִיא מַאֲרִיכִת
עֵינַי, הוּא יַמְלִיכֵנִי טוֹב עֲלֵינִי,
אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:

עֲשֵׂה שְׂבָעִים תְּקוּנִים, יִקְרִים
מִפְּנִינִים, בְּסֵם תִּקֵּן תַּעֲלִיּוֹנִים,
אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
פֶּתַח פִּיהוּ בַּחֲכָמָה, הוֹצֵא
אוֹר תַּעֲלִיּוֹמָה, תִּקֵּן זִתְרֵי
חֲכָמָה, אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
צִדִּיק יִסּוֹד עוֹלָם, גִּלָּה
מִדְּרַשׁ הַנֶּעֱלָם, יְכוֹל לַפְטוֹר
הָעוֹלָם, אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
קוֹלֵוֹ זֶמֶר עֲרִיצִים, וְהַכְּבִיר
אֶת הַקְּדוּשָׁה, וְהַזִּיל הַלְלוּצִים,
אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:

עוֹלָם הָיָה, אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
לְכָל יִשְׂרָאֵל הַאִיר, בְּסוֹד
תּוֹרַת הַבְּחִיר, כְּאוֹר הַחֲכָמָה
מְזוּהָר, אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
מָקוֹם כָּתוּר בְּשִׁמְיָא, עִם
הַנְּבִיא אֲתִיָּה, זֶה מִבְּנֵי עֲלִיָּה,
אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
נִחְמֵד מֵאֵד לְמַעֲלָה, זֶה
לִיקָר וְגִלָּה, כְּתוּר עֲלִיּוֹן לֹ
נִגְלָה, אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
סִינֵי סִינֵי לֹ נִקְרָא, אֲרִי
שְׂבַחְבוּרָה, מִמְּנוֹ תִּצָּא
תּוֹרָה, אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:

וְשֵׁם נִבְרָא מִעוֹן לֹ, וְחֲרוֹב
לְמַאכְלוֹ, מִה טוֹב חֲלִיקוֹ וְחֲכָלוֹ,
אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
זָכַר צִדִּיק לְבִרְכָּה, דִּין רִיבָא
וְכַר רִיבָא, זָכַר וְרִבִּים זָכַר,
אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
חֹדֶשׁ כְּמַה תִּלְכוּת, הֵן בְּמִשְׁנָה
עֲרוּכוֹת, זֶה הַמְּרָגִז מַמְלָכוֹת,
אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
מֵחַר אֶת עֵיר מְכָרִיָּה, עֲשֵׂה
אוֹתָהּ נִקִּיָּה, הוֹדוּ לֹ מִן שְׁמִיָּא,
אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
יָדַע כֹּל הַנִּסְתָּרוֹת, דְּכָרִיו
עוֹשִׂים פְּרוֹת, בְּסֵל כְּמַה נְּזוֹרָה,
אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
כֹּל יָמֵינוּ אֲשֶׁר הָיָה, אוֹת
הַקִּשְׁתָּ לֹא נָתַתָּה, כִּי הוּא אוֹת
אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:

וְאִמְרָתָם כֹּה לָחִי:
רַבִּי שְׁמַעוֹן בֵּר יוֹחָאִי:
אִישׁ אֶ-לֹהִים קְדוֹשׁ הוּא,
אֲשֶׁר עֵין רְאִיתָהוּ, לֵב חָכָם
יִשְׁכַּל פִּיהוּ, אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
כִּרְדָּה הוּא מִפִּי עֲלִיּוֹן, קְדוֹשׁ
הוּא מְתָרִין, מֵאוֹר גִּילָל
הַעֲלִיּוֹן, אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
גְּבוּר וְאִישׁ מִלְחָמָה, בְּרַת
תּוֹרַת תְּמִימָה, מֵלָא מַדַּע
וְחֲכָמָה, אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
כֹּל תַּעֲלִיּוֹמוֹת, בְּעוֹ
וְתַעֲצוּמוֹת, עֲלֵה מַעֲלִיֹּת רְמוֹת,
אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
הַחֲכָא בְּתוֹךְ מַעֲרָה, מִפְּנֵי
הַגְּזוּרָה, שֶׁם לְמוֹ סְתֵרֵי תּוֹרָה,
אָדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָאִי:

לעילוי נשמת
אליעזר אוסקר
בן רחל ז"ל
נלב"ע י"ז אייר ה'תשע"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן למנוח למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
אדיר יוסף ישראל ז"ל
בן אילנית הי"ו
נלב"ע י"ז סיון ה'תשפ"ד
תנצב"ה

להקדשות
ניתן למנוח למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יצחק וויסבורד
בן מרדכי דוד ז"ל
נלב"ע י"ז אלול ה'תשנ"ג
תנצב"ה

משכן עילוי

קבעתי

פרק שני

הפרק מוסיף לבאר את דיני קידוש החודש, ובפרט את דיני עדי החודש ונאמנותם, ואת הדרך שהודיעו לבני הגולה על קידוש החודש.

פרק ב' משנה א'

תקנת חכמים לקבל עדות לעניין החודש רק מעדים המוכרים לבית הדין הגדול.

אם בית הדין הגדול שבירושלים **אינן מכירין אותו** - את העד אם נאמן הוא, אזי בית הדין שבעירו **משקיחין** זוג עדים **אחר עמו להעידו** שנאמן הוא.

בראשונה היו מקבלין עדות **החדש מכל אדם** שכל ישראל בחזקת כשר הוא, ברם **משקלקלו המינין** - שרצו לשבש את דברי חכמים ולשנות את קביעת המועדים, ושכרו עדי שקר להטות את בית הדין, **התקינו חכמים שלא יהו מקבלין עדות החודש אלא מן המכירים** - מעדים שבית הדין מכירים אותם כנאמנים.

משניות ב-ד מבארות כיצד היו משיאים משואות

ראש השנה פרק ב' | משנה א'-ג'

להודיע לבני הגולה על קידוש החודש, ומדוע ביטלו זאת.

פרק ב' משנה ב'

כיצד הודיעו בית דין על קידוש החודש. בראשונה היו משיאין בראשי ההרים **משואות** - לפידים, להודיע לגולה שקידשו את החודש, ולא היו צריכים לשכור שלוחים שילכו להודיע להם. **משקלקלו הכותים** - השומרונים, והשיאו משואות שלא בראש חודש כדי לקלקל לישראל, **התקינו חכמים שיהיו שלוחין יוצאין**.

פרק ב' משנה ג'

אופן השאת המשואות לפרסום קידוש החודש.

כיצד היו משיאין משואות?

מביאין בלנסאות - מוטות של עץ ארז ארזין, וקנים - מקלות דקים ועצי שמן - עץ המוציא שמן ונערת של פשתן, וכוונך את כולם במשיחה - בחוט, ועולה לראש ההר ומצית בהן את האור - האש, ומוליך ומביא את הלפיד הלך ושוב ומעלה ומוריד, עד שהוא רואה את חברו שהוא עושה כן בראש ההר השני, וכן בראש ההר השלישי וכן הלאה, מהר להר עד שזה מגיע לגולה.

הכול בטל לאמת

ייתן 25 רובלים לצדקה.

בביתו של אותו גביר התגורר בשעה ההיא מלמד עני, שלמד תורה עם ילדי בעל הבית ומצא בכך פרנסה בצמצום. כששמע המלמד את נדרו של החסיד, אמר לו בתמימות: "לעניות דעתי, מהיום והלאה מותר לך לשקר בריש גלי, שהרי על ידי כך תקיים ביד רחבה מצות צדקה לעניים".

סמוך לאותו זמן ביקר המלמד בחצרו של האדמו"ר **רבי שמואל מלובביץ'** (בנו הצעיר של רבי מנחם מנדל, בעל 'צמח צדק'), וסח לו על נדרו של החסיד מיאנוביץ, ועל ה"היתר" שהורה לאותו חסיד לשקר באוזני הבריות בלא כל חשש, כדי לקיים בהידור מרובה מצות צדקה וגמילות חסדים.

נזף הרבי במלמד התמים על הדברים שהשמיע לגביר שבביתו התגורה וקרא בקול נמרץ ותקיף: אפילו מקיים האדם כמה וכמה מצוות ומעשים טובים - אין שום היתר להוציא מן הפה דבר שקר!

(אוצרות האגדה)

הצדיק רבי מנחם מנדל מקוצק זיע"א אמר פעם לחסידיו: נאמר

בתהילים (יג, יא): "אמת מִאֲרֶץ תִּצְמָח", אבל עליכם לדעת ששום דבר בעולם אינו צומח אם אין זורעים אותו תחילה באדמה, וה"זרע" של האמת אינו אלא השק, שלאחר שקוברים את השקר עמוק באדמה - צומחת ועולה האמת...

מסופר על חסיד אחד מהעיר יאנוביץ שבפולין, שהיה רגיל להשמיע באוזני הבריות דברים הרחוקים מן האמת. לימים עמד על ליקוי זה במידותיו שהיה טבוע בו מילדות. וכיוון שהיה עתיד נכסים ומשופע בממון רב, נדר נדר שעל כל דבר שקר שיוציא מפיו

שפתותיהם רובבות

הגאון רבי יעקב חיים סופר זצ"ל

לכל שבט עולה התפילה דרך השער המיוחד לו

יש ברקיע י"ב חלונות כנגד י"ב שבטים. כל שבט ושבט עולה תפילתו דרך שער אחד מיוחד לו... והנה אין ספק כי אם תפילות כל השבטים היו שוות, לא היה צורך ל"ב חלונות ושערים - ולכל שער בפני עצמו יש דרך, אלא ודאי מוכרח הוא - שכיון שתפילותיהם משונות, לכן צריכים שערים מיוחדים לכל שבט ושבט. וכי כפי שורש ומקור נשמות השבט ההוא, כן צריכה להיות תפילתו, ולכן ראוי לכל אחד ואחד להחזיק כמנהג סדר תפילותיו כמנהג אבותיו.

(כף החיים)

הלכה יומית

מאת הרה"ג אברהם כהן שליט"א

שאלה: האם צריך להצמיד את הקשר של יו"ד אל גוף התפילין, והאם צריך לקשור אותו אל גוף התפילין?

תשובה: בתפילין של יד קושרים ברצועה צורה של יו"ד, וכתוב בזוהר (פרשת פנחס) שמי שמרחיק את הקשר של יו"ד מגוף התפילין, 'מרחיקין אותו מן השמיים' חס וחלילה, וצריך להקפיד שהקשר של יו"ד של תפילין של יד יהיה צמוד תמיד לגוף התפילין.

לכן טוב לקשור על ידי גיד את הקשר של יו"ד אל הרצועה (הלכה ברורה ב, עמ' צה).

שאלה: האם בשעה שמניח תפילין של יד, צריך להסיר את הכיסוי שנמצא על גוף התפילין?

תשובה: טוב שהתפילין יראו את האוויר, ולא יהיו מכוסות (תוספות מנחות לה). ובעיקר בשעת הברכה יש לחוש לברכה לבטלה. לכן נהג מרן הגר"י זיע"א שלא לתת את הכיסוי כלל על ידו.

הודו עשרה ימות את מלך

רבי שמשון נתן בידמן ראשון ספרדים

רבי שלמה ג'בני מחסידי חסידים

רבי סעיד מוחרר רב של נבלי - חסידים

רבי יהודה לייב אשכנזי בעל שו"ת שו"ת שו"ת

רבי חיים פינטו מחסידי חסידים

רבי חיים חורזי מחסידי חסידים

רבי בן ציון מרדכי חזן מחסידי חסידים

זמירות לשבת

בר יוחאי, נמשחת אשךך, שמן ששון מחברך:
בר יוחאי, שמן משחת קרש, נמשחת ממדת הקרש, נשאת ציין נזר הקרש, חבוש על ראשך פארך:
בר יוחאי, מושב מוכ ישבת, יום נסת, יום אשר ברתה, במערת צורים שעמדת, שם קנית הודך וחדך:
בר יוחאי, עצי שמים עומדים, צמודי יום לומדים, אור מפלא אור תיקוים הם יוקרים, תלא תמה יורד מורך:
בר יוחאי, ולשרה תפוחים, עליה ללכת בו מרקחים, סוד תורה כצצים ופרחים, נעשה אדם נאמר בעברך:

בר יוחאי, נארת בגבורה, ובמלחמת אש דת השערה, ותרג הוצאת מעשרה, שלפת נזר צורךך:
בר יוחאי, למקום אבני שיש, הגעת לפני אריה ליש, גם גלת בותרת על עיש, תשורי ומי ישורך:
בר יוחאי, בקדש הקדשים, קו ירוק מחדש חדשים, שבע שבתות סוד חמשים, קשרת קשרי ש"ן קשרך:
בר יוחאי, יו"ד חכמה קדומה, השקפת לבבונה פנימה, ל"ב נתיבות ראשית תרומה, את כרוב ממשח זיו, אורך:
בר יוחאי, אור מפלא רום מעלה, וראת מלכות כי רב לה, תעלומה ואין קורא לה, נאמת עין לא תשורך:
בר יוחאי, אשרי יולדתך, אשרי העם הם לומדך, אשרי העומדים על סודך, לבושי חסן תמךך ואורךך:

<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>
---	---	---	---	---

משכן שילה

קביעות

ראש השנה פרק ב' | משנה ד'-ה'

לתחום מהפגנים, ובית דין בודקין אותם שם. וסעודות גדולות עושין להם בשביל שיהיו רגילים לראש.

בראשונה - אם היה זה בשבת, לא היו זזין העדים משם - מחצר בית יעזק במשך כל היום הואיל ויצאו מחוץ לתחום בשבת אין להם אלא ארבע אמות (כמבואר בעירובין ד,). ולכן אסור להם ללכת אלא בכל החצר שהיא כארבע אמות. מאוחר יותר התקין רבן גמליאל תוקן שיהיו מהלכין אלפים אמה לכל רוח מחוץ לירושלים, שהואיל והגיעו ברשות בית דין, הרי הם כאילו באו מתוך התחום, ומותר להם ללכת בחזרה אלפיים אמה לכל רוח, כדין אנשי ירושלים.

ולא רק אלו בלבד הקלו להם ללכת אלפיים אמה ממקום שהגיעו, אלא אף התקמה - המיילדת הבאה לילד, והבא להציל מן הקלקה, וכן היום - חיל אויב, וכן הנהר שעלה על גדותיו, וכן המפלת - שבכל אלו מחללים את השבת לצורך פיקוח נפש, הרי אלו כאנשי העיר ששבתו בה בתחילת השבת, ויש להם אלפים אמה לכל רוח מחוץ לעיר ללכת בהן.

פרק ב' משנה, ד'

פסגות ההרים שבהן השיאו משואות להעברת ההודעה על קידוש החודש מירושלים לבבל.

ומאין היו משיאין משואות?

היו מתחילים מהר המשקה - הר הזיתים שבירושלים לסרטבא, ומסרטבא עד גרופינא, ומגרופינא לתורן, ומתורן לבית בלתינא, ומבית בלתינא לא זוז משם, אלא היה מוליך ומביא ומעלה ומוריד, עד שהיה רואה כל הגולה לפניו במדורת האש מרוב אבוקות.

פרק ב' משנה, ה'

כיצד נהגו הסנהדרין בעדים הבאים לירושלים להעיד על חידוש הלכנה.

הצר גדולה היתה בירושלים, ובית יעזק היתה נקראת, וישם כל העדים שבאו בשבת מחוץ

רבי שמואל זצ"ל מנהל המוסדות

רבי שמואל שבורן מנהל הדפוס

רבי צדקה חיים דין וסוקנין

רבי סעדיה עיזרי סקוביטשביץ

רבי אשה ישראלי מנהל חשבונות

רבי דוד נהריא רב ש"ס

רבי שמואל מוצפי מנהל המוסדות

שפתותיהם רובבות

הגאון רבי ישמעאל הכהן זצ"ל

רבינו נולד לאביו הרב אברהם יצחק בעיר מודינה שבאיטליה בשנת תפ"ד.

לחכם ישמעאל הכהן לא היו ילדים. הוא ראה בחיבוריו לידיו, ולכן כינה חלק מחיבוריו בשם 'זרע אמת'.

חכם ישמעאל הכהן נפטר ביום י' סיוון תקע"א, ונקבר בעיר מודינה.

חיבוריו שנדפסו: 'שפת אמת' - שו"ת ודרושים, 'שבח פסח' - פירוש להגדה, ודברים שכתב לכבוד חנוכת בית כנסת בעיר מודינה.

חיבורים אחרים שלו, איגרות ומכתבים, נמצאים עדיין בכתב יד.

הלכה יומית

מאת הרב"ג אברהם כהן שליט"א

שאלה: האם ראוי לומר ויהיה נועם קודם עשיית המצוה?

תשובה: נאמר בזהר [יתרו צג] אם תבוא לאדם מצוה ויכין בה, זכאי הוא, ואף אם לא מכוון, זכאי הוא, שעושה מצוות אדוניו, ואפילו אם לא כיוון, אמר דוד "ומעשה ידינו כוננה עלינו וגו'" שהרי לא כל אדם יכול לכוון את ליבו.

ועל זה מתפללים: "ומעשה ידינו כוננה עלינו", מהו כוננה עלינו? כוננה ואתקין תקונו למעלה כדקא יאות, [שהקב"ה יתקן התיקון למעלה כפי הנצרך והראוי] עלינו, אף על גב שאין אני יודע לכוון את ליבי למעשהי.

והיה מעשה באדם שהתארח בעיר של שדים ולא ידע שהם שדים וכשהגיע מוצאי שבת ואמר ויהי נועם ברחו כולם [אוצר המדרשים].

מנהיג נאמן

הידיעה בתכלית האמיתות, שהוא רק מעביר את רצון ה' לעם ישראל. כתוב ב'תיקוני זוהר' שמושה הוא ראשי תיבות "מה שהיה הוא שיהיה". משה רבינו שהנהיג אותנו בעבה, הוא שנהיג אותנו בעתיד.

ומובא במדרש שהקדוש ברוך הוא בכה עליו בשעת פטירתו ואמר: **"מִי קָוֵם לִי עַם מִיָּעִים, מִי יִתְּצֵב לִי עַם פְּעֻלִי אֲנִי"** (תהילים צה, טז). הקדוש ברוך הוא בוכה על משה רבינו שהלך ונעלם - לא יהיה לי מנהיג כמותו, שיכול לעמוד בפני כל המקטרגים והמשטנים ולעצור את הגזירות. כשהקדוש ברוך הוא אמר למשה **"הֲרֵף מִמִּי וְאֶשְׁמְדֵם... וְאֶעֱשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גָּדוֹל"** (דברים ט, יד), אני אמתה אותם, ואעמיד ממך עם גדול וחדש, מספר המדרש שתגובת משה הייתה: "ימותו אלף משה ולא תיפול ציפורנו של אחד מבני ישראל ארצה!" זהו 'רעיא מהימנא', המנהיג הנאמן, זכותו תגן עלינו. שנוכח בעזרת ה', בקרוב ממש, לראות שוב את מנהיגנו הנאמן.

(אמונה יומית)

על משה רבינו אנו אומרים שהיה רועה נאמן לישראל, וכן הקב"ה אמר עליו נאמן. מה משמעות המילה "נאמן"? לא לקחת לעצמי כלום, לא כסף ולא כבוד. כל מעשיו היו לשם שמיים. הידיעה וההכרה שמה שקנה עבד קנה רבו לא היו רק שכליות, אלא באו לידי יישום בפועל, ולכן לא נהנה לעצמו מהמוצב הזה, שהוא המעביר את כל השפע. לא בכבוד ולא בממון.

יש אנשים שיודעים בהכרתם ש"אני כלום והכול זה הקדוש ברוך הוא", אבל כאשר זה בא למעשה, לא ללכת, לא ללסוף, זה כבר סיפור אחר... ואילו משה רבינו היה בהכרח שהוא עבד לקדוש ברוך הוא, והוא רק מעביר, וגם זכה ליישם זאת בנאמנותו בפועל, וחי עם

זמירות לשבת

נפשי צִלְחָה אוֹתָהּ, מִי וְתָן אֶמְצָאָהּ, פָּתַח בֵּיתִי אֶרְאֶהוּ, יִשְׁקָךְ בַּעַד אֲשַׁנְפִּי: לְכָבוֹד וְכו' חֲסִין קְדוֹשׁ נִקְרָא, אִישׁ אֲשֶׁר פָּנָיו רָאָה, הֵן כְּבִיר יְדוּ מַעֲשֶׂה, תְּשׁוּרָה לֹא לְהִבְיֹא: לְכָבוֹד וְכו' הֵן הֵן לֹא אִישׁ לֹא נִגְלָה בְּהַלּוֹם, חֲזוֹן צִלְחָה, וּבְכָרִית דָּם הַמִּצִּיחַ, בֹּא יְבֹא רֵיחַ כְּכֹכְבֵי לְכָבוֹד וְכו' זָכוֹר לְמוֹט יֶאֱיֵר נְרִי, יְבֹשֶׁר צִיּוֹן עִירִי, וְיֵאֱמַר הַתְּנַעֲרִי, מַעֲשֵׂר קוֹמִי שְׂבִי לְכָבוֹד וְכו' קוֹץ זְמֶרֶת מִהַלְלִי, וְקָשִׁיב צוּרִי גּוֹאֲלִי, וְלֹא דוֹמִי לִי, בְּכֵל עוֹד נִשְׁמָתִי בִּי: לְכָבוֹד וְכו'

נסים עֲשֵׂה וְשִׁנִּים בְּדַבְרֵיהֶם שְׁנוּיִים, עֲשֵׂה לֹא דַר שְׁמִים, צוּרִי גּוֹאֲלִי אֲבִי לְכָבוֹד וְכו' אֶמֶת בְּפִיתוֹ הִתָּה, לֹא לְמַנְה עֲנִיה, עַתָּה אֶת בְּנֵי הַתִּירָה, וְלִנְפְשֵׁי אֲמֵר שְׂבִי: לְכָבוֹד וְכו' הַשְׁמֵן נֶס בֹּו שְׁרָתָה, הַבְּרָכָה בֹּו הִתָּה, כִּד הַקָּמַת לֹא כִלְתָה, וְתַגְדְּלִי וְתַרְבִּי: לְכָבוֹד וְכו' רוֹדְפִים אֲחֵרֵי תְהוֹ, הִקָּה בְּשִׁבְטִי פִיתוֹ, וְיֵאֱמָרוּ ה' הוּא, אֶמֶת וְאֶתָּה נְבִיא: לְכָבוֹד וְכו' וְצוּר אֲמֵר עֲשֵׂה, מִסְפָּר שְׁנֵים שְׁלֹשָׁה, מִסְפָּר לֹא נִתְּךְ אֶרֶצָה, הוּא הַמּוֹצִיא הַמְּבִיא: לְכָבוֹד וְכו' נִתָּן לֹא הָא-לֵי מַהֲלָכִים, בְּעֵשֶׂים הַמְּלָאכִים, וְלַעֲתוֹת הַמְּרִיכִים, הוּא נִגְלָה בְּעֵרְבִי: לְכָבוֹד וְכו' בְּקִרְשָׁה וּבִטְהֵרָה, עֲלֵה עֲלֵה בַּסַּעֲרָה, אֲרִישָׁע אֲלִי קֵרָא, וְיֵאֱמַר אֲבִי אֲבִי: לְכָבוֹד וְכו'

אֶעֱרֵךְ מִהַלְלֵי נִיבִי, לְפָנֵי א-לֹהֵי אֲבִי, לְכָבוֹד חֲסִין לְכָבִי, אֲלֵיָּהּ הַנְּבִיא: נִשְׁמָה הָא-לֵי בִּישְׁרִין, הַבְּעִלְתָּ לְשִׁרְיוֹן, אִישׁ מְנוּעַ אֲחֵרִין, מִשְׁרֵת צוּר מְשֻׁבָּי: לְכָבוֹד וְכו' בָּהֵן לֹא-לֵי עֲלִיִּין הוּא, פִּינְחָם הוּא אֲלֵיָּהּ, הַנְּבִיא וְקִרְאָהּ, הַגִּלְעָדִי הַתְּשֻׁבִי: לְכָבוֹד וְכו' יוֹם קָמָה קָמָה הָא-לֵי תִרְגַּם בִּכְחַו-לֵי, נִשְׂאִי שִׁבְטִי יִשְׂרָאֵל, וְכֵת צוּר שְׁמָה קִבִּי: לְכָבוֹד וְכו' דִּין שָׁמַע מִפִּי רַבּוֹ אִישׁ אֶרְמִית מְשֻׁבָּו, קְנִאִים הֵם פּוֹנְעִים בּוֹ, וְיֵאֱמַר אֲרִיִּק חֲרָבִי: לְכָבוֹד וְכו' וְיָקֵם מִחוּץ עֵדָה, רִמָּה בִּירוֹ תְהִי, וְיִתְרֵד תְּהִרְדָּה, נִתְפָּרַר כְּמוֹ לְבִיא: לְכָבוֹד וְכו' דָּקֵר בְּתִרְבּוֹ אוֹתָם, בְּרָדֵךְ שְׂכִיבָתָם, עַל הָאֲרֵץ הַבָּטֵם, וְלִמְשָׁה אוֹתָם הִבְיֹא: לְכָבוֹד וְכו' בְּשִׁכְרֵי אֶת-לֵי חֵי נִעְלָם, נִתָּן לֹו שִׁכְרֵי מְשֻׁלָּם, בְּרִית בְּהֵנָה עוֹלָם, וְיִכְפֹּר עַלִּי חוֹבִי: לְכָבוֹד וְכו'

משכן עילי

לעילוי נשמת
נעמי עליזה כהן ז"ל
בת ר' יהודה וזהבה הי"ו
נלב"ע ט"ז אלול ה'תשמ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יפה בת ריחנה כרמי ז"ל
שלמה בן יחיא כרמי ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יצחק יוסף
בן ציפורה ז"ל
נלב"ע כ"ח סיון ה'תשע"ו
תנצב"ה

משיב פנים שבת לילדים

דבר התורה שלי לשבת

עשה את שלך

"פקד את בני לוי" (במדבר ג, טו)

שומע, וכשהסביר לו שוב צעק עליו הקפאי וגרשו בגדופים.

לא הבין אותו בחור מדוע הקפאי אינו חפץ בכסף ושאל את בני המקום, אמרו לו שהקפאי מעדיף לשלם את ההפרש מכיסו ולא להתפס בטעות, כי עלול הוא לקפח את פרנסתו, פיון שבגרמניה הכל מדיק בתכלית הדיוק.

שמח אותו בחור תלמיד חכם שזכה בכסף מן ההפקר, וכך יכול היה להגיע לארץ ישראל בכסף מלא וברוח, כי הוא עשה את שלו והקדוש ברוך הוא השלים חפצו לטובה ולברכה.

(פניני הפרשה)

שבת שלי ומברך!

רבי
שמואל אבן דנאן
הרב שלום פאס - מרוקו

רבי
יוסף קאפח
הרב בית חורין פולין

רבי
יוסף צוברי
רב פשיסטה חסידים ספרד

רבי
יהודה פורבאשקי
ראש ישיבת פניני

רבי
אלון מיר
מנהל מרכז מנחם מן ש"ך
מנהל ירושלים

רבי
אהרון חסין
אב"ד סגור - מרוקו

רבי
אברהם פטא
מנהל ספר דודא אברהם

כתב רש"י: אמר משה לפני ה', היאך אני נכנס לתוך אהליהם לדעת מנין יונקיהם, **אמר לו ה' עשה אמה שלך ואני אעשה שלי.** הלא משה ועמד על פתח האהל, ובת קול יוצאת מן האהל ואומרת כך וכך תינקות יש באהל זה.

התורה מלמדת אותנו כי אם משה רבנו עליו השלום לא היה בא עד אהליהם, לא היתה יוצאת בת קול, אף על פי שבכל זמן היתה יוצאת בת קול ואומרת לו מאהל מועד את כל דברי ה', אבל כאן כל עוד יכול היה לעשות השתדלות להגיע לכל אהל ואהל, לא קבל הודעה מהבת קול שכה וכך תינקות יש בכל עם ישראל. **ללמדנו כי האדם צריך לעשות את שלו, ואת מה שהוא לא יכול לעשות, ה' יעשה.**

מספר על בחור שהיה בפולין והחליט לעלות לארץ ישראל. אך בכסף שהיה בידו יכול היה להגיע רק עד מצרים, אבל בכל זאת עשה את שלו ונסע דרך גרמניה. הגיע לקפאי של הרפכת ומסר לו עשרה מארק. הקפאי החזיר לו עדה רב מסכום של מאה מארק. בא להחזיר לו את התוספת ולהעמידו על טעותו, אך הקפאי עשה עצמו כלא

במדבר

נשא

בהעלותך

שלח לך

קרח

חקת

בלק

פנחס

מטות

מסעי

40
שילה מספר
ספורי עדיקים

42
יהודי אני לומר
גמרא לבד!

46
דיון משפחתי

48
עלילות הפעילים

53
משניות מבארות
מסכת ביצה

זמירות לשבת

וזה שלום בחיילינו.
ושלום בישראל
בסימן טוב בן בא לנו.
בימים ובוא הנאלי:
הלל ויהי רענן.
בצל ש-די יתלונן.
ובתורה אז יתלונן.
יאללה דת לכל שואלי:
ומקורו יהי ברוך.
זמן תניו יהי ארוך.
ושלחנו יהי ערוך.
ובחנו לא יתנאלי:

שמו וצא בכל עבר.
אשר יגדל יהי גבר.
ולקראי א-ל יהי חסד.
יהי בדורו בשמואל:
עדי וקנה וגם שבת.
ויהי דשן בכל מוכה.
ושלום לו ורב אהבה.
אמן בן יאמר הא-ל:
הנפול בתוך עמו.
ויהי לאביו ולאמו.
ויהי א-ל יהי עמו.
וגם כל בית ישראל:

יעלה ועלה בואי לנגני,
הנין רמון פרתה נפני:
ובוא דודי וחיש צעירי, ויאכל את פרי מגדיו.
אם ודודי ארכו נדודיו, איך יחידה אשב על כני: יעלה ועלה וכו'
שוכי אלי, את בת אהובה, שוכי את, ואני אשובה.
הנה עמי זאת אות בתוכה, כי בתוכך אתן משכני: יעלה ועלה וכו'
רעי, דודי, נפשי פדית, ולבת מאז אותי קנית.
עתה לי בין עמים זריתי, ואיך תאמר כי אהבתני: יעלה ועלה וכו'
אימתי, לשוב וריתוך, ולתהלה ולשוב שריתוך.
כי אהבת עולם אהבתך, על כן אושיבך על דוכני: יעלה ועלה וכו'
לו יהי כדברך, וירדתי, עתה מהר תאסף נדודי.
ולתוך ציון תהא נדודי, ושם אקריב לך את קרבני: יעלה ועלה וכו'
חוקי רעיה חקך כיון טוב, כי ציון ישעי רענן ורשב.
ולסירוך אכרות ואחטב, וחיש אשלה לך את סגני: יעלה ועלה וכו'

א-ל מאד נעלה אקדם פניו,
בשירה ותהלה אבא למעני,
כימי משה ואהרן,
יובילני למשכנותיו:
לו שועתי תעל וישמע קולי,
ונסלח לי מעל ונעזור לי,
יאהב לאמרי פי, ואל יפן למעלי:
ו-ה תרם לחתן וכלתו,
בזכות אב האיתן וצדקתו,
ותמלך המלכה רחל,
בשלימה במלכותו:

משכן שילה

לעילוי נשמת
מרסם אוסקר
בת ציפורה ז"ל
נלב"ע כ"ד אלול ה'תשע"ח
תנצב"ה

להקדשות
ניתן למנוח למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
אריה סלארי ז"ל
בן טרין הר"ן
נלב"ע ד' תמוז ה'תשע"ח
תנצב"ה

לעילוי נשמת
הנרי בן לאה ז"ל
פורטונה בת הלן ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
בת שבע עופרה חזה
בת יפת ושושנה ז"ל
נלב"ע י"ח אדר א' ה'תש"ס
תנצב"ה

שיקל חסד

סיפורי צדיקים

הרב אביהוא שאנר

אש התורה

(על פי 'חכמי תימן' 136-137)

הוא כתב ספרי מהדרים, לבעלי וסוחרים עשירים.

את חדרו הפנימי הנעול ב , ידעו כלם 1 לא פתח. זהו חדר מיוחד, וקדוש נורא, שם כתב רבי יחיא את ספרי ה .

סעדיה הנכד הקטן התעניין יום 1, מה עושה בחדרו המיוחד.

רבי יחיא בדיחי ידע את כל ה , בה עסק יום ו בקדשה ובטהרה. הוא שמש הישיבה החשובה, ולכל שנשלח אליו השיב תשובה.

הוא לא התפרנס מלמוד והלכה, וכדי שיהיה לו עסק במלאכה.

זמירות לשבת

ישמח חתני בקהל אמוני, ושא ברכה מאת יי: ש-די ומלא תאות לבו מן וצנה יתית סביבו, ונאר אותו ויושר נתיבו לגמור ולשמור דרכי יי: ושמח חתני בקהל אמוני, ושא ברכה מאת יי: לראשו וצוה ברכות עצומות וישא ככל עת קנהה שלומות, בא יבא ברכת נושא אלוטות וקנה ונראה ושוועת יי: ושמח חתני בקהל אמוני, ושא ברכה מאת יי:

מקלות עם ברכו א-ל, הרימו קול כח וא-ל. ואל ועקב, ושמח ישראל. ביום שמחתכם, שיר מלל א-ל. הללוהו גדלוהו כי ברוך הוא נאמן, לבודדת חתן בחור מעם, ועקב איש תם: הללוהו... רוממו א-ל מאיר אורה, גבר חסדו אשר ברא. חתן וכלה היא לו לעזרה, וישר ישראל אז את השירה: הללוהו... דרשו א-ל חי לעולמים, הללוהו כמרומים. יוסף עליכם אלף פעמים, עשר וקבור נאך ימים: הללוהו... כימי צאתכם ממצרים, בעו בערי ערים. עין בעין תראו פי שנים, בירושלים בלכם חיים: הללוהו.

עת דודים בלה בואי לגני, פרחת חנן הנני רמוני: חלף הגשם הסתיו עבר, קומי רעתי החשק גבר. נצא השדה נליון במדבר, שם אתן דודי לך מחמד עיני: עת דודים וכו'.

יפית ונעמת בשלג עיניך, רבש וחלב תחת לשונך. צאי נא וראי בעקבי צאנך, שם אקריב קרבן נסכתי ויני: עת דודים וכו'.

ורדתי חברה לרעות בגנים, לראות את יפך עיניך יונים. שפתותיך בלה כמו חוט שנים, בתוך עיר ציון קומי רני: עת דודים וכו'.

מס רבים לא יוכלו לכתוב, את אהבתך וללה לא תשבות. מיום נדודך נשאתי ריבות, אם אשכחך תשבת וימיני: עת דודים וכו'.

משכן שיקל

בראות, הצלחה וכל טוב ללוי הודיה נתנאל והילה וכל משפחתם הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להצלת מיקי מיקוס בן שושנה עזרא ובני ביתו הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לרפואת והצלחת משה ברוקס בן לילי הי"ו בתוך שאר חולי ישראל

רבי
שמעון דוד פינקוס
ראש ישיבת 'אשכול'

רבי
שמעון אגסי
מנהל רבי מנחם

רבי
שלום טייאר
רבה של מוסר - 910

רבי
משה אהרן פינקוס
מקובל מחסידי מרדכי

רבי
יהודה ליבוביץ
מנהל ישיבת 'שור'

רבי
יוסף ישישור וויזניץ
האגידור מנהל מוסר

רבי
אברהם יהואל פיש
מנהל מוסר ומנהל

הוא המתין בחדר במתח רב,

עד ש נכנס

וסגר ה אחריו.

הביט הנכד בשקט מהמחבוא,

ראה ש כותב בספר ה

ו סביבו,

ומיד רץ לקרא ל שותבוא:

"בואי ו הביאי !

ה בוערת עד ה "

ה שידעה

את סוד הרב הקדוש,

הרגיעה את הנכד

ולטפה לו ה :

"זו לא ששורפת,

אין בה סכנה,

זו ה שקבלנו בחג

השבועות ב "

תקמילון

ראש

דלי

סבא

סבתא

תורה

מכתב

פסח

ממקומה מלכנו תופיע.
ותמלך עלינו
כי מחכים אנו לך.
כתי תמלך בציון.
בקרב כינו
לעולם ועד תשבון.
תתגלל ותתקדש
ביתך וירושלם ערך
לירושלם וירושלם נחמם.
וענינו תראנו מלכותך
כדבר האמור בשרי עק.
על ידי דוד משיח צדק:

מכניס רחמים הכניסו
רחמינו לפני בעל הרחמים
משמיע תפלת השמימי
תפלתנו לפני שומע תפלה
משמיע צעקת השמימי
צעקתנו לפני שומע צעקה.
מכניס רמעה הכניסו
רמעותינו לפני מלך
מרחם ברמעות.
השתדלו ותרכו תהנה
ובקשו לפני מלך
א-ל רם וגשוא:

קול פרמח נשמע, נחי
כבי תמרוזים רחל, מבכה
על-כניה, מאנה להנחם
על-כניה, כי איננו. בה
אמר ה, מנעי קולך מבכי,
וענינה, מרמעה: כי יש
שקר לפעלתך נאם ה, ושב
מארץ אויב. ויש-תקנה
לאחריתך, נאם ה, ושב
בנים, לנבולם:
תפלה, לעני כי נעשה, ולפני
ה' וישפך שירו. ה, שמעה
תפלת, וישועתי אלך תבוא.
אל תסתור פניך, ממני ביום
צד לוי:

ישמך א-להים באפרים
וכמנשה. וברכך ה' וישמך, רא
ה פניו אלך ויהנה, ורא ה פניו
אלך וישם לך שלום:
א-להים צ-באות שוב נא הכס
משמים וראת ופקד נגן זאת,
וכנה אשר נמעה וימנה ועל בן
אמנותה לך:
המלאך הנאל אתי מלך רע וברך
את הנערים. וקרא בהם שמי
ושם אבותי אברהם ויצחק, וידעו
לרב בקרב הארץ:

ועתה כתבו לכם את
השירה הזאת, ולמדה
את בני ישראל. תורה
הקדושה, התחננו בבקשה,
פני הצור נערין בקרשה:
צמאה לך נפשי, כמה לך
בשרי, בארץ צה ועפר
כלי מים. כן בקדש חיותך
לראות עקד ויבדדך:
אבינו מלכנו, תננו ועננו, כי
אין בנו מעשים. עשה עמנו
צדקה וחסד וחושיענו:
בשעה שמלך המשיח
בא עומד על גג בית
המקדש ומשמיע ל' ישראל
ואומר: עניים הגיע זמן
נאלתכם ואם אין אתם
מאמינים ראו באורי
שזורה:

מַעֲנוֹת מַלְאכֵי הַשָּׁמַיִם נִגְדַת קִבְלַת הַתּוֹרָה

ואמר רבי יהושע בן לוי: בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השם: למה הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, מה לילד אשה בינינו?
אמר להם: לקבל תורה בא.

אמרו לפניו: תמנה גנוזה שגנוזה לה תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קדם שנברא העולם, אתה מבקש לתנה לבשר ודם? מה אננו כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו? אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים!

אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: החזיר להן תשובה! אמר לפניו: רבונו של עולם, מתירא אני שמא ישרפוני בהכל שבפיהם.

אמר לו: אחוז בכסא כבודי, וחזור להן תשובה, שנאמר מאחז פני כסא פרשו עלי ענני. ואמר רבי נחום: מלמד שפרש שדי מזיו שכינתו ועננו עליו.

אמר לפניו: רבונו של עולם, תורה שאתה נותן לי מה בתיב בה - אנכי יי אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים.

אמר להם: למצרים ירדתם? לפרעה השתעבדתם? תורה למה תהא רבים?

שוב מה בתיב בה - לא יהיה לה אלהים אחרים, בין עמים אתם שרצו שנוכדו עבדות וזה?

שוב מה בתיב בה - ובר את יום השבת לקדשו, כלום אתם עושים מלאכה שאתם צריכין שבות?

שוב מה בתיב בה - לא תשא, משא ומתן יש ביניכם? שוב מה בתיב בה - כבוד את אביך ואת אמך, אב ואם יש רבים?

שוב מה בתיב בה לא תרצח, לא תנאף, לא תגנב, קנאה יש ביניכם? יצר הרע יש ביניכם?

מיר הודו לו להקדוש ברוך הוא, שנאמר יי אדנינו מה אדיר שמך וגו' ואלו תנה הודך על השמים - לא בתיב.

מיר כל אחר ואחר נעשה לו אוהב, ומסר לו דבר, שנאמר עליה למות שכיית שכיית קהת מתנות באדם, בשכר שנקראו אדם לקהת מתנות.

אף מלאך המות מסר לו דבר, שנאמר ויתן את הקמרת ויכפר על העם ואומר ויעמוד בין המתים ובין החיים וגו', אי לאו דאמר לה - מי הנה ידע?

ישיבת חידושי חזו"ל
היכל מלכות

רבי
שמואל אליה טאוב
החסיד מוסקוויץ

רבי
נחמן מברסלב
החסיד מוסקוויץ

רבי
נחמן מברסלב
החסיד מוסקוויץ

רבי
נחמן מברסלב
החסיד מוסקוויץ

רבי
יחיא שניאור
החסיד מוסקוויץ

רבי
יחיא שניאור
החסיד מוסקוויץ

רבי
יחיא שניאור
החסיד מוסקוויץ

רבי
יחיא שניאור
החסיד מוסקוויץ

רבי
יחיא שניאור
החסיד מוסקוויץ

היידד אני לזמד

אגדות חז"ל

'הודך' (תורתך) שם, אלא אשר תנה הודך על השמים! הינו, תן תורתך בשמים, לנו, למלאכים שנמצאים על השמים.

אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: החזיר להן תשובה! מדוע צריכה התורה להנתן לבני אדם.

אמר לפניו משה לקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, מתירא אני להשיב להם שמא - אולי ישרפוני בהכל שבפיהם.

אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: אחוז - תפס בכסא כבודי, וחזור - והשב להן תשובה.

המקור לכך מן הכתוב:

שנאמר - שכתוב (איוב כו, ט): מאחז פני כסא פרשו עלי ענני. ואמר רבי נחום: בבאור פסוק זה: מלמד שפרש שדי מזיו שכינתו ועננו עליו - על משה.

משה משיב למלאכים:

בתחלת תשובתו, אמר משה לפניו: רבונו של עולם, תורה שאתה נותן לי מה בתיב בה? - כתוב בה?

אמר לו הקדוש ברוך הוא (שמות כ, ב) אנכי יי אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים.

אמר להם משה למלאכים, וכי אתם למצרים ירדתם? לפרעה השתעבדתם? תורה למה תהא רבים?

שבת שלום, ילדים יקרים!

השבוע נלמד מדוע מלאכי השם התנגדו שעם ישראל יקבלו את התורה, ומה השיב להם משה רבנו.

הנה נתחיל!

ואמר רבי יהושע בן לוי: בשעה שעלה משה למרום לקבל תורה אמרו מלאכי השם לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, מה לילד למשולל מ'אשה בינינו'?

אמר להם ה' למלאכי השם: לקבל תורה מן השמים כדי להורידה לארץ בא.

אמרו לפניו מלאכי השם לה': האם את אותה תורה שהיא חמדה גנוזה שגנוזה לה תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קדם - לפני שנברא העולם,

המקור לכך שהיתה התורה קימת תשע מאות ושבעים וארבעה דורות לפני שנברא העולם, הוא ממה שנאמר (תהילים קה, ח) "דבר צנה לאלהי דור", וכיון שנתנה התורה בדור העשרים וששה שאחר בריאת אדם הראשון, הרי שאר הדורות היו לפני בריאת העולם, והם תשע מאות ושבעים וארבעה.

אתה מבקש לתנה לבשר ודם? מה אננו כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו? אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ (תהילים ח, ה) הינו, שמך כל כך אדיר בארץ, ואין ראוי להוסיף ולתת גם את

זמירות לשבת

שמע בני מוסר אביך, ואל תפוש תורת אבך, תהנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת, לכל אדם וככל עת, ובה תנצל מן הכעס, שהיא מדה רעה להחטיא בני אדם, וכאשר תנצל מן הכעס, תעלה על לבך מדת הענוה, שהיא מדה טובה מכל המדות הטובות למען תצליח בכל דברך ותזכה לעולם הבא:

והיא שעמדה לאבותינו ולנו, שלא אחד בלבד עמד עלינו לבלותנו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לבלותנו, ותקדוש ברוך הוא מצילנו מידם:

ה' לא גבה לבו ולא רמו עיניו ולא הלכות בגדלות ובגפלאות ממנו: אם לא שויתי ודוממתי נפשי בגמל עלי אמו כגמל עלי נפשי:

שבחי ירושלים, את-ה', הלאי א-להיך ציון, כי-תזק, בריחי שערך, בך בנך בקרבך:

וזכני לנגל בנים ובני בנים חכמים וטובים. אוהבי ה', יראי א-להים. אנשי אמת. דרע קדש ב' דבקים. ומאירים את העולם בתורה ובמעשים טובים ובכל מלאכת עבודת הבורא:

אדרבה, תן בלבנו שנראה כל אחד מעלת חברינו ולא חסרונם, ושנזכר כל אחד את חברו ברוך ה' ישר ורחמי ורצוני. ואל יעלה בלבנו שום שנאה מאחד על חברו תלילה... ותחזק אותנו באהבה אליך כאשר גלוי וידוע לפניך שיהא הכל נחת רוח אליך... אמן בן ימי רצוני:

התנערי מעפר קומי, לבשי בגדי תפארתך עמי, על יד בן ישי בית הללמי, קרבה אל נפשי גאלתי. באי בשלום עטרת בעלה, גם בשמחה ובבהלה, תוך אמוני עם סגלה, בואי בלה בואי בלה:

אנא בבת, גדולת ומנה, תחירי צדורה: קבל רנת, עמך. שבנו, סתרנו נרא: נא גבור, דורשי תהודך, כבבת שמרם: ברכם סתרם, רחמי צדקה, תמיד גאלם: חסין קדוש, ברכ טובך, נחל עתה: יחיד נאת, לעמך פנה, וזכרי קדשתך: שועתנו קבל, ושמע צעקתנו, ידע תעלומות:

לעילוי נשמת
דוד אברגיל ז"ל
בן עזיזה ז"ל
חנה בת שרה ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
אורה שאער
בת ניסים מלמד ע"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
מארי שלמה
בן מארי טעיד
שאער זצ"ל
תנצב"ה

משכן
שילה

ד גמרא לבד!

ז"ל מבארות

משה רבינו הזכיר בוכוח עם המלאכים את שעבוד מצרים, כדי להגדיל את מעלת עם ישראל, שהם ראויים לקבל את התורה יותר מהמלאכים, שהרי עם ישראל היו במקום טמא כזו שאפלו מלאך ירא לעבר בו, שנאמר (שמות יב, יב) 'ועברתי בארץ מצרים', ונדרשו חכמינו זכרונם לברכה בהגדה של פסח 'אני ולא מלאך', ואמרו בזר (ויקרא ק"ז) שהקדוש ברוך הוא לא שלח מלאך למצרים מפני רבוי כחות הטמא, שמא ישתקע בהם, ואלו ישראל יצאו משם ביד רמה, הרי שמעלתם גדולה משל המלאכים (עבודת ישראל).

שוב מה קתיב - כתוב בה?

אמר לו הקדוש ברוך הוא (שם פסוק ג) **לא יהיה קף אלהים אחרים**, שאל משה את המלאכים **בין עמים אתם שריון שעובדין עבודה זרה?**

שוב - שאל משה: מה קתיב - כתוב בה?

אמר לו הקדוש ברוך הוא **זכור את יום השבת לקדשו** (שמות כ, ח).

שאל משה את המלאכים **כלום אתם עושים מלאכה שאתם צריכין שבות - לשבת ממלאכה בשבת?**

שוב - שאל משה: מה קתיב - כתוב בה?

אמר לו הקדוש ברוך הוא **לא תשא את שם יי אלהיך לשוא** (שם פסוק ז), והכונה שלא לשבעו לשקר.

שאל משה את המלאכים **כלום משא ומתן יש ביניכם שאולי יגרם לכם להשבע לשקר?**

שוב - שאל משה: מה קתיב - כתוב בה?

אמר לו הקדוש ברוך הוא **כבוד את אביך ואת אמך** (שם פסוק יב).

שאל משה את המלאכים **וכי אב ואם יש לכם שצריכים אתם צווי מיוחד בשביל לכבד אותם?**

שוב - שאל משה: מה קתיב - כתוב בה?

אמר לו הקדוש ברוך הוא **לא תרצה, לא תנאף, לא תגנב**.

שאל משה את המלאכים **קנאה יש ביניכם? שאתם באים על ידה לידי רציחה יצר הרע יש ביניכם?**

מיד הודו לו המלאכים **להקדוש ברוך הוא**, שיפה עושה שנותן את התורה לבני אדם, וכפי שנאמר בסוף אותו פרק תהלים (ח, י) **'אדנינו מה אדיר שמוך וגו' ואילו תנה הודך על השמים - לא קתיב**. בנגוד לפסוק הדומה לזה שבתחלת הפרק (פסוק ב), שבו סימו המלאכים בטענת **"תנה הודך"**. מכאן שהמלאכים הודו לבסוף שיש לתת את התורה בארץ.

הגמרא מתארת את התוצאה מנצחונם של משה במשא ומתן הנזכר:

מיד כל אחד ואחד מהמלאכים נעשה לו למשה אוהב, ומסר לו דבר, שנאמר (תהלים סח, יח) **עליית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם**, כונת הפסוק לומר **בשכר שקראוה המלאכים אדם כנזכר** (בפסוק ה' שבפרק ח') **שמשמעו שנוצר מאדמה, לשון שפלות, לקחת מהם מתנות**.

אף מלאך המות מסר לו דבר, שנאמר

(במדבר יז, יא-יב): **"ויאמר משה אל אהרן קח את המחטה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטרת... ויתן [אהרן] את הקטרת**

ויכפר על העם ואומר (שם)

פסוק יג) ונעמד בין המתים

ובין החיים וגו', אי לאו

דאמר לה אם לא אמר לו

מלאך המות סוד זה - מי

הנה ידע איך היה משה

יודע?

רבי
שמואל מונק
האדמו"ר מברסלב

רבי
שמואל מונק
האדמו"ר מברסלב

רבי
שלום אברהם
מחסידי חסידים

רבי
יפת צוברי
מחסידי חסידים

רבי
יוסף וולטר
מחסידי חסידים

רבי
בייזון מאיר ח' עיזאל
הראשון לציון

רבי
בנימין זאב בערי
ראש ישיבת בית יוסף סניף סניף

תנאי:

אמר רבי שמעאל בן אישע, פעם אחת נכנסתי לחקור קטרת לפני ולפנים, וראיתי אכתריא - ל-ה' ז' - ב-כאות, שהוא יושב על כסא רם וגשן, ואמר לי: שמעאל בני, ברכני! אמרתי לו: וחי רצון מלפניך, שכתבו רחמך את כעסך, ויגלו רחמך על מדותיך, ותתנהג עם בנך ברחמי רחמים, ותכנס להם לפניך משורת הדין. ונענע לי בראשו:

וידר נפש אב תרחמן. משוך עבדך אל רצונך. וריון עבדך כמו איל. ושתתנה אל מול הדרך. וערב לו וירדותיך. מנופת צוף וכל טעם: חדור נאה ויו העולם. נפשי תולת אהבתך. אגא א-נא רפא נא לה. בהראות לה נועם ויוך. או תרחמן ותתפא. ותותת לה שמחת עולם: ותיק ותמו נא רחמך. ותוסה נא על בן אהובך. כי יח כחה נכסוף נכספתי. לראות בתפארת ערך. אגא א-נא רפא נא לה. חוסה נא ואל תהעלם: תגלה נא ופרוס תביכי עלי. את סבת שלומך. תאיר ארץ מכבודך. נגילה ונשמחה בך. סחר אהוב כי בא מועד. וחננו כימי עולם:

מה אשכח לה, כל תגמולוהי

עלי: כוס ישועות אשא, ובשם ה' אקרא: נדרי לה' אשלים, נגדה נא לכל עמו: וקר בעיני ה' המנותה לחסידיו: אנה ה' כי אני עבדך, אני עבדך בן אמת, פתחת לי מוסרי: קח אזהב וזהב תורה, ובשם ה' אקרא: נדרי לה' אשלים, נגדה נא לכל עמו: בחצרות בית ה' בתוכי ירושלים, תלליה:

רבונו של עולם, אני יודע שבית המקדש השלישי אינו בני מאבנים - הוא בני מדמעות. ואם כל מה שאתה צריך רק עוד דמעה אחת - בבקשה, קח את שלי, רבונו של עולם, קח את שלי:

אבינו אב תרחמן, המרחם, רחם עלינו, ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל, לשמע ולקבל ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. והאר עינינו בתורתך, ודבק לבנו במצותך, ויחד ללבנו לאהבה ולקראת את שמך:

**משכן
שילה**

לעילוי נשמות

גבריאל אוזון בן שרה ז"ל
נלב"ע ד' אדר א' ה'תשפ"ד
תנצב"ה

להקדשות

ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמות

ראשון בן כמיסה ז"ל
לבית חדאד ה"ו
נלב"ע ג' אדר א' ה'תשפ"ד
תנצב"ה

להקדשות

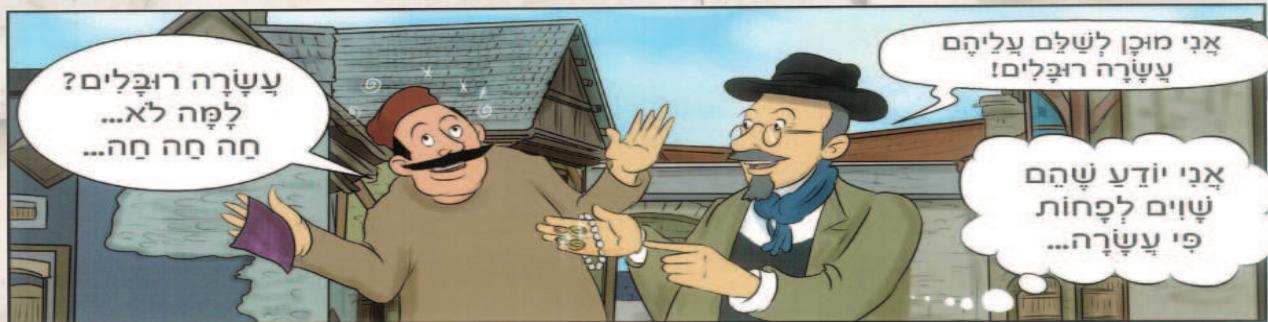
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות

ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

בזשלי מגידים

זמירות לשבת

מי האיש החפץ תיים אהב ימים
לראות טוב: נצר לשונך מרע
ושפתך מדבר מרמה: סור מרע
ועשה טוב בקש שלום ורחמים
אם אשכחך וירושלם, תשכח
ימיני, תדבק לשוני לחכי אם
לא אזכרכי, אם לא אעלה את
ירושלם על ראש שמחתתי:

רבנו של עולם, ותן חלקנו
בתורתך, ונבנו כדך שתשרה
שכינתך עלינו. מלא משאלות
לבי לטובה, ותפק רצוני ותן
שאלתי:
אני מאמין באמונת שלמה
בביאת המשיח, ואף על פי
שיחמקמה, עם כל זה אהבה לו
בכל יום שיבוא:

ואנחנו לא נדע מה נעשה, כי
עליך ענינו: וברחמיך ה'
ותסדרך, כי מעולם המה:
טוב להודות לך, ולומר לשמך
עליון. להגיד בבוקר חסדך,
ואמונתך בלילות:
אנה ה' כי אני עבדך, אני עבדך
כן אסגדך, פתחת לימוסרי:
אלו תהא לי בת, הייתי יוצא
לשוק, תייתי מברזי ואומר:
"שבת חיים לך!"

גם כי אלה בניא צלמות לא אירא
רע כי אתה עשירי:
בלבבי משכן אבנה להודך כבודי,
ובמשכן מוכה אשים לקרני
תודי. ולגר תמיד אקח לי את אש
העקרה, ולקרכן אקריב לו את
נפשי תמידית:
שפכי כמים לבך, נחם פני ה':
כשהנשמה מאירת, גם שמות עושי
ערפל מפיקים אור נעים:
אליך ה' אקרא, ואף ה', אתחנן.
שמע ה' ותגני, ה', נחם עור לי:
נשבעתי ואקומה לשמר, משפטי
צדקך:

אחינו כל בית ישראל,
הנתונים בצרה ובשביה. העומדים
בין גום ובין ביבשה. המקום ורחם
עליהם ויוציאם מצרה לרחות.
ומאפלת לאורה. ומשעבוד לנאציה.
השתא כענא ובזמן קריב:
בה אמר ה', וברתי לך חסד נעורך,
אהבת כלולותיך, לכתך אחרי
במדבר, בארץ לא זרועה:
ועתה כנים שירו לאלך בתפארת
מפואר, ואשרי עבדיו המשמיעים
בקול שבת:
תהא השעה תהא שעת רחמים
ועת רצון מלפניך:

משכן שילה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
גבריאל נפתלי מזרחי ז"ל
בן רחמים ואביטל הי"ו
נלב"ע י"ז תמוז ה'תשפ"ד
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
אסתר (רינה) סעדון
בת פורטונה ז"ל
נלב"ע כ"ב אב ה'תשפ"ד
תנצב"ה

27

זמירות לשבת

כל מקרה שביעי בראיו לו, כל שומר שבת בדרת מחללו, שבוו
הרבה מאד על פי קצלו, איש על מחנתו ואיש על דגלו:
ואתו ה' המהים בבנין אריאל, ביום השבת שישו ושמו
מקבלו מתן נחליאל, שם גאון ידכם קורש ואמר לו -
ה' ה' אשר נתן עזתו לעמו ישראלי:
ודרש ה' את אברהם אתו, המהיר להצאמן מן השבת
וממהרים לצא, ושמהים לשמרו ולעשר ערוב, זה היום עשה
ה' נגילה ושמחה בו:
וצו תורת משה במצות שבת גרסו, וקראת ליום השביעי ככלה
בין ערתי משבחה, מהורים ישרותי וקראתו במאמר כל אשר
עשית, וכל אלה השבעי מלאכתו אשר עשית:

משכן
עליו

**לעילוי נשמת
איבט מתתיהו
בת מזל ז"ל
נ"ע י"ז אלול ה'תשפ"ה
תנצב"ה**

מתוך הספר:

מאת הרב ארז חזני שליט"א
מחבר סדרת הספרים "אחת שאולת"

דיון משפחתי

עם פסקי הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

רבי
אברהם הכהן אדלר
מחבר פוסקים

רבי
יחזקאל חיים אשכנזי
היה מה אבני - פוסקים

רבי
שבתאי אשכנזי
היה שבתאי יחזקאל חיים

רבי
בנימין אשכנזי
מחבר פוסקים

רבי
שאול מנחם
מחבר פוסקים

רבי
יעקב נחמן אשכנזי
מחבר פוסקים

רבי
משה אשכנזי
מחבר פוסקים

מטבע מכסה באבק שהתבררה כ...

שהאב ובנו יוכלו להשאיר ברשותם את המטבע היקרה! וזאת על פי דבריו של המרדכי (בבא מציעא סי' רנ"ח), שדן במעשה שהיה בראובן, שרכש מנכרי גוש בדיל, ומכרו לשמעון. לאחר זמן מגלה שמעון כי הגוש שבדילו אינו עשוי בדיל, כי אם כסף טהור (ששוויו גבוה בהרבה מבדיל)!

הידיעה המרעישה הגיעה לראובן, שתבע להחזיר לו את גוש הכסף היקר, בטענה שהסכום הנמנה ששלם בעסקה מצביע על כך שלא התכוון למכור חפץ כה יקר, ואם כן הקנין לא חל מעולם.

נדון זה הובא להכרעתו של בעל האבי העזרי, ופסק כי שמעון אינו חייב להחזיר את גוש הכסף היקר לראובן. וטעמו - שהרי כל אדם הקונה חפץ צריך לדעת בשעת הקנין מהו החפץ שהוא עומד לקנות, ואם לא כן, לא חל הקנין, הואיל ולא הייתה דעתו נתונה על כך. לכן, מאחר שבשעה שרכש ראובן את הגוש מהנכרי, סבר שבדיל הוא, אם כן הברר שמעולם לא חל קנינו של ראובן, ורק שמעון זכה בגוש הכסף לאחר שגילה את האוצר שנפל בחלקו. דבריו של האבי העזרי הובאו להלכה ברמ"א (חשן משפט סי' רל"ב סעיף י"ח, ועי' בלבוש שם סי' רל"א).

ומעתה - אומר רבנו הש"ט הלוי - כשם שראובן לא זכה בגוש הכסף כשקנאו מהגוי, כיון שלא ידע ולא נתפון לקנות כסף אלא בדיל, כך גם יהיה הדין בשאלתנו, שהקבצן שהחזיק במטבע היקרה בתורת מטבע זולה מנחשת, לא זכה בה, ולכן אין צריך להשיבה לו.

לסכום: האב ובנו יכולים להשאיר את מטבע הזהב בידם!

"וארשתיר לי בצדק ובמשפט" (הושע ב'. הפסוק במדבר), בעבור הצדקה והמשפט שתעשו (מצודת דוד).

מעשה שהיה בילד שקבל מאביו שטר של חמשים שקל במתנה. יצא הבן לרחוב, ובלקתו עבר ליד אביון מקבץ נדבות. הקבצן הבחין בשטר שבני הילד, ופנה אליו: "ילד חמוד, מה דעתך לתתם מעט מכספך?...". הילד השיב לאלתר בחיוב, הגיש את השטר ואמר שמעונין לתתם חמשה שקלים.

הקבצן פתח את שקית המטבעות שלו, והשיב לילד את העדף במטבעות רבות של חצי שקל ועשר אגורות.

כשהגיע הילד לביתו בקש אביו למנות את המטבעות, וגלה שהקבצן החזיר את מלא העדף, אלא שאחת המטבעות הייתה מכסה כלה באבק ולכלוך. נקה אותה האב עד שהוסר

ממנה הלכלוך לגמרי, וכאן נגלה לעיניו דבר מפתיע - התברר שלא מדבר במטבע רגיל, אלא במטבע נוצצת מזזה.

מהרו האב ובנו אל הצורף המקומי, והלה בשר להם שזו מטבע עתיקה ונדירה מזזה טהור...! ככל הנראה הקבצן החזיק אותה בתור אחת הפרוטות, ולא היה מודע להון הרב אשר בחיקו.

כיהודים כשרים, הנזהרים מלנגע במקומו לא להם, הגיעו האב ובנו למעונו של עמוד ההוראה, מרן הגאון רבי שמואל ואזנר זצ"ל, ובקשו לברר אם המטבע שייכת להם, או שמא עליהם להשיבה לקבצן.

תשובה: תשובת מרן ואזנר הייתה (שבט הלוי ח"ד סי' ר"א),

זמירות לשבת

רמ"ם, נא ה' א' - להניח על ישראל עקב, ועל ירושלים עירך, ועל ציון משכן כבודך, ועל מלכות בית דוד משיחך, ועל הכות המלך והקדוש:
כאיל תערג על אפיקי מים, כן נפש תערג אלך א' - לרחם. צמאה נפשי, לא - לרחם. לא - לך, מתי אבוא, ואראה, פני א' - לרחם:

חמור על מעשיך, ותשמוח במעשיך, ויאמרו לך חוסדך, כצדקך עמוסדך. תקדש ארון, על כל מעשיך, כי מקדשיך, בקדושתך קדושה, נאה לקדוש, פאר מקדושים:

אין ערוך לך ה' א' - להניח בעולם הזה, ואין וולתך מלכנו, לחיי העולם הבא. אפס בלתיך גואלנו לימות המשיח. ואין דומה לך מושיענו לתחתית המתים:

ו-ה אכסף נעם שבת המתאמת ומתאחדת בסגולתך. משך נעם וראתך לעם מבקשי רצונך. קדשם בקדשת השבת המתאחדת בתורתך. פתח להם נעם ורצון לפתוח שערי רצונך: היה היום שמוע שומרי ומצפים שבת קדשך. כאיל תערג על אפיקי מים כן נפשם תערג לקבל נעם שבת המתאחדת בשם קדשך. הצל מאתרי לפרש מן השבת לבלתי תהיה סגור מהם. ששה ימים המקבלים קדשה משבת קדשך. וטור להם באמת ובאמונה לעדך:

ויהיו רחמיך מתגללים על עם קדשך. להשקות צמאי חסדך מנחם היוצא מעדן. לעסור את ישראל בתפארת המפארים אותך (ביום שבת) על ידי שבת קדשך. כל ששה ימים להנחילים נחלת יעקב בחיךך:

השבת נעם הנשמות, והשכבי ענג הרוחות. ועדן הנפשות. להתעדן באהבתך וראתך. שבת קודש נפשי חולת אהבתך. שבת קודש נפשות ישראל בצל כנפך וחסיון. ורצון מרשן ביתך:

משכן שילה

46

מבור איורים

ילדים מתוקים, התוכלו לעבר את המבור בזהירות? שימו לב לסדר האיורים (המופיע למעלה) בהם צריכים לעבר במבור. בהצלחה!

גם אני רוצה להיות: פוסק הדור

אור חיים מעתק ג"י
ת"ת קודש הלולים, אשדוד

מי שהיה ער כל ליל שבועות ולא ישן כלל, האם צריך לברך 'ברכות השחר', 'ברכות התורה' ו'על נטילת ידיים'? ואם כן, ממתי יכול לברך?

תשובה: מי שהיה ער כל הלילה נוטל ידיו **בעלות השחר**, מברך ברכות השחר וברכות התורה כרגיל. לגבי ברכת 'על נטילת ידיים' השולחן ערוך כתב ש"יש להסתפק אם צריך ליטול ידיו במקרה כזה, שמצד אחד לא ישן וידייו לא היו עסקניות, ומצד שני סוף סוף עבר הלילה והגיע השחר, ולכן יטול ידיו **בלי ברכה**. ברכת 'אשר יצר' מברך רק אם הוצרך לצאת לבית הכיסא.

אומנם יש המתחסדים לשמוע ברכות התורה ממי שישן בלילה שנת קבע על מיטתו ולצאת ידי חובה, אבל המנהג פשוט שאף הניעורים בלילה מברכים ברכות התורה בעצמם אחר עלות השחר, ובמקום מנהג אין לומר 'ספק ברכת להקל' ואפשר לברך.

(חזון עובדיה יום טוב עמ' שיב)

את פוסק

להצטרפות למדור זה פנו למייל:
v0732224999@gmail.com

רבי
שמעון בן חיי
מרבי"ץ ופוסק אשדוד

רבי
שמעון בן חיי
מרבי"ץ ופוסק אשדוד

רבי
שמעון בן חיי
מרבי"ץ ופוסק אשדוד

רבי
שמעון בן חיי
מרבי"ץ ופוסק אשדוד

רבי
שמעון בן חיי
מרבי"ץ ופוסק אשדוד

רבי
שמעון בן חיי
מרבי"ץ ופוסק אשדוד

רבי
שמעון בן חיי
מרבי"ץ ופוסק אשדוד

זמירות לשבת

והוא רופא והוא מרפא.
והוא צופה והוא עננה.
בדיו אפקיד רוחי.
קצת אישן ואעירה:
ועם רוחי ג'ית.
א-חני לך ולא אירא:
במקדשו תגל נפשי.
מישהנו ישלח מהרה:
ואז נשיר בבית קדשי.
אמן אמן שם הנורא:

כלי ראשית בלי תכלית.
ולו העז והמשרה:
כלי ערך בלי דמיון.
כלי שנוי ותמורה:
כלי חבור בלי פירוד.
גדול כח וקבורה:
והוא א-לי ותי גאלי.
נצור תכלי כיום צרה:
והוא נסר ומנסי.
מנת כוסי כיום אקרא:

ארון עולם אשר מלך.
בשרם כל יציר נברא:
לעת נעשה בחפצו כל.
אז מלך שמו נקרא:
ואתרי בבלות הכל.
לברו ימלךך נורא:
והוא תהו והוא תהו.
והוא ויהו בתפארה:
והוא אחר ואין שני.
להמשיכו ולתהפירה:

שיר למעלות אשא עיני אל
ההרים מאין ובה עזרי: עזרי
מעם ה' עשה שמים וארץ:
אל יתן כמות רגלך אל ינום
שמך: הנח לא ינום ולא
ישן שומר ישראל: ה' שמךך
ה' צלך על יד ומנה: יומם
השמש לא יכבה וירח בלילה:
ה' ישמךך מכל רע ישמר את
נפשך: ה' ישמר צאתך ובואך
מעתה ועד עולם:

אבא שבשמים, אומר לנו
אנכי אסתיר פני ביום
ההוא.
אבל רבי נחמן אומר:
ואפילו בהסתרה
שבתוך ההסתרה כדאי גם
שם נמצא השם והקדש.
גם מאתורי הקדשים
הקשים העוברים עליך
אני עומד:

רבו העולמים ודעתי כי
הגני בדרך לבר בחקר ביר
היוצר. ואם גם אתאמין
בעצות ותחבולות וכל
יושבי תבל ועמדו לימינו
להושיענו ולחמך נפשי,
מכלעדי עקד ועזרתך אין
עזרה וישועה:

משכן שילה

לרפואת והצלחת
דודת וחופית נווה
והילדות:
טליה, שירה, הודיה
ה"י

להקדשות
ניתן לפגות למערכת
073-222-4-999

להצלחה וזיווג הגון
שירלי נועה
בת יפה ה"י

להקדשות
ניתן לפגות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפגות למערכת
073-222-4-999

ילדים יקרים התקלו
למצא את הפריטים
המאירים הבאים?

מצאו את הפריטים

מהבואים?

חפשו את האיורים
הקשורים למתן תורתנו
הקדושה!

מה בתמונה?

הוראות המשחק:
שחקן אחד
התבונן בעמוד הבא ב'מצאו
10 הבדלים' בתמונה העליונה
- קצו שניות. הפוך את
הדף חזרה וצנה על השאלות
המופיעות מטה.

שני שחקנים ומעלה
קובעים סגב בין המשתתפים,
מתחילים בתמונה המופיעת
לציל, וממשיכים לצוירים
אחרים בגיליון תוך חבור
שאלות כרצונם.

הפנצח הוא מי שזוכר את מרב
הפרטים

- כמה כוכבים רואים באיור?
- כמה אנשים מרכיבים משקפים?
- באיזה צבע המוצץ של הילד?
- באיזה צבע האצבע של ספר
התורה?
- כמה אנשים שמו טלית על
ראשם?

רוצים להיות צדיקי השבוע?
עבדו את הציור ושלוו אלינו!

שירים חסידים

ביותר, מה אהבתי תורתך
כל היום היא שירתך.
אתה בחרתנו מכל העמים
אהבת אותנו ורצית בנו
ורוממתנו מכל הלשונות
וקדשתנו במצוותך וקרבנתנו
מלכנו לעבודתך ושמך הגדול
והקדוש עלינו קראת.
אתה תקום תרחם ציון
כי עת לחגג
כי בא מועד.

אשר ברא ששון ושמחה
תתן וכלת. גילה רנה דיצה
והדנה אהבת ואהבה ושלוש
ורעות.
אשרי העם שכבד לו, אשרי
העם ש'אלקיו.
אשרי מי שגדל בתורה
ועמלו בתורה, ועושה נחת
רוח ליצורו.
אשריכם תלמידי חכמים
שדברי תורה חביבים עליכם

אמר רבי עקיבא, אשריכם
ישראל, לפני מי אתם
מטהרין ומי מטהר אתכם,
אביכם שבשמים, ואומר
"מקוה ישראל ה'", מה מקוה
מטהר את הטמאים, אף
הקדוש ברוך הוא מטהר את
ישראל.
אנא עבדא דקדשא בריך
הוא.
אין אשר תמיד עני ה'
א-להיך בך, מראשית השנה
ועד אחרית שנה.

אין כאלקינו אין כדוננו,
אין כמלכנו, אין כמושיענו.
אין שום יאוש.
איש את רעהו יעזרו ולאחיו
יאמר חזק, חזק חזק ונתחזק.
אל תירא ישראל.
אלה תגדה לבי,
חוסה נא וא' תתעלם.
א-לי אתה ואורך אלקי
ארומקד.
אם אין אני לי, מי לי. וכשאני
לעצמי, מה אני. ואם לא
עבשתי, אימתי.

אבינו מלכנו, פתח שערי
שמים להפלתנו.
אהללה אלקי ואשמחה בו,
ואשימה תקותי בו. אהודנו
בסוד עם קרובו, אלקי צורי
אחסה בו.
אור רגע לצדיק ולאשרי לב
שמחה.
אתה שאלתי מאת ה'
אותה אבקש, שבתי בבית ה'
כל ימי חיי, לחיות בנעם ה'
ולבקר בהיכלו.
איזה טוב ה'!

לעילוי נשמת
צפרי מגדיש ז"ל
בן עליה הי"ו
נלב"ע י"ד ניסן ה'תשע"ח
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

משכן שילה

זהו 10 הבדלים!

רוצים להיות "בדירי השבוע"?
שולחו אלינו פתרונות של אחד התזדויות בגיליון.
פתרונות יש לשלוח לפקס: 077-444-8-666
או למייל: a0732224999@gmail.com
(פקס או מייל שיגיעו ללא פרטים מלאים וברורים לא ייבדקו)

בדירי השבוע

הדסה וישי עוז (בית שמש)
יהודית, בתיה, רבקה, בת שבע ואלעזר דשן (בית שמש)
יוני דלזלכה (פתח תקווה)
איילת רפאלי (חיפה)
איתי ותהילה שוקר (גדרה)
שרה והראל שרם (חולון)
תפארת בבייב (אבני חפץ)
הודיה, בניה אוראל, אופיר ושחר אוז (כפר יונה)
יוסף חיים ישכרוב (חולון)
שרה אדרי (עכו)
אדל חורי (קריית שמונה)
אוריה, דוד, אפרת ונעמה יעקב (אשקלון)
יהונתן יום טוב (חריש)
יהל ומאורי משרקי (ראש העין)
יהודה ארנפלד (ירושלים)

זאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל

זאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל

שידורים חסידים

כיום התואר הישר השיר הזה
בארץ יהודה, עיר עז לנו
ישועה וישית תומות וחסד.
בן פג באומר, הפך פה והפך
פה, הפך את כהן, ובה תחזו, וסיב
ובכל כהן, ומנה לא תועה, שאין
לך מדה טובה הימנה.
ברוך (הוא) אלקינו שבראנו
לכבודו, והבדלנו מן התועים,
ונתן לנו תורת אמת, ותיי עולם

נשע בתוכנו. הוא ופתח לבנו
בתורתו, וישם בלבנו אהבתו
ויראתו ופעשות רצונו ויעקבו
בליב שלם. למען לא ניגע
לרע, ולא נלך לבהלה.
ברוך הנבר אשר וכתב בזה
ותיה ח' מבטחו.
גם כי אלך בנאי צלמות לא
אירא רע כי אתה עמרי שבסך
ומשנתך חמה ונחמני

דוד מלך ישראל חי וקם.
דע לפני מי אתה עומד לפני
מלך מלכי המלכים. אחד
יחיד ומיוחד היה הוזה ויהיה.
דעת קניית לא חסרת, דעת
לא קניית מה קניית, זה מה
שנאמר במעשרא. דרא ביה
מולא ביה דלא דת מה ביה
זה מה שנאמר במעשרא.

הגיע זמן הנאמלה.
הדו לה' כי טוב, כי לעולם חסדו.
הוא ונאל אותנו בקרוב ויקבץ
נחמינו מארבע כנפות הארץ
הברים כל ישראל ונאמר אמן.
הוא ופתח לבנו בתורתו, וישם
בלבנו אהבתו ויראתו.
הושיעה את עמך וברך את
נחלתך ורעם ונשאם עד העולם.
הכל יודוך והכל ישבחך והכל
יאמרו אין קדוש כה'.
הנה אנכי שלח לך את אליה
הנביא לפני בוא יום ה' הגדול
והנורא, והשיב לב אבות על
בנים ולב בנים על אבותם.

הנה מה טוב ומה נעים שבת
אחים גם יחד.
הקדוש ברוך הוא אנחנו
אוהבים אותך.
הרחמן הוא יקים לנו את
סבת דוד הנפילת.
הרחמן הוא ישלח לנו את
אלהינו הנביא ויבשר לנו
בשורות טובות וישועות
ונחמות.
השיבנו ה' אליך ונשובה
חריש למינו בקדש.

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
טוביאס טוביה ברמן
בן לייקה ז"ל
סופיה בכלמן ברמן
בת ריקלה ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
מרוקס קיטו ברמן
בן סופיה ז"ל
אלברטו אברהם ברמן
בן סופיה ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
אשר אנג'ל קרופניסקי
בן חנה ז"ל
לואיזה מולאקוב
קרופניסקי בת חוה ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
הקטור ג'ורג' ברמן
בן טוביאס וסופיה ז"ל
ריקלה דרייקוב
צ'יטריק בת חוה ז"ל
תנצב"ה

גם אני רוצה להיות: גדול הדור

דרכי תשובה לנחמה נ"י
073-222-4999
mailto:0732224999@gmail.com

מטה זבולון, הושמטה וי"ו החיבור, וכך כאילו כתוב ברצף אחד - "יששכר מטה זבולון", לומר ששניהם אחד. ובלשוננו:

"ולא אמר 'ומטה', כדרך שאומר באחרים, לפי שזבולון היה מפרנס ליששכר. וראיתי בתנחומא, הטעם שלא אמר 'ומטה' בזבולון כמו שכתוב בכולן, ללמד שהיה זבולון עוסק בפרקמטיא, ונותן לתוך פיו של יששכר, לפיכך לא רצה הכתוב לעשותו טפילה לו. לומר ששכרו גדול כמותו...

לכן חשוב הכול כמטה אחד, וכאילו אמר 'יששכר מטה זבולון'."

מאת אהרן

"מטה זבולון ונשיא לבני זבולון, אליאב בן חלון" (במדבר ב.)

לא נאמר כאן "ומטה זבולון", בוי"ו החיבור, אלא "מטה זבולון", ללא וי"ו, ואילו בשאר השבטים נאמר בוי"ו החיבור, כגון - "ומטה גד" וכו'. מהו הטעם לכך?

מסביר בעל הטורים (על פי מדרש תנחומא) כך: כידוע, זבולון עסק בסחורה וסייע ליששכר ללמוד תורה. היה מקום לטעות ולסבור שמשום כך, יששכר חשוב יותר וזבולון נחשב רק משני וטפל לו. התורה רצתה למנוע טעות זו, וללמד שיששכר וזבולון שווים לכל דבר. לפיכך, בין תיאור מטה יששכר לתיאור

ילדים יקרים! האם תוכלו למצא את רצף האיורים בתפזרת? שימו לב, ישנן 8 קבוצות שונות ונתן למצא אותן בכל כוון (גם באלכסון). בהצלחה!

תפזרת איורים

שירים חסידים

ותהו בעין שחול על פלגי
מים אשר פרו ונתן בעתו
ועלהו לא יבול, וכל אשר
יששה יגליה.
והיו למשסה שאסור
ורחקו כל מבליעד שיש
עליה אלסוך כמשוש חתן
על כלה.

והביאותים אל הר קרשי
ושמחתים בבית תפלת
עוליתיהם וזבחתיהם לרצון על
מזבחי כי ביתי בית תפלה
יקרא לכל העמים.
ותהו ביום ההוא ותקע
בשופר גדול וקבו האבדים
בארץ אשר והגדלים
בארץ מערים והשתחוו לה'
בהר הקדש בירושלים.

ובכן צדיקים נראו
ושמחו וישרים יגלו
וחסידים ברנה יגלו.

ובכן תן כבוד לעמך תהלה
ליראד ותקנה טובה לדורשיך
ופתחון פה למתחלים לך, שמחה
לארצך ששון לעירך וצמיחת קרן
לדור עבדך ועיריך נר לכן ושי
משיחך במתנה בימינו.

והאר עינינו בתורתך, ונדב לבנו
במצותך, ונחל לבנו לאהבה
וליראת את שמך, ולא נבוש ולא
נכלם ולא נכשל לעולם ועד.

ואני ברב חסדך אבוא ביתך
אשתתה אל חילך קרשך
ביראתך, מה טובו אהליך ועמך
משכנתך ישראל.

ואני נתתי לך שכם אחד על
אחיך אשר לקחתני מיד האמרי
בחרבי ובקשתי.

ואתה קדוש יושב תהלות
ישראל.

ובא לציון גואל וישיבי פשע
ביעקב נאם ה'.

ובאו האבדים בארץ אשר
והגדלים בארץ מצרים,
והשתחוו לה' בתר הקדש
בירושלים.

ואתה בקדשך בקדשה של
מעלה, ועל ידי זה ישפע שפע
רב בכל העולמות ולתקן את
נפשותינו ורוחותינו ונשמתינו
מכל סיג ופגם. ולטהרנו
ולקדשנו בקדשתך העליונה,
אמן סלה.

ואמר ביום ההוא הנה אלינו
זה קונו לו וישיענו זה ה' קונו
לו נגילה ונשמחה בישועתו.

ואנחנו עמך וצאן מרעיתך
נודה לך לעולם לדור ודור נספר
תהלתך.

לעילוי נשמת
שלום ציון כהן
בן שרה ז"ל
נלב"ע י"א טבת ה'תשע"ט
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
ליליאן סיבוני
בת רבקה ז"ל
נלב"ע י' תשרי ה'תשפ"ה
תנצב"ה

משכן
שילה

וְשׁוּיִן שְׁמֵשִׁיקִין אֶת הַמִּים בְּכָלִי אָבֹן לְטַהֵרָן, אֲבָל לֹא מְטַבֵּילִין. וּמְטַבֵּילִין מִגֵּב
לְגֵב וּמִחֲבוּרָה לְחֲבוּרָה:

הקדמה: משנתנו מוסיפה לבאר כמה אופנים שמותר להטביל כלים בשבת ויום טוב.

וְשׁוֹן בית שמאי ובית הלל בדעתם לגבי
הדין **שְׁמִשְׁקוֹן** [-מחברים] **אֶת הַמֵּיִם** שנטמאו והינם
נקיים וראויים לשתייה
ונמצאים **בְּתוֹךְ כְּלֵי אֶבֶן**
לְטָהֳרָן על ידי שמשיקם
ומחברם למי מקווה כשר,
וכך נטהרים גם המים
הנקיים שבתוך כלי האבן
(אבל המים שבתוך המקווה אינם
ראויים לשתייה, ומפני כך אינו
משתמש בהם עצמם). **אָבֵל** אגב
ההשקה **לֹא מְטַבֵּילִין** -
כלומר אין היתר להטביל
כלי טמא אגב ההשקה,
שעל ידי ההשקה יכניס את
כל הכלי לתוך המים וכך
גם הכלי ייטהר מטומאתו
בטבילה זו, ואף שאין
הטבילה מוכחת שבאה
לטהר, מודים בית הלל
לאסור. ממשיכה המשנה
ומבארת דין נוסף, **וּמְטַבֵּילִין**

כלי ביום טוב **מִזְבֵּחַ לְעֹלָה** – מי שהטביל כלים על דעתו להשתמש בהם לדרך זיתים בבית הבד לשמן של חולין, ונמלך בדעתו להשתמש בהם עתה לדריכת ענבים בגת ליין של תרומה, או שחשב להשתמש לתרומה ונמלך בדעתו להשתמש לקודש, בכל אלו צריך להטביל פעם נוספת לשם המעלה היותר חמורה, ומבארת המשנה שטבילה זו מותרת ביום טוב, שאין כאן תיקון כלי כיוון שאינה אלא לתוספת טהרה. מבארת המשנה דין נוסף, ו**מַחְבוּרָה** **לְחִבּוּרָה** – הטביל כליו על מנת לאכול בהם פסח עם חבורה אחת, ונמלך בדעתו לאוכלו עם חבורה אחרת, ורוצה להחמיר על עצמו ולטבול כליו פעם נוספת, אף שמן הדין אינו צריך, אותה טבילה מותרת ביום טוב, כיוון שאינה טבילה המטהרת אלא לחומרא בלבד:

שירים חסידים

וַתִּרְצֵתִי לָכֵן בְּרַכָּה עַד
בְּלִי דָי.
וְשֹׁתֵה רַבְּנֵי לְעֶבְרֵךְ בְּאַמֶּת.
יָדַע כֹּל פְּעוּלֵי בִי אֶתֶּנָּה פְּעֻלָּתוֹ
וְיִכְבֹּן כִּי יִצּוֹר בִּי אֶתֶּנָּה וְיִצְרֹתוֹ
וְיִאמְרֵה כֹל אִשְׁרֵה נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ
ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ
מֶלֶךְ מֶלֶךְ ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
מֶלֶךְ מֶלֶךְ מֶלֶךְ מֶלֶךְ
וּמִצְבוֹתוֹ בְּכָל מִשְׁלָה.

עֲלִיזוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ.
וְהָיָה לָךְ הָאֱלִיקִים מִמֶּלֶךְ הַשָּׁמַיִם
מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְכֵן דָּגָן וְתִרְשֻׁל.
וְלִירוּשָׁלַם עִירָךְ בְּרַחֲמִים
תִּשְׁכּוּ. וְהִשְׁכֵּן בְּתוֹכָהּ כְּאִשֶּׁר
דְּבַרְתָּ. וּבִנֵּה אוֹתָהּ כְּקִרְבֹּן
בְּיָמֶינוּ בְּנֵי עוֹלָם. וְכַסֵּא דָוִד
עֲבֹד מִתְּהִלָּתוֹ תְּלוּכָה תְּכִין.
וְנִשְׁבַּח ה' לְכָדוֹר בְּיוֹם הַהוּא.
וְהִתְרַם עֲשֶׂה לְכָדוֹ וְנִשְׁבַּח אִישׁ
עַמּוֹ עַל עֲלֻת הַשָּׁחַר.

וּבְרֵאשִׁית ה' יִשְׁכֵּן וְכֹאז צִיּוֹן
בְּרִנָּה.
וְקוֹן ה' יַחְלִיפוּ כַח יַעֲלֹ
אֶבֶר כְּנָשִׁים, רִצּוֹנוֹ וְלֹא
יִנְעוּ לִבָּם וְלֹא יִנְעֻ.
וְקָרַב פְּחוּרֵנוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם
וְנַפְּזוּצֵינוּ כְּנֶם מִרְכָּתִי
אֶרֶץ.
שְׂמַחַת בְּחֶגֶךָ ... וְחַיִּית אֶד
שְׂמַח.
וְשִׁנְנוּת לְכֶנֶךָ וְדִבְרַת כֶּם
בְּשִׁתְּכֶם לְכִיכֶם וּבְלִמְכֶם.
בְּדֶרֶךְ וּבְשִׁכְחֶם וּבְקוֹמֶם.

ותן כנו יצר מוב, לעבדך
באמת וקריאה ובאהבה.

ז

כרני נא וחקוני נא אך הפעם
הזה הוא- ילדים, ואנאמה נקם
אחת משתי עיני מלאשתי.

ח

חוק ומלא משאלותינו.
אמין עשה בשכוננו. והוא
ישלח כמעשה ירינו. ברבה
והצלחה.

המל על משעך, ותשמת
כמעשך. ואמרו לך חסד,

בַּעֲדָקָה עֲמוּסִיָּה,
תִּקְדָּשׁ אֲדוֹן עַל כָּל
מַעֲשֵׂיָּהּ. כִּי מִקְדֵּישֶׁךָ
בִּקְדֻשָּׁתְךָ קִדְשֵׁת, נֹאחַ
לְקֹדֶשׁ פֶּאֶר מִקְדָּוִשִׁים.
חֶק חֲזָן נָתַן לָהֶם שְׂלֵא
יִשְׁנוּ אֶת תַּפְקִידָם, פֹּעֵל
אִמֶּת שִׁפְעֵלְתוֹ אִמֶּת,
וְלֹאֲכֶנָּה אָמַר שֶׁתִּתְחַדֵּשׁ.

טוב לי תורת פיך
מאלפי זהב וכסף.

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
תן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
משה אוריאל יצחקי ז"ל
בן אסנת הי"ו
נלב"ע ט"ו ניסן ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
תן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
שמחה בת אברהם
עווד הלוי גמליאל ז"ל
אובן בן סאלם גמליאל ז"ל
יאת בת מנשה מהצרי ז"ל
חנצרה"ה

תקציר: הכרוז פונה לילדים ומגיש להם בשמחה וגאון את המכתב של המלך שלומאי. בדרךם החוצה, הם פוגשים באביעזר ששש ושמוח לקראתם. הם מצטערים בפניו על כך שלא זכו במרוץ והוא אומר להם שהוא איננו מאכזב כלל ועקר. הוא מעודד אותם לפתח את המכתב ולקרא את תכנו.

שירים חסידיים

כי ארך ימים ושנות חיים
ושלום יוסיפו לך.
כי את כל הארץ אשר אתה
ראה לך אתגנה ויזרעך עד
עולם. לך אתן את הארץ הזאת.
וכרך כל מיני תבואתה לשוכה
ותן ברכה על פני האדמה.
כי אתה הוא מלך מלכי
המלכים, מלכותו נצח, נוראותיו
שיחו, ספרו עזו, פאורו גבאיו,
קדשוהו, רוממותו, רון שיר
ושבת, תוקף תהלות תפארתו.

כאחלה הנמתת בדרך
מעלה: מראה כהן.
כברקים היוצאים מזיו
החיות: מראה כהן.
כגדל גדלים בארבע
קצוות: מראה כהן.
כדמות הקשת בתוך
הענן: מראה כהן.
אמת מה נהדר היה כהן
גדול, בצאתו מבית קדשי
הקדשים בשלום בלי פגע.

והיום עלינו ועל כל ישראל,
ואמרו אמן.
יהי תהדר הנה כנבואת אבי
חזון. וישמע בבית זה.
קול ששון וקול שמחה.
יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני
אדם. כי השביע נפש שקקה,
ונפש רעבה מלא מוב.
ותר ותר, בולם קדושה
לך ושלשון.
ימים על ימי מלך תוסף
שנותיו כמו דר ודר.
יערב נא שיחי עליך,
כי נפשי תערג אליך.

יבנה המקדש, עיר ציון
תמלא, ושם נשיר שיר חדש,
וכרננה נעלה.
יברכך ה' מציון, וראה כטוב
ורושם כל ימי חייך. וראה
בנים לבניך, שלום על ישראל.
והא רעוא קדמך תפתח לבאי
באורייתך ותיבה לך בגין
דברך ועבדך רעונך.
ותשלים משאלין דלבאי,
ולבא דכל עמך ישראל
לשב ויחיו וישלם אמן.
והא שלמא רבא מן שמיא,

- לרפואת והצלחת **יהודה בן חנינה הי"ו** לורט בת חביבה הי"ו למשפחת מלול הי"ו
- לרפואת **רחל רבקה** בת מסעודה הי"ו
- לרפואת **יוסף שמש** בן ויקטוריה הי"ו
- לרפואת והצלחת **סימי (שמחה) בן שטרייט** בת חסיבה הי"ו
- לרפואת והצלחת **פולט אביטל** בת חביבה הי"ו

משכן עילוי

המלך שלומאי להתנוסס

הקדמה

את המלך שלומאי ואת ארצו המקלעה, כבר הכרנו בחלקים הראשונים של סדרת "המלך שלומאי": "בית המעגלות", "גן המבוקה" ו"ראש וראשון". אבל בצעם, אהם כבר הכרנו אותה עוד לפני כן... הרי כל אחד מאתנו מכיר אותה היטב!

ארצו של המלך שלומאי, הנה משל לארצו של מלך מלכי המלכים, מלך שהשלוש שלו, ההתרחשויות המתרחקות ועוצרות הנשימה, המסחירות לעמים ומשעשעות לעמים, ששאלתיאל וירחמיאל צמידים לצבר בארץ המקלעה הזו - הן משל לדרך שעוברת נשמתו של כל אחד ואחד מאתנו, מאז שהיא יוצאת למסעה בעולם הזה, וצד שהיא שבה למקומה תחת כסא הכבוד.

בזכור, שאלתיאל וירחמיאל, נולדו בארמון של המלך שלומאי. הסיים שלהם היו מאשרים ושלום, והם מעולם לא חשבו שמהו עומד להשפנות. עד שיום אחד, הכל השתנה באחת... היה זה קששני הילדים הזמני אל המלך שלומאי, שהחליט לשלם אותם למשימה, המשימה, שבסמך לבס הם תמיד ידעו שפגיע, במקדש או במאחר... משום שכל ילדי הארמון, נשלחו למשימות בשלב מסוים.

המלך שלומאי, מאד אוהב את שאלתיאל ואת וירחמיאל, גדיון קפי שהוא אוהב את כל ילדי הארמון. הוא שולח אותם למשימות, למרות שהוא אוהב אותם. ליתר דיוק: בגלל שהוא אוהב אותם, הם אינם יכולים להבין זאת בינתיים, אבל הם יבין, במקדש או במאחר.

המשימה של שאלתיאל וירחמיאל, מתבצעת בארצו של המלך שלומאי, הארץ שמחוץ לארמון. ארץ מסומה, ששונה כל כך מהארמון בו הם נולדו. היא רצופה בסכנות ובאיומים, בסתמים, בתככים ובמזמרות. אבל מי שמכיר יודע, שהיא סומנת בתורה אוצרות אשר לא יסולאו בפז, ששמותם לא נפן למצא אפילו בארמון.

האם שאלתיאל וירחמיאל יצליחו לצלם את הסכנות? האם הם יצליחו לחמק מהמזמרות ולהתגבר על הסתמים? האם הם יצליחו לגלות את אוצרות הארץ, ולמלא את המשימה שלהם? האם הם יחזרו בשלום, צטורי נצחון - או שמא יכשלו בדרך? אהם זמנים לגלות את כל התשובות בסדרת "המלך שלומאי", באשר בחלק העוקב, לומדים שאלתיאל וירחמיאל להכיר בצרכו של האתגר, לא רק במציאות בלתי נמנעת בדרך אל ההשגים - אלא במכלית בעלת צורה עצמי.

אני זמין אתכם אסוא קצת להבסרף אל שאלתיאל וירחמיאל, וללוות אותם בחלקו הרביעי של המסע המרתק שלהם. להתרגש אהם, לסדד אהם, לחזק אהם ולהנות אהם גיטד. זה יהיה מסע עוצר נשימה, משעשע, וגם מחכים. בכל שאהם בוגרים יותר ונחמים יותר, כך אהם תצליחו למצא בחוף הספור משמעות רבה יותר, ואם אהם לא מצליחים מספיק - אהם יכולים תמיד להפזר באבא ואמא... האמינו לי, הם יתנו לעזר לכם!

אז מה אהם אומרים? נצא לדרך???

המשורר יואל טייטלבוים

שירים חסידיים

כל העולם כלו גשר צר מאד,
והעקר שלא יפחד כלל.
כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא.

כל מה שעושה ה' הכל לשוכה.
כל מי שעוסקים בצרכי צבור
באמונה, הקדוש ברוך הוא
ישלם שכרם.

כלם אהובים, כלם ברורים,
כלם גבורים, כלם קדושים.
כלם שאני רוקד כנגד ואני
ובול לנגוע בך, כך לא יוכלו כל
אויבי לנגוע בי לרעה.

מי ראש צרים אראנו
ומנבעות אשורנו הן עם
לכדר ישכן וכנוים לא
יתחשב.

מי נחם ה' ציון, נחם כל
תרבותיה, וישם מרבה כערן,
וערבתה בנ ה'.
ששון ושמחה ימצא בה,
תודה וקול זמרה.

כיצד מוקרין לפני הכלה,
כלה נאת וחסודה.

כי הרבית טובות אלי,
כי הגדלת חסדך עלי,
ומה אשיב לך והכל שלך,
לך שמים אף ארץ לך.
ואנחנו עמך ונאנך,
ותפנים לעשות רצונך.

כי לא ישש ה' עמו
וגתלתו לא ישוב.
כי מצוין תצא תורה
ורבה ה' מורושלם.

לא תבושי ולא תכלמו,
מה תשתתתו ומה תתמי,
כך יחסו עני עמי, ונגנתה
עיר עלי תלה.

לב טהור ברא לי אלקים
ורוח נכון תדש בקרבי.
לבינימין אמר ודיר ה'
ישכן לבטח עליי.

מה אהבתי תורתך, כל
היום היא שיתתי.
מתרה ה' אלקינו ישמע
בתרי יהודה.

מי יתן לי אבר ביונה
אעופה ואשכנה.
מי יתן מצוין ישועת
ישראל בשוב ה' שבות
עמו וגל יעקב ושמח
ישראל.

מקומך מלכנו תופיע.
מצוה גדולה להיות
בשמחה תמיד.
מקימו מעפר דל
מאשפת זרים אביון.
משה אמת ותורתו
אמת.

משכן שילה

לרפואת והצלחת
ר' יצחק בן זוהרה הי"ו
אסתר בת עליזה הי"ו
למשפחת זואנה הי"ו

**לרפואת והצלחת
מזל אביטן
בת עליה הי"ו**

**לרפואת
ראובן
בן אורה נדרה הי"ו**

**לרפואת והצלחת
ר' עמרם בן זוהרה
זוהרה פרלה בת סוליקה
למשפחת אלול הי"ו**

**להצלחת
יעקב בן יפה הי"ו
שולמית בת יפה הי"ו**

לומדים נביא

אליהו פוגש את אלישע

לו, כדי שהוא יוכל לומר לאביו ואמו שלא יעקבוהו כי יש לו רוח גדול להרויח מאליהו הנביא.

ואכן הלך אלישע וחרו, ובשובו שחט את צמד הבקר ובשלם בכלי הבקר, ולקח את הבשר ונתן לאנשים שחרשו אותו שיאכלו וישמחו, כי אין הנבואה שורה אלא מתוך שמחה, ואלישע רצה לעשות סעודת פרדה מהחורשים ומהאנשים שהיו במקום.

ויש אומרים שאלישע הנביא רצה להתמסר כל כולו ללמד חכמה מאליהו הנביא, ולכן פעל באופן כזה שלא יהיה לו לאן לחזור והוא לא יוכל לחרש יותר, וכך יוכל להיות עם אליהו הנביא בתמידות וללמוד ממנו כמה שיותר, ובהיותו נביא לעם ישראל כבר אין לו צורך בהקמרינות הכלולה בעבודת האדמה.

מה קרה בהמשך? ואיזו מלחמה החלה? זאת נלמד בעזרת ה' בפעמים הבאות.

כאמור, עזב אלישע את עבודתו ורץ אחרי אליהו. המלבי"ם מבאר שהוא הרגיש ברוחניות העצומה שהיה שרוי בה אליהו הנביא אחרי המעמד שהיה בהר חורב כפי שלמדנו, והיה בזה כעין האור שבקע ממש רבנו עד שהיה צריך לשים מסוה על פניו. **גם** האדרת עצמה היתה ספוגה ברוחניות, כי אליהו הנביא הסתיר פניו באדרתו במעמד הנשגב שהיה בהר חורב.

פנה אלישע הנביא אל אליהו ואמר לו: "אשקה נא לאבי ולאמי ולאכה אחריד" - אלישע רצה לבקש רשות מהוריו ולהפרד מהם כי רצה ללכת ולשמש את אליהו הנביא.

ענה לו אליהו הנביא שהוא יכול ללכת אליהם ולחזור: "לך שוב, כי מה עשיתי לך". **יש** אומרים שאליהו הנביא רצה לנסות את אלישע אם הוא רצה לבוא אחריו גם אחרי שיגיע להוריו, או שמא זו רק התרגשות רגעית והיא תחלוף. **ויש** אומרים שאליהו אמר לאלישע שילך אל אביו ואמו כפי שאמר, ויחזור אליו, שכל מה שעשה אליהו, יהיה מסור בידיו אלישע, ובכוחו הוא יוכל לעשות נסים ומופתים (כפי שעוד נראה בסעיף דמשך).

אליהו הוסיף ואמר לו שיש עוד הרבה כוחות ורוחניים שהוא יוכל למסר

למדנו על מדת הקנאות שהיתה לאליהו הנביא, ושבגללה לא רצה הקב"ה שאליהו ימשיך להתנבא לעם ישראל. אף על פי שהקנאות היא מדה טובה, היא פחות מתאימה למנהיג שצריך לעורר רחמים על עם ישראל. לכן צוה הקב"ה את אליהו הנביא שימשיח את חזאל למלך על ארם, את יהוא בן נמשי למלך על ישראל (ובארנו שבסופו של דבר אלישע הוא שמשיח אותם), וכן אמר הקב"ה שאלישע יתמנה לנביא במקום אליהו הנביא.

ואכן אליהו יצא לדרך מהר חורב. יתכן שאליהו יצא לכונן דמשק כדי למשח את חזאל למלך על ארם, ובדרך הוא מצא את אלישע, ומפני שראה אליהו שאלישע הזדמן לפגיו, הבין שרצון ה' הוא שתחלה ימשח את אלישע.

באותו הזמן חרש אלישע את השדה עם צמד בקר. יש אומרים שהיו חורשים את השדה שנים עשרה פעמים לפני שהיו זורעים, וזו היתה הפעם השנים עשרה, ובכל זאת כשראה אלישע את אליהו הנביא הוא רץ לדבק בו. **ויש** אומרים שהיו שם שנים עשר חורשים שכל אחד מהם חרש באמצעות צמד בקר, או שהיה אלישע ממנה עליהם, והיה בזה רמז שהוא יהיה ממנה על שנים עשר שבטי ישראל.

אליהו הנביא התקרב לאלישע והשליך מעליו את אדרתו, כדי לרמז לאלישע שהוא יהיה לנביא תחתיו.

מעקב הפרקים

ד
ה
ט
י
יא
יב
יג
יד
טו
טז
יז
יח
יט

רבי ישראל אלחנני
בית סל אשדוד

רבי יעקב שריק
מחברי מדרש

רבי יוסף פתחיו
מחברי חסידים

רבי יחזקאל מאמן
מחברי מדרש

רבי יצחק מרדכי
בית שבת מירא - אשדוד

רבי דב יפה
מחברי שו"ת נתיבות

רבי אהרן לייב שטיינמן
בית שבת מירא - אשדוד

רבי אהרן לייב שטיינמן
בית שבת מירא - אשדוד

רבי אהרן לייב שטיינמן
בית שבת מירא - אשדוד

רבי אהרן לייב שטיינמן
בית שבת מירא - אשדוד

רבי אהרן לייב שטיינמן
בית שבת מירא - אשדוד

שירים חסידים

קדש את שמך על מקדשי
שמך, וקדש את שמך
בעולמך, ובשועתך תרומ
והגבית קרננו למעלה,
והושיענו בקרוב למען
שמך.
קדשנו במצותיך וזמן
הקטנו בתורתך ושבענו
מטובך ושמוחנו בישועתך
וסתר לבנו לעבדך באמת.

צוה ישועות יעקב.
ציון חלא תשאלי לשלום
אסיריך.
צמאה נפשי לאלקים
לא-הי מתי אבוא
ואראה פני אלקים.

עוד אבינו ה'.
עוד ושמע בערי יהודה
ובחצות ירושלים קול שושן
וקול שמוחה קול חתן וקול
כלה. קול מצהלות חתנים
מחפזים וגערים ממשחה
נגינתם.
עודה כבודי עורה הנב" וכוונ
אעיר שחר.
עז ותרר לבושה ותשחק ליום
אחריו.

על ידי נגנים ומחזאות כף
מתתקין כל הדינים.
עם ישראל חי.

נעלה נעלה, נעלה נעלה
לבית המקדש ברנה, נעלה,
ברנה, נשתתות. ברנה, נעלה,
נשתתות.
נגיל ונשיש בזאת התורה.
סימן טוב ומוץ טוב יהא לנו
ולכל ישראל.
עברו את ה' בשמחה באו
לפניו ברנה.

לעילוי נשמת
יצחק גולן
בן שרה ז"ל
נלב"ע י"ד אב
התשמ"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
דניאל אביטל
בן חסידה ז"ל
נלב"ע כ"א סיון
התשס"ד
תנצב"ה

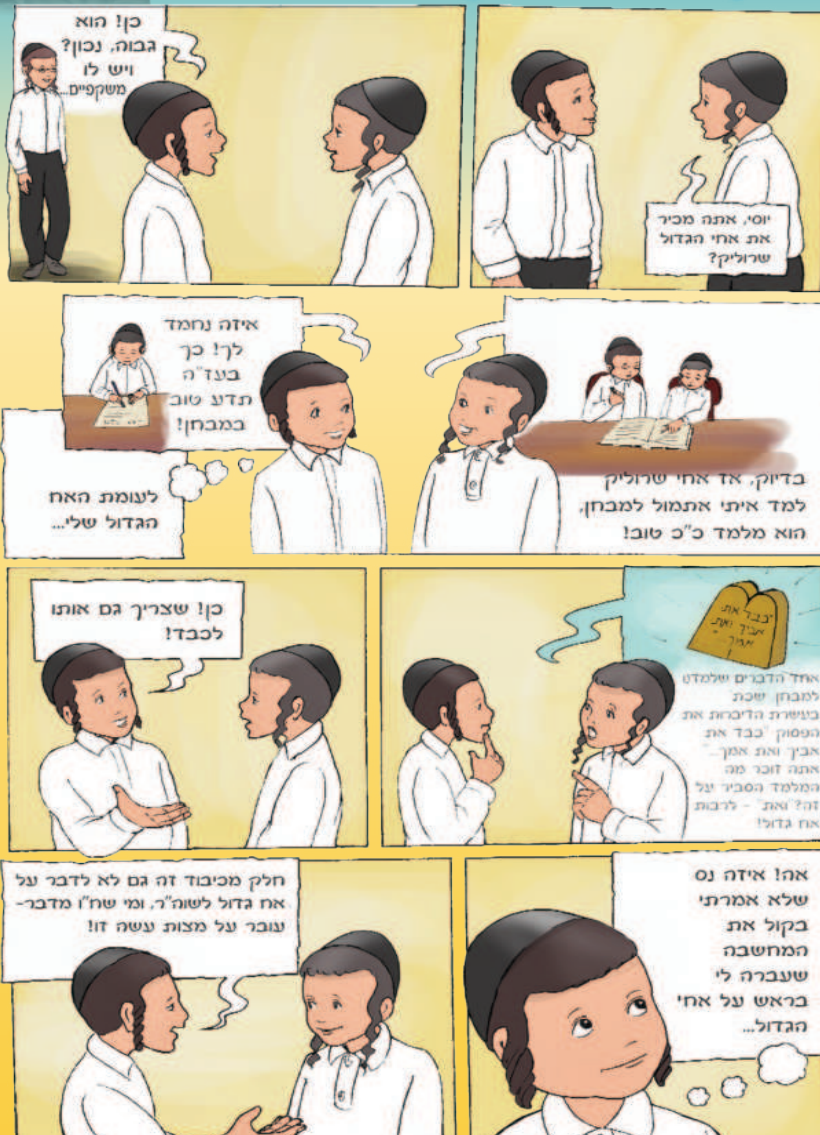
להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
רוחש שושן
בת חביבה ז"ל
נלב"ע י"ד טבת
תנצב"ה

לעילוי נשמת
רוחש שושן
בת חביבה ז"ל
נלב"ע י"ד טבת
תנצב"ה

שמירת הלשון לצאן קדושים

ספר: שמירת הלשון

מחממה לשיבות

דוד יגאל כרמי נ"י קדושים

השמעת הסביבה

כשהיו בני ישראל במדבר, חנו בסדר שביקש מהם יעקב אבינו לעמוד בו סביב המיטה בלוייתו.

על סדר החניה אמרו חכמינו: "טוב לצדיק טוב לשכנו, אוי לרשע ואוי לשכנו".

בני ראובן, שהיו שכני בני קורח משבט לוי, נסחפו אחריהם למחלוקת על משה ואהרן. לעומתם בני שבט יששכר, שהיו שכני משה ואהרן, נתעלו והיו לתלמידי חכמים.

אנו לומדים מזה עד כמה ההשפעה של סביבת מגורים חזקה, ולכן נבחר תמיד לגור בחברת אנשים טובים. לכן ענה רבי יוסי לשאלתו של רבו, רבי יוחנן בן זכאי: "איזוהי דרך ישרה שיצדק בזה האדם?" - "שכן טוב".

כי אם יבקש האדם שכן טוב לגור לידו, ללא ספק יושפע ממנו, ויפיק ממנו תועלת רבה.

בית אמו

להצטרפות למדור זה פנו למייל: v073224999@gmail.com

רבי שלמה הכהן שטיינמאן ראש ישיבת סאטמאר

רבי שמואל זיסל ברוך ראש ישיבת זידיצ'ין

רבי שלום יצחק הלוי ראש ישיבת חסידי חסידות

רבי משה שניידמן ראש ישיבת חסידי חסידות

רבי יעקב בירדוגו מחסידי חסידות

רבי יחיא אדאמן מחסידי חסידות

רבי יוסף ביטון מחסידי חסידות

שירים חסידים

ש

שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם, ויבוא מלך הכבוד.

שבחי ירושלים את ה' הללי אל קדו ציון. שהיננו וקימנו והגיענו לזמן הזה.

שומר ישראל שומר שארית ישראל.

ר

רחמנא רעני רעני ענינא. רבי שמעון בן יוחאי אומר: חס ושלום שתשתבח תורה מ' ישראל, כי לא תשכח מפי דור.

שמת תשמת רעים האהובים בשמחה וצריך כגן עדן מקדם.

שמחו את ירושלים ויגילו בה כל אהבים שישו אתה משובש כל המתאבלים עליה.

שמחם בכגון שלם באור פניך תבהיקם, ורחוק מרשן בידך ונתל ערניך תשקם.

שמחנה ה' א-להינו באליהו הנביא עבדך,

שומרים הפקר לעירך כל היום וכל הלילה.

שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי.

שישו ושמחו בשמחת תורה, ותנו כבוד לתורה כי טוב סגרת מכל סחורה מפז ומפנינים יקרה נגיל ונשיש בזאת התורה כי היא לנו עז ואורה.

ובמלכות בית דוד משחק, במחנה יבוא ויגל לבנו.

שמעתי שהיו אומרים אשרי מי שקרא לכאן ותלמודו בידו.

תורת אמת נתן לנו, ברוך אשר בחר בנו. תורת ה' המנוחה משיבת נפש, עדות ה' נאמנה מתקיימת פתי.

תקשב טוב ויהי טוב.

משכן שילה

לעילוי נשמת ר' עמרם בן שטרייט בן תמוז'ל נלב"ע ח' טבת ה'תש"פ תנצב"ה

לעילוי נשמת יעל שטרנטל בת בנימין ומרצ'לה ז"ל נלב"ע י" סיון ה'תשפ"ג

לעילוי נשמת ר' אליעזר טויטו בן רחל מסעודה ז"ל נלב"ע ל' שבט תנצב"ה

לעילוי נשמת ענוג נצח קדושים ז"ל בן רחלי ואריק נלב"ע כ"ו ניסן ה'תש"פ תנצב"ה

לעילוי נשמת לאה טויטו ז"ל בת אדל הי"ו נלב"ע י"ז ניסן ה'תש"פ תנצב"ה

אבות וبنים יקרים ונכדים!
אם יש לכם הערות או הארות, או הוספות חשובות שתוכלנה להביא תועלת לרבים, אנא הודיעו לנו עליהם, ואם ירצה ה' נתקן הדבר בפעם הבאה, וזכות הרבים תעמוד לכם. חשוב! אבות וبنים מבקשים ברב על פרוש רש"י הקדוש, אלא אם כן צין אחרת. הבקרה: הציורים נועדו להמחשת הדברים בלבד! ואין להסיק מהם שכן נראו אבותינו, או כך ממש היה העניין.

באילו מקומות מנה הקב"ה את ישראל מיציאת מצרים עד פרשתנו?
רש"י הקדוש מפרט לנו את המקומות שהקב"ה מנה עד עכשו את עם ישראל: בפעם הראשונה כשיצאו ממצרים, בפעם השנייה לאחר חטא העגל - כדי לדעת כמה מהעם נשארו בחיים, וכעת, לאחר הקמת המשכן ה' מונה אותם בפעם השלישית.

את מי מבני ישראל מנו?
הקב"ה צוה לספר את כל הזכרים שהם מעל גיל עשרים.

למה?

כי בגיל הזה אדם ראוי לצאת לצבא להלחם במלחמות, וכן לשאר תפקידים שנתן להטיל עליו (בהמשך הספר נלמד על המלחמות עם סיחון מלך האמורי ועם עוג מלך הבשן, וכן זו הכנה לכבוש ארץ ישראל שהיתה בידי הנענים).

מי יהיו הממנים על הספירה?

הממנים על הספירה יהיו אהרן ומושה, ובנוסף יהיו אתם גם נשיאי השבטים (האנשים החשובים מכל שבט) שיעזרו במנין לפי שבטיהם, שהרי הם מכירים הכי טוב את היחוס הנכון של בני שבטם.

התורה מפרטת את רשימת השבטים ונשיאיהם לפי האמהות, נשות יעקב - קדם כל בני לאה ורחל ואחר כך בני השפחות בלהה וזלפה. אבל סדר הספירה של השבטים היה לפי סדר חנייתם במדבר.

כיצד ספרו?

כל אחד שהיה מעל גיל עשרים שנה היה בא לפני משה ואהרן ושנים עשר הנשיאים. הוא הביא עמו את תעודת היחוס שלו (מי הם הוריו ומתי הוא נולד), וכן עדים המוכיחים מאיזה שבט הוא ואת מחצית השקל שלו. וכך היה אומר: אני פלוני בן פלוני ממשפחה פלונית ומשבט פלוני.

מה עשה משה עם מחצית השקל?

משה נטל מהם את חצאי השקלים, ושם את השקלים של כל שבט בקפה בפני עצמה. בסוף מנה משה את חצאי השקלים, וכך ידע כמה אנשים יש בכל שבט ושבת.

למה ספרו בעזרת חצאי שקלים?

כיון שספירה באופן ישיר יכולה להביא לעין הרע וקטרוג על עם ישראל.

מה עשו בכספי מחצית השקל שנאספו?

בכספים אלו קנו קרבות צבור.

שבת שלום לכל הילדים!

חמש במדבר

פתיחה: בחמש בראשית [הנקרא בלשון חז"ל בשם 'ספר הישר'] למדנו על בריאת העולם ועל יחוס עם ישראל עד שבאו לגלות מצרים.

בחמש שמות [הנקרא בלשון חז"ל בשם 'ספר הגאולה'] למדנו על גלות מצרים וגאולת ישראל ממצרים, וכן על קבלת התורה ומלאכת המשכן.

בחמש ויקרא [הנקרא בלשון חז"ל בשם 'תורת כהנים'] למדנו כיצד עם ישראל, ובמיוחד הכהנים, צריכים להיות חיים קדושים וטהורים לעבודה במשכן כדי שהשכינה תשכן בינינו תמיד.

היום אנו מתחילים חמש חדש - חמש במדבר! הוא נקרא כך כיון שהוא מתחיל בפסוק "וידבר ה' אל משה במדבר סיני לאמר". בלשון חז"ל (במשנה יומא ד, א) הוא נקרא 'חמש הפקודים' כיון שבו נספרו (נפקדו) בני ישראל והלויים פעמים. בחמש במדבר יש 10 פרשיות, והוא מחלק ל-36 פרקים. בספר זה נלמד על המאורעות, המלחמות והנסים שארעו לעם ישראל במסעותיהם ובחנייתיהם במשך ארבעים השנים שהיו במדבר, עד שהגיעו סמוך לארץ ישראל.

בפרוש הפלי יקר (ויקרא ד, יא) מותב שהעוסק בספר במדבר כאלו הקריב קרבן אשם. כי ידוע שישנם חמשה סוגי קרבות: עולה, מנחה, חטאת, אשם ושלמים. וכל אחד מהם הוא כנגד ספר אחד מחמשת חומשי התורה. העוסק בספר בראשית כאלו הקריב עולה, ומי שעוסק בספר שמות כאלו הקריב מנחה, בספר ויקרא - חטאת, בספר במדבר - אשם, ובספר דברים כאלו הקריב קרבן שלמים. יוצא שמי שעוסק בכל חמשה חמשי תורה כאלו הקריב את כל סוגי הקרבות.

פרק א

מפקד בני ישראל במדבר

באיזה תאריך מתרחש המפקד בפרשתנו?

בשנה השנייה לאחר צאת בני ישראל ממצרים, בתאריך א' באייר הקב"ה מצוה את משה רבנו לספר את עם ישראל. למרות שקשה יצאו ממצרים (ט"ו ניסן) משה מנה אותם, ושוב מנאם בתשרי שאחריו.

אתם יודעים למה?

כי כל אחד אוהב לספר ולדעת כמה יש לו ממה שחביב עליו. למשל, ילד שאוהב קלפים מרבה לספר אותם כדי לדעת כמה יש לו. ילדה שאוהבת מדבקות, תמיד תרצה לספר ולדעת כמה יש לה. כך גם הקב"ה רצה להראות לנו כמה הוא אוהב אותנו וכמה אנו חביבים עליו, ולכן צוה את משה לספר אותנו שוב ושוב.

סכום הספירה:

כמה אנשים היו בספירה בפשטנו?

הסך הכולל יצא 603,550 אנשים מעל גיל עשרים, לפי החלוקה הבאה:

שבת:	יחוס:	נשיא:	מנינם:
1 ראובן	בני לאה	אליצור בן שדיאור	46,500
2 שמעון	בני לאה	שלמיאל בן צורישדי	59,300
3 גד	בני זלפה	אליסף בן דעואל	45,650
4 יהודה	בני לאה	נחשון בן עמינדב	74,600
5 יששכר	בני לאה	נתנאל בן צוער	54,400
6 זבולון	בני לאה	אליאב בן חלן	57,400
7 אפרים (יוסף)	בני רחל	אלישמע בן עמיהוד	40,500
8 מנשה (יוסף)	בני רחל	גמליאל בן פדהצור	32,200
9 בנימין	בני רחל	אבידן בן גדעני	35,400
10 דן	בני בלהה	אחיעזר בן עמישדי	62,700
11 אשר	בני זלפה	פגעיאל בן עקרן	41,500
12 נפתלי	בני בלהה	אחירע בן עינן	53,400

סה"כ:
603,550

שבת לוי

איזה שבת מנו בנפרד מכל העם ומדוע?

הקב"ה צוה את משה שלא למנות את שבת לוי עם שאר העם. רש"י הקדוש מונה שתי סבות לכך:

1. כיון ששבת לוי מומנים על עבודת המשכן, והם לגיונו של המלך, ראויים הם להמנות בנפרד משאר העם.

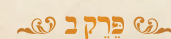
2. ידע הקב"ה שעתידה להיות גזרה על כל הנמנים כאן מבין עשרים שנה ומעלה שימותו במדבר (בגלל חטא העגל), וכיון ששבת לוי משרתי ה', והם לא חטאו בחטא העגל, לא רצה ה' שהם יהיו בכלל הגזרה.

משה רבנו נצטוו גם למנות את הלויים לאחראים על המשכן וכליו. הלויים יחנו מסביב למשכן, פאשר יגיע זמן המוסע - הם יפרקו אותו וישאו אותו בדרך, וכאשר יגיע הזמן לחנות - הם ירכיבו אותו.

שאר בני ישראל יחנו כל אחד בשבטו לפי דגלו, מסביב לאהל מועד, כמו שנלמד בהמשך.

מי השומרים שזר לא יתקרב למשכן?

תפקיד נוסף של הלויים הוא לשמור שזר לא יתקרב למשכן, כיון ש"הזר הקרב יומת".

סדר הדגלים והמחנות

מה מיוחד בסדר הדגלים?

במדרש (רבה ב, ג) מובא שבשעה שהקב"ה ירד על הר סיני לתת את התורה, ירדו עמו מאתים ועשרים אלף (220,000) מלאכים, והם נעשו דגלים דגלים סביב כסא הכבוד.

כשראו ישראל את המלאכים הערוכים דגלים דגלים, מחנות מחנות, אמרו בלבם: הלאי שגם אנו נהיה ערוכים כה. אמר להם הקב"ה: מאחר ואתם השתוקקתם לכך - אף אתם תהיו כה. מיד צוה הקב"ה את משה לעשות את ישראל דגלים דגלים כפי שהם מובקשים.

כיצד ידעו השבטים את הסדר של דגליהם?

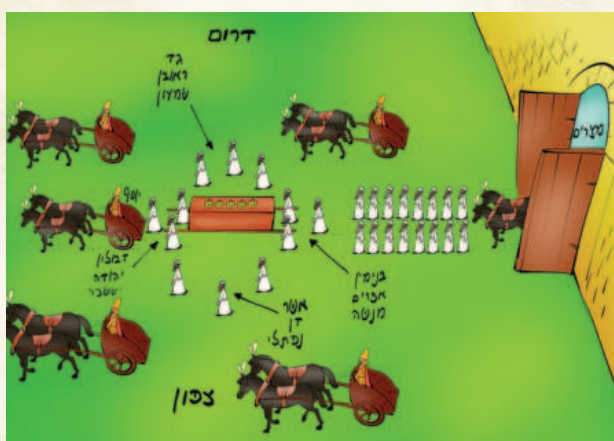
באותה שעה הצטער משה רבנו, וחשש שהשבטים יתקוטטו אלו עם אלו על מקום מתאים שכל אחד ירצה לעצמו בסדר הדגלים.

אמר לו הקב"ה: אין לך ממה לפחד, כיון שהשבטים כבר יודעים את הסדר כפי שקבע להם יעקב אביהם. וכך אמר להם יעקב: כסדר אשר תשאו את מטתי כה יהיו דגליכם במדבר.

ומהו הסדר?

בכל צד של המטה ילכו שלושה בנים. יוסף לא ישא את המטה, מפני שהוא מלך ואין זה לפי כבודו. במקומו ישאו את מטתו של יעקב שני בנים, אפרים ומנשה. גם לוי, שעתידי לשאת את ארון ברית ה', לא ישא את המטה.

וכך לוי בני יעקב את אביהם: במזרח: יהודה, יששכר וזבולון; בדרום: ראובן, שמעון וגד; בצפון: דן, נפתלי ואשר; במערב: אפרים, מנשה ובנימין.

דגלי המחנות כדגלי מרום:

ב'מעם לועז' מתאר את סדר המחנות של המלאכים: שלושה מלאכים בכל צד.

מי המלאך בצד מזרח של כסא הכבוד?

מלאך גדול ששמו אוריאל, ועוד שני מלאכים לצדו.

מי המלאך בצד דרום?

מלאך גדול ששמו מיכאל ועוד שני מלאכים לצדו.

מי המלאך בצד צפון?

מלאך גדול ששמו גבריאל ועוד שני מלאכים לצדו.

מי המלאך בצד מערב?

מלאך גדול ששמו רפאל ועוד שני מלאכים לצדו.

ואכן, כפי רצונם של עם ישראל להדמות למלאכים ולהיות מרפבה לשכינה, צוה הקב"ה לערוך את דגלי ישראל במשכן כסדר הזה:

יהודה, יששכר וזבולון יהיו בצד מזרח, כנגד המחנה של המלאך אוריאל עם שני המלאכים שלצדו, שהם

בצד מזרח של כסא הקבוד.

ראובן, שמעון וגד יהיו בצד דרום, כנגד המחנה של המלאך מיכאל ושני המלאכים שלצדו, שהם בצד דרום של כסא הקבוד.

דן, גד ואשר יהיו בצד צפון, כנגד המחנה של המלאך גבריאל ושני המלאכים שלצדו, שהם בצד צפון של כסא הקבוד.

אפרים, מנשה ובנימין יהיו בצד מערב, כנגד המחנה של המלאך רפאל ושני המלאכים שלצדו, שהם בצד מערב של כסא הקבוד.

נמצא שארבעת דגלי השבטים היו סביב המשכן באותו הסדר של המלאכים סביב כסא הקבוד.

כל קבוצה נקראה 'דגל', והיה לה סימן הפר - מפנה צבועה תלויה על מוט (כמו הדגלים שאנחנו מכירים). במדרש (רבה ב, ו) מובאר שלכל שבט היה צבע אחר, כמו הצבע של האבן הקבועה בחושן עם שמו. בכל דגל היה גם ציור מתאים לשבט, וגם כתבו עליו את שם השבט.

ואלה היו סימני הדגלים של השבטים:

מה היה הסמל של ראובן?

דגלו היה בצבע אדם (פאבן החשן שלו 'אדם'). על דגלו של ראובן צירו דודאים (שהביא לאמו) על שם הפסוק: "וימצא דודאים בשדה".

מה היה הסמל של שמעון?

דגלו היה בצבע ירוק (פאבן החשן שלו 'פסודה'). על דגלו של שמעון צירו את העיר שכם לזכר הנצחון על העיר שכם.

מה היה הסמל של לוי?

דגלו היה בשלושה צבעים - שליש אדם, שליש לבן ושליש שחור (פאבן החשן שלו 'ברקת'). על דגלו של לוי צירו אורים ותמים - את החשן שנשא הכהן הגדול שהיה משבט לוי על לבו.

מה היה הסמל של יהודה?

דגלו היה בצבע תכלת כרקיע השמים (פאבן החשן שלו 'נפר'). על דגלו של יהודה צירו אריה על שם הפסוק: "גור אריה יהודה".

מה היה הסמל של יששכר?

דגלו היה בצבע תכלת כהה נוטה לשחור במקצת (פאבן החשן שלו 'ספיר'). על דגלו של

יששכר צירו שמש וירח, כיון שהם היו בקיאים בתקופות ומזלות, וידעו לחשב על פי השמש והירח את תקופות השנה. כמו שנאמר עליהם: "ומבני יששכר יודעי בינה לעתים"

מה היה הסמל של זבולון?

דגלו היה בצבע לבן (פאבן החשן שלו 'יהלום'). על דגלו של זבולון צירו ספינה, כיון שהיה עוסק בספנות כדי לתמוך ביששכר שתהיה לו מנוחה ויוכל לעסוק בתורה, על שם הפסוק: "זבולן לחוף ימים ישכן".

מה היה הסמל של דן?

דגלו היה בצבע כחל כהה (פאבן החשן שלו 'לשם'). על דגלו של דן צירו נחש על שם הפסוק: "יהי דן נחש עלי דרך".

מה היה הסמל של גד?

דגלו היה בצבע שחור ולבן (פאבן החשן שלו 'שב'). על דגלו של גד צירו מחנה, על שם הפסוק: "גד גדוד יגודנו", כלומר גד התברך בברכה זו שילך למלחמה בגדודי צבא חזקים ונצח.

מה היה הסמל של נפתלי?

דגלו היה בצבע אדם כהה (דומה יותר לירוק. פאבן החשן שלו 'אחלמה'). על דגלו של נפתלי צירו אילה, על שם הפסוק: "נפתלי אילה שלחה".

מה היה הסמל של אשר?

דגלו היה בצבע צהב דומה לשמן (פאבן החשן שלו 'מרשיש'). על דגלו של אשר צירו עץ זית, על שם הפסוק: "מאשר שמנה לחמו".

מה היה הסמל של יוסף (אפרים ומנשה)?

דגלו היה בצבע שחור חזק (פאבן החשן שלו 'שהם'). על דגלו היה ציור של מצרים כיון שהיו תולדותיו במצרים. שבט יוסף נחלק לשני בניו - אפרים ומנשה, ולכן היו להם שני דגלים.

על דגלו של אפרים צירו שור, כדי לרמז שיצא ממנו יהושע שעליו נאמר: "בכור שורו הדר לו".

על דגלו של מנשה צירו ראם, לרמז שעתיד לצאת ממנו גדעון שעליו נאמר: "וקרני ראם קרניו".

על דגליהם של אפרים ומנשה צירו גם את מצרים כדי לרמז שהם נולדו במצרים.

מה היה הסמל של בנימין?

דגלו היה בגוונים רבים והיו כלולים בו כל צבעי דגלי שאר השבטים (פאבן החשן שלו 'שפה'). על דגלו של בנימין צירו זאב על שם הפסוק: "בנימין זאב יטרף".

שלושת המחנות שבמדבר

סדר המחנות

עם ישראל חנה במדבר באהלים, כשהמשכן במרכז וכלם מסביבו: סביב המשכן בסמוך לו ממש - חנו כל שבט לוי. משה ואהרן ושני בניו חנו מול פתח המשכן, ושאר הלויים בסמוך לשלושת הצדדים האחרים.

כל העם חנה רחוק מהם והלאה סביב סביב.

כיצד נקרא מקום מגורי העם?

מקום מגורי כל העם נקרא: 'מחנה ישראל', מקום מגורי שבט לוי נקרא: 'מחנה לוי', וחצר המשכן נקרא: 'מחנה שכינה'.

מה המרחק מאמצע המשכן ועד מחנה ישראל?

המרחק מאמצע המשכן ועד תחלת מקום חגית השבטים לכל צד היה שני מיל. לפיכך שטח מחנה שכינה ומחנה לוי יחד היה ארבעה מיל על ארבעה מיל.

שטח חגית השבטים נמשך למרחק של עוד ארבעה מילים מכל צד (שהתחלק בין שלשת השבטים שבו), ובארבע פנות מחנה ישראל היו ארבעה רבועים של ארבעה מיל על ארבעה מיל, ששמשו מקום מרעה לבהמות. לפיכך סך כל שטח המחנות היה רבוע של שנים עשר מיל על שנים עשר מיל.

הרחבה: 'מיל' היא מידת ארך שהיתה נהוגה בזמן תנ"ל. 'מיל' אחד = 2,000 אמות, ובמינו הוא 960 מטר. לפיכך יוצא ששטח כל המחנה כלו (12 מיל על 12 מיל) היה: 11,520 קילומטר על 11,520 קילומטר.

בארה של מרים

היכן היתה בארה של מרים?

ליד פתח חצר המשכן, בסמוך לאהל משה, חנתה 'בארה מרים'.

מי הבארה היו גולשים מומנה ונעשים נהר מים, שהתפצל לנחלים. נחל אחד הקיף את כל חצר המשכן, וכן הקיפו נחלים את מקום מגורי הגוים, ואת כל המחנה כלו. כמו כן היו נחלים מפרדים בין כל שבט ושבט ובין כל משפחה ומשפחה. מי הבארה היו מגדלים עצי פרי ומעדנים.

חגית השבטים

צד מזרח - מחנה יהודה: שבט יהודה, שממנו יבואו מלכי ישראל, היה השבט הראשון למסעות ולחניה. לידו (בפתח המשכן) חנו משה, אהרן ובניו הכהנים. יחד אתם היו גם שבט יששכר ושבט זבולון.

צד דרום - מחנה ראובן: שבט ראובן, הבכור לבני ישראל, לידו (בצדי המשכן) חנו בני קהת. יחד אתם היו גם שבט גד ושבט שמעון.

צד מערב - מחנה אפרים: שבט אפרים, לידו (מאחורי המשכן) חנו בני גרשון. יחד אתם היו גם שבט מנשה ושבט בנימין.

צד צפון - מחנה דן: שבט דן - המאסף. לידו (בצדי המשכן) חנו בני מררי. יחד אתם היו גם שבט אשר ושבט נפתלי. זהו המחנה המגן על עם ישראל מערפו.

מסעות השבטים

כיצד היו יוצאים למסע?

וקף היה סדר המסע ממקום למקום (בקצרה):

- העניו התרומם מעל המשכן ונמשך מעל דגל מחנה יהודה קקורה. זה היה סימן מ-ה' שעליהם לצאת למסע.

- הכהנים תקעו בחצוצרות: תקיעה תרועה ותקיעה.

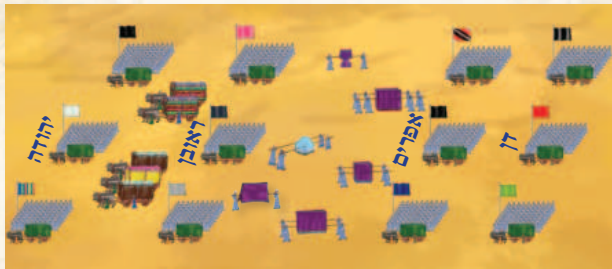
- משה הכריז: "קומו ה' ויפצו איביך ויגסו משנאיך מפניך".

- אהרן ובניו נכנסו למשכן, הורידו את הפרכת המבדילה בין הקדש לקדש הקדשים, וכסו בה את ארון העדות. אחר כך הם כסו גם את שאר כלי הקדש (היו עוד כסויים, נלמד עליהם בעזרת ה' בהמשך).

- בני קהת לקחו את כלי הקדש מן המשכן.

- בני גרשון ומררי פרקו את המשכן, והעמיסו הכל על העגלות.

מחנה ישראל החל לנסע לפי הסדר הזה:

- ראשונים יצאו דגל מחנה יהודה.
- אחריהם עגלות המשכן על ידי גרשון ומררי.
- אחריהם דגל מחנה ראובן.
- אחריהם כלי המשכן (הארון, המזבחות, השלחן וכו') על ידי בני קהת.
- אחריהם דגל מחנה אפרים.
- אחריהם דגל מחנה דן.

לפני יציאת כל 'דגל' היו הכהנים תוקעים שוב תקיעה תרועה ותקיעה.

את סדר המסעות נבאר בהרחבה בעזרת ה' בפרשת בהעלתך.

כיצד היה סדר החניה?

כשהגיע זמן החניה היה סדר החניה כך:

- העניו היה מתקפל ומרחף מעל דגל מחנה יהודה כסכה.

- משה היה מכריז: "שובה ה' רבבות אלפי ישראל".

- מחנה יהודה היה חונה ראשון בצד מזרח.

- בני גרשון ומררי היו בונים את המשכן, ובינתים הגיע

מחנה ראובן וחנה בצד דרום. (עד שבני קהת הספיקו להגיע

עם כלי המשכן, היה המשכן בנוי כבר).

- בני קהת היו מכניסים את הפלים למשכן והכהנים

היו מעמידים אותם במקומם.

- לבסוף חנו מחנה אפרים במערב ומחנה דן

בצפון.

תולדות אהרן

"ואלה תולדות אהרן ומשה ביום דבר ה' את משה בהר סיני" - אם נסתכל בהמשך הפסוקים נראה שרק בני אהרן נמנים.

אז למה אמרה התורה "תולדות אהרן ומשה"?

מפנין שמושה למדם תורה נקראו תולדותיו. מכאן לומדים שכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאלו ילדו.

התורה מזכירה שלא אהרן היו ארבעה בנים: נדב, אביהוא, אלעזר ואיתמה נדב ואביהוא מתו ביום חגת המשכן כשהקריבו אש זרה לפני ה', ונשארו רק אלעזר ואיתמה.

אלעזר ואיתמה קבלו דרגה של כהנים גדולים, כך שאם אהרן נטמא ולא יכול היה לעשות את עבודת הכהן הגדול, שמש אלעזר או איתמה ככהן גדול במקומו.

תפקיד הלויים במשכן

הקב"ה בחר בלויים להיות העוזרים של הכהנים בעבודת המשכן. תפקידם של הלויים היה:

- לעזר לכהנים לשמור שלא יכנסו זרים למשכן.
- לשאת את המשכן במסעות.
- לדאג לכלי המשכן שהיו תיקונים.
- לעזר במלאכות הקשורות לקרבנות שאינן מחיבות כהן.
- לשיר בזמן נסוח היין על הקרבנות.

ומדוע הלויים זכו לקב"ה הגן על בכורי ישראל שלא ימותו במפת בכורות ובכך קדש אותם לעבודתו?

באמת בהתחלה רצה הקב"ה שהבכורות יהיו אלה שיעבדו בבית המקדש. כך כתוב: "כי לי כל בכור בבני ישראל". אבל כאשר חטאו הבכורות בחטא העגל הם הפסידו את מעמדם, ובמקומם בחר ה' בשבט לוי - השבט היחיד שלא חטא בעגל.

מגן הלויים

הקב"ה צוה את משה רבנו: "פקד את בני לוי לבית אבתם, למשפחתם, כל זכר מגן חדש ומעלה". בשונה משאר העם שאותם מנו מגיל עשרים שנה ומעלה.

מה היתה מטרת ספירת הלויים?

הספירה נועדה לבדק את מספר הלויים לעמת בכורי ישראל כדי לפדות אותם, כפי שנלמד בהמשך.

מדוע היה למשה קשי למנות את התינוקות?

אמר משה לפני הקב"ה: "איך אפנס לתוך אהליהם לדעת את מגן התינוקות? אין זה מיוחדת הצניעות להפנס לאהלים". אמר לו הקב"ה: "עשה אותה שלף ואני אעשה את שלי", מיד "ויפקד אותם משה על פי ה' כאשר צוה".

כיצד מנה משה בסופו של דבר את התינוקות?

משה עמד בפתח האהל של כל משפחה ומשפחה, ובת קול היתה יוצאת מן האהל ואומרת: כך וכך תינוקות יש באהל זה, ולכן נאמר "על פי ה'".

במהלך ספירת הלויים, מזכרים בתורה גם תפקידיהם בנשיאת המשכן וכליו במדבר.

מי היו בני לוי?

בתי האב של בני לוי היו: גרשון, קהת ומררי. לכל אחד מהם היו בנים שהקימו משפחות.

כמה משפחות היו בבני לוי?

בסך הכל היו לשבט לוי שמונה משפחות:

לגרשון שני בנים - לבני ושמעי. במשפחות אלו היו 7,500 זכרים מגיל חדש ומעלה. נשיא בני גרשון היה אליסף בן לאל. הם חנו מאחורי המשכן בצד מערב, ותפקידם היה לשאת בזמן המסעות את: יריעות המשכן (שלשת הפסוים שהיו על המשכן), מסך הפתח של המשכן, קלעי החצר, מסך פתח החצר ואות מיתרי המשכן (אתם חברו את פסויו המשכן ליתדות שתקעו בקרקע).

לקהת ארבעה בנים - עמרם, יצחק, חבדון וזיאל. במשפחות אלו היו 8,600 זכרים מגיל חדש ומעלה. נשיא בני קהת היה אליצפן בן ציאל. הם חנו בצד דרום של המשכן, ותפקידם היה נשיאת כלי המשכן: הארון, השלחן, המנורה, מזבח הזהב ומזבח הנחשת וכלי הקדש ששמשו את השלחן והמנורה והמזבחות.

למררי שני בנים - מחלי ומושי. במשפחות אלו היו 6,200 זכרים מגיל חדש ומעלה. נשיא בני מררי היה צוריאל בן אביחיל. הם חנו בצד צפון של המשכן, ותפקידם היה לשאת את: קרשי המשכן (מהם נבנו קירות המשכן), הבריתים (שחברו בין עמודי המשכן), העמודים (עליהם נתלו הפרכת שהיתה לפני קדש הקדשים והמסך שהיה בפתח המשכן), האדנים (עליהם עמדו העמודים), כלי העבודה לבגית ופרוק המשכן, עמודי החצר (עליהם נתלו קלעי החצר), אדניהם, יתדותיהם ומיתריהם (אתם חברו את קלעי החצר לקרקע).

על כל שבט לוי מנה לנשיא אלעזר בן אהרן הכהן.

כנגד פתח המשכן בצד מזרח, חנו משה ואהרן ובני משפחותיהם.

סכום מגן (הזכרים) הלויים:

בית אב:	נשיא:	משפחות:	מנינם:
גרשון	אֶלִי־סָפָ בֶן לָאֵל	לִבְנֵי	7,500
		שְׁמַעִי	
קהת	אֶלִי־צִפּוֹ בֶן עִזִּיאל	עֲמֶרֶם	8,600
		יִצְחָק	
		חֲבֵרֹן	
		עִזִּיאל	
מררי	צוּרִיאל בֶן אֲבִיחִיל	מַחֲלִי	6,200
		מוֹשִׁי	
סה"כ: 22,300			

מגן הבכורות בבני ישראל ובשבט לוי

משה ואהרן מנו את בני לוי ומספרם הכולל היה 22,300 ומתוכם היו 300 בכורות. לאחר מכן צוה ה' את משה לספר את בכורי ישראל מגן חדש ומעלה (שמונה זה חלה עליו קדשת בכור) כדי לפדות אותם ולהחליפם בלויים.

מדוע יש צורך לספר את בכורי ישראל?

מלכתחלה כל הבכורות היו צריכים לעבד בבית המקדש, אך מפני שחטאו בני ישראל בחטא העגל, נמנעה מהם הזכות הזו ועברה ללויים, וכדי שהלויים יהיו ראויים לשרת לפני ה' הם יפדו בגופם את קדשת בכורי ישראל, כך קדשת הבכורות תחול על הלויים (פדיון בכורות).

כמה בכורות היו בבני ישראל?

מושה רבנו ספר בצווי ה' את מנין בכורות בני ישראל ומנינם היה סך: 22,273 בכורות.

החלפת בכורות ישראל בשבט לוי (פדיון בכורות)

לסכים:

הלויים היו: 22,300 ומותכם 300 בכורות שאין צורך לפדותם. בכורות ישראל היו: 22,273. יוצא ש-22,000 לויים פדו 22,000 בכורות, ונשארו 273 בכורות שלא נפדו.

מה עשו עם בכור שלא נפדה?

כל בכור שלא נפדה מכיון שלא היה לוי כנגדו, שלם פדיון של חמשה שקלים ובכר הוא פדה את עצמו.

כיצד החליטו מי יפדה על ידי בן לוי ומי על ידי חמשה שקלים?

מושה לקח 22,273 פתקים. על 22,000 כתב 'בן לוי' ועל 273 פתקים כתב 'חמשה שקלים'. ערבבם בקלפי ואמר לבכורות שיטלו את הפתקים לפי גורל. בכור שעלה בגורלו 'חמשה שקלים' היה צריך לשלם פדיון כסף. בסך הכל שלמו הבכורות: 1,365 שקלים (273 x חמשה שקלים), אותם צנה ה' את מושה לתת לאהרן ולבני הכהנים.

פדיון בכורות

כמה סוגי בכורות קדושים לה'?

בסוף פרשת בא (שמות יג, יב-טו) למדנו על מוצות פדיון לבכורות הזכרים, והתורה מונה שלשה סוגי בכורות הקדושים לה': א. בכור אדם. ב. בכור חמור (נקרא גם: "בכור בהמה טמאה", או "פטר חמור"). ג. בכור בהמה טהורה.

בפרשתנו מוצה אותנו התורה כיצד לפדות את הבכורות.

כיצד פודים בכור אדם?

בכור אדם - בן בכור שנולד צריך להפדות בחמשה שקלים, והם נתנים לכהן. (בפסע הראשונה שנפדו הבכורות הם החלו עם הלויים, ורק 273 הבכורות העודפים שלמו חמשה שקלים, כמו שלמדנו).

כיצד פודים בכור חמור?

בכור חמור - פטר (בכור) חמור נפדה על ידי ששה או עז שבעליו נותן לכהן תמורתו. על ידי כך פוקעת הקדשה שלו ומותר להשתמש בו לצרכי חליו.

בפסע הראשונה שנפדו בכורות החמורים של בני ישראל, שה אחד של בן לוי פטר כמה פטרי חמורים של ישראל.

מה מיוחד בבכורות החמורים שהם צריכים פדיון?

מפני שהחמורים סיעו לבני ישראל בצאתם ממצרים, שהטעינו עליהם את הרכוש הגדול.

כיצד פודים בכור בהמה טהורה?

בכור בהמה טהורה - אין בו דין פדיון ככסף, אלא צריך להביאו לכהן שיקריב אותו בבית המקדש. (חמור הוא בהמה טמאה ואין אפשרות להקריבו על המזבח, לפיכך צותה התורה לפדותו בשם).

פרק ד

מפקד בני קהת

זכרים שקראנו לחמש שלנו "חמש הפקודים"? אז הנה עוד מפקד, והפעם - מפקד חוזר של בני קהת.

כזכור, היו בשבט לוי שלוש משפחות: גרשון, קהת ומררי. על מספרם ותפקידם של בני קהת נלמד בפרשה הזו ועל בני גרשון ומררי נלמד בעזרת ה' בפרשה הבאה - פרשת נשא.

את מי מבני קהת מנו ומדוע?

במפקד של בני לוי (בפרשתנו את בני קהת ובפרשה הבאה גם את בני גרשון ומררי) צנה הקב"ה את מושה לספר רק אנשים מגיל שלשים ועד גיל חמשים. במנין הקודם של בני לוי המטרה הייתה לראות כמה בכורות אפשר לפדות מעם ישראל, ולכן נספרו גם התינוקות מגיל חדש של הלויים. המפקד הנוכחי הוא כדי למנות את הראויים לשאת את המשכן וכליו.

הרחבה: למלאכת נשיאת המשכן וכליו נבחרו רק אנשים מגיל שלשים עד גיל חמשים, כיון שהם במיטב כחם, כמו שכתוב במשנה (אבות ה, כא) "בן שלשים לפח", ולא יותר מגיל חמשים כיון שמואז כחו של אדם נחלש.

בני קהת קבלו את התפקיד החשוב ביותר בקרב אחיהם הלויים - לשאת את כלי הקדש בזמן המסעות - הארון, השלחן, המזבח, המזבח הזהב, מזבח הנחשת, הפרכת וכלי השרת.

מדוע דוקא בני קהת זכו לתפקיד זה?

ה"אור החיים" הקדוש מסביר שהטעם שנבחרו בני קהת למושא החשוב ביותר הוא מכיון שמקתה יצאו משה ואהרן, לכן ראויים אלו שישאו את ארון התורה.

אף למרות שעבודת מושה בני קהת הוא "קדש הקדשים", אסור להם להקנס לשם ולגעת בפלים המקדשים, אלא רק "בנסע המחנה" הם נשאו את הפלים המקדשים.

הארון

כאשר התרומם הענן מהמשכן היה זה סימן שבני ישראל יסעו, מיד "ובא אהרן ובניו בנסע המחנה והורדו את פרכת המסך וכסו בה את ארון העדת" כשפניהם אחורנית. אחר כך שמו על הארון "כסוי עור תחש" להגן מפני הגשם והאבק, ומעליו בגד צמר בצבע

שנפדו בכורות החמורים של בני ישראל, שה אחד של בן לוי פטר כמה פטרי חמורים של ישראל.

מה מיוחד בבכורות החמורים שהם צריכים פדיון? מפני שהחמורים סיעו לבני ישראל בצאתם ממצרים, שהטעינו עליהם את הרכוש הגדול.

תכלת. מפני גדל מעלת הארון שמו עליו שלושה כסויים.

בני אהרן סדרו את הבדים של הארון, ורק אז יכלו בני קהת לשאת את הפלים במוטות בלי לגעת בהם.

השלחן

את השלחן יחד עם לחם הפנים שעליו כסו עם בגד צמר בצבע תכלת, ועליו שמו את כלי השלחן - הקערות (התבניות לאפית הלחם), הכפות (בזיכי

הלבונה),

העמודים התומכים את

מדפי הלחם, קשות

הנסף (מדפי הלחם) ואת

לחם הפנים עצמו

(שהיה מונח במקומו על

השלחן גם בזמן הפוסע).

אחר כך פרשו על

השלחן והפלים בגד

נוסף מצמר בצבע

תולעת שני (אדום), ואז כסו הכל במקסה עור תחש והרכיבו את הבדים

(המוטות) של השלחן.

מנורת הזהב

גם את מנורת הזהב, את נרותיה, את מלקחיה (הצבתות שבעזרתן מושכים

את הפתילה מהשמן לכל

זד) את מחותותיה

(היעים שבהם חותים את

דשן הנרות) ואת כל

כלי שמנה (שעזרים

למזיגת השמן למנורה)

- כסו בבגד צמר

בצבע תכלת, ואת

הכל הכניסו לתוך

שק גדול עשוי עור

תחש, וחברו את

השק למוט (כיון

שלמנורה אין מוטות

לנשיאה).

מזבח הזהב

גם על מזבח הזהב פרשו בגד צמר בצבע תכלת וכסו אותו במקסה עור תחש ואחר כך שמו את הבדים (המוטות) שלו.

את כל כלי השרת שהם כלי הקטרת לקחו בנפרד, שמו אותם בבגד צמר בצבע תכלת וכסו אותם במקסה עור תחש, ונתנו אותם על מוט לנשיאה (כמו את המנורה).

מזבח הנחשת

לפני שנשאו את

מזבח הנחשת,

הוציאו את

כל האפר שמעל המזבח, ופרשו עליו בגד צמר בצבע ארגמן (צבע אדם חזק יותר מצבע השני).

על המזבח הניחו את כל הפלים המשמשים אותו: המחתות (יעים להעברת הנחלים), המזלגות (שפודים להפיכת בשר הקרבנות), היעים (מגרפות לאסוף הפסלת הנותרת מן הקרבנות), המזרקות (כלים לקבלת דם הקרבנות), ושאר כלי המזבח.

לאחר מכן כסו את הכל בעור תחש, והכינו את מוטות הנשיאה של המזבח שיעמדו בצורה המתאימה למסע.

המזרח אומר שגם בזמן המסעות האש שירדה משמים על מזבח הנחשת לא פסקה, אלא היתה ממשיכה לבעור מתחת לבגד, והיא לא שרפה אותו כיון ששמו עליה סיר מנחשת.

הרחבה: את כל הכסויים של כלי המשכן ה' צוה לעשות עוד לפני שבנו את המשכן, והם נקראים: "בגדי השרד", כפי שראינו בפרשת כי תשא ש-ה' צוה את משה לעשות: "ואת בגדי השרד ואת בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכתו". רש"י שם מסביר ש"בגדי השרד" הם הכסויים של כלי המשכן, ו"בגדי הקדש" הם בגדי הכהונה.

מתי היה מתר לבני קהת לבוא לשאת את הפלים?

רק כשאהרן ובניו סימו לכסות את כל הפלים הקדושים, היה מתר לבני קהת לבוא לשאת את כלי הקדש.

במה מתר לבני קהת לגעת?

כאשר בני קהת נושאים את כלי הקדש מתר להם לגעת רק בבדים (במוטות), ובשום אופן לא בפלים עצמם, אפילו כשהם מקסים, אחרת הם יתחייבו חס ושלום מיתה בידי שמים.

תפקידו של אלעזר בן אהרן הכהן

מה היה תפקידו של אלעזר בן אהרן הכהן?

אלעזר בן אהרן הכהן היה הנשיא של שבט לוי, תפקידו היה לשאת את השמן למאורה את קטרת הסמים את מנחת התמיד ואת שמן המשחה. אלעזר היה ממנה גם על משא בני קהת, והוא קבע מה כל אחד מהם ישא.

הרחבה: על משא בני גרשון ובני מררי היה ממנה אימרת בן אהרן הכהן.

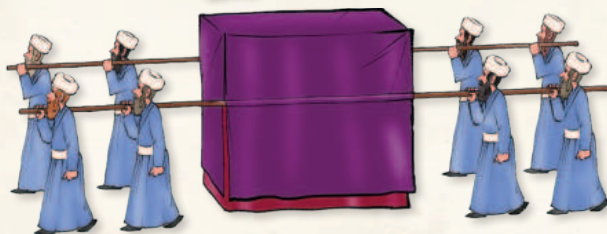
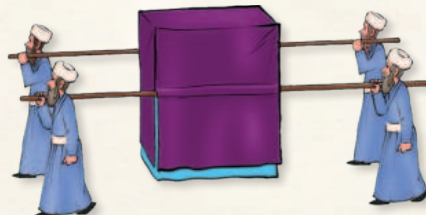
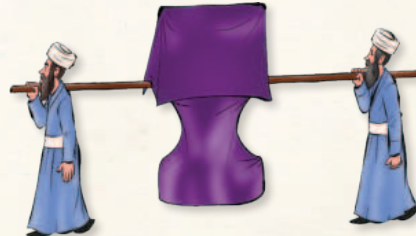
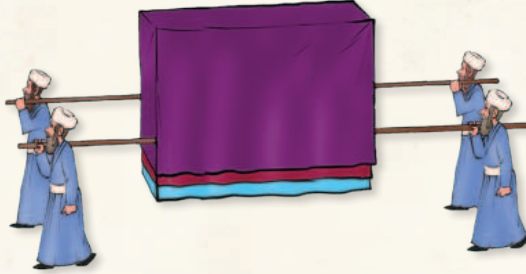
בסוף הפרשה מצוה הקב"ה את משה ואהרן: "אל תכריתו את שבט משפחת הקהתי מתוך הלויים". כיון שבני קהת ממונים על נשיאת כלי הקדש, אם הם ינסו לקחת את הפלים לפני שאהרן ובניו הכהנים הספיקו לכסות אותם, יראו בני קהת את הכהנים מקסים את כלי הקדש ויתחייבו מיתה.

לכן צוה ה' שבני קהת לא יכולים להקנס למשכן על דעת עצמם כדי לקחת ולשאת את הפלים, אלא "אהרן ובניו יבאו וישמו אותם איש איש על עבדתו ואל משאו" - לאחר שאהרן ובניו יסימו לכסות את כלי הקדש, הם יבאו וימונו את הקהתים כל אחד ואחד לתפקידו בדיוק.

אשרנו! זכינו להתחיל השבוע את החמש הרביעי מחמשת חמשי התורה - חמש במדבר.

אנחנו צריכים לשמוח שהקב"ה בחר בנו מקל העמים ונתן לנו את תורתו, ואין לנו מזה להתרשם מתרבות הגויים שאינה מתקרבת כלל ליפי ולמתיקות של תורתנו הקדושה.

שבת שלום ומברך!

A photograph of a man with a dark beard and a black kippah, wearing a dark suit, sitting at a table. He is looking down at a large, unrolled scroll. A young boy with a black kippah and a blue and white checkered vest over a white shirt is sitting next to him, also looking at the scroll. The background is a green, leafy wall.

בחדות שלפנים מסתתרים מושגים מפרשת השבוע,
על ידי חיבור בין הציור והאותיות תקבלו את התשובה.
חושבים שפתרתם נכון? בדקו עצמכם בתשובות.
בהצלחה!

✓ הוספת אות בתוך המילה. → החלפת מיקום האותיות.

ערכוב סדר האותיות.

* ערבוב סדר האותיות.

תִּירוֹץ א'-ב' לַמִּתְחִילִים

הַתְּשׁוּבָה לְכָל שְׂאֵלָה מִתְחִילָה
בְּאוֹת הַמוֹפִיעָה בְּרֹאשׁ הַשּׁוּרָה.

שאלות שיש בסופן כוכבית (*) הן שאלות אתגר - קשות יותר.

א - נשיא נשיאי הלווי.

ב - ה' הפה אותם במצרים.

ג - אָבִיו שֶׁל אַבִּידֶן.

ד - פֿעֵלָה שְׁעָשׂוּ לַמִּזְבֵּחַ לַפָּנִי
שָׁכְסוּ אוֹתוֹ*.

ה - כְּנוֹי לְכָלִי הַמִּקְדָּשׁ: "כָּלִי"

ו - וְשִׁמְשׁ בְּכֶהֱנָה*.

ז - הַקָּרֵב יוֹמֵת.

ח - גיל תחלת פְּקִידַת
הלוויים.

ט - 'בְּכוֹר חֲמוֹר' נִקְרָא גַם
'בְּכוֹר בְּהֵמָה' _____.'

י - דוד משה.

כ - מפלי השלחן.

ל - נושאים את המשכן וכליו.

מ - ממוול.

ב - בנו בכורו של אהרן.

ס - המדבר בו דבר ה' למשה.

ע - אָבִיו שֶׁל נַחֲשׁוֹן.

פ - סִפּוֹר, מִנָּה*.

צ - אביו של נתנאל.

ק - מזרחת.

ר - בְּכֹר יִשְׂרָאֵל.

ש - עליו פרשו בגד תכלת.

ת - הַשְׁתַּמְשׁוּ בְּעוּרֵי לְכֶסֶת אֶת הָאָרֶץ.

ಒಬ್ಬಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವು
 ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಾವು ಶಿಕ್ಷೆಯು
 ಹೇಗೆ ಹೋಗಿತ್ತು ಅದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನೂ
 ಹೆಚ್ಚು ಇದೆ ಮಗುವು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು
 ಹೋಗಿತ್ತು ಅದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನೂ
 ಹೋಗಿತ್ತು ಅದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನೂ

~~3~~ $\gamma = \pi$
$$K=0$$

ፊጡ፡ 1፡ ፎፊ፡ 2፡ ሲፖ፡ 3፡ ፎፊ፡ 4፡ ሲፖ፡

מגילת רות

ספור המגילה על פי המקורות

פרק א

רעב בארץ ישראל

כפי שראינו, המגילה התרחשה בתקופת השופטים. בתקופה זו עם ישראל היה ללא מלך, והנהגת השופטים לא הייתה חזקה ותקיפה ולא היה מי שיעשה משפט ודין צדק בצורה מסודרת. בתקופה זו ידע עם ישראל עליות ומורדות.

המגילה מתחילה בפסוק: **"ויהי בימי שפט השופטים"**. חכמינו מסבירים (בגמרא מגילה י) שבכל מקום שנאמר במקרא **"ויהי בימי"** הוא מורה על צרה שהייתה באותו זמן.

ומהי הצרה שהייתה באותה תקופה? **"ויהי רעב בארץ"**. בעקבות המצב הרוחני הירוד, הביא הקב"ה שנות בצרת שגרמו לרעב בארץ. הרעב הכה בכל מקום, ואנשים נהיו יותר ויותר עניים.

בעיר בית - לחם (שנקראת גם 'אפרת') שבחלקו של שבט יהודה, גר אחד מגדולי הדור באותה התקופה, שמו היה **אלימלך**. אלימלך היה עשיר מאד ומנהיג הדור. לאשתו של אלימלך קראו **נעמי**, והיו להם שני בנים - **מחלון וכליון** שגם הם היו מגדולי הדור.

הרחבה: בגמרא (בבא בתרא צא) מובא שאלימלך היה בנו של נחשון בן עמינדב - נשיא שבט יהודה. (בזמן קריעת ים סוף מסר נחשון בן עמינדב את נפשו וקפץ ראשון למים).

במדרש (רבה ב, ה) מובא שנקרא שמו **אלימלך** כיון שהיה אומר: **'אלי-מלך' - אלי תבוא המלוכה**, שממנו ומזרעו יצאו מלכים. לאשתו קראו **נעמי**, כיון שהייתה אשה צדיקה, נאה ונעימה במעשיה. נעמי הייתה אחייניתו של אלימלך - בת אחיו. לשני בניהם קראו **מחלון וכליון** על שם שנמחו וכלו מן העולם, ולא הותירו אחריהם ולדים, כפי שנלמד בספר דברי הימים (א, ד, כ"ב) נקראו מחלון וכליון בשם: **"וואש' ו'שרף"**. ובגמרא (בבא בתרא צא) מובא שהם נקראו כך, **"וואש' - על שם שנתאשו מן הגולה, 'שרף' - שנתחייבו שרפה למקום"**. אולם בכל זאת, כפי שנראה בהמשך, זכה מחלון שהוקם שמו על נחלתו על ידי אשתו רות. וזה רמזו בשמו: **מחלון מלשון מחילה**, שנמחלו לו עוונותיו, ונותר לו זכר.

אלימלך יכל לפרנס עניים רבים בזמן הרעב, ובאמת בכל יום היו צובאים על פתחו עניים שבקשו לחם

קצת רקע

התקופה בה התרחשו מארעות המגילה הייתה בתחלת תקופת השופטים, **תקופת השופטים ארכה 365 שנים**, מאחרי פטירתו של יהושע בן נון, ועד תחלת מלכותו של שאול המלך. במדרש (רות רבה א, א) מובאות שתי שיטות מי היו השופטים באותו הזמן, לדעת רב היו הם **ברק ודבורה**, ולדעת רבי יהושע בן לוי היו אלו **אהוד ושמגר** (שהיו לפני דבורה) [יוצא אם כן שהמגילה התרחשה בסביבות שנת ב'ת"ר - 2,600 שנים לבריאת העולם].

אולם לדעת רש"י המגילה התרחשה בתקופה מאוחרת יותר - בימי השופט **אבצן מבית לחם** שבגמרא (בבא בתרא צא) מובא שהיה זה **בועז**, עליו נלמד בהמשך המגילה. [ואם כן מארעות המגילה התרחשו בסביבות שנת ב'תש"צ - 2,790 שנים לבריאת העולם].

על המגילה

מגילת רות היא אחת מחמשת המגילות שבחלק ה'כתובים' שבתנ"ך. **את המגילה כתב שמואל הנביא**, שמואל ידע שדוד המלך עתיד למלך ורצה שלא יהיה פתחון פה לאנשים שיערערו על יחוסו ולכן כתב את מגילת רות.

במדרש (רות רבה ב, יד), מובא טעם אחר לכתיבת המגילה: **"ללמדך כמה שזכר טוב לגומלי חסדים"**. כפי שנלמד בהמשך על רות שעשתה חסד עם חמותה - נעמי, ועל בעז שעשה חסד עם רות. וה'חפץ חיים' כותב (אהבת חסד ב, ה) שבבעבור

כך הם זכו שיצא מהם **דוד המלך** ש-ה' כרת עמו ברית לעולם שהמלכות תהיה מזרעו וממנו יצא מלך המשיח.

מהמגילה נתן ללמד עוד הרבה דברים נוספים; צניעות, זכות ארץ ישראל, ועוד כפי שנלמד בהמשך...

מגילת רות עוסקת בחלק גדול וקדוש ממנו יצא **דוד המלך**. חלק זה יצא מרות המואביה, שהייתה בתו של עגלון מלך מואב, שזכתה והתגירה וקבלה עליה על תורה בלב שלם ובמסירות נפש.

נוהגים לקרוא את מגילת רות בחג השבועות, יש שנוהגים לקרואה בלילה בתוך סדר התקון של ליל שבועות, ויש שנוהגים לקרואה בצבור בתפלת שחרית, בין כך ובין כך **כתב הרמ"א** (ארח חיים ת"צ ט) שלא מברכים על קריאתה.

היו להן מדות טובות, ובמשך תקופת נשואיהן למדו את ארחות היהדות, אם כי לא התגירו.

עם הזמן, המעבר הזמני למואב הפך לקבוע, והקב"ה המתיין למחלון וכליון כעשר שנים שיעשו תשובה וישובו לארץ ישראל.

הקב"ה ברב רחמיו ניסה לרמוז להם בדרך שונות, בתחלה הם החלו לאבד את רכושם, לאחר מכן מתו גמליהם וצאנם, עד שאבד כל רכושם לגמרי. אך הם המשיכו בשלהם, וכיון שלא עשו תשובה - מתו שניהם ללא שהשאיירו ילדים.

לאחר המכה הקשה הזאת נשארה נעמי אלמנה ושכולה, בודדה ועניה. המזון והרכוש הרב שהיה למשפחה אבד לגמרי, והיא נותרה לבדה מסכנה וחסרת כל. נשארו לה רק שתי כלותיה, שאמנם לא היו חייבות להשאיר אותה, אך הן נקשרו אליה באהבה והערכה רבה.

נעמי חוזרת לארץ הקדש

נעמי הצדיקה שמלכתחלה לא עזבה את ארץ הקדש בשמחה, כן הבינה את כל הרמזים שה' שלח, ועכשו לאחר שמתו גם שני בניה היא התכונה לשוב לארץ ישראל. בינתיים נודע לה "כי פקד ה' את עמו לתת להם לחם" והסתיימה תקופת הרעב בארץ. מיד היא הזדרזה לעזב את ארץ מואב ולחזור אל ארץ הקדש.

הרחבה: ישנם כמה הסברים מהיכן שמעה נעמי את הבשורה. בתרגום כתב שמלאך בא לבשר לה שנגמר הרעב, בזכות תפלותיו של בעז הצדיק שהיה השופט באותה התקופה ולמד זכות על עם ישראל. ובמדרש (רבה ב, יא) מובא שהיא שמעה על כך מהרוכלים שמחזרים בעירות, כיון שהם מסתובבים ממקום למקום הם ראו שתם הרעב בארץ. ובלקח טוב מובא שנודע לה ברוח הקדש ש"פקד ה' את עמו".

המגילה מדגישה: "ותצא מן המקום אשר היתה שמה". ומסביר רש"י הקדוש שפשיטא נעמי מהעיר הרגישו כלם ביציאתה, כיון שנעמי היתה צדיקה ויציאת צדיק מן העיר עושה רשם.

כלותיה שאהבו אותה, לא התכוננו להשאירה לבדה עזובה וגלמודה, ולכן הלכו עמה. אחרי הפרות של כעשר שנים, הן ידעו מצדקוּתה ואף חפצו לדבק בתורת ה' ולהתגיר.

הן יצאו לדרך, ובמדרש (רבה ב, יב) כתוב שהן הלכו ב-טו בניסן - יום טוב ראשון של פסח (ב-טו ניסן הן הגיעו לבית לחם).

בעודן הולכות בדרך, עניות, דואבות ויחפות, חשבה נעמי שכלותיה רוצות רק ללוותה, ולכן לאחר כפרת דרך קצרה היא פנתה אליהן ואמרה: "לכנה שבנה אשה לבית אמה" וה' שלם להם על כל החסד שעשיתם עם בני שנפטרו, ואתי - שפרנסתם אותי. נעמי נשקה להן ונפרדה מהן והן נשאו קולן ויבכו.

וצדקה. אבל לאלימלך הייתה עין רעה, והוא לא יכל לסבל את המצב שעניינם רבים באים אליו בכל יום ומבקשים צדקה. הוא גם שם לב שעם הזמן האנשים בסביבתו נהיים יותר ויותר עניים, וחשב שאין זה מכבודו לגור ביניהם. גם בניו של אלימלך - מחלון וכליון חשבו כך.

אלימלך עובר לארץ מואב

אלימלך לא הצליח לעמד בנסיון, ומפני צרות העין שהיתה לו ולבניו החליט לעזב את ארץ ישראל. הוא עזב את הארץ עם אשתו נעמי ושני בניו מחלון וכליון ועבר לגור בארץ מואב, בעבר הירדן המזרחי, עד שתעבר תקופת הרעב.

הרחבה: ומדוע דוקא לשם? המואבים ידועים כאמה כפזית טובה, העזרה לזולת והחסד לא מופיעים בתרבות שלהם. ומשום שהיתה לאלימלך עין רעה והוא לא רצה לתת צדקה לעניים, הלך אל מואב - אמה שיש לה עין רעה.

עוד בזמן שיצאו בני ישראל ממצרים אל המדבר ועברו בסמוך לארץ מואב, מן הראוי היה שהמואבים יציעו להם לחם ומים, שהרי בזכות אברהם אבינו שגדל את לוט, נולד העם המואבי. (בזכות אברהם גם חלצו המלאכים את לוט ובנותיו מהפכת סדום).

ח: "לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים".

אלימלך נענש

אלימלך ובניו השתקעו בארץ מואב וגם שם הם היו מכבדים וחשובים. אולם לאחר זמן נמתחה מדת הדין על אלימלך והוא מת בהשאירו את נעמי ושני בניהם לבדם בארץ מואב.

ולמה נענש אלימלך? מפני צרות העין שהיתה בו, שלא רחם על העניים ולא תמך בהם בתקופה הקשה. דוקא בזמן כזה היה עליו לדאוג לעניי עירו, לפרנסם ולעודדם, ולא לברח. מי שבורח מראה שהוא חסר בטחון ב-ה' יתברך שכול לפרנסו בכל מקום, והוא מערער גם את הבטחון של שאר בני האדם בקב"ה.

סבה נוספת שאלימלך נענש כל כך, מפני שהיתה עליו הקפדה מהשמים על שהוא עזב את ארץ ישראל, הארץ הקדושה אשר תמיד עיני ה' בה, ויצא לחוץ לארץ. בכך הוא הפסיד את הזכות של ארץ ישראל.

מכה אחר מכה

לאחר שמת אלימלך, ונעמי נשארה אלמנה בודדה עם שני בניה, קרה דבר חמור מאד, מחלון וכליון נשארו נשים נכריות - מואביות, ללא שגירו אותן תחלה. כמובן, כל עוד היה אביהם אלימלך בחיים, הם לא העזו לעשות מעשה שכזה, כי למרות שאלימלך עזב את הארץ הוא היה ירא שמים וצדיק.

כאנה למעמדם של אנשים חשובים, הם נשאו לרות וערפה בנותיו של עגלון מלך מואב. כליון נשא את ערפה, ומחלון נשא את רות. למרות שהן היו נכריות,

הזאת נעמי?!

אותו היום היה ט"ז בניסן - למחרת יום טוב ראשון של פסח, ביום זה היו מקריבים את קרבן העמר. באותו היום נפטרה אשתו של בעז שהיה שופט הדור, והיה גר בבית לחם, וכל העיר המתה מאנשים שבאו להשתתף בהלוויתה של אשת בעז.

בתוך כך הגיעו נעמי ורות לעיר, כשראו נשות בית לחם את נעמי הן הביטו בפליאה ואמרו: **"הזאת נעמי?!"** אותה אשה שהיתה גבירה מכבדת, והיתה לבושה בבגדים יקרים ופניה היו נעימות וטובות, תראו מה קרה לה בגלל שהיא עזבה את ארץ ישראל, עתה היא אלמנה בודדה ועניה.

כששמעה נעמי את נשות בית לחם מזכירות את שמה אמרה להן: **"אל תקראנה לי נעמי, קראן לי מרא כי המר ש-די לי מאד"**. כשיצאתי מבית לחם הייתי מלאה בכל טוב, בעשר בבעל ובבנים. והיום השיב אותי ה' לכאן בלי כלום, ולכן אל תקראו לי נעמי על שם ימי הנעמים אלא **מרא על שם המרירות שלי**.

נעמי הצדיקה עליה את הדין באמונה שלמה, על כך שהיא עזבה את הארץ ולא חמלה על העניים, ולכן נענשה.

כשעזב אלימלך את בית לחם הוא השאיר אחריו חלקת שדה (שהיא נחלתו בארץ

אף היא נמכרה, ולפי הדין בעל הנחלה יכול לחזור ולקנות [לגאל אותה], כעת יכלו נעמי ורות לשוב לשדה, אף היה צורך לגאול אותה, ולא היה להם לשלם את מחירה. בכל מקרה, נעמי ורות היו ללא פרנסה, ושרויות ברעב ובצנינו.

פרק ב

איש גבור חיל ושמו בעז

נעמי ורות התמקמו בבית לחם, שם היה גר גם בעז ששפט את ישראל באותו הזמן. בעז היה אחין של אלימלך, והכיר היטב את נעמי ואת משפחתה.

הקשר המשפחתי היה כך: לנחשון בן עמינדב היו ארבעה בנים: **1. אביה של נעמי. 2. אלימלך. 3. שלמון. 4. טוב** [שנקרא במגלה גם בכינוי "פלוני אלמוני"]. אלימלך נשא את נעמי בת אחיו ונולדו להם מחלון וכליון [שנשארו את רות וערפה]. לשלמון נולד בעז. יוצא שבעז היה אחין של אלימלך, ובן-דוד של נעמי.

הרחבה: בספר שופטים נקרא בעז גם בשם **אבצן**. אבצן מבית לחם (-בעז) היה מושב יהודה, והוא התמנה לשופט העשירי על עם ישראל מיד לאחר פטירת יפתח הגלעדי - השופט התשיעי.

השם **בעז** בא ללמד על אישיותו המרוממת: **בעז - בו עז ותעצומות**, שהיה גבור הכובש את יצרו, ואף הפסוק מעיד עליו: **"איש גבור חיל"**, ובתרגום תרגום: **"גבר תקיף באוריתא"**, כלומר שהיה גבור בתורה. ובמדרש (רבה ה. טו) מובא שבעז היה צדיק וגדול הדור. ובמפרשים מובא שבעז היה אדם חשוב, שר צבא ישראל, ואיש אמיץ נפש ואציל. בעז זכה וממנו יצאה מלכות בית דוד, ובעזרת ה' בקרוב **בימינו גם מלך המשיח**.

רות וערפה כלל לא התכוונו לשוב לבית אמם, כונתם הייתה ללכת עם נעמי לארץ ישראל ולהתגיר, ולכן הן ענו לנעמי: **"כי אתך נשוב לעמך"**, לא יצאנו לדרך רק כדי ללוותך אלא כונתנו היא להתגיר.

ענתה להן נעמי: **"שבנה בנתי"**, תשובו לעמכן, מה יצא לכם מכך שתבואו אתי לארץ ישראל, וכי יש לי עוד בנים שתוכלו להתחתן אתם?

ושוב הפצירה בהם נעמי: **"שבנה בנתי לכן"**, אני כבר זקנתי בשביל להתחתן, ובשביל ללדת בנים שאתן תנשא להם, ואפילו אם היתה לי תקוה להנשא שוב, ואפילו אם הייתי יולדת עוד בנים, האם להם תחפצו עד

שיגדלו, בשבילם תשארו בודדות ולא תתחתנו כל כך הרבה שנים? ולכן בבקשה מכם אל תבואו עמי, **"אל בנתי, כי מר לי מאד מכם, כי יצאה בי יד ה'"**.

רות לא מותרת

שוב פרצו ערפה ורות בבכי, הם ידעו בדיוק למה נעמי מתכוננת. ולכן נגשה ערפה לחמותה נשקה לה, ונפרדה ממנה ושב לארץ מואב. אמנם כוונתה היו בתחלה להתגיר, ואולי להנשא לבן אחר שהיה לנעמי, אבל עכשו היא השתכנעה מדברי נעמי ונפרדה ממנה והפנתה

לה ערף. אף רות שכונתיה היו טהורות לעשות חסד עם חמותה ולהתגיר באמת לשם שמים, נשארה עומדת לצד חמותה ו**"דבקה בה"**.

הרחבה: חז"ל אומרים (רות רבה ב, כא) שערפה חזרה מיד לתרבות מואב ולעבודה זרה. בהמשך נולד מערפה **גלית הרשע**, שחרף וגדף את ה', כפי שכתוב בספר שמואל (א' פרק יז), ואלו מרות: **יצא דוד מלך ישראל, שנצח את גלית והרג אותו, והביא תשועה גדולה לעם ישראל**.

על כך אמרו חז"ל: **"בואו בני הנשוקה" - ערפה שנשקה לחמותה, ויפלו ביד בני הדבוקה" - רות שדבקה בה**.

נעמי פנתה לרות ואמרה לה: הנה ערפה חזרה אל עמה ואליה, שובי גם את אחריה. נעמי רצתה להקשות על רות כדי לבדק עד כמה כנים דבריה. שהרי הלכה היא שלא מקבלים את הגר מיד, אלא צריך להודיע לו מקצת מהענשים למי שעובר על מצוות התורה.

אבל רות שהיתה נחושה בדעתה להצטרף לעם ישראל ולקבל על תורה ומצוות באהבה, בקשה מנעמי: **"אל תפגעי בי לעזובה, לשוב מאחריך"**. אני כבר החלטתי לעצמי: **"כי אל אשר תלכי אלה, ובאשר תליני אלין, עמך עמי וא-להיך א-להי"**. באשר תמותי אמות, ושם אקבר. **כה יעשה ה' לי וכה יוסיף, כי המות יפריד ביני ובייך"** רות קבלה על עצמה בלב שלם להתגיר ולקיים את כל מצוות התורה.

אחרי תשובה כזאת נחרצת, ואחרי שנעמי ראתה שרות מתאמצת ללכת אתה, היא לא הוסיפה עוד להניא אותה, ושתייהן הלכו יחדיו עד שהגיעו אל העיר בית לחם, שם היתה גרה נעמי לפני שעברה לארץ מואב.

רות יוצאת ללקט בשדה

בעז היה צדיק ובעל מדות טובות. אך נעמי לא רצתה להנות ממתנות בשר ודם וגם התבישה לבקש מבעז שיפרנס אותן, ואולי חששה שהוא ידחה אותה אחרי שבעלה לא פרנס את העניים בשנות הרעב. כך שמצד אחד הרעב גובר ומצד שני הבושה מתעצמת, לא קל לאדם שהיה עשיר להתחיל לקבץ נדבות.

רות הציעה לחמותה שהיא בעצמה תלך ללקט בשדות. זה לא היה לה קל, הרי גם היא הייתה רגילה לחיי עשר ורוחה כל חייה, אביה היה עגלון מלך מואב, ובעלה היה מחלון שהיה עשיר גדול עד שירד מנכסיו. אך אותה לא מכירים כאן, וכל רצונה היה להיטיב עם חמותה.

בזמן הקציר ישנה מצוה להשאיר **מתנות לעניים - לקט שכחה ופאה**. רות התכוננה להכנס לשדה כמו שאר העניים וללקט שם שעורים, אותם הן יטחנו ויכינו מהקמח לחם.

רות גם אמרה לנעמי שהיא לא מכירה את השדות, ואם היא תראה שלא נוח לבעל השדה שיש עניים בשדהו, היא תעבר לשדה אחר. כשהלכה רות בדרך, היא סימנה את הדרכים כדי שתדע איך לחזור, כיון שהיא לא הפירה את האזור. כך היא לא תצטרך לדבר עם אנשים ולבקש מהם עזרה. **שימו לב כמה צניעות, חכמה ודרך ארץ נתן ללמד מהנהגותיה הנפלאות של רות.**

רות מלקטת בשדה בעז

רות התכוננה להכנס לשדה הראשון שהיא תראה כדי שלא תסתובב יותר מדי בדרכים, ואכן כך היה. הקב"ה זמן ש"במקרה" השדה הראשון שהיא הגיעה אליו היה השדה של בעז, שם הקוצרים היו יראי שמים.

כשהגיעה רות לשדה, היא לא התחילה מיד ללקט כדי שלא תצטרך להרים את המשא לכל ארך השדה, אלא תחלה הלכה עד קצה השדה המרחק ומשם חזרה ואספה את השבולים. היא גם הקפידה ללקט **"אחרי הקוצרים"**, ולא לפניהם או לידם כדי לשמור על צניעותה ושלא יפסלו בה אחרים. כך עשתה במשך כמה ימים.

הרחבה: במדרש (רבה ב) כתוב שרות הייתה אז בגיל ארבעים, והייתה יפה תאר מאד.

בגמרא (מכות כג) מספר שבעז ובית דינו תקנו תקנה: **שהיה כל אדם שואל בשלום חברו ומשיב שלום בהזכרת שם שמים.** התקנה נועדה להזכיר לכלם שהקב"ה נמצא בכל מקום, רואה ומשגיח.

והנה שלא כדרך הגיע בעז לשדה שלו, באותו הזמן הייתה שם גם רות שלקטה שבולים כאחת העניות. כשהגיע בעז לשדה הוא פנה מיד אל הקוצרים וברך אותם כפי שתקנו הסנהדרין: **"ה' עמכם"**, והם ענו לו: **"ברכה ה'."**

בעז פוגש את רות

בעז סקר את השדה וראה את רות מלקטת מן השבולים, נגש בעז אל נערו שהיה ממנה על הקוצרים ושאלו: **"למי הנערה הזאת?"**

שואל רש"י הקדוש: מדוע בעז מתענן באיזו נערה עניה שמלקטת שבולים בשדה, וכי דרכו של בעז לשאול בנשים?

אלא אומר רש"י: "דברי צניעות וחכמה ראה בה". בעז הבחין שרות איננה כשאר העניים שמלקטים בשדה. הוא הבחין בצניעות המיוחדת האופפת את כל הנהגותיה, שגם בזמן שהיתה מלקטת, **לא היתה מכופפת את גבה אלא יורדת בעדינות על ברקיה**, כך לא התרומם בגדה ולא התגלה אפילו מעט מגופה.

הוא גם הבחין שרות לא מדברת כלל עם הקוצרים או העניים האחרים שבשדה, אלא מחפשת מקום מבודד בשדה ומשם היא אוספת.

בעז גם הבחין שהיא מתנהגת בחכמה מיוחדת והיא בקיאה בהלכות ונהגות מנזל, שהיתה מלקטת רק שתי שבולים ולא שלש, כי ההלכה היא שרק שבולת אחת או שנים שנפלו יש להם דין של 'לקט' ומתר לעניים לקחת אותם, אבל שלש שבולים לא, זה כבר גזל.

הרחבה: שימו לב, בעז לא שאל "מי הנערה", אלא "למי הנערה". ובתרגום כתב: מאיזה אמה הנערה הזאת.

ענה לו הממנה: **"נערה מואביה היא, השבה עם נעמי משדי מואב"**. היא גילתה ממואב, ששבה עם נעמי כשחזרה לא מזמן ממואב לבית לחם. הוסיף הנער ואמר, הנערה הזאת הגיעה לכאן מהבקר והיא אוספת עד עכשו מה'לקט' והשכחה שבשדה.

כששמע בעז שרות היא כלתה של נעמי והתרשם ממדותיה הנאצלות, הוא פנה אליה ואמר לה: **"בתי, אל תלכי ללקט בשדה אחר"**, תמשיכי ללקט בשדה שלי ותלכי ליד נערוֹתי הקוצרות בלי חשש, שימי עיניך על מה שהן קוצרות וכשתראי שיש שם 'לקט' ו'שכחה' מיד תקחי אותם. אני כבר צייתי את הנערים הקוצרים שאף אחד לא יתקרב אליה, ואם תצמאי, אל תתבישי ללכת ולשתות מכדי המים של הקוצרים.

בכל יום היו הקוצרים שואבים מי שתיה לעצמם, ומביאים את כדי המים למקום מסים בשדה, משם הם היו שותים במהלך היום. העניים שבאו ללקט בשדה לא הורשו לשתות ממים אלו, וכעת הודיע בעז לרות שהיא יכולה לשתות ללא רשות מתי שהיא רוצה.

מדוע מצאתי חן בעיניך?

לאחר ששמעה רות את דברי בעז היא נפלה על פניה והשתחיתה לו, בהכרת תודה על חסדיו עמה. אחר כך שאלה אותו רות: **"מדוע מצאתי חן בעיניך להפריני ואנכי נכריה"**, והרי אני גיורת ממואב.

ואולם רות הצדקת הרגישה בכך, ולא רצתה להנות מההטבות המיוחדות שנתנו לה, ולכן היא המשיכה ללקט את ה'לקט' שבשדה ולא נגעה בעמרים.

כשהגיע הערב, חבטה ודשה (הפרידה את גרעיני השעורים מהגבעולים) רות את השעורים בשדה, כדי שלא להטריח את נעמי במלאכה זו, וגם כדי שתוכל לשאת בקלות את התבואה, ולא תצטרך ללכת ולבוא כמה פעמים.

באותו היום שרתה הברכה במעשי ידיה והיא אספה **"כאיפה שעורים"** (כ-15 קילו).

איפה לקטת היום?

אחרי יום עמוס בחניות אספה רות את גרעיני השעורים שלקטה, לקחה גם את הלחם שנשאר ממה שבעז הביא לה, וחזרה לעיר.

כשהגיעה רות אל נעמי התפללה נעמי על כמות השעורים הגדולה, ועל הלחם שרות קבלה מבעל השדה, ושאלה את רות: **"איפה לקטת היום ואנה עשית?"** גם כמות כל כך גדולה וגם יש לה לחם. המשיכה נעמי וברכה את בעל השדה שנתן לרות ללקט בשדהו: **"יהי מכירך ברוך"**.

רות ספרה לנעמי את כל מה שעבר עליה במשך היום, ובסוף אמרה ששם **בעל השדה הוא בעז**, נעמי שמחה מאוד ושוב ברכה את בעז על החסד שהוא עשה אתם - שדאג לפרנסם, לאחר מכן היא ספרה לרות שבעז קרוב משפחתם (אחין של אלימלך), ושהוא גם אחד מהגואלים שלהם.

(בסוף פרק א' למדנו שהיה לנעמי חלקת שדה בבית לחם אבל לא היה לה כסף לגאל את השדה, והדין הוא שגם קרוב משפחה יכול לגאול שדה או נחלה שעברה למישהו אחר ולכן אמרה נעמי על בעז: **"מגאלנו הוא"**).

רות ראתה שחמותה מאד שמחה שהיא לקטה בשדה של בעז, אז היא ספרה לה על טובה נוספת שבעז עשה אתה, שהוא אמר לה **שתבוא תמיד ללקט בשדהו, ושתלך אחרי הקוצרים שלו** עד שתגמר עונת הקציר. נעמי שמחה על הבשורה והדריכה את רות להמשיך וללקט בשדה בעז ולדבק בנערותו שהן צנועות ויראות שמים.

במשך כל תקופת הקציר - תקופה של שלשה חדשים, המשיכה רות ללכת ללקט בשדהו של בעז **"עד כלות קציר השערים וקציר החטים"**. והיתה גרה יחד עם נעמי.

פרק ג

משימה חשאית

לאחר שעברו שלשה חדשים, כדון הגירות הממתנה שלשה חדשים לפני שתוכל להנשא לישראל, פנתה נעמי לרות ואמרה לה: **"בתי, הלא אבקש לך מנוח אשר ייטב לך"**. בראוני שיהיה לך טוב, שתהיה לך מנוחה אחרי כל מה שעברת, ושתזכי להקים בית בישראל.

הרחבה: רות שאלה: הלא אני גיורת ממואב, והתורה אמרה: **"לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה'?"** (כלומר הם יכולים להתגייר, אבל לעולם הם אסורים להנשא לישראל, רק לגרים אחרים או לשפחה כנענית ששחררה או לממזרים). במדרש מובא שרות התנבאה באותו זמן שבעז עתיד לשא אותה, ולכן היא אמרה לו שאולי היא אסורה עליו.

ענה לה בעז: **"הגד הגד לי כל אשר עשית את חמותך"**, שמעתי מה שעשית עם חמותך שהיטבת עמה אחרי מותו של מחלון בעלי, שמעתי גם שהתגירת לשם שמים ללא שום פניה, שהרי עזבת את משפחתך כדי לדבק בעם ה' שלא הכרת את מנהגיו. כל כך גדול הוא שדך, ולכן: **"ישלם ה' פעלה ותהי משכרתך שלמה מעם ה' - אלהי ישראל, אשר באת לחסות תחת כנפיו"**.

הרחבה: על הפסוק: **"הגד הגד לי כל אשר עשית"**, מובא בתרגום שבעז אמר לרות: **שני דברים נאמרו לי:**

- א. הגד לי בשם החכמים שכאשר גזר ה' על מואב שלא יבואו בקהל ה', לא גזר אלא על הזכרים **אבל לא על הנקבות**. שדרשו "לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' - עמוני ולא עמונית (שהיא מותרת), מואבי ולא מואבית" (שהיא מותרת).
- ב. הגד לי בנבואה שעתידיים לצאת ממך מלכים ונביאים בגלל החסד והטובה שעשית עם חמותך, שפרנסת אותה אחר שבעלה נפטר, ועזבת את אביו ואמך וארצך ובאת להתגייר.

בגמרא (בבא בתרא צא:) מובא שרות זכתה לאריכות ימים, וראתה את שלמה המלך שהיה בן גין שלה. שנאמר על שלמה (מלכים א' ב, יט): **"וישם כסא לאם המלך ותשב לימינו"**, שם כסא לאמה של מלכות, שזוהי רות.

רות הודתה לבעז על דבריו ואמרה לו: **"אמצא חן בעיניך אדני כי נחמתני"**, שיש לי משען ותומך ומאיפה להתפרנס.

אמר לה בעז: כשיגיע זמן הארוחה, תגשי למקום שאנו יושבים שם לאכול, ותאכלי עמנו מלחמנו.

בזמן הארוחה הגיעה רות והתישבה ליד הקוצרים, בעז הגיש לה לחם, בדרך כבוד ולא כדרך שנותנים לעני, וגם אמר לה שתטבל את פתה בחמץ (שהוא טוב למי שנמצא בשרב).

רות אכלה ושבעה וגם הותירה, כמדת הצדיקים שמסתפקים במועט. (אנו רואים שוב את המדות הטובות שלה, שהסתפקה במועט למרות שגדלה בבית מלכים). את האכל שנשאר לה היא שמרה כדי להביא לנעמי חמותה, כשתשוב לביתה בסוף היום. כשסיימה רות לאכל היא מהרה להמשיך הלאה וללקט.

אחרי שהתרחקה רות מהמקום, פנה בעז לנעריו ואמר להם: תנו לה ללקט איפה שהיא רוצה, גם אם היא תלקט בין העמרים אל תבדקו אחריה כדי לא לפגוע בה, ולא זו בלבד, אלא גם **תעשו מדי פעם כאלו אתם שוכחים עמרים**, והיא תלקט אותם, כדין 'שכחה'.

הרחבה: המלבי"ם כותב שבעז אמר להם שהוא נותן להם רשות להפקיר עמרים אלה, כדי שהיא תוכל לזכות בהם מבלי לעשור, שהרי מתנות עניים לא חייבים לעשור, ומתנה סתם צריך לעשור, ולכן עליהם להפקיר את העמרים כדי שרות לא תתחייב במעשרות. פנתו של בעז היתה לפרנס את רות ואת נעמי בכבוד.

הרי בעז שלקטת בשדה שלו, הוא אחד מהקורבים שלנו, אולי תזכי ותנשאי לו. אני יודעת שהלילה בעז יהיה עסוק בזרית השעורים בגרן. הגרן (- ערמת שבלים הנה בקצה השדה, והיו זורים את השעורים ליד הגרן במקום שהרוח נושבת.

הרחבה: כדי להפריד את המזן מהשעורים היו זורקים (זורים) אותן באויר על ידי קלשון, הרוח היתה מעיפה את המזן (כי הוא קל) למרחק, והגרעינים (שהם כבדים) היו נוחתים על הקרקע. מלאכת זרית השעורים היתה נעשית בשעות הערב והלילה מפאת החם שבינם, וגם מפני שבשעות אלו יש רוח מתאימה לכך.

נעמי ידעה שלאחר שסיימו לזרות את השעורים, **בעז ישאר לישון ליד הגרן ולא יחזר לביתו**, כדי לשמור על הגרן שלא יגנב. מפני שהדור היה פרוץ בגנבה וגזל.

נעמי גם ידעה שדוקא עכשו, לאחר זרית התבואה, כאשר לבו של בעז שמח וטוב עליו, זה הזמן המתאים ביותר שרות תבוא אליו. ולכן בקשה ממנה שתעשה ככל שתאמר לה, ותכין את עצמה לקראת הפגישה עם בעז.

וכך אמרה לה: **"ורחצת, וסכת, ושמת שמלתיך עליה, וירדת הגרן"**. רשי"מ סביר את הפסוק על פי המדרש: **"ורחצת"** - נעמי בקשה מרות שחוף מהרחיצה הרגילה תעשה רחיצה נוספת גם לנפשה, ותטהר את נפשה מטנוף העבודה זרה שהיא היתה שקועה בה לפני גרותה.

"וסכת" - תקבלי על עצמך להזהר מאד בקיום המצוות. **"ושמת שמלתיך עליה"** - אלו בגדי השבת.

"וירדת הגרן" - הכתיב בפסוק הוא: **"וירדת"**, והקרי הוא: **"וירדת"**, אמרה נעמי לרות, את תירדי אל הגרן וזכותי תרד עמך לסייע לך שתצליחי במעשיך.

בנוסף אמרה לה נעמי: **"אל תודעי לאיש עד כלתו לאכל ולשתות"**, אסור שבוע יראה אותך. רק אחרי שבוע יאכל וישתה וילך לישון, את תלכי למקום שהוא ישן ותשכבי על הארץ סמוך לרגליו, וכשהוא יבחין בה, ברב חמקתו ידע כיצד לגלגל את הדברים הלאה.

הרחבה: כמה מהמפרשים פרשו את הכתוב: **"וגלית מרגלתי"** שהפנה היא לאחר שבוע ישכב לישון תגשי אליו ותגלי את רגליו על ידי שתחלצי את נעליו. ובעז בחמקתו כבר יבין שאת מענינת להנשא לו.

צניעות, גדלות ומסירות נפש

למרות שהדברים של נעמי היו נראים מוזרים וקשים, בכל זאת אמרה לה רות הצדיקה: **"כל אשר תאמרי אלי אעשה"**. רות עשתה כפי שצוהה אותה נעמי, אבל בצדקותה וצניעותה היא שינתה את סדר הדברים, נעמי אמרה לה קדם לרחץ ולהתקטט ואחר כך לרדת, אבל רות חשבה שאם היא תצא לרחוב מקשתת היא עלולה להכשיל אנשים בחוץ, ולכן קדם היא ירדה אל הגרן ורק אחר כך **"ותעש ככל אשר צוהה חמותה"**.

נתבונן מעט, רות באותו הזמן הייתה בת ארבעים, אישה שעברה הרבה מאד בחייה, היא הייתה בת מלך שהתרגלה לחיי תפנוקים, התחנתה עם אדם נכבד ועשיר מאד אף תוך מספר שנים התהפך עליה הגלגל והיא נהיתה עניה מרודה, בהמשך מת בעלה והיא נשארת אלמנה ללא ילדים. בתוך כך היא מחליטה להתגרר אבל חייה ממשיכים להיות קשים, היא גרה לבד עם חמותה הזקנה בעני נורא, והיא גם צריכה לפרנס אותה על ידי לקוט שעורים בשמש הקופחת מהבקר עד הערב. אחרי הכל יש לה עוד תקווה להתחתן ולהקים משפחה, אבל אז פתאום חמותה מבקשת ממנה להתחתן עם בעז.

שימו לב! בעז באותו הזמן היה בן 300 - זקן מפלג, (ככה מוכיח רשי"מ הקדוש בדברי הימים א'. ב', יא), ובנביא (שופטים יב, ט כתוב שהיו לו 30 בנים ו 30 בנות. למה שרות תתחתן אתו? לכאורה עוד מעט הוא ימות והיא שוב תשאר אלמנה (כפי שנראה בהמשך שבאמת כך קרה). מצדה עדיף לה להתחתן עם איש צעיר ולהתחיל אתו חיים חדשים.

וגם אם היא תתחתן עם בעז, מה הסכוי שלה ללדת ממנו ילדים? ואם היא לא תלד לא ישאר ממנה זכר. בכל זאת רות לא מתנכחת עם נעמי, ובמסירות נפש היא מתבטלת אליה ומכבדת אותה ועושה כל מה שהיא מצוה עליה, אפילו שזה נראה לה ממש מוזר.

בעז נשאר לישן בשדה

בעז סים לאכל ולשתות, ואז **"וייטב לבו"** - הוא ישוב ועסק בתורה, לאחר מכן הוא פנה לישן בקצה הגרן. רות חתה שבעז ירדם לאחר מכן היא נכנסה בנחת ובשקט, חלצה את נעליו ושכבה למרגלותיו.

הרחבה: במדרש (רבה ה, טו) דרשו את הפסוק **"וייטב לבו"** בכמה אופנים;

- א. שברך על מזונו.
- ב. שאכל מיני מתיקה אחר המזון, שהיא מרגלת לשון לתורה.
- ג. שעסק בדברי תורה, שנאמר (תהלים קיט, עב) **"טוב לי תורת פיך"**.
- ד. שהיה מבקש אשה, שנאמר **"מצא אשה מצא טוב"**.

בעצם בעז היה צריך להיות במצב רוח ממש לא טוב, הוא שופט הדור, הוא המנהיג - גדול הדור, איש עשיר ומכבד, ולמרות הכל הוא נאלץ לשכב בלילה בשדה כדי שלא יגנבו לו את התבואה. איזו השפלה נוראה, עד כדי כך הדור פרוץ שלא חוששים לגנב את התבואה של השופט.

איזו הרגשה רעה של חסר אונים, אפלו שופט הדור לא יכול לסמוך על אף אחד, שהרי אם היו לו אנשים נאמנים הוא היה נותן להם לשמור לו על הגרן, ולא היה צריך לשכב בקצה בזיון בשדה, אבל מעשיו מוכיחים שלא היה לו אפילו איש אחד שאפשר לסמוך עליו. עד כדי כך הדור היה פרוץ בגזל.

- א. בדרך על המזון, אדם שמבקר מיד הוא מרומם את נפשו.
- ב. אכל מיני מתיקה, שעל ידי כך תתרומם נפשו, וכמו שממשיך המדרש שזה עוזר אותו ללמוד תורה.
- ג. עסק בתורה, שפידוע היא מביאה שמחה לאדם.

אל חמותה, כדי שלא יראו אנשים שהיא היתה לצדו בגרן.

בעז לא רצה לשלח את רות לביתה בידיים ריקות, ולכן אמר לה שתחזיק את המטפחת שלה, והוא נתן לתוכה שש שעורים. בכך הוא רמז לה שעתיד לצאת ממנה מלך המשיח שמתברך מאת ה' בשש ברכות. (על מלך המשיח נאמר (ישעיה יא, א-ב): "ויצא חטור מגזע ישי ונצר משרשיו יפירה. ונחה עליו רוח ה', רוח חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה, רוח דעת ויראת ה').

הרחבה: בגמרא (סנהדרין צג, ו) נזכר פרש התרגום (און) מובא שבעז רמז לה שעתידים לצאת ממנה ששה בנים שמתברכין בשש ברכות, והם: דוד המלך, דניאל, חנניה, מישאל, עזריה ומלך המשיח.

לגבי כמות השעורים שבעז נתן לרות ישנם כמה דעות. בפסוק כתוב: שש שעורים. רש"י פרש שש שעורים ממש. אבל בתרגום כתב שבעז נתן לה ששה סאים של שעורים, (סאה היא מידת נפח שהיתה נהוגה בזמן חז"ל ובימינו היא כ- 8.3 ליטר). ולמרות שזו כמות עצומה, כ- 50 ליטר, נתן לה כח מאת ה' לשאת את הכמות הזאת. ובמפרשים הביאו דעות נוספות.

בעז לא רצה לעזב אותה שתלך לבדה בלילה, ולכן הוא לנה אותה עד העיר בית לחם.

כשהגיעה רות לבית, שאלה אותה נעמי: "מי את בתי?" - האם הצליחה המשימה ובעז נשא אותך או לא?

רות ספרה לנעמי את כל מה שקרה בלילה, והראתה לה את שש השעורים שהביא לה בעז כדי שהיא לא תשוב בידיים ריקות לבית חמותה.

אמרה נעמי לרות שהיא בטוחה שבעז יזדרז לטפל בשני הענגנים (נשואי רות וגאלת השדה) כבר היום, ומה שנותר להן זה להמתין לראות כיצד יתקדמו הענגנים.

ד. היה מבקש אישה, למרות שהוא התאלמן רק שלשה חדשים קדם, (כמו שלמדנו שביום שנעמי הגיעה לבית לחם היתה הלווה של אשת בעז, והוא כבר היה זקן מפלג, בכל זאת הוא העסיק את הראש שלו רק במחשבות טובות.

זה היה חסד מאת ה', כי אם הוא היה עם מצב רוח לא טוב, אז כשהוא היה מתעורר בלילה ורואה את רות שוכבת למרגלותיו, הוא היה מועס עליה וכנראה שהספור היה מסתים אחרת...

בעז נחרד

בחצי הלילה קם בעז, היה חושך אף לפתע הוא הבחין באשה שוכבת למרגלותיו. בעז נבהל ונחרד, בתחלה הוא חשב שזה שד ולכן הוא רצה לצעק. הוא שאל את רות: "מי את?"

ענתה לו רות: "אנכי רות אמתך", ואני מבקשת ממך שתשא אותי לאשה - "ופרשת כנפך על אמתך (כדרך

שפורשים טלית על החתן והכלה בחפה). כי גאל אתה" - מצד קרבתך אל בעלי שמת - מחלון וחמותי נעמי, ואנו צריכות שיגאלו את נחלת השדה שלנו, ומי שיקנה את השדה ישא גם אותי כדי להקים שם למת על נחלתו.

בעז הבין שכונתה של רות היא לשם שמים לעשות חסד עם נפש בעלה שמת, ובקלות היא יכלה להשתדף עם בחור צעיר או עשיר אחר, אף היא בחרה לבוא אל בעז לשם שמים אף על פי שבעז היה זקן.

בעז פתח בדברי ברכה ואמר לרות: "ברוכה את לה בתי, היטבת חסדך האחרון (- להקים שם לנפש בעלה המת) מן הראשון" (- שעשית עם חמותך),

על ידי שאת מבקשת עכשו להנשא לי כדי להקים שם למחלון.

המשיך בעז ואמר: כעת לא אפרוש טליתי עליך כמו שבקשת, אף אל תדאגי, כאשר אמרת כה אעשה. אבל מכיון שיש גואל קרוב ממני - אחיו של אלימלך ושמו "טוב", ועל פי דין הוא קדם לגאל אותך, ולכן בבקר אודיע לו על ענין הגאולה, ורק אם הוא לא יחפץ לגאלך אגאל אותך אני. ואל תחשבי שאני דוחה אותך כי לא נאה לאדם כמוני לשא אותך לאשה (כי אני גדול הדור ואת גיורת), כי יודעים כל יושבי הסנהדרין "כי אשת חיל את" - כשרה וצדיקה. ועל כן "ליני הלילה" לבדה, כשאת עדין לא נשואה כרצונך, ומחר בבקר אטפל בענין.

אמרה לו רות: אתה דוחה אותי בדברים, בטענה של גואל אחר.

קפץ בעז ונשבע בשם ה' שהוא יקים את דבריו. ואמר לה כעת תשכבי כאן עד הבקר.

הרחבה: באותו דור עדין לא גזרו על אסור יחוד עם פנויה (אשה שאינה נשואה), אלא דוקא עם אשת איש. מאחר יותר גזרו דוד המלך ובית דינו אף על יחוד עם פנויה.

רות נשארה לשכב בלילה לצדו של בעז, ולפנות בקר בחסות החשכה זרז אותה בעז לצאת לדרכה בחזרה

פרק ד

ברוך אומר ועושה

מקדם בבקר, עלה בעז וישב עם הסנהדרין בעיר בית-לחם, הוא התכנן לשלח שליח כדי לקרא לטוב (- הגואל ולהשלים מיד בבקר את הענין.

הרחבה: מובא במדרש (רבה ז, א) אמר רבי ברכיה: בעז עשה את שלו, ורות עשתה את שלה, ונעמי עשתה את שלה. אמר הקב"ה - אף אני אעשה את שלי.

והנה זמן ה' וגדיקו באותו הזמן עבר טוב ליד שער הסנהדרין, למרות שבדרך כלל לא היה דרכו בכך. כשראה אותו בעז, מיד קרא לו: "ויאמר סורה, שבה פה פלני אלמני, ויסר וישב".

הרחבה: "פלני אלמוני" כלומר מכסה ונעלם, ולא נכתב שמו כיון שהוא לא רצה לגאול. ורש"י מוסיף: "אלמוני" - משום שהיה אלמן מדברי תורה, שהיה לו לדרוש מואבי ולא מואבית, אבל הוא אמר: "פן אשחית את נחלתי".

בעז אסף עשרה אנשים מזקני העיר ובקש מהם שישבו באותו מקום בבית הסנהדרין.

לפני שנבאר את המשא ומתן שהיה באותו המעמד,

נקדים ונזכיר שהתורה אומרת שאם אדם מכר את השדה שלו מחמת עוני, מצוה על קרוב משפחתו לגאל את השדה ולהחזירה לבעליה.

גאולה בפולה

בעז פנה לגאול ואמר לו: נעמי מכרה את חלקת השדה של אלימלך, וכיון שרצוני היה שלא תעקר נחלת אלימלך ממשפחתנו, חשבתי להציע לך שאתה תגאל אותה לעיני הסנהדרין והזקנים שיושבים כאן, כי אתה קרוב יותר ממני, ואם אתה לא מענין לגאול תודיע לי כדי שאני אגאל.

ענה טוב לבעז: "אנכי אגאל".

המשיך בעז ואמר לטוב: את חלק השדה של אלימלך שקבלה נעמי בכתבה תוכל לגאל בכסף, אך את החלק השני שקבלה רות בירשה מבעלה תצטרך לגאל בתנאי שתשא אותה, כך הם התנו, שמי שיגאל את השדה ישא גם את רות, כדי להקים שם לבעלה מחלון שמת.

כששמע זאת טוב הוא חשש שאולי לרות אסור לבוא בקהל (להתחתן עם ישראל) כי היא מואבית, ואם הוא ישא אותה הוא יערב בזרעו זרע פסול. לכן הוא החליט לוותר על הענין והעביר את זכות הגאולה לבעז.

כדי לתת תקף להעברת הזכות, שלף בעז את נעלו ונתנה לטוב. [ויש דעה אחרת בחז"ל שטוב נתן את נעלו לבעז]. מעשה זה העיד שהמכירה תקפה וקימת.

הרחבה: בזמנם היה נהוג שפאשר אדם רוצה למכר לחברו חפץ מסים או לעשות עמו עסק חליפין, המוכר [או הקונה] חולץ את נעלו ונותן אותה לקונה. אמנם זה מעשה סמלי אך הוא יוצר את הקנין. שהרי במקרים רבים, כמו במכירת שדה, בית או תבואה, לא נתן להעביר את הסחורה עצמה מיד ליד, ולכן העברת הנעל מיד ליד היא המסמלת ויוצרת את קנין המכירה. בימינו עושים את הקנין על ידי סודר (בגד), והוא נקרא 'קנין סודר'.

התרגום כתב שהקנין לא היה עם הנעל ממש אלא עם גרתיק יד [ימין - כפפה של יד ימין], וכמו שנעל מכסה על הרגל כך הכפפה מכסה על היד.

בעז נושא את רות

בעז פנה לזקנים ולכל העם שהיו שם ואמר להם: "עדים אתם היום, כי קניתי את כל אשר לאלימלך ואת כל אשר לכליון ומחלון מיד נעמי". גם את רות אשת מחלון קנה בעז באותו מעמד, כדי "להקים שם המת על נחלתו". על ידי שרואים את רות שהיתה אשת מחלון נכנסת ויוצאת בנחלה, שמו של המת נזכר על הנחלה.

מיד הביאו את רות, ובעז קדש אותה וברך ברכת חתנים. כיון שרות היתה מואבית, רצה בעז שהדבר יעשה בפרסום גדול ובנוכחות הסנהדרין, כדי שלא יהיה פקפוק על ההלכה שנפסקה: 'עמוני ולא עמונית, מואבי ולא מואבית' - שרק הזכרים מעמון ומואב נאסרו

להתחתן עם ישראלית, אבל הנקבות מהם התירו להתחתן עם ישראל.

הזקנים והעם היו עדים לקדושין ולנשואין, ולקנין השדות, וברכו את בעז: "יתן ה' את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה [שהיו בנות של לבן הרשע ובכל זאת היו צדיקות] אשר בנו שתייהם את בית ישראל... ויהי ביתך כבית פרץ אשר ילדה תמר ליהודה מן הזרע אשר יתן ה' לך מן הנערה הזאת". [שגם שם המעשה היה נראה לא ראוי, אך משם יצא המשיח, וגם כאן הילד יקרא על שם בעז כמו שפרץ נקרא בנו של יהודה].

אמא של מלכות

בעז נשא את רות, ובדרך נס נתן ה' לרות בן. אבל למרבה הצער בבקר היום שלמחרת נפטר בעז וכלם השכימו להלוויתו.

כיון שבעז נפטר מיד לאחר נשואיו עם רות, חששו הזקנים והעם שמא הם טעו בהלכה ובעז נענש על שנשא אשה מואבית. אך האמת היא שהקב"ה האריך את ימיו של בעז רק כדי שישא את רות שממנה יצא מלך המשיח.

הרחבה: מאז ועד ליום שפרת דוד הפולק את ראשו של גלית (שבא מערפה), עדין הלכה זו היתה רופפת בידם.

כשנולד בן לרות, ברכו הנשים את נעמי על שנתן לה ה' גואל, ובעז נשא את רות ועל ידי כך נשאר לה שם בארץ. הם ברכו את הבן שיהיה צדיק ויצא לו שם טוב בישראל.

ועוד אמרו לה הנשים: "והיה לך למשיב נפש ולכלכל את שיבתך" - הוא יביא לך שמחה וידאג לך בימי זקנותך, וכל זאת מפני שהוא נולד מרות כלתך שאוהבת אותך וטובה לך יותר משבעה בנים.

נעמי גדלה את הילד שנולד מרות, עד שהשכנות היו אומרות שנולד לנעמי בן, וקראו את שמו: "עובד" - שיהיה עובד ה'.

עובד הוליד את ישי שהיה צדיק גמור (והיה אחד מארבעה שמתו רק בגלל שנגזרה מיתה בעולם אחרי שקטא האדם הראשון, אבל מעצמו לא היה לו שום חטא). ישי הוליד את דוד המלך שממנו התחילה שושלת מלכות בית דוד, וממנו יבוא במהרה בימינו מלך המשיח. אמן.

המגלה מסתיימת ביחוסו של דוד המלך עד לפרץ בן יהודה; "פרץ הוליד את חצרון, וחצרון הוליד את רם, ורם הוליד את עמינדב, ועמינדב הוליד את נחשון, ונחשון הוליד את שלמה. ושלמון הוליד את בעז, ובעז הוליד את עובד. ועובד הוליד את ישי, וישי הוליד את דוד".

זכנו ה' יתברך ללמד מדרכיהם הנפלאות של רות ובעז, ולהתנהג בקדשה ובצניעות, ולהרבות חסד ואהבת חנם בעולם.

חג שמחה!

דוד המלך

לדתו ושנות ילדותו

צוה שמואל את ישי שיביא לפניו את דוד בנו הקטן. דוד היה אז בגיל 29. כאשר הגיע דוד, הרים שמואל את הקרן כדי לצק שמן על ראשו של דוד, ואולי בו בוחר ה' למלך על ישראל, ולפתע יצא השמן מאליו ונשפך סביב ראשו של דוד. טפות השמן נקדשו על ראשו ונצצו כאבנים טובות ומרגליות, וכן נמשח דוד למלך ישראל.

למרות שדוד נמשח למלך, הדבר נשמר בסוד ודוד חזר לרעות את הצאן ברחמנות רבה.

מלחמת דוד וגלית

באותו הזמן הצרו הפלשתים מאד לעם ישראל והתגרו בהם בכל הזדמנות. יום אחד שלחו הפלשתים אדם ענק ביותר שהיה רשע ומפחיד, שמו היה גלית. במשך ארבעים יום רצופים נעמד גלית לפני מחנה ישראל וחרף ובהזאת את הקב"ה. ובכל יום היה מכריז: "תבחרו לכם גבור שילחם בי. אם הוא ינצח אותי, נהיה כלנו עבדים שלכם. ואם אני אנצח אותו, תהיו אתם עבדים לנו".

גלית היה איש חזק וגבוה מאד, על ראשו הוא חבש קסדת נחשת ועל גופו הוא לבש שריון קשקשים. מלבד זאת, הוא גם החזיק בידו חרב גדולה מאד. כלם פחדו ממנו ואיש לא העז להתניב מולו. עד שהבטיח שאול המלך, שמי שינצח את גלית הוא יתן לו את בתו לאשה, וינשירו מאד.

בני ישראל רק נערכו למלחמה מול פלשתים, ואולם אף אחד לא העז להלחם עם גלית.

בין שאר חילי ישראל בשדה הקרב, היו גם אחי דוד הגדולים. כעבר ארבעים הימים מאז שהם יצאו לצבא, שלח ישי את דוד שייראה מה שלום אחיו שבמחנה ויתן להם צידה ומזון. דוד הגיע למחנה ולפתע שמע את גלית מחרף ומבהזאת את הקב"ה וישראל.

דוד הדעזע מאד, נפשו הקדושה לא יכלה לסבל את המצב ורוח קנאה בערה בו, מיד הוא היה מוכן לצאת ולהלחם עם גלית.

הלכו והודיעו לשאול שיש בחור שמוכן להלחם עם גלית, ושאול בקש לראותו. הלך דוד אל שאול, וכדי לשכנעו שביכולתו להרג את גלית, ספר לו דוד את שארע לו בעת שהוא רעה את צאן אביו: "בא אריה ודב עם גוריהם ולקחו לי שם מהעדר", ספר דוד, "מיד רדפתי אחריהם ושסעתי אותם ואת השם הצלתי מידם, וכעת 'והיה הפלשתי הערל הזה כאחד מהם, כי חרף מערכת אלקים חיים'".

שאול הסכים, ודוד יצא להלחם עם גלית. ללא מגן ורמח, ללא

דוד נולד בחג השבועות שנת ב'תתנ"ד (2,854 לבריאת העולם) בעיר בית לחם שבנחלת שבט יהודה, לאביו ישי בן עובד ואמו נצבת בת עדאל שהיו מהמשפחות החשובות והמיוחסות בשבט יהודה. ישי היה איש צדיק וירא שמים, נקדם של בעז ורות. לישי היו שמונה בנים ושתי בנות ודוד היה הקטן שביניהם.

ישי חשב בטעות שדוד נולד שלא בכשרות והוא ממזר. בעקבות כך אחיו ובני משפחתו התנכרו לו ונאף נסו לפגוע בו. דוד הקטן לא הבין מדוע כלם שונאים אותו, הוא לא עשה רע לאף אדם, רק אמו הייתה מנחמת אותו ואומרת לו שעוד יבוא יום והאמת תצא לאור.

כדי להרחיקו מהבית נתנו לו אחיו לרעות את צאן המשפחה במקומות רחוקים ומסכנים, וכך בעודו ילד קטן יצא דוד למדבריות וליערות לרעות את הצאן. דוד נצל את הזמן שהיה לבד רחוק מעיני בני אדם, הוא לא פגש על אחיו ולא נסה להאשים אף אחד במצבו האמלל, רק היה מתבודד עם ה' יתברך ומספר לו את כל מה שעובר עליו, שר לפניו שירות ותשבחות ומרבה להתפלל אליו מעמק לבו.

כך עברו להם השנים, מדי פעם היה חוזר דוד לביתו ושוב יוצא לרעות את הצאן. דוד רעה את הצאן ברחמנות ובסבלנות רבה, וכשהיה מוציא את הצאן למרעה, ראשית היה מוציא את הגדיים הקטנים והחלשים כדי שיאכלו את העשבים הרפים המתאימים להם. לאחר מכן היה מוציא את התמישים הזקנים שיאכלו את החלק האמצעי של העשבים, ולבסוף הוציא את הצעירים והחזקים שיאכלו את החלק הקשה של העשבים.

ראה הקב"ה את מעשיו של דוד ואמר: מי שידע לרעות את הצאן, ולדאג לכל אחד כפי כחו, יבוא וירעה את צאני - את עם ישראל.

שמואל הנביא ודוד

בימים ההם מלך על עם ישראל שאול המלך. הקב"ה בחר בשאול כדי שיכריז את העם העמלקי, שאול אמנם נלחם בעמלק והשמיד אותם, אף לא קים את המצוה בשלמות, ולכן הודיע שמואל לשאול שהוא הפסיד את מלכותו. במקומו שלח הקב"ה את שמואל למשח מלך חדש לעם ישראל מבני ישי.

כשהגיע שמואל אל בית ישי נעמדו לפניו ישי ובניו, למעט דוד שלא הזמן מפיון שלא העלו על דעתם שבו יבחר ה'. שמואל נסה למשח למלוכה את שבעת בני ישי בזה אחר זה, הוא הרים את קרן השמן אף השמן לא יצא מהקרן. והקב"ה הודיע לו שהוא לא בחר באף אחד מהם. פנה שמואל אל ישי ושאל אותו: "התמו הנערים?" ענה לו ישי: יש לי עוד אחד קטן, הוא רועה את הצאן.

קסדה ושריון, רק עם בטחון מחלט בישועת ה' הלך דוד אל גלית, כשבגדיו הרגילים לגופו, מקל הרועים בידו, מקלע פשוט וחמשה אבני נחל חלקות שאסף בדרך וצָרַרם בתרמילו.

כשראה אותו גלית, נעלב ואמר לו: "הכלב אנכי כי אתה בא אלי במקלות?" אף דוד באמונתו התמימה ענה לו: "אתה בא אלי בחרב ובחנית ובכידון, ואנכי בא אליך בשם ה' צב-אות אלקי מערכות ישראל אשר חרפת! היום הזה יסגרף ה' בידו, והכיתו, והסרתי את ראשך מעליך, ונתתי פגר מחנה פלשתים היום הזה לעוף השמים ולחית הארץ, וידעו כל הארץ כי יש אלקים לישראל!"

גלית כעס מאוד והחל להתקרב בזעם אל דוד. דוד לא נבהל אלא מהר ורץ לקראתו ובנתים הכניס את ידו לתרמיל כדי להוציא משם אבן, וקרה גם וחמשת האבנים נהפכו לאבן אחת. דוד הכניס את האבן למקלע והשליך אותה הישר לראשו של גלית. האבן פגעה במצחו של גלית והוא נפל על פניו ארצה. דוד רץ אליו ושלף ממנו את חרבו, ערף את ראשו והביאו לפני שאול.

דוד מלך על ישראל

במשך שנות מלכותו של שאול נלחמו בני ישראל עם פלשתים מלחמות רבות. באחת המלחמות הצליחו הפלשתים להרג את שאול ושלשת בניו - יהונתן, אבינדב ומלכי שוע. באותו הזמן נלחמו דוד ואנשיו עם העמלקים, וכשחזר דוד מהמלחמה נודע לו על מותם של שאול ויהונתן, דוד ואנשיו הצטערו מאוד וקראו את בגדיהם, צמו ובכו ועשו באותו יום הספד לשאול ויהונתן.

דוד הצדיק לא רצה למלוך על דעת עצמו, אף על פי ששמואל משח אותו למלך וכעת שאול נהרג, ולכן שאל דוד באורים ותמים ו-ה' אמר לו שיעלה לחברון. באותו הזמן היה דוד בגיל שלשים.

כשהוא הגיע לחברון באו אליו אנשי יהודה ומשחו אותו למלך עליהם, במשך שבע שנים מלך דוד בחברון על שבט יהודה ובאותם שנים התעצמה מלכותו מאוד, עד שבאו אליו כל זקני ישראל ומשחו אותו למלך על כל ישראל.

לאחר מכן עלה דוד לירושלים ומלך על כל ישראל עוד 33 שנים. גם אז לא היו לו חיים רגועים, ושונאים קמו עליו מבית ומחוץ, אבל תמיד קבל דוד את הכל באהבה, ושר והודה לה' על הכל. אפלו כשאבשלום בנו רדף אחריו כדי להמיתו, הוא קבל על עצמו את הדין באהבה ובשמחה וגם חבר על כך מזמור - "מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו".

כשברח דוד מאבשלום פגש אותו שמעי בן גרא שהיה ראש הסנהדרין, שמעי קלל את דוד והשליך עליו אבנים, ולמרות זאת הצדיק עליו דוד את הדין ואמר: "ה' אמר לו קלל". אמרו חז"ל שבאותה שעה שאמר דוד כך, נעשה דוד רגל רביעית לכסא הכבוד.

חכמינו (פנמרא סכה כו) מספרים שדוד לא היה ישר יותר מששים נשימות ברציפות. באפן כללי דוד כמעט ולא היה ישר, וכשהוא עלה על יצונו ורצה לקום בחצות לילה היה תולה את כנורו מעל מוטו, ובחצות לילה היתה נושבת רוח צפונית והכנור היה מתחיל לנגן מאליו, ולקול נגינותיו היה דוד מתעורר ומיד עומד ועוסק בתורה.

בית המקדש

שנות מלכותו של דוד לא היו רגועות, הוא נלחם הרבה מאוד באויבי ישראל, מצד אחד היו אלו הפלשתים שגרו בארץ, ומצד שני יצא דוד למלחמות רבות בעמים שגרו מסביב, מואב, ארם, עמון, צובה, עמלק ואדום ושאר העמים, דוד כבש שטחים גדולים בסוריה וצורפם לארץ ישראל, ואת השלל הרב שהביא ממלחמותיו הוא הקדיש לבניית בית לה'.

את מקומו של בית המקדש למד דוד משמואל הנביא, ולמרות שהקב"ה הודיע לדוד על ידי נתן הנביא שהוא עצמו לא יזכה לבנות את הבית, אלא בנו שימלוך תחתיו הוא יבנה את בית ה', לא התעצל דוד וטרח והכין את כל מה שיכל עבור בניית הבית, דוד קנה את הר הבית מידי ארונה מלך היבوسی, והכין את היסודות לבניית בית המקדש, כדי ששלמה בנו יוכל לגשת מיד למלאכה.

פטירתו של דוד

דוד המלך בקש מהקב"ה שידיע לו מתי הוא יום פטירתו, והקב"ה גלה לו שיהיה זה ביום השבת. מאותו היום בכל שבת היה יושב דוד ועוסק בתורה ללא הפסקה, כיון שידיע שקף מלאך המוות לא יוכל לשלט עליו. שבת אחת שהיתה גם חג השבועות, הגיע זמנו של דוד להפטר. אף מלאך המוות לא הצליח לקחת את נשמתו מפני שעסק בתורה ללא הפסקה.

מה עשה? הקים רעש גדול באילנות ליד ביתו של דוד, ודוד יצא לראות את סבת הרעש, אבל גם אז עדין המשיך לעסק בתורה, אף בעודו עומד בפתח הבית לפתע נשברה מדרגה אחת תחתיו, וכך נוצרו מספר רגעים שדוד פסק מלמודו, ובזמן הזה נטל מלאך המוות את נשמתו. דוד המלך נפטר בגיל שבעים, ביום חג השבועות שחל בשבת בשנת ב'תתקכ"ד (2,924 שנים לבריאת העולם), ונטמן בעיר דוד בירושלים.

דוד מלך ישראל חי וקיים

דוד המלך השאיר לנו מתנה גדולה - את ספר התהלים. בכל הדורות ובכל הזמנים, בימי שמחה ובימי גון, תמיד מצאו כל ישראל נחמה בין מזמוריו של דוד המלך, אותם מזמורים מלאי שבח והודיה לקב"ה על רב חסדיו וטובותיו, מלאי התרפקות וכסופים לישועת ה', מלים שכתב דוד המלך מקירות לבו.

דוד המלך למד אותנו שאין לנו אף אחד בעולם חוץ מהקב"ה, וכל מה שעובר עלינו הכל ממנו ותמיד לסובתנו.

דוד גם למד אותנו שלא להתיאש אף פעם, גם כשעוברים עלינו יסורים קשים וצרות, אלא רק לקוות אל ה' ולזכור שהוא אבא טוב ואוהב.

דוד גם למד אותנו מהו הכח של התפלה, ושכל מצב וזמן תמיד לדבר עם ה' יתברך, לספר לו את כל מה שעובר עלינו ולבקש ממנו ולהודות לו, ולהאמין שהוא שומע אותנו.

יהי רצון שבקרוב ממש נזכה לגאולה אמיתית

ברחמים ויקים לנו ה' את מלכות

בית דוד, ויראו עינינו וישמח

לבנו בבנין בית מקדשנו

ותפארתנו, ובמלכות משיח בן

דוד במהרה בימינו, אמן.

74

פרקי אבות

מתוך "פירוש על מסכת אבות" - הרה"ג ציון מלכה שליט"א

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר "ועמד כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר"

(ה) אל תבקש גדולה לעצמך לרדוף אחר השררה (רש"י), ואל תחמוד כבוד להתכבד בתורתך, שנראה כמי שעושה לא לשמה (שם), יותר מלמודך עשה עשה מצוות ומעשים טובים יותר ממה שלמדת, ואל תתאנה לשלחנם של מלכים, ששלחנה השכר שתקבל על לימודה של תורה (שם) גדול משלחנם וכתרה גדול מכתרם, ונאמן הוא בעל מלאכתה הקב"ה שישלם לה שכר פעלתה:

(ו) גדולה תורה יותר מן הכהונה ומן המלכות, שהמלכות נקנית בשלישים מעלות הכתובות בשמואל א' פרק ח' (שם), והכהונה בעשרים וארבע מתנות שניתנות לכהן, עשר במקדש וארבע בירושלים ועשר בגבולין (שם), והתורה נקנית בארבעים ושמונה דברים, ואלו הן, בתלמוד שחושק לעולם ללמוד יותר (עץ יוסף), בשמיעת האזן, בעריכת שפתיים בהוצאתם בפה, ויחזור עליהם פעמים רבות עד שיהיו ערוכים בפיו ובשפתי (שם), בבניית הלב, באימה שתהא אימת רבו עליו (שם), ביראה ביראת שמיים (שם), בענוה, בשמחה לפי שאין השכינה שורה אלא מתוך שמחה (שם), בטוהרה שיטהר עצמו ממחשבות והרהורים רעים (עץ יוסף), בשמוש חכמים שדולק (רודף) ונכנס בכל מקום לשמוע דבריהם ולשמעם בדרך דוק חברים לומד בחבורה (שם), בפלפול התלמידים שמתחכם על ידי פלפול תלמידיו, בשוב הדעת, במקרא, במשנה שיהא בקי בהם (עץ יוסף), במעוט סחורה, במעוט דרך ארץ שלא יהא מצוי עם בני אדם בשוק, במעוט תענוג, במעוט שנה, במעוט שיחה, במעוט שחוק, בארץ אפים קשה לכעוס, בלב טוב, באמונת חכמים, ובקבלת היסורין מאהבה, המכיר את מקומו שעוסק בתורה כל שעה, שמתוך כך מביא ראיות וטעמים לדבריהם (שם), והשמח בחלקו, והעושה סיג לדבריו שמביא ראיות להעמיד את

לך בן חורין שבני אדם מכבדים ומשמים לפניו (שם) אלא מי שעוסק בתלמוד תורה, וכל מי שעוסק בתלמוד תורה הרי זה מתעלה, שנאמר: (במדבר כא) "וממתנה נחליאל ומנחליאל במות":

(ג) הלומד מחברו פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד או דבור אחד או אפלו אות אחת, צריך לנהג בו כבוד, שכן מצינו בדוד מלך ישראל, שלא למד מאחיתפל אלא שני דברים בלבד, קראו רבו אלופו ומידעו, שנאמר: (תהילים נה) "ואתה אנוש כערכי אלופי ומידעי", והלא דברים קל וחומר, ומה דוד מלך ישראל, שלא למד מאחיתפל שהיה רשע ולא היה ראוי לכך (רש"י) אלא שני דברים בלבד, קראו רבו אלופו ומידעו, הלומד מחברו שאינו רשע (שם) פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד או דבור אחד או אפלו אות אחת, על אחת כמה וכמה שצריך לנהג בו כבוד, ואין כבוד אין מצריכים לתת כבוד (שם) אלא לרבו שלימד לו תורה (שם), שנאמר: (משלי ג) "כבוד חכמים ינחלו" שיושרים אותה כנחלה (שם) (משלי כח) "ותמימים ינחלו טוב", ואין טוב אלא תורה, שנאמר: (משלי ד) "כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו":

(ד) כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל ומים במשורה [מידה קטנה] תשתה ועל הארץ תישן וחי צער תחיה ובתורה אתה עמל ואין הכוונה להורות על העשיר שיחיה חיי צער, אלא על מי שאין לו אלא פת במלח וכו', לא ימנע עצמו מעסק התורה. אם אתה עשה כן (תהילים קכח) "אשריה וטוב לה", אשריה בעולם הזה דסופו ללמוד אותה מעושר (שם) וטוב לה לעולם הבא:

שני חכמים בלשון המשנה אבל אינה משנה, שמכאן ואילך ברייתא היא, ברוך שבחר בהם ובמשנתם:

(א) רבי מאיר אומר, כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה להיות צדיק וחסיד (רש"י), ולא עוד אלא שכל העולם כלו כדאי הוא לו שנברא בשבילו (שם), נקרא רע, אהוב, אוהב את המקום, אוהב את הבריות, משמח את המקום את הקב"ה, משמח את הבריות, ומלבשתו התורה ענוה ויראה, ומכשרתו להיות צדיק וחסיד שעושה לפניו משורת הדין (שם) וישר ונאמן, ומרחקתו מן החטא, ומקרבתו לידי זכות, ונהנין ממנו עצה ותושיה להיות לבני אדם לעזר (שם) בינה וגבורה, שנאמר: (משלי ח) "לי עצה ותושיה אני בינה לי גבורה", ונותנת לו מלכות וממשלה וחקור דין שעומק הדין פתוח לפניו (שם), ומגליל לו רזי תורה מן השמיים (שם), ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק, והוי צנוע וארך רוח קשה לכעוס (שם), ומוחל על עלבונו מעביר על מידותיו (שם), ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים:

(ב) אמר רבי יהושע בן לוי, בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת, אוי להם לבריות מעלבונה של תורה שהיא עלובה על שאין לה עוסקים (רש"י), שכל מי שאינו עוסק בתורה נקרא נזוף מנודה (שם), שנאמר: (משלי יא) "נזם זהב באף חזיר שאינו משמר אלא ממאסו באשפה, וכך הוא תלמיד חכם שאינו עוסק בתורה כראוי אשה יפה וסרת טעם", ואומר: (שמות לב) "והלחת מעשה א-להים המה והמכתב מכתב א-להים הוא חרות על הלחת", אל תקרא חרות אלא חרות, שאין

דברי רבו (שם), ואינו מחזיק טובה לעצמו על שהרבה ללמוד תורה, אהוב, אוהב את המקום, אוהב את הבריות, אוהב את הצדקות, אוהב את המישרים שאינו מחניף לשום אדם, רק אוהב את הישר (עץ יוסף), אוהב את התוכחות כשרבו מוכיחו לא יחא בועט בו (שם), ומתרחק מן הכבוד, ולא מגיס לבו בתלמודו אינו מתגאה בפני הבריות (שם), ואינו שמח בהוראה שמורה הוראה מתוך יראה, נושא בעל עם חברו, ומכריעו לכף זכות, ומעמידו על האמת בהלכה ומעמידו על השלום עושה פשרה (שם), ומתישב לבו בתלמודו שלומד ביישוב ובנחת ולא במהירות (מדרש שמואל), שואל ומשיב, שומע כל מה שרבו אומר לו (שם) ומוסיף אבל לא לסתור את דברי רבו (שם), הלומד על מנת ללמד והלומד על מנת לעשות, המחכים את רבו, והמכון את שמועתו אינו מוסיף דבר שרבו לא אמר לו, לומר שכך אמר לו רב (שם), והאומר דבר בשם אומרו, הא למדת שכל האומר דבר בשם אומרו מביא גאלה לעולם, שנאמר (אסתר ב) "ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי":

(ז) גדולה תורה, שהיא נותנת חיים לעשיה בעולם הזה ובעולם הבא, שנאמר: (משלי ד) "כי חיים הם למצאיהם ולכל בשרו מרפא", ואומר: (שם ג) "רפאות תהי לשרך ושקוי משקה לעצמותיך" בקבר, ואומר: (שם ג) "עץ חיים היא למחזיקים בה בתורה ותמכיה מאשר", ואומר: (שם א) "כי לזית חן הם לראשה וענקים לגרגרתיך" תכשיט זהב לצווארך, ואומר: התורה (שם ד) "תתן לראשה לזית חן עטרת תפארת תמגנה" תמסור לך עטרת תפארת, ואומר: (שם ט) "כי בי בתורה ירבו ימיה ויוסיפו לה שנות חיים", ואומר: (שם ג) "ארך ימים בימינה של תורה בשמאלה עשר וכבוד", ואומר: (שם) "כי ארך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לה", ואומר: (שם) "דרכיה של התורה דרכי נעם וכל

נתיבותיה שלום:

(ח) רבי שמעון בן מנסיא משום רבי שמעון בן יוחאי אומר, הנוי והכח והעשר והכבוד והחכמה והזקנה והשיבה והבנים נאה לצדיקים ונאה לעולם, שנאמר: (שם טז) "עטרת זה העושר תפארת זה הנוי (רש"י) שיבה בדרך צדקה תמצא", ואומר (שם יד) עטרת חכמים עשרם, ואומר: (שם יז) "עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם", ואומר: (שם כ) "תפארת בחורים כחם והדר זקנים שיבה", ואומר: (ישעיה כד) "וחפרה הלבנה ובושה החמה כי מלך ה' צב-אות בהר ציון ובירושלים ונגד זקניו כבוד". רבי שמעון בן מנסיא אומר, אלו שבע מדות שמנו חכמים לצדיקים, כלם נתקיימו ברבי ובבניו:

(ט) אמר רבי יוסי בן קסמא, פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגע בי פגש אותי אדם אחד, ונתן לי שלום, והחזרתי לו שלום, אמר לי, רבי מאיזה מקום אתה, אמרתי לו, מעיר גדולה של חכמים ושל סופרים אני, אמר לי, רבי רצונך שתדור עמנו במקומנו ואני אתן לך אלף אלפים דגרי זהב ואבנים טובות ומרגליות, אמרתי לו בני אם אתה נותן לי כל כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם, איני דר אלא במקום תורה, לפי שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד, שנאמר: (משלי ו) "בהתהלךך התורה תנחה אותך בשכבה תשמר עליה והקיצות היא תשיחה", בהתהלךך תנחה אתך, בעולם הזה, בשכבה תשמר עליה, בקבר, והקיצות היא תשיחה, לעולם הבא, וכן כתוב בספר תהלים על ידי דוד מלך ישראל: (תהילים קיט) "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב

וכסף", ואומר: (חגי ב) "לי הכסף ולי הזהב נאם ה' צב-אות":

(י) חמשה קנינים קנה לו הקדוש ברוך הוא בעולמו, ואלו הן: תורה קנין אחד, שמים וארץ קנין אחד שהם עמודים של העולם (רש"י), אברהם קנין אחד, ישראל קנין אחד, בית המקדש קנין אחד. תורה קנין אחד מנין, דכתיב: (ח) "ה' קנני ראשית דרכו שבריאנה קודם העולם (שם) קדם מפעליו מאז". שמים וארץ קנין אחד מנין, דכתיב: (ישעיה יט) "כה אמר ה' השמים כסאי והארץ הדם רגלי אי זה בית אשר תבנו לי ואי זה מקום מנוחתי", ואומר: (תהילים קד) "מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנינה". אברהם קנין אחד מנין שבראו הקב"ה לכך, להיות קניינו של עולם (שם), דכתיב: (בראשית יד) "ויברכהו ויאמר ברוך אברהם לא-ל עליון קונה שמים וארץ" שבשבילו העולם מתקיים, כיוון שקירב את הבריות תחת כנפי השכינה. ישראל קנין אחד מנין, דכתיב: (שמות טו) "עד יעבר עמה ה' עד יעבור עם זו קניתי", ואומר: (תהילים טז) "לקדושים אשר בארץ המה אלו ישראל, שהם עיקר הדירה של הארץ ואדירי כל חפצי כס". בית המקדש קנין אחד מנין, דכתיב (שמות טו) "מכון לשבתך פעלת ה' מקדש ה' כוננו ידיך", ואומר: (תהילים עח) "ויביאם אל גבול קדשו הר זה קנתה ימינו":

(יא) כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו, לא בראו אלא לכבודו לשבחו, שנאמר: (ישעיה מג) "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו", ואומר: (שמות טו) "ה' ימלך לעלם ועד":

רבי חנניא בן עקשיא אומר, רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שנאמר (ישעיה מב) ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר:

עוברת

שבת קודש ד' סיוון

ר' מנצור מרז'וק, מגדולי רבני ארם צובא וירושלים, מח"ס 'בן פדהצור'.
ר' יוסף אברהם וולף, מייסד סמינר וולף.

יום ראשון ה' סיוון

ר' אברהם אמאורליא, מח"ס 'ברית אברהם'.
ר' אברהם עזריאל, מחסיד'י בית אל.
ר' גרשון אשכנזי, מח"ס 'עבודת הגרשוני'.
ר' זאב מויטומיר, מח"ס 'אור המאור'.
ר' חיים יעקב סאפרין, האדמו"ר מקאמורנא ירושלים.

יום שני ו' סיוון

דוד המלך ע"ה.
ר' מרדכי כמס אמייס הכהן, רבה הראשי של תוניס, מח"ס 'גדולת מרדכי'.
ר' אברהם מרדכי אלתר, האדמו"ר מגור, מח"ס 'אמרי אמת'.

יום שלישי ז' סיוון

תנאי חושע בן בארי.
ר' ישראל בן אליעזר, הבעל שם טוב.
ר' דוד דרעא הלוי, מצדיק מרוקו.
ר' סלימאן דוד ששון.
ר' חיים יעקב אבולעפיה.
ר' זלוג ראובן בנגיס, ראב"ד ירושלים, מח"ס 'לפלות ראובן'.
ר' אליהו ראם, ראב"ד ירושלים.

יום רביעי ח' סיוון

ר' יהושע מונסונינג, מוכמני פאס, מח"ס 'שבילי המשפט'.
ר' עזרא חוסני, מגדולי חכמי ישיבת פורת יוסף.
ר' משה חיים, סבו של ה'בן איש חי'.
ר' משה נחמיה כהנא, ראש ישיבת עץ חיים בירושלים.
ר' ישישכר דב גולדשטיין, ראש כולל שמו"י החומות.
ר' זלמן רוטברג, ראש ישיבת בית מאיר.

יום חמישי ט' סיוון

ר' יעקב חיים סופר, מח"ס 'כף החיים'.
ר' אהרן עזריאל, ראב"ד לעדת הספרים וראש ישיבת המקובלים בית אל, מח"ס 'כפי אהרן'.
ר' יעקב מאיר, רב ראשי בסלונקי ואחר כך הראשון לציון בירושלים.
ר' מרדכי אשיא, מוכמני סלונקי, מח"ס 'הגיד מרדכי'.
ר' משה רבקה, מח"ס 'באר הגולה'.
ר' ישראל משקלוב, מח"ס 'פאת השלחן'.

יום שישי י' סיוון

ר' ישמעאל הכהן, ראב"ד מודינא, מח"ס 'זרע אמת'.
ר' מנחם (מימס).
מאמ, מוכמני גריבה, מח"ס 'מעט מים'.
ר' עזרא הררי רפול, מוכמני המקובלים בירושלים.
ר' ישעיהו משור, אב"ד פתח תקווה וחבר בית הדין הרבני הגדול בירושלים.
ר' אלעזר רקח, אב"ד אמסטרדם, מח"ס 'מעשה רקח'.

"טוב שם משמך טוב."

המרחם על כל בריותיו, הוא יחוס ויחמול וירחם על

יום שני - 1 סיוון ראובן אטיאס בן פרצה ז"ל הוקדש ע"י עליזה בר ששת הי"ד	יום ראשון - ה סיוון עזרא סנדוסי בן שמחה ז"ל הוקדש על ע"י משפחת סנדוסי הי"ד	יום שבת - ד סיוון מישל דוד בן אנדרי מלכה ז"ל הוקדש ע"י אלעד מגיד הי"ד
יום שני - 1 סיוון ז'קלין מזלז בת חנה ז"ל הוקדש ע"י רחל רביב הי"ד	יום ראשון - ה סיוון מזאיר צרפתי בן רשל ז"ל הוקדש ע"י רחל רביב הי"ד	יום שבת - ד סיוון מזרן אסתר ז"ל בת סופיה הי"ד הוקדש ע"י רחל רביב הי"ד
יום שני - 1 סיוון ביחה איבגי בת אסתר ז"ל הוקדש ע"י אשר אלבז הי"ד	יום ראשון - ה סיוון רבי יצחק בן משה ופיגא פקלר הלוי זצ"ל הוקדש ע"י אשר אלבז הי"ד	יום שבת - ד סיוון מורי חיים גיאת בן יחיא היבה ומרים זצ"ל הוקדש ע"י אשר אלבז הי"ד
יום שני - 1 סיוון תמר גבאי בת איזה ז"ל הוקדש ע"י דוד גבאי הי"ד	יום ראשון - ה סיוון לחקדשות: 073-222-4-999 הוקדש ע"י משי בלס הי"ד	יום שבת - ד סיוון שמעה בלס בת סאלם עדדי ז"ל הוקדש ע"י משי בלס הי"ד
יום שני - 1 סיוון חנה בת דבורה ז"ל הוקדש ע"י משפחת שאולקר הי"ד	יום ראשון - ה סיוון לחקדשות: 073-222-4-999	יום שבת - ד סיוון לחקדשות: 073-222-4-999
יום שני - 1 סיוון לחקדשות: 073-222-4-999	יום ראשון - ה סיוון לחקדשות: 073-222-4-999	יום שבת - ד סיוון לחקדשות: 073-222-4-999
יום שני - 1 סיוון לחקדשות: 073-222-4-999	יום ראשון - ה סיוון לחקדשות: 073-222-4-999	יום שבת - ד סיוון לחקדשות: 073-222-4-999
יום שני - 1 סיוון לחקדשות: 073-222-4-999	יום ראשון - ה סיוון לחקדשות: 073-222-4-999	יום שבת - ד סיוון לחקדשות: 073-222-4-999

היום ה' תגיהם בן עדין, הם וכל בני ישראל השוכבים עמיהם, בכלל הרהמים

והאדמה לא נתן את יבולו ואבדתם מורה מעל הארץ הטבה אשר יי נתן לכם: ושמעתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשדתם אתם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם: ולמדתם אתם את בניכם לבשר בשר בביית ובלכתה בדרך ובשכר ובקומה: וכתבתם על מזוזות ביתך ובשערך: למען ידו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יי לאבותיכם לתת להם כימי השמים על הארץ:

ויאמר יי אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על מנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על ציצת המנף פתיל תכלת: והיו לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות יי ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדשים

(בדח) ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד:
ואהבת את יי אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאריך: והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך: ושננתם לבבך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכר ובקומה: וקשדתם לאות על ידך והיו לטוטפת בין עיניך: וכתבתם על מזוזות ביתך ובשערך:
והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את יי אלהיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם: ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת זגג ותירשך ויצחקך: ונתתי עשב בשדה לבהמתך ואכלת ושבעת: השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם: והרה ארץ יי ככם ועצר את השמים ולא יהיה מטר

יהיו לצדקו אמרי פי והגיון לבי לפניך, יי צורי וגאלי:
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, המפיל חבלי שנה על עיני ותגומה על שפספי ומאיר לאישיות בת עין. ויהי רצון מלפניך יי אלהי וא-להי אבותי, שתשיבני לשלום ותעמידני לחיים טובים ולשלום ותן חלקי בתורתך, ותרגילני לדבר מצוה ואל תרגילני לדבר עברה. ואל תביאני לידי חטא ולא לידי נסיון ולא לידי בזיון. וישלט בי יצר הטוב ואל ישלט בי יצר הרע. ותצילני מוצר הרע ומחולאים רעים ואל יביהלני חלומות רעים והרהורים רעים ותתאמתי שלמה לפניך ותאר עיני פן אישן המות. ברוך אתה יי המאיר לעולם כלו בכבודו:
שמע ישראל, יי אלהינו, יי אחד:

ק"ש על המיטה

לשם חזק קדשא ברוך הוא ושיכניה. בחיילי וחימו. וחימו וחיילי. למחא שם אות יי ואות ה' בשם אות יי ואות ה' ביחודא שלם בשם כל ישראל. הריני מקבל עלי אלהותי ותפוך ואכתוב ויראני. ותרני ירא מנפני בגין דאיתו רב ושלט על כלא. וכלא קמיה כלא. ותרני ממליכו על כל אבר ואבר וגיד וגיד מנפני אבריו ושס"ה גידים של גופי נפש. רוחי ונשמותי מלכות ממורה ושלמה. ותרני עבד לשם יתברך. ויחא ברחמי וצני לעבדו בלבב שלם ונפש חפצה. אמן פן יהי רצון:

רבנו של עולם הריני מוחל וסולח לכל מי שהכעיס והקניט אותי או שחטא כנגדי. בין בגופי בין במונני בין בכבודי בין בכל אשר לי. בין באדם בין בדבדו בין בשוגג בין במזיד בין בדבור בין במעשה. בין בגלגול זה בין בגלגול אחר כל בר ישראלי ואל נענש שום אדם בסכתי.

אזכרה

יום המוות מיום הולדתו

נפש רוח ונשמה של הנפטר בשם טוב מן העולם:

יום השנה
לפטירת הוריהם
או יקיריהם
מתקרב?

זוהי חובתכם להחזיר להם טובה
ונחת, פעם בשנה!

הקדישו את
הגיליון לעילוי
נשמתם

והיו שותפים בזיכור הרבים והפצת
התורה של יותר מ-100,000
משפחות בכל רחבי הארץ וכך תזכו
שבשבת האזכרה לפטירת יקיריהם
ילמדו רבבות מעמך ישראל לעילוי
נשמתם בגיליון 'משכן שילה'

וכל המזכה את הרבים
אין חטא בא על ידו.

בנוסף

ניתן להקדיש את
הגיליון להצלחה,
רפואה, זיווג הגון,
זרע קודש של
קיימא ועוד. הקדשות
אלו יפורסמו בשולי
הגיליון.

והסליחות וכן יחי רצון ונאמיר אמן | תהיה נשמתם צדורה בצדור החיים

לא להיכנס: אני יי א-להיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ
מצרים להיות לכם לא-להים אני יי א-להיכם:

(חזון ואמור) יי א-להיכם אמת.

עליון חסידים כבוד, ורגו על משכבותם: רוממות
א-5 בגונם, וחרב פפיות מידם:

הנה מטות שלשמה ששים גברים סביב לה, מגברי
ישראל: כלם אחי חרב מלמדי מלחמה, איש חרבו על
רכו מפחד בלילות: (חזון מפסוק 'תה מטות' שלוש פעמים)
'הבן יי וישמרה: יאר יי פניו אליך ויחנה: ישא יי פניו
אליך וישם לך שלום:

ישב בסתר עליון, בצל ש-די תלונן: אמר ליי מחסי
ומצודתי, א-להי אבטח בו: כי הוא יצילך מפח יקוש

מדבר הוות: באברתו יסף לך ותחת כנפיו תחסה, צנה
וסחרה אמתו: לא תידא מפחד לילה, מחץ ועוף וימם:
מדבר באפל ילקח, מקטב ישוד צהרים: יפל מצדף אלף
ורבנה מימיה, אליך לא יגש: רק בעיניך תביט, ושלמת
רשעים תראה: כי אתה יי מחסי:

בשבתות ובימים שלא אומרים בהם תחנון (ואח מרח בשבוע 12) - לא אומרים
וידוי.

אנא יי א-להינו וא-לתי אבותינו, תבא לפניך תפלתנו, ואל
תתעלם מלכנו מתחנונתנו, שאין אנתנו עני פנים וקשה ערך לומר
לפניך יי א-להינו וא-לתי אבותינו צדיקים אנתנו ולא חטאנו.
אבל חטאנו, עוינו, פשענו, אנתנו ואבותינו ואנשי ביתנו:
אשכננו בגדנו, גולנו, דברנו דמי ולשון הרע, העונו, ותרשענו.
ידנו, חמסנו, טפלו שקר ומרמה, נעצנו עצות רעות, מזגנו,

קעסטנו, לצנו, מרדנו, מרינו דבריה, נאצנו, נאפנו, סרדנו, עוינו.
פשענו, פגמנו, צרנו, צערנו אב ואם, קשינו ערך, רשענו,
שחנתנו, תעבנו, תעינו ותעטענו, וסרנו ממדותיו וממשפטיו
הטובים ולא שנה לנו, ואמה צדיק על כל תבא עלינו, כי אמת
עשית, ואנתנו הרשענו:

יש לקרוא את הנוסח המלא של "אנא בכח" כולו מידי לילה, ולאחר
מכן לחזור על הפסוק של אותו יום 3 פעמים, שימו לב! יום ראשון
בלילה נחשב כיום שני, יום שני בלילה נחשב כיום שלישי וכן הלאה.

יום ראשון (לקראת במוצ"ש) אנא בכח, גדלת ימינה, תתיר
צרותה, (אבי ית"י)

יום שני (לקראת בראשון בלילה) קבל רנת, עמך, שגבנו,
טהרנו מזל, (קר"ש שט"ו)

יום שלישי (לקראת בשני בלילה) נא גבור, דורשי יחודך,

קבבת שמרם, (נגד יכ"ט)

יום רביעי (לקראת בשישי בלילה) ברכם טהרם, רחמי
צדקתה, תמיד גמלם, (בס"ר צח"י)

יום חמישי (לקראת בשישי בלילה) חסון קדוש, ברב טובך,
נהל עדתך, (חק"ב ט"ע)

יום שישי (לקראת בחמישי בלילה) יחיד גאה, לעמך פנה,
זוכרי קדשתך, (יג"פ פ"ק)

יום שבת (לקראת בשישי בלילה) שונעתנו קבל, ושמע
צעקתנו, יודע תעלומות, (שק"י צ"ח)

(בחדש) ביום, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד,
אתה תקום תרחם ציון, כי שת לחנה כי בא מועד:

בדרך אפקיד רוחי, פדיתה אותי יי א-5 אמת:

תפילה קודם התפילה

מאת רבי אליהו
נאוי' (1913-2004)

לכבנו ומחשבותינו ודבורנו ומעשינו וכל תנועותינו והרגשותינו, הידועות לנו ושאינן ידועות לנו, הנגלות והנסתרות, שיהא הכל מיוחד אליה באמת ובתמים בלי שום מחשבת פסול חלילה, וטהר לבנו וקדשנו, וזרק עלינו מים טהורים וטהרנו באהבתך ובחמלתך, ותטע אהבתך ויראתך בלבנו תמיד בלי הפסק, בכל עת ובכל זמן ובכל מקום, בלכתנו ובשבתנו ובשכבנו ובקומנו תבצר תמיד רוח קדשך בקרבנו. ונשענים תמיד בך ובגדלתך ובאהבתך וביראתך. ובתורתך שבכתב ושבעל פה הנגלה והנסתר ובמצותיך, הכל ליחד שמך הגבור והנורא:

ותשמרנו מן הפניות והגאות ומן הפעם והקפדנות והעצבות והרכילות ושאר מדות רעות, ומכל דבר המפסיד עבודתך הקדושה והטהורה החביבה עלינו, ותשפיע רוח קדשך עלינו שנהיה דבקים בך. ושנשתוקק תמיד אליה יותר ויותר, וממרגנה למדרגה תעלנו, שנזכה לבוא למעלת אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, וזכותם יעמד לנו שתשמע בקול תפלתנו שנהיה תמיד נענים בעת שנתפלל אליה עלינו או על שום אחד מעמך ישראל, על יחיד או על רבים, ותשמח ותתפאר בנו, ונעשה פרי למעלה ושרש למטה:

ואל תזכר- לנו חטאתינו ובפרט חטאת נעורינו, כמאמר דוד המלך עליו השלום חטאת נעורי ופשעני אל תזכר, ותהפך עונותינו ופשעינו לזכות, ותשפיע עלינו מעולם התשובה תמיד הרהור לשוב אליה בלב שלם. ולתקן את אשר פגמנו בשמותיך הקדושים והטהורים:

ותצילנו מקנאת איש מרעהו ולא יעלה קנאת אדם על לבנו ולא קנאתנו על אחרים, אדרבה, תן בלבנו שנראה כל אחד מעצלת חברינו ולא חסרונם, ונשגבר כל אחד את חברו בדרך הישר והרצוי לפניך, ואל יעלה שום שנאה מאחד על חברו חלילה:

ותחזק התקשרותנו באהבה אליה, באשר גלוי וידוע לפניך. שיהא הכל נחת רוח אליה, וזה עקר פונתנו. ואם אין לנו שכל לכוון את לבבנו אליה, אתה תלמדנו אשר נדע באמת פונת רצונך הטוב: ועל כל זאת מתחננים אנחנו לפניך א-ל מלא רחמים שתקבל את תפלתנו ברחמים וב רצון, אמן כן יהי רצון:

יהי רצון מלפניך, יי א-להינו וא-להי אבותינו, שומע קול שועת עתירה, ומאזין לקול תפלת עמו ישראל ברחמיו. שתכין לבנו ותכוין מחשבותינו ותשגור תפלתנו בפנינו. ותקשיב אוננו לשמע בקול תפלת עבדיך המתחננים אליה בקול שועה ורוח נשברה.

ואתה א-ל רחום ברחמיה הרבים ובחסדיך הגדולים, תמחול ותסלח ותכפר לנו ולכל עמך בית ישראל. את כל מה שחטאנו והעוינו והרשענו ופשענו לפניך, כי גלוי וידוע לפניך כי לא במרד ובמעל חלילה וחלילה מרינו את פיך ודברי תורתך ומצותיך, כי אם מרב היצר הבוזר בקרבנו תמיד. לא ינוח ולא ישקט עד אשר מביאנו אל תאות העולם השפל הזה ואל הבלי, ומבלבל את מחשבותינו תמיד, אפילו בשעה שאנחנו עומדים להתפלל לפניך ולבקש על נפשנו. הוא מבלבל את תפלתנו ואת מחשבותינו תמיד בתחבולותיו, ואין אנו יכולים לעמד נגדו. כי נחלש שכלנו ומחננו ולבנו עד מאד. וכשל כח הסבל מרב הצרות והתלאות וטורדת הזמן:

לכן אתה א-ל רחום וחנון. עשה עמנו כמו שהבטתנו על ידי נאמן ביתך. ונחנתי את אשר אחן ורחמתי את אשר ארחם, ואמרתי חכמינו וזכרונם לברכה. אף על פי שאינו הגון ואינו כדאי, כי כן דרכך להיטיב לרעים ולטובים, כי גלוי וידוע לפניך אנקתנו וצערנו ושיחנו על אשר אין אנו יכולים לקרב עצמנו לעבודתך. ולדבק לבנו בך באמת ובתמים, אהה על נפשנו, אזי עלינו מאד, אבינו שבשמים:

ועתה תעזור נא עלינו רחמיה וחסדיך הגדולים והמרבים לגרש ולבצר את יצרנו הרע מקרבנו, ותנער בו שייסור וילך מאתנו, ואל יסית אותנו להדיחנו מעבודתך חלילה. ואל יעלה בלבנו שום מחשבה רעה חלילה הן בהקיץ הן בחלום. בפרט בעת שאנחנו עומדים בתפלה לפניך, או בשעה שאנחנו לומדים תורתך. ובשעה שאנחנו עוסקים במצותיך, תהא מחשבותינו זכה צלולה וברורה וחזקה, באמת ובלבב שלם כרצונך הטוב עמנו:

ותעזור לבבנו ולבב כל ישראל עמך, ולבב כל הנלזים אלינו, ולבב כל החפצים בחברתנו, ליחד באמת ובאהבה. לעבודך עבודה הישרה, המקבלת לפני כסא כבודך. ותקבע אמונתך בלבנו תמיד בלי הפסק, ותהא אמונתך קשורה בלבנו ביתד שלא תמוט, ותעביר מעלינו כל המסכים המבדילים בינינו לבינך אבינו שבשמים. ותצילנו מכל מכשול וטעות, אל תעזבנו ואל תטשנו ואל תקלימנו, ותהא עם פינו בעת הטיפנו, ועם ירינו בעת מעבדינו, ועם לבנו בעת מחשבותינו: ותזכנו אבינו שבשמים א-ל מלא רחמים, שגיחך את

